

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

6'ncı Toplantı

31 Ekim 2018 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve turnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- AÇIKLAMALAR

- 1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu'nun, Komisyonunda bugünkü konuşma sürelerinin uzatılması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Meclis bütçesi görüşmelerinin TBMM Başkanının katılımıyla düzenlenmesi, üç kurum bütçesinin aynı günde görüşülmemesi ve görüntülü basın toplantı salonunda bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması
- 3.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk'ün, Komisyon Başkanlık Divanının ve Komisyonun aldığı kararların yerinde olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması
- 4.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, usule ve bütçe hakkına gereken saygının verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 5.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop'un, TBMM Başkanının vekâleti kendisinde olduğu için toplantıya katıldığına ilişkin açıklaması
- 6.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, üst kademe kamu yöneticilerinin komisyonunda söz almalarının ve bu konuda sunum yapmalarının TBMM İçtüzüğü'ne aykırı olduğuna ilişkin açıklaması
- 7.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop'un, üst kademe kamu yöneticilerinin yürütme adına konuşabileceklerine ilişkin açıklaması

8.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, ikinci bölümdeki kurum bütçeleri fazla olacağı için konuşma sürelerinin ayarlanması gerektiğine ve Cumhurbaşkanı Vekilinin seçilmiş kişi olmamasına ilişkin açıklaması

9.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, bakanların 2 güvenlik görevlisiyle Meclise gelmeleri konusunda duyarlı davranmalarını rica ettiğine ilişkin açıklaması

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, TBMM Başkanının görüşmelere katılamamasına ve görüntülü basının salonda bulunmasına ilişkin açıklaması

2.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

IV.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop'un, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) hakkında sunumu

2.- Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş'ın, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

3.- Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç'un, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

4.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

V.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Üst kademe kamu yöneticilerinin Komisyonlarda söz almalarının ve sunum yapmalarının İç Tüzük'e aykırı olup olmadığı hakkında görüşmeler

VI.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri

a)Türkiye Büyük Millet Meclisi

b)Kamu Denetçiliği Kurumu

c)Sayıştay Başkanlığı

ç)Cumhurbaşkanlığı

d)Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı

e)Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

f)Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g)Diyanet İşleri Başkanlığı

- ğ)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu
h)İletişim Başkanlığı
ı)Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü
i)Savunma Sanayii Başkanlığı
j)Savunma Sanayii Müsteşarlığı
k)Strateji ve Bütçe Başkanlığı
l)Kalkınma Bakanlığı
m)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı
n)Devlet Arşivleri Başkanlığı
o)Başbakanlık
ö)Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği
p)Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı

Plan ve Bütçe Komisyonu

6'ncı Toplantı

31 Ekim 2018 Çarşamba

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 10.06'da açılarak sekiz oturum yaptı.

İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu, Komisyonunda bugünkü konuşma sürelerinin uzatılması gerektiğine;

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan,

Meclis bütçesi görüşmelerinin TBMM Başkanının katılımıyla düzenlenmesi, üç kurum bütçesinin aynı günde görüşülmemesi ve görüntülü basın toplantı salonunda bulunması gerektiğine;

Giresun Milletvekili Cemal Öztürk, Komisyon Başkanlık Divanının ve Komisyonun aldığı kararların yerinde olduğunu düşündüğüne;

Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu, usule ve bütçe hakkına gereken saygının verilmesi gerektiğine;

Trabzon Milletvekili Salih Cora, üst kademe kamu yöneticilerinin komisyonunda söz almalarının ve bu konuda sunum yapmalarının TBMM İçtüzüğü'ne aykırı olduğuna;

TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop,

TBMM Başkanının vekâleti kendisinde olduğu için toplantıya katıldığına;

Üst kademe kamu yöneticilerinin yürütme adına konuşabileceklerine;

İlişkin birer açıklamada bulundular.

Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç,

TBMM Başkanının görüşmelere katılamamasına ve görüntülü basının salonda bulunmasına;

Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine;

İlişkin birer açıklamada bulundu.

Üst kademe kamu yöneticilerinin Komisyonunda söz almalarının ve sunum yapmalarının İç Tüzük'e aykırı olup olmadığı hakkında görüşme yapıldı.

Birinci bölümde yer alan bütçelerden:

TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop, tarafından, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275);

Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş,

Kamu Başdenetçisi Şeref Malkoç,

Tarafından, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri,

Hakkında birer sunum yapıldı.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Türkiye Büyük Millet Meclisinin,

Sayıştay Başkanlığının,

Kamu Denetçiliği Kurumunun,

2019 yılı bütçeleri ile 2017 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan, ikinci bölümdeki kurum bütçeleri fazla olacağı için konuşma sürelerinin ayarlanması gerektiğine ve Cumhurbaşkanı Vekilinin seçilmiş kişi olmamasına;

Bakanların 2 güvenlik görevlisiyle Meclise gelmeleri konusunda duyarlı davranmalarını rica ettiğine,

İlişkin açıklamalarda bulundu.

İkinci bölümde yer alan bütçelerden:

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay tarafından, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında bir sunum yapıldı.

2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Cumhurbaşkanlığının,

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin,

Diyanet İşleri Başkanlığının,

2019 yılı bütçeleri ile 2017 yılı kesin hesapları;

Millî İstihbarat Teşkilatı,

İletişim Başkanlığının,

Savunma Sanayii Başkanlığının,

Strateji ve Bütçe Başkanlığının,

Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının,

Devlet Arşivleri Başkanlığının,

2019 yılı bütçeleri;

Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının,

Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün,

Savunma Sanayii Müsteşarlığının,
Kalkınma Bakanlığının,
Başbakanlığın,
2017 yılı kesin hesapları;
Kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 01.56'da toplantıya son verildi.

31 Ekim 2018 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 10.06

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Başkan Vekilimiz, Sayıştay Başkanımız, Kamu Başdenetçimiz, kamu kurum ve kuruluşlarımızın kıymetli bürokratları, görsel ve yazılı basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 6’nı Birleşimini açıyorum.

Bugün gündemimizin birinci kısmında Türkiye Büyük Millet Meclisi, Sayıştay Başkanlığı ve Kamu Denetçiliği Kurumunun bütçe kesin hesap ve Sayıştay raporları bulunmaktadır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Usulle ilgili Sayın Başkanım...

BAŞKAN – Tabii ki, usul yönünden söz talebini karşılayacağım.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR

1.- İstanbul Milletvekili Mehmet Bekaroğlu’nun, Komisyonunda bugünkü konuşma sürelerinin uzatılması gerektiğine ilişkin açıklaması

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım. İkinci gün görüşmeleri hayırlı olsun diyorum. Umarım verimli bir tartışma ortamı olur.

Sayın Başkanım, bu ikinci gün çok sayıda kurum ve kuruluşun bütçesini görüşüyoruz, çok sıkışmış bir şekilde görüşüyoruz. Takvim de uygun, genel olarak alınan karar bölümler üzerinde onar dakika konuşma çok kısa. Bu on dakika içinde bu kadar kurumla ilgili görüşlerimizi ortaya koyma şansımız yok.

Değerli arkadaşlar, biz burada milletin bütçe hakkını kullanıyoruz hem 2019 bütçesiyle ilgili konuşacağız hem 2017 yılı kesin hesaplarıyla ilgili konuşacağız. Çalıştık, araştırmalar yaptık, nedir, sorduk uzmanlara, dünya kadar hazırlık yaptık ama bu hazırlığı on dakika içinde burada sunun. Yani bu, şu demektir: Yapmayın bu görevinizi. Gelin, milletvekilisiniz ne güzel, bak, 600 kişi de oldunuz, güzel güzel kırmızı halılar yerine işte turkualar geldi, burada yemekler ucuz, güzel yani daha ne istiyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, Komisyonun takdiridir bu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne var ben de Komisyonunun takdirini eleştiriyorum.

BAŞKAN – Komisyonun takdiridir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ve yeni teklifte bulunuyorum, bu takvimi değiştirsin Komisyon.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu kadar süre içinde gerçekten bu görevi yapmamız, bu bütçeleri görüşmemiz mümkün değil. “Görüşün.” demek, “Bu bütçeleri görüşmeyin.” demektir. Usulen burada bulunuyorsunuz yani işler, işte, demokrasi oyunu devam edecek şekilde bulunuyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ben uzatmayı teklif ediyorum değerli arkadaşlarım, tekrar tartışmaya açalım ve bugünkü görüşmelerin sürelerini uzatalım diyorum.

Arz ederim, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Paylan...

2.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, Meclis bütçesi görüşmelerinin TBMM Başkanının katılımıyla düzenlenmesi, üç kurum bütçesinin aynı günde görüşülmemesi ve görüntülü basın toplantı salonunda bulunması gerektiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; herkese günaydın.

Sayın Başkan, Meclisin itibarının bu kadar tartışıldığı ve bence bu kadar zedelendiği bir dönemden ve Meclis Başkanımıza dönük eleştirilerimizin bu kadar yoğun olduğu bir dönemde Meclisin bütçesinin neden Meclis Başkanının katılımıyla düzenlenmediğini size soruyorum?

BAŞKAN – Dün anlattım size, siz de hak verdiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dün bana şahsen anlattınız, bir de kayıtlara geçsin diye söylüyorum.

BAŞKAN – Ha, orada hak verdiniz, burada vermeyeceksiniz, öyle anlaşıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neye hak verdim, neye hak vereceğim?

BAŞKAN – Peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bakın, bu bütçe programını siz yaklaşık on beş-yirmi gün önce veya yirmi beş gün önce taslağını çıkardınız.

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir aya yakın süredir değil mi yaklaşık olarak?

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ve bu taslağı çıkarırken de siz, eminim ki başkanlarla da görüştünüz.

BAŞKAN – Görüştüm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öncelikle Meclis Başkanıyla.

BAŞKAN – Görüştüm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Meclis Başkanının bir yurt dışı seyahatte olduğunu söylüyorsunuz.

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meclis Başkanlarının benim bildiğim seyahatleri en az bir iki ay önceden planlanır.

BAŞKAN – Doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, o zaman neden bugüne koydunuz Meclis bütçesinin görüşmesini? Bu bir.

İkincisi: Meclis Başkanımızın bu yurt dışı seyahati bu kadar önemli bir seyahat miydi? Yani Meclis bütçesinin görüşmelerine katılmaktan imtina edecek kadar önemli bir seyahat miydi, yani ertelenemez miydi, iptal edilemez miydi?

BAŞKAN – O sorunun muhatabı Sayın Şentop.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Sayın Şentop cevap versin o zaman.

Bir de niye Sayın Şentop buraya katıldı, yani neden?

Sayın Şentop Meclis Başkan Vekilimiz. Başarılar diliyorum görevinizde öncelikle.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Meclis Başkan Vekili kaç tane var, kaç kişi? 4. Bir AK PARTİ’li, bir CHP’li, bir HDP’li, bir de MHP’li Meclis Başkan Vekilimiz var. Sayın Başkan Vekilimiz, herhâlde telefon rehberini ilk açtığında Sayın Şentop’un numarasını gördü ve “Sayın Şentop, siz katılın.” diye mi oldu? Ya da bugüne özel mi denk getirildi?

BAŞKAN – Ben size özel anlatayım onu. (“Tutanaklara da geçsin.” sesleri) Tutanaklara geçirerek anlatacağım, peki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, geçen sene de İsmail Bey -bir önceki yıl mıydı?- bir anda hastalanmıştı ve sabahında bir baktık, Ahmet Aydın buraya gelmişti. O anda vekâlet Ahmet Aydın’da değildi ama telefonla, hızla Ahmet Aydın’ı aramıştı, vekâlet onda olmadığı hâlde, hatırlarsınız, Ahmet Aydın buraya gelmişti. Ne oldu? “Ya, telefonda ilk “A” harfi var, Ahmet Aydın çıktı.” diye espri yapmıştınız hatta burada.

BAŞKAN – Siz mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, yani, burada Meclisi temsilen illaki diyelim ki vekil varsa, illaki bir AK PARTİ’li Başkan Vekili mi burayı temsil etmek zorunda, yoksa bir başkası da temsil edebilir miydi burada, diye soruyorum.

BAŞKAN – Eder de, Mithat Bey’in işi varmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yapmayın Allah’ınızı severseniz, Mithat Bey’in işi olmaz, buraya uçar, gelir neredeyse.

Diğer bir konu: Ya, bu çok önemli, yani arkadaşlar, bizim onlarca sorunumuz var milletvekilleri olarak, Meclisin itibarı olarak. Bunun doğrudan muhatabı, açıkça söyleyeyim, sonuç olarak Meclis Başkanının tarafsız olmasını bekliyoruz, böyledir, ama tarafsız davranmıyor. Bir Meclis Başkan Vekilinin, AK PARTİ’li bir Meclis Başkan Vekilinin tarafsız olmasını beklemek çok daha zordur. Ve burada doğrudan muhatabımızın Meclis Başkanı olması gerekirdi. Benim önerim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kendi Meclis Başkan Vekilimize haksızlık yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, usul yönünden söz vereyim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben birazdan anlatacağım esasa geçtiğimizde, nasıl haksızlıklar yapıldığını anlatacağım, Meclisin itibarına, milletvekilinin itibarına nasıl hâle geldiğini anlatacağım.

BAŞKAN – Tamam, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bir dakika, devam ediyorum ama.

BAŞKAN – Usule ilişkin?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır efendim, başka konum da var.

BAŞKAN – Usule ilişkin?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, usule ilişkin.

BAŞKAN – Hayırdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, usule ilişkin başka konularım da var. Yani bu konu çok önemli.

Benim önerim bu konuda, bu oturumu, bir birleşimi ertelememiz. Meclis Başkanımız gelsin, daha sonra yapalım.

BAŞKAN – Bunu aldık Sayın Paylan, ikincisi ne?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğeri: Değerli arkadaşlar, burada...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Her sene aynı. Yine şov yapıyor.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İşiniz gücünüz laf. “Şov yapıyor kamera görünce.” Aynaya bakıyorsunuz, ne görüyorsanız onu anlatıyorsunuz.

BAŞKAN – Ya arkadaşlar, bir müsaade edin lütfen.

Sayın Bekaroğlu, lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi Sayın Başkan, biliyorsunuz, çoklu kurumlarda biz sıkıntı yaşadık geçen yıl da. Yani birçok kurumun bir arada görüşülmesinde, diyelim ki burada Meclis Başkanlığı, Sayıştay Başkanlığı ve ombudsmanlığın bütçelerini görüşeceğiz. Üç kurum. Şimdi düşünün, ya, ben Meclis Başkanlığından başlasam en az on dakika konuşmam gerekiyor, ihtiyacım var. E, Sayıştay ile ombudsmanlığa vakit kalmayacak. Nasıl eleştirilerimi sunacağım. Böyle çoklu kurumlarda bu süreyi değerlendirmenizi rica ediyorum. Ama şöyle bir sorumuz da var: Ögleden sonra, koskoca, dağ gibi Cumhurbaşkanlığını görüşeceğiz, altında onlarca alt kurumları olan Cumhurbaşkanlığını görüşeceğiz. Bu, Başkanlığımızın yaptığı büyük bir hatadır, yani ikisini aynı güne getirmek. Hâlbuki ne var, bir gün daha çalışırdık. Yani, bir cumartesi fazla çalışalım, bugün bu kurumları, bugün Cumhurbaşkanlığını görüşelim, bunu erteleyelim Meclis Başkanımızın olduğu zamana, Cumhurbaşkanlığını görüşelim, başka bir gün de, Meclis Başkanımızın olduğu bir gün, bu üç güzide kurumumuzun bütçelerini görüşelim. Bu konuda da süreler mutlaka uzamalı ve başka bir birleşimde tam gün olarak bu görüşülmeli diyorum, öneriyorum

Diğer bir konu Sayın Başkan: Dün dediniz ki...

BAŞKAN – Ben dedim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kameralar burada bütün gün kalabilir.” dediniz. Bakın, kameramanlar da burada.

Tamam mı arkadaşlar?

BAŞKAN – Ben öyle bir şey söylemedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, dediniz, kayıtlarda var.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dediniz.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, ben öyle bir şey söylemedim. Ama dedim, görüşmelerin sağlığı çok önemli dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, söylediniz.

BAŞKAN – Kameraların çalışmaları engellemeyecek şekilde konumlanması gerekiyor dedim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Ben kameramanları buradan göndermiyorum, onlar gidiyorlar.” dediniz. Ama bir baktık ki, görüntü aldılar, gittiler.

BAŞKAN – Arkadaşlar gidiyor musunuz?

Gidiyorlarmış bak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, hayır, siz gönderiyorsunuz Sayın Başkan kameramanları, siz gönderiyorsunuz. Siz deyin ki “Kayıtlara geçsin. Arkadaşlar, burada bütün gün, istediğiniz kadar kalabilirsiniz, istediğinizi çekebilirsiniz.” deyin bakalım, kayıtlara geçsin. Sayın Başkan, size şunu da önermiştim: Eğer ki bu durum rahatsız ediyorsa, Anadolu Ajansı buraya çağıralım, 3 tane kamera koysun -2 tane köşeye, 1 tane ortaya- çekimleri yapsın ve milletin bütçesi milletin şahitliğinde görülsün. Bu konuda ne tip tedbirler aldınız, ne düşünüyorsunuz -yarın için açıklayacağımızı söylemiştiniz- hem kameraların kalması ve Anadolu Ajansı veya başka bir şekilde canlı yayında bu bütçe görüşmelerinin yayınlanması konusunda?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Evet.

Arkadaşlar, bakın, ben hiçbir şey göremiyorum, inanın hiçbir şey göremiyorum yani. Böyle bir görüşmeyi benim yapmam mümkün değil.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz burada kapandık bakın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, basın nasıl görev yapsın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz nasıl görev yapacağız?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Basın nasıl görev yapsın?

BAŞKAN – Efendim, asli iş benim, asli iş benim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Basına da o zaman imkân yaratın, tedbir alın.

BAŞKAN – Bu benim işim mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet.

BAŞKAN – Biz talebimizi Meclis Başkan Vekilimizden yapacağız şimdi, bin metrekare bir salon talebimiz olacak.

Buyurun Sayın Öztürk.

3.- Giresun Milletvekili Cemal Öztürk’ün, Komisyon Başkanlık Divanının ve Komisyonun aldığı kararların yerinde olduğunu düşündüğüne ilişkin açıklaması

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım ve Meclis Başkan Vekilim, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Eskilerin güzel bir sözü var: “Vusulsüzlüğümüz usulsüzlüğümüzden.” derler. Tabii, değerli arkadaşların usul tartışması açmalarını ben de takdirle karşılarım ama daha ilk günden böyle biz usul tartışmalarıyla zaman geçirirsek... Aslında bu konuda bütçe sürecinin çerçevesini Anayasa, İç Tüzük ve başta 5018 Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve Sayıştay Kanunu olmak üzere birçok kanun çizmiş. Yine de Plan ve Bütçe Komisyonunun teamülleri süreci belirliyor. Hani tekrar tekrar başa dönüp zaman kaybı... “Zaman kaybı” demeyeyim, bu saygısızlık olur sayın vekillerimize ama bütçe görüşme takvimine uyarsak zamanı iyi değerlendirmiş oluruz. Elli beş günlük süre başladı.

BAŞKAN – Başladı, tam yirmi dakika da geçti.

CEMAL ÖZTÜRK (Giresun) – Sekiz gün oldu değil mi geçen haftadan beri? Bugün iki tane oturum var, bakanlık sayısı 16’ya düştüğü için her gün geniş zamanımız var aslında diğer bakanlıkların bütçesini görüşürken.

Uygulamada bir usulsüzlük olmadığını ve Başkanlık Divanının ve Komisyonumuzun aldığı kararların yerinde olduğunu düşünüyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

4.- Bursa Milletvekili İsmail Tatlıoğlu'nun, usule ve bütçe hakkına gereken saygının verilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli üyeler; ben de gerçekten bu usule ve bütçe hakkına vurgu yapmak istiyorum. “Usul tartışmalarıyla vakit geçirmeyelim.” sözünün doğru olmadığını düşünüyorum, hatta çok yanlış olduğunu düşünüyorum. Yani, usul esastan daha önemli, hele bütçe söz konusu olduğunda. “Bütçe” demek, hükûmet etmek demek. Başka bir rolü yok hükûmetlerin, dolayısıyla bundan daha önemli bir kanun, bundan daha önemli bir süreç yok; dünyanın her yerinde böyle. Bu nedenle de Meclis Başkanı da dâhil -Sayın Şentop tabii ki en iyi şekilde bunu yerine getirebilir birikimiyle, tecrübesiyle; herkes getirebilir ama- bu anlamda bütçe hakkına, dolayısıyla millete gereken saygının ve bu süreçte gereken önemin verilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda bakanlarımızın dün olduğu gibi saygı göstermesini rica ediyorum; kendi adıma, partimiz adına, Parlamento adına ve Türk milleti adına. Bütçede eğer biz bunu pas geçerse, bütçede buna gerekli hassasiyeti göstermezsek geri kalanların hiçbir anlamı kalmaz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, TBMM Başkanının görüşmelere katılamamasına ve görüntülü basının salonda bulunmasına ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Öncelikle, bütçe gündemine ilişkin olmak üzere, tabii ki biz bütçe henüz daha Meclise sevk edilmeden bu yöndeki taslak hazırlıklarımızı yaptık. Sayın Meclis Başkanımızın, G20 Meclis Başkanları Zirvesi -Arjantin'-de üst üste çakıştı. Ancak, bizim de kendi gündemimizi erteleme imkânımız olmadığı için... Geçmişte de bu yaşandı. Geçmişte de Sayın Arınç bir yurt dışı seyahatinde Meclis Başkan vekili tarafından temsil olunmuştu. Sayın Kahraman hastalığı sırasında gene Meclis Başkan vekili tarafından temsil olundu. Şimdi de gene Meclis Başkanı Vekilimiz Sayın Şentop tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi temsil ediliyor Komisyonunda. Temsil noktasında herhangi bir sıkıntı yok. Tabii ki bizim de Sayın Meclis Başkanımızın programıyla ilgili olarak da söyleyebileceğimiz daha başka bir şey yoktur.

Kameraların çekimine ilişkin söylediğim şey aynıdır. Bütün basın mensupları zaten buradalar, bütün görüşmeleri başından sonuna kadar takip ediyorlar. Sadece salonun imkânsızlıkları sebebiyle de bizim bu düzende bu kameralarla bu süreci götürmemiz mümkün değil arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kalabilirler.

Sayın Başkan, neden yalnızca sunum anında bulunuyorlar?

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar; bakın, ben sizi dinledim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, siz de laf attınız.

BAŞKAN – Bakın, ben sizi çok iyi dinledim. Attım mı arada?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Laf attınız tabii.

BAŞKAN – Ha öyle mi, ne bileyim. Ben Berat Bey’le karıştırdım. Evet, doğru; ben yapmışımdır, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, neden yalnızca sunum anında burada bulunuyorlar, onu açıklayın.

BAŞKAN – Efendim şöyle: Tabii ki anladığım kadarıyla basınımız kurumların bütçe sunumlarını canlı olarak kaydetmek ve paylaşmak istiyor. Bu tamamen kendi tasarruflarıdır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geri kalanını istemiyorlar mı?

Geri kalanlarını istemiyor musunuz arkadaşlar?

BAŞKAN – Valla seni her zaman dinliyorlar galiba Sayın Paylan, bana biraz öyle geldi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Takdirinizi söyleyin.

BAŞKAN – Neyse.

Sayın Şentop, buyurun lütfen.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

5.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop ’un, TBMM Başkanının vekâleti kendisinde olduğu için toplantıya katıldığına ilişkin açıklaması

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; ben de usulle ilgili değerlendirmelere cevaben birkaç şey söyleyeceğim.

BAŞKAN – Efendim, sadece Komisyon üyelerimiz usule ilişkin konuşabiliyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Ama bize soru yönelttiler, ona cevap veriyorum, bir usul tartışması açmıyorum.

BAŞKAN – Peki, soruya cevap verelim, evet.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Burada Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi görüşülüyor, bir kurum bütçesi. Sayın Meclis Başkanının şahsiyle ilgili bir durum söz konusu değil. Meclis Başkanı kurumu temsilen burada bulunacaktı. Bugüne kadarki uygulamalarda da mümkün olduğu kadar Türkiye Büyük Millet Meclisi başkanları bulunmuşlar fakat bulunamadıkları zamanlar da var. Ben onlara örnekleri önce söyleyeyim.

BAŞKAN – Kameraman arkadaşlar, lütfen, ayarlamalarınızı yapın ve ayrılın, bakın salonu göremiyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – 2010 yılında Sayın Mehmet Ali Şahin KEİPA toplantısı için Trabzon’dayken Başkan Vekili Nevzat Pakdil katılmış. 2011 yılında Sayın Cemil Çiçek, 2012’de Sayın Cemil Çiçek katılmış ama 2013’te Sayın Cemil Çiçek resmî bir ziyaret için yurt dışındayken yerine Sayın Ayşe Nur Bahçekapılı katılmış. 2014’te Sayın Cemil Çiçek katılmış. 2016’da Sayın İsmail Kahraman katılmış. 2016’da katılamamış, Sayın İsmail Kahraman’ın yerine Sayın Ahmet Aydın katılmış, 2017’de yine Sayın İsmail Kahraman katılmış. Dolayısıyla hem buna dair uygulamalar var hem kurum bütçesi olduğu için burada kurumu temsilen en üst kişi olarak Sayın Meclis Başkanının katılması, katılamaması hâlinde de vekâleti olan kişinin katılması gerekiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ahmet Aydın yoktu o zaman.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O gün Ahmet Aydın yoktu.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, o gün orada değildi.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bir dakika Sayın Paylan, bir dakika.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın kayıtlara.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Kayıtlara bakmama gerek yok, başka bir şey söyleyeceğim. Bence, konuşmanızdan çıkarttığım, yanılabilirim, bilmediğiniz bir şey söyleyeceğim: Şimdi, Meclis Başkan vekilleri 4 tane İç Tüzük’e göre ve bu Meclis Başkan vekillerinin İç Tüzük’e göre esas görevi Meclis Başkanı adına Genel Kuruldaki müzakereleri, görüşmeleri yürütmek ve bununla ilgili tutanakları tanzim edip imzalamak. 4 Meclis Başkan vekili de var, bunların hangisinin hangi sırayla bu işi yapacağı Meclis Başkanı tarafından belirleniyor ama bunun dışında Meclis Başkanı burada bulunmadığı zaman -ki Meclis Başkanının tek görevi Genel Kurulu yürütmek değil, başka görevleri var burada, işleri var- diğer işleriyle ilgili olarak da Meclis Başkanı, Meclis Başkan vekillerinden birisine vekâlet veriyor burada bulunmadığı zaman. Onun için orada tabii, dikkat edilecek kadar biraz ince bir husus- dikkatlerden kaçabilir- “Meclis Başkan vekili” ile –uygulamada, bizim teamülde- “Meclis Başkanı vekili” farklı. Meclis Başkanının kendisi yerine vekâlet verdiği Meclis Başkan vekiline “Meclis Başkanı vekili” diyorlar ve Meclis Başkanı adına birçok imza var burada, işlemler var ve temsil görevleri var. Yurt dışında da bazen Meclis Başkanının gidemediği toplantılara Türkiye Büyük Millet Meclisini temsilen onun vekâlet verdiği kişi gidiyor. O zaman Meclis Başkan vekili sıfatıyla değil, Meclis Başkanı vekili yani Başkanın vekili olarak gidiyor. Bu vekâletnameyi de yazılı olarak veriyor. Bakmama hiç gerek yok ama bakarız, mutlaka Ahmet Aydın’ın da vardır. Vekâlet benim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O, o tarihte değildi efendim. Bir tek sizsiniz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP - Hayır, siz şeyi karıştırıyorsunuz: Mesela bugün vekâlet bende, Genel Kurulu yönetme vekâleti de bende.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yok yok, onu biliyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP - Ama haftaya da olabilirdi bu. Mesela, haftaya Sayın Levent Gök de Genel Kurulu yönetme konusundaki görevlendirmeye tabi. Ama vekâlet bende olduğu için burada yine ben bulunacaktım, Sayın Levent Gök değil. Vekâleti kime verirse başkan vekillerinden, temsilen o bulunuyor burada. Dolayısıyla, niye başka arkadaşlar değil de ben bulunuyorum, bunun izahı, sebebi bu. Sayın Meclis Başkanının vekâleti bende, o münasebetle buradayım.

Teşekkürler.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ahmet Aydın’a bakın, o tarihte mutlaka vardır.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Mutlaka vardır, o çok zor bir iş değil yani iki satır bir yazıyla vekâlet veriyor Meclis Başkanı.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Efendim, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, sunumunuzu almak istiyoruz.

Buyurunuz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Başlıyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Meclis Başkanı Vekili”, yanlış söylemeyin Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – “Başkanı Vekili”, evet, bunun düzeltmenizi...

BAŞKAN – Garo, keyfin yerinde bugün maşallah, iyi.

IV.- SUNUMLAR

1.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop'un, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) hakkında sunumu

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Değerli Komisyon Başkanı, değerli üyeler, değerli milletvekilleri, kurumlarımızın kıymetli yönetici mensupları, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum, çalışmalarınızda başarılar diliyorum. Hem bütçe görüşmelerinin hem de bütçemizin, 2019 bütçemizin hayırlı olmasını Cenab-ı Hak'tan niyaz ediyorum.

Bugünkü toplantıda Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe sunumunu Sayın Binali Yıldırım yapacaktı. Zatıalileri G20 Meclis Başkanları Zirve Toplantısı'na katılmak üzere Arjantin'e gittiler, bu sebeple toplantıya katılamamışlardır. Sayın Başkanımızın selamlarını ve saygılarını sizlere, Komisyona iletmemi istediler. Bu kapsamda toplantıya Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı adına katılıyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin, 2017 Yılı Kesin Hesap Kanunu görüşmelerinin, 2019-2021 dönemi Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Teklifi'nin ve kurumlarımızın 2019 yılı bütçelerinin Meclisimize, milletimize, ülkemize şimdiden hayırlı olmasını da niyaz ediyorum.

Sözlerimin başında, verdikleri mücadeleyle Türk milletinin yeniden tarihin öznesi olmasını sağlayan başta Türkiye Büyük Millet Meclisinin ilk Başkanı Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, Birinci Meclisimizin merhum üyelerini, İstiklal Mücadelemizin bütün kahramanlarını ve ecdadımızı en samimi duygularla yâd ediyorum, ruhları şad olsun, mekânları cennet olsun.

Millî iradenin tecelli ettiği Türkiye Büyük Millet Meclisi yegâne yasama organıdır. Ülkemizi, devletler ailesinin şerefli bir üyesi olarak yaşatma iradesine sahip olan Meclisimiz, 23 Nisan 1920'den günümüze kadar iradesine tavizsiz bir şekilde sahip çıkmıştır.

Yüce Meclisimiz kurucu, yönetici ve yönlendirici vasıflarıyla ülkemize bugüne kadar büyük hizmetlerde bulunmuştur. “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” düsturuyla 23 Nisan 1920'de Ankara'da yeniden açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi, iki gün önce coşkuyla kutladığımız cumhuriyetin ilan edildiği yerdir.

Çoğulcu demokrasiye geçene kadar ülkemiz önemli siyasi tecrübeler geçirmiştir. Meclis-i Mebusan'dan itibaren yüz kırk iki yıllık bir tecrübeyi ifade eden Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu sene kuruluşunun 98'inci yılını kutladı. 14 Mayıs 1950 tarihinde başlayan çok partili hayatımız, 27 Mayıs 1960'ta gerçekleştirilen askerî darbeye kesintiye uğradı. Üzülerek ifade etmek gerekirse, o tarihten itibaren de Türkiye'de sistemi vesayet altına alan kötü bir darbe, darbe girişimi ve muhtıra geleneği başladı.

Ülkemizde bugüne kadar 17 darbe, darbe girişimi ve muhtıra girişiminde bulunulmuştur. 12 Mart, 12 Eylül, 28 Şubat gibi bunların bazıları başarılı olmuş, bazıları da henüz teşebbüs aşamasındayken bastırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisini dağıtıp, seçilmiş hükümetleri yıkmak gayesiyle yapılan bu darbe girişimlerinin en alçağı da 15 Temmuzda gerçekleştirilmiştir.

15 Temmuz 2016 tarihinde gerçekleştirilmek istenen darbe girişimine karşı Meclisimiz ve milletvekillerimiz demokrasiden yana tavır koymuşlar, bütün siyasi partilerimize mensup milletvekilleri o gece Genel Kurul salonuna gelerek millî iradeye sahip çıkmış ve demokrasimizi yaşatmak için ant içmişlerdir. Esasında Türkiye Büyük Millet Meclisinin varlık sebebi de demokrasidir. Bu sebeptir ki Meclisimiz kendisini var eden sebepleri yaşatmak için bugüne kadar olduğu gibi, gelecekte de vazifesini dirayetli bir şekilde yapmaya devam edecektir.

Bizler Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri olarak gücümüzü millettten alıyoruz; milletimize, devletimize, demokrasimize yöneltilen her saldırı karşısında milletimizin bağımsızlığını korumak ve hürriyetimize sahip çıkmak zorundayız. Bu çatı altında zaman zaman tartışmamız gayet tabiidir. Her konuda uzlaşmamız gerekmiyor. Esas olan müzakere ortamını muhafaza etmek ve müzakerelerin insicamını bozmamaktır, çoğulcu demokrasinin gereği de budur.

Bizler Gazi Meclisin şerefli mensupları olarak tali meselelerde ihtilafa düşsek de millet menfaatlerine zarar verecek asli meselelerimizde asla ihtilafa düşmeyiz, düşemeyiz.

Değerli Başkan, değerli üyeler; yüce Meclisimiz 26'ncı Yasama Döneminde tarihî önemi haiz bir karar alarak 1982 Anayasası'nda köklü bir değişiklik yapmıştır. Kurulan komisyonlar, yapılan müzakereler ve Genel Kurul görüşmeleriyle tamamlanan Anayasa değişikliği 16 Nisan 2017 tarihinde referanduma sunulmuştur. Aziz milletimiz Anayasa değişikliğini onaylamış ve Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişimiz böylelikle kabul edilmiştir. Önümüzdeki beş yıllık sürede ülkemizi yönetecek olan Cumhurbaşkanımız milletimizin oylarıyla seçilmiştir. Aynı şekilde, yasama ve denetleme görevini yerine getirecek olan siz değerli milletvekillerimizin seçimi de 24 Haziran 2018'de yapılan seçimlerle gerçekleştirilmiştir. Cumhurbaşkanlığı seçimi ile milletvekili seçimleri birlikte gerçekleştirilmiş ve 27'nci Dönem Meclisi teşekkül etmiştir. Bu yeni dönemde Meclisin önemli hususiyetlerinden biri de temsilde adaletin sağlanmış olmasıdır. Meclisimiz yapılan Anayasa değişikliğiyle uzlaşma kültürünü daha da geliştirme imkânına kavuşmuştur. Zira oy veren vatandaşlarımızın yüzde 97'si yüce Meclisimizde temsil imkânına kavuşmuştur. Yeni dönem yürütmeye güven ve istikrarı temin ederken yasama Meclisinde de temsilde adaleti getirmiştir, bunun yasama faaliyetlerine de olumlu katkı sağlayacağına inanıyorum. Diğer yandan, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle birlikte yasama, yürütme ve yargı erkleri birbirinden kesin hatlarla ayrılmıştır. Yeni dönemde Hükûmetten kanun tasarısı gelmeyecek, kanun teklifleri bizzat milletvekilleri tarafından verilecektir. Teklifler konusunda ayrıntılı hazırlık çalışmalarının gerekliliği, milletvekillerinin yasama faaliyetlerine daha etkin bir şekilde katılımını da sağlayacaktır. Böylece ülkemiz millî iradenin güçlendirildiği ve milletimizin tercihlerinin öne çıkarıldığı bir sisteme kavuşmuş olacaktır uygulamada da. Ayrıca Meclis araştırması, Meclis soruşturması, yazılı soru önergeleri ve genel değerlendirme gibi mekanizmaların yeni dönemde etkin bir şekilde uygulanmasını mümkün hâle getirecektir. Kanun tekliflerinin hazırlanıp Genel Kurula gelme sürecinde siyasi parti gruplarına ve ihtisas komisyonlarına da büyük görevler düşmektedir. Yeni dönemde Hükûmetin bütçe kanunu teklif etmek dışında Türkiye Büyük Millet Meclisine kanun teklifi gönderme yetkisi yoktur. Bir başka ifadeyle kanun yapma yetkisi tamamen Meclisimize ve değerli milletvekillerimize aittir. Bu durum yasama organını çok daha önemli hâle getirmektedir. Bu kapsamda, komisyonların insan kaynaklarıyla fiziki ve teknolojik altyapısı güçlendirilmiştir. Ayrıca kanun tekliflerinin hazırlanmasına destek olacak kanun teklifi hazırlama süreçleri iyileştirilmiştir.

Değerli Komisyon üyeleri, 27'nci Dönem İkinci Yasama Yılı'nın ilk yasama faaliyeti olan ve tüm siyasi partilerin desteğiyle kısa bir süre içerisinde kabul edilen İç Tüzük değişikliği sebebiyle siyasi parti gruplarına ve milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Komisyonlarımızın ve Genel Kurulun daha etkin ve verimli çalışmasını sağlamak üzere yapılan bu düzenleme 16 Ekim 2018 tarihli mükerrer Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisinin yasama ve denetim faaliyetlerinde önemli bir rolü olan Plan ve Bütçe Komisyonumuz yeni dönemde de ihtisas komisyonu olma özelliğini devam ettirmektedir. Ülkemizi ve vatandaşlarımızı yakından ilgilendiren mali nitelikteki pek çok kanun teklifinin görüşülmesi sürecinde Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkan ve üyelerine başarılar diler, yoğun mesailerinden dolayı da teşekkür ederim.

Millî mücadeleyi bizzat yönetmesi ve 15 Temmuz hain darbe girişimine maruz kalması sebebiyle iki kere gazi olan Meclisimize bu dönemde önemli görev ve sorumluluklar düşmektedir. Bu çatı altında yapacağımız çalışmalar Türkiye'nin istikbalini temin edecek önemi haizdir. Yasama ve denetim görevleriyle Meclisimiz bir yandan milletimizin ve devletimizin ihtiyaç duyduğu yasaları hayata geçirirken diğer yandan da Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin, Cumhurbaşkanının ve bakanlıkların icraatlarını daha etkin ve verimli yapabilmesine imkân sağlayan yasal taleplerini de değerlendirecektir. Anayasa'mız, yasalarımız ve İç Tüzük'ümüz çalışmalarımıza yön verecek ve yol gösterecektir. Muhakkak ki Meclisimizin yeni dönemde yapacağı çalışmalarla bazı yeni teamüller ve uygulamalar da oluşacaktır. Bu kapsamda Komisyonumuzun siz değerli üyelerinin karşılıklı anlayış ve istişare içerisinde verimli bir şekilde çalışmaları yürütmesinin oluşacak yeni teamüllere katkı sağlayacağını düşünüyorum. Yeni dönemde şüphesiz yüce Meclisin bütün üyeleri, bütün milletvekilleri ülkemizin ve milletimizin beklentileri doğrultusunda en güzel şekilde görev yapmanın gayreti içerisinde olacaktır. Görevimiz, yürütmenin görevlerini daha etkin şekilde yaparak milletimize hizmet edeceği düzenlemeleri yapıp millî irade adına yürütmeyi denetlemek olacaktır.

Yeni dönemde yasama ve yürütme organlarının uyumlu çalışması, ülkemiz içinde ve dışında karşılaşılabilecek zorlukların aşılmasını kolaylaştırmada bize yardımcı olacaktır. Bu sebeple bu dönemde bütün milletvekillerimize ve Komisyonumuzun siz değerli üyelerine yapacağınız katkılar sebebiyle şimdiden teşekkür ediyorum. Milletvekilleri olarak bu yasama döneminde yeni sistemin ruhuna uygun bir şekilde çalışacağımıza inanıyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2019-2021 dönemine ait bütçe teklifimizle ilgili değerlendirmelere geçmeden önce yasama, denetim ve idari çalışmalarımızla ilgili bilgi vermek istiyorum.

Bildiğiniz üzere, 15 Temmuz hain darbe girişimi sonucu Külliye'mizde büyük bir tahribat oluşmuştur. Ana Bina, Ziyaretçi Kabul Binası ve Dikmen Caddesi'ne bakan ön bahçede oluşan tahribat, başlatılan çalışmayla kısa zamanda onarılmış, yürütülen restorasyon çalışmaları büyük oranda tamamlanmıştır.

Milletvekili sayısının 600'e çıkması sebebiyle Halkla İlişkiler Binası ve Ana Bina'da ortaya çıkan milletvekili çalışma odası ihtiyacı karşılanmıştır. Ayrıca, Genel Kurul proje müellifine yeniden düzenleme projesi yaptırılarak milletvekili koltuk sayısı 600'e çıkartılmıştır. Mermer basamaklar geriye çekilerek milletvekili masaları ilave edilmiştir. Ses sistemi elden geçirilerek Genel Kurul Salonu'muz 1 Ekim tarihindeki açılışa hazır hâle getirilmiştir.

Üyeler Lokantası'ndaki yoğunluğu hafifletmek için Tören Salonu'nun altındaki mevcut salon lokanta yapılmıştır. Külliye içerisinde yer alan Tepe Kafeteryanın bakım ve onarımı yapılarak tekrar hizmete açılması sağlanmıştır.

Ana Bina İktidar Kulisi iç bahçesinde yer alan mevcut zeminlerdeki andezit taşların bakım ve onarımı yapılmıştır. Külliye içerisinde değerli milletvekillerine en iyi şekilde hizmet vermek için gerekli diğer tadilat çalışmaları da hızla devam etmektedir.

Bu kapsamda, Ana Bina Üyeler Lokantası Mutfağı, 1960'lı yıllarda işletmeye alınmış olup zaman içerisinde kapasitesi ve kapsamı büyük ölçüde değiştiğinden fiziki ve teknik altyapının yenilenmesi ihtiyacı doğmuştur. Yemek servis alanının onarım ve tadilatı tamamlanmış olup lokantada yemek hizmeti taşınalı olarak sunulmaktadır. Söz konusu iş, yıl sonunda tamamlanacaktır.

Ana Bina'ya atılan bomba neticesinde ahşap kapılar ciddi ölçüde hasar görmüş olup bir kısmı geçici olarak onarılmıştır. Kapıların orijinal yapısına uygun olarak yeniden elden geçirilmesi için ihale yapılmıştır.

Güvenlik Koordinasyon Kurulu ve Başkanlık Divanı kararı doğrultusunda, izolasyon alanı uygulamasına başlanmış olup alınan karar doğrultusunda Basımevi önüne yeni bir personel giriş yolu yapılmıştır.

Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkan ve üyeleri; Genel Kurul ve komisyonlarımızın 24 Haziran 2018 seçimlerinden sonra başlayan 27'nci Yasama Döneminde şu ana kadar yapılan çalışmalar konusunda da sizlere açıklamalarda bulunmak istiyorum.

Yasama faaliyetleri kapsamında şu ana kadar Başkanlığımıza 922 kanun teklifi sunulmuştur. 5 kanun teklifi Genel Kurul gündemine girmiş olup tamamı kanunlaşmıştır. 916 kanun teklifi ilgili komisyonlardadır. 17 Danışma Kurulu toplantısı yapılmıştır. Yapılan toplantılar neticesinde Genel Kurulda 5 Danışma Kurulu önerisi ve 7 grup önerisi kabul edilmiş, 28 grup önerisi reddedilmiş ve 3 grup önerisi işlemden kaldırılmıştır. Bazı kanun tasarı ve teklifleri birleştirilmek suretiyle 3 kanun kabul edilmiş ve 13 Türkiye Büyük Millet Meclisi kararı alınmıştır.

26'nci Yasama Döneminden intikal eden 268 kanun hükmünde kararname ilgili komisyonlarda bulunmaktadır. Ayrıca, Anayasa'nın 121'inci maddesi kapsamında 1 kanun hükmünde kararname Başkanlığa sunulmuş olup Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 128'inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca 15 Ekim 2018 tarihinde doğrudan Genel Kurulun gündemine girmiştir.

6 kanun hükmünde kararname ise yetki kanunu çerçevesinde Başkanlığımıza sunulmuş olup komisyonlarda bulunmaktadır.

Denetim faaliyetleri kapsamında Başkanlığa 4.719 yazılı soru önergesi verilmiştir. Bunlardan 32'si mükerrer olduğundan işleme konulmamış, 5'i gelen kâğıtlara girmeden geri alınmış, 40'ı ise Anayasa ve İç Tüzük hükümlerine aykırı oldukları gerekçesiyle iade edilmiştir. İşleme alınan 4.642 önergeden 282'si süresi içinde cevaplandırılmıştır. 1.031 yazılı soru önergesi hâlen işlemedir, 126'sı ise imzadadır. 394 Meclis araştırması önergesi verilmiştir. 2 genel görüşme önergesi verilmiş olup önergeler Genel Kurul gündeminde yer almaktadır.

26'nci Yasama Döneminde görüşülüp sonuçlandırılmayan ve hükümsüz sayılmadığı için bu döneme intikal eden Sayıştay Başkanlığı tezkerelerine bağlı 3346 sayılı Kanun uyarınca, 6085 sayılı Kanun kapsamında Sayıştay denetimine tabi kuruluşlarla ilgili olarak hazırlanan 2011, 2012, 2013, 2014, 2015 ve 2016 Yılı Denetim Raporları Başkanlığımıza sunulmuş olup ilgili komisyonlarda bulunmaktadır.

Diğer yandan, 2017 Yılı Dış Denetim Raporları kapsamında Sayıştay tarafından hazırlanarak Başkanlığımıza sunulan; Genel Uygunluk Bildirimi, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu, Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu ve 207 adet kamu idarelerine ilişkin denetim raporu olmak üzere toplam 212 adet Sayıştay raporu da Başkanlığımıza sunulmuş olup ilgili komisyonlarda bulunmaktadır.

Tutanak Hizmetleri kapsamında; Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu 27'nci Dönem Birinci Yasama Yılında 10 birleşimde 26 oturum yapmıştır. Yapılan birleşimlerde 51 saat 46 dakika çalışılmış ve çalışmalarla ilgili olarak 1.765 sayfa tutanak tutulmuştur. Ayrıca, ihtisas komisyonları ve Meclis araştırması komisyonlarında 35 saat 38 dakika çalışılmıştır. Çalışmalarda toplam 479 sayfa tutanak tutulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı kabulleri ve basın toplantısı, Başkanlık Divanı, Danışma Kurulu ve diğer görevlerde de 10 saat 57 dakika çalışılmıştır, toplam 200 sayfa tutanak tutulmuştur.

Değerli milletvekillerimizin Genel Kurul ve komisyon toplantılarında yaptıkları konuşmalar e-postalarına gönderilmektedir.

Milletvekillerimizin Genel Kurul ve komisyon toplantılarında yaptıkları konuşmaları, yasama ve denetim çalışmaları ile idari teşkilatın faaliyetlerini içeren bilgilerin yer aldığı belgeler her yasama yılı sonunda taşınır belleklerle kendilerine ulaştırılmaktadır.

Bu arada, Ses Tanıma ve Görüntülü Tutanak Metinleri Projesi için altyapı çalışmaları da devam etmektedir.

Dış İlişkiler ve Protokol Hizmetleri kapsamında; devletlerarası ilişkilerin gelişiminde parlamenter diplomasinin rolü her geçen gün artmaktadır. Bu çerçevede ikili ve çok taraflı ilişkilerimizin güçlendirilmesine katkıda bulunmak gayesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi geçtiğimiz yasama yılında diğer ülke parlamentoları, parlamenter asambleler ve uluslararası kuruluşlarla temaslarını yoğun biçimde sürdürmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye olduğu 12 parlamenter asambleyle bölgesel ilişkiler, Türkiye-Avrupa Birliği Karma Parlamento Komisyonu'yla da Avrupa Birliği nezdindeki ilişkilerimiz yeni bir hız kazanmıştır.

2018 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olarak 250 civarında uluslararası faaliyet gerçekleştirdik. Önceki dönemde 132 ülke, yeni dönemde ise 143 ülke ile dostluk grubu kurulmasına yönelik çalışmalar devam etmektedir. Söz konusu dostluk grupları parlamenter diplomasiyi zenginleştirmiştir. Ayrıca, Türkiye'nin etkinlik coğrafyasının genişlemesine katkı sağlamıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak birçok uluslararası faaliyetin yanı sıra Karadeniz Ekonomik İşbirliği Parlamenter Asamblesi Meclis Başkanları Zirvesi'ne de Mayıs 2018'de ev sahipliği yaptık. Bu dönemde parlamenter diplomasinin etkin yürütülmesi kapsamında 39 ülkeden 22 meclis başkanı ve 15 meclis başkan yardımcısının katılımıyla 8-11 Ekim 2018 tarihleri arasında Avrasya Meclis Başkanları 3'üncü Toplantısı'nı Antalya'da gerçekleştirdik. Toplantı sonunda ortak bir bildiri yayımladık. Çevre kirliliği, iklim değişikliği, açlık, terör, savaş gibi büyük sıkıntılarla karşı karşıya olan dünyamızda barış, istikrar ve refaha kavuşmak için düzenlediğimiz toplantının önemli katkılarda bulunacağına inanıyoruz.

Söz konusu ülkelerle iş birliğini kurumsallaştırmaya ve bölgesel barış ve istikrara katkı sağlamaya yönelik olarak Avrasya Parlamenter Asamblesinin kurulmasına ilişkin etkin çabamız önümüzdeki dönemde de devam edecektir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığı olarak yakın coğrafyamızdaki ülkelerle ilişkilerimizin gelişmesine büyük önem vermekteyiz. Mutat olduğu üzere Sayın Meclis Başkanımızın ilk yurt dışı ziyareti 15 Ağustos 2018'de Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetine, ikinci yurt dışı ziyareti ise 28 Ağustos 2018'de Azerbaycan'a yapılmıştır. Ardından, 20-21 Eylül 2018'de Azerbaycan Milli Meclisinin 100'üncü Kuruluş Yıldönümü törenlerine katılmıştır. Son zamanlarda hızlı bir gelişme gösteren Türkiye-Özbekistan ilişkilerinin 23-26 Eylül 2018 tarihlerinde Özbekistan'a yapılan ziyaretle daha da gelişeceğini inanıyoruz.

Son olarak, Sayın Meclis Başkanımız tarafından 12-15 Ekim 2018 tarihlerinde İsviçre'nin Cenevre şehrinde düzenlenen Parlamentolararası Birlik Toplantısı'na katılım sağlanarak Genel Kurula hitap edilmiş, Asya Parlamenter Asamblesi Dönem Başkanı sıfatıyla APA üyelerinin toplantısına Başkanlık edilmiştir.

Diğer taraftan, Türk Dili Konuşan Ülkeler Parlamentoları Asamblesi 8'inci Genel Kurulu ile Asya Parlamenter Asamblesi 11'inci Genel Kurulu da önümüzdeki aylarda ülkemizde gerçekleştirilecektir.

Bilgi ve Bilişim Hizmetleri Kapsamında; İş Sürekliliği Merkezi kurularak Türkiye Büyük Millet Meclisi bilişim sistemlerinde kesintisiz hizmet verilmesi sağlanmıştır. Sistemlerimizde siber güvenlik zafiyetleri olmaması için rutin siber güvenlik testleri yapılmıştır. Kamera güvenlik sistem alt yapısı genişletilmiştir. Elektronik belge yönetim sistemi uygulamaya alınmıştır. 7/24 Bilişim Destek Servisi ile Entegre Bilişim Teknolojileri Yardım Masası uygulaması hizmete açılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Güvenlik Koordinasyon Kurulu kararıyla Turnike Güvenlik Sistemi kurulmuştur.

Milletvekili sayısının 600'e çıkması sebebiyle Genel Kurul Salonu oylama, yoklama üniteleri taşınmış ve sistemle entegrasyonu gerçekleştirilmiştir.

Araştırma Hizmetleri kapsamında ise; yasama faaliyetlerine bilgi desteği sağlamak ve milletvekillerimizden gelen bilgi taleplerini karşılamak üzere rapor, bilgi notu, bilgi derleme ve doküman derleme türünde 207 çalışma gerçekleştirilmiştir. Avrupa Parlamento Araştırma ve Dokümantasyon Merkezi aracılığıyla çeşitli ülke parlamentolarından gelen 44 adet bilgi talebi de karşılanmıştır.

Kütüphane hizmetleri kapsamında ise 2018 yılında 44.148 okuyucuya hizmet verilmiştir. Türkiye Büyük Millet Meclisi Kütüphanesi koleksiyonuna 4.899 yeni kitap eklenmiş ve kütüphanede bulunan yayın sayısı 313.552'ye çıkartılmıştır. Bu yıl dijitalleştirme faaliyetleri kapsamında 196 adet kitap dijital ortama aktararak toplamda 5.082 elektronik yayına ulaşılmıştır. Ayrıca, kurumsal yayınları ve dijitalleştirilmiş kaynakları vatandaşların hizmetine sunan Türkiye Büyük Millet Meclisi Açık Erişim Sistemi yıl içerisinde 116.782 kişi tarafından kullanılmıştır.

Basın-yayın ve halkla ilişkiler hizmetleri kapsamında Genel Kurulun Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonundan yayınları salı günü 15.00-21.00, çarşamba ve perşembe günleri 14.00-21.00 saatleri arasında TRT3 üzerinden canlı olarak yayınlanmaktadır. Genel Kurulun saat 21.00'den sonra devam eden çalışmaları Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu tarafından, resmî internet sitesi ve mobil uygulama üzerinden, birleşimin tamamlanmasına kadar canlı yayınlanmaya devam edilmektedir.

27'nci Yasama Döneminde Genel Kurul çalışmaları TBMM TV'den kırk altı saat, internet üzerinden otuz buçuk saat canlı yayınlanmıştır. Siyasi parti grup toplantıları on üç saat canlı yayınlanmıştır. Türkiye Büyük Millet Meclisi Televizyonu Haber Merkezinden dokuz saat on dakika haber yayını yapılmıştır.

Meclis Haber Dergisi 3 sayı çıkartılmış; toplam 8 bin adet baskı yapılarak 880 bin sayfa olarak yayınlanmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Basımevinde gündem, kanun tasarı ve teklifleri sıra sayısı, geçen tutanak özeti vb. konularda 629.774 sayfa basım yapılmıştır.

Bu yasama döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesini 110.414 kişi ziyaret etmiştir. Ayrıca 2.486 kişiye rehberlik hizmeti verilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; 2019-2021 dönemine ait bütçe teklifimizle ilgili değerlendirmelere geçmeden önce, 2017 yılı kesin hesap sonuçları ile 2018 yılı bütçemize ilişkin kısa bilgiler vermek istiyorum.

2017 yılı bütçemiz 981 milyon 589 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalarla birlikte 1 milyar 46 milyon 677 bin 734 lira 80 kuruş olmuştur. Yıl sonu itibarıyla bu rakamın 919 milyon 190 bin 404 lira 64 kuruşu harcanmış, yüzde 87,8 oranında bir gerçekleştirme sağlanmıştır.

2018 yılı bütçemiz 1 milyar 255 milyon 124 bin Türk lirası olarak kanunlaşmış, yıl içinde yapılan aktarmalar ve ödenek ilaveleriyle birlikte eylül sonu itibarıyla toplam ödenek 1 milyar 299 milyon 34 bin Türk lirası olmuştur. Bu ödeneğin eylül ayı sonu itibarıyla 783 milyon 43 bin Türk lirası, diğer bir ifadeyle yaklaşık yüzde 60'ı harcanmıştır.

Sayın milletvekilleri, şimdi de 2019 yılı bütçe teklifimizle ilgili olarak kısa bilgi vermek istiyorum.

2019 yılı bütçe teklifi 1 milyar 816 milyon 197 bin Türk lirası olarak Komisyona sunulmuştur. 2019 yılı bütçe teklifinde personel giderleri yüzde 52,9; Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderleri yüzde 7,3; mal ve hizmet alımı giderleri yüzde 9,3; cari transferler yüzde 13,1; sermaye giderleri yüzde 17,3; sermaye transferleri ise yüzde 0,1 oranında ağırlığa sahiptir.

Ayrıca, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı olan Kamu Denetçiliği Kurumuna hazine yardımı olarak 27 milyar 215 bin TL pay ayrılmıştır. Bu tutar toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 1,5'ini oluşturmaktadır.

Bu yıl ilk defa 2019 yılı Radyo ve Televizyon Üst Kurulu için hazine yardımı olarak 40 milyon Türk lirası pay ayrılmıştır. Bu tutar toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 2,2'sini oluşturmaktadır.

2019 yılı bütçe teklifi, 2018 yılı başlangıç ödeneği olan 1 milyar 255 milyon 124 bin TL'ye göre yüzde 44,7 artarak 1 milyar 816 milyon 197 bin TL olmuştur.

Bu artışın temel sebeplerini kısaca özetlersek; 2019 yılı bütçe teklifinde 2018 yılı başlangıç ödeneğine göre cari giderlerdeki 486 milyon 535 bin Türk liralık artış, milletvekili ve danışman sayısı ile personel sayısındaki artış, taşeron işçilerin kadroya geçirilmesi sebebiyle gerçekleşen artış, enflasyon oranındaki artış, Türkiye Büyük Millet Meclisi eski üyelerinin tedavi giderleri ile temsil tazminatlarındaki artış, Kamu Denetçiliği Kurumu ve Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna yapılacak transferler, memurların öğle yemeğine yardım ile uluslararası kuruluşlara yapılan üyelik aidatı ödemelerindeki artıştan kaynaklanmaktadır. Yatırım giderlerindeki 74 milyon 538 bin TL'lik artış ise yapım, bakım, onarım ve bilişim giderlerindeki artıştan kaynaklanmaktadır.

Bilgi ve iletişim teknolojilerinde yaşanan hızlı gelişme, küreselleşme, demokrasinin ve katılımcılığın artan önemi, milletvekillerinin Meclisimizden beklentilerindeki değişim gibi hususlar yönetim anlayışı, hedef, araç, yöntem ve işleyiş değişimlerini de gerekli kılmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinin teknolojik imkânlardan en iyi şekilde faydalanarak daha etkin, verimli ve hızlı hizmet üretebilmesi için bu alandaki çalışmalarımıza büyük önem veriyoruz.

Bu kapsamda 2018 yılı bütçe hedefimiz, yasama yetkisini kullanan değerli milletvekillerimizin çalışma şartlarını iyileştirmek, yasama sürecini ve kalitesini geliştirmek olacaktır.

Sonuç olarak, 2019-2021 dönemi bütçe teklifi 2019 yılı için 1 milyar 816 milyon 197 bin TL, 2020 yılı için 1 milyar 850 milyon 603 bin TL, 2021 yılı için de 1 milyar 836 milyon 552 bin TL olarak öngörülmüştür.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin 2018 yılı bütçe uygulamasıyla önümüzdeki üç yıllık döneme ait bütçe teklifimizle ilgili açıklamalarda bulundum. Bu çerçevede bazı proje, rakam ve bilgileri sizlerle paylaştım. Bu konulardaki detaylı bilgiler sizlere dağıtılan kitapçıklarda yer almaktadır.

Değerli Başkan, değerli üyeler; Türkiye Büyük Millet Meclisinin ihtiyaç duyduğu hizmetlerin yürütülmesi gayesiyle yaptığımız çalışmalarda sizlerin de gereken desteği sağlayacağına inanıyorum.

2019 yılı bütçemizin hayırlı olmasını niyaz ediyor, siz değerli milletvekillerimize saygılarımı ve en iyi dileklerimi sunuyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyoruz.

Şimdi sunumunu yapmak üzere Sayıştay Başkanı Sayın Seyit Ahmet Baş’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Baş.

Sayın Başkan, süreniz on dakikadır.

2.- *Sayıştay Başkanı Seyit Ahmet Baş’ın, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu*

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Kitapçığı nerede Sayın Başkan?

BAŞKAN – Dağıtıyorlar şimdi.

Sayın Malkoç’un sunumunu da dağıtalım beraberinde.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayıştay, mevzuatı çerçevesinde denetim, yargı ve rehberlik fonksiyonlarını yerine getirmektedir. Bu fonksiyonlarını yerine getirirken kamu idarelerinin mali faaliyet, karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetleyerek sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve raporlar sunmaktadır.

Bu kapsamda yürüttüğü tüm faaliyetlerde Sayıştay şu hususları gözetmektedir:

Anayasa ve yasalarla kendisine verilen görev, yetki ve sorumluluklarını sürekli gelişim anlayışıyla dünyadaki gelişmeleri de izleyerek en etkin bir şekilde yürütmektedir.

Yüce Meclis adına yaptığı denetimleri dürüst, önyargıdan uzak ve tarafsız bir biçimde, aynı zamanda uluslararası denetim standartlarına uygun bir şekilde planlamakta ve yürütmektedir.

Kamu yönetiminin saydamlığına ve hesap verebilirliğine katkı sağlamayı hedeflemektedir.

Denetimlerinde bilişim teknolojisinden azami ölçüde yararlanmaktadır.

Denetim ve raporlama kapasitesini sürekli olarak geliştirmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi ve kamuoyuyla denetlenen kurum ve kuruluşların beklenti ve ihtiyaçlarını dikkate almaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 2017 Yılı Denetim Programı kapsamında 5018 sayılı Kanun’a tabi 45 genel bütçeli idare, 128 özel bütçeli idare, 2 sosyal güvenlik kurumu, 10 denetleyici ve düzenleyici kurum, 5018 sayılı Kanun’a tabi olmayan 10 diğer kamu idaresine ilişkin olmak üzere toplam 195 adet Sayıştay denetim raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuş ve ilgili kamu idarelerine gönderilmiştir.

Mahalli idarelerin denetimine ilişkin olarak; 27 il özel idaresi, 30 büyükşehir belediyesi, 22 büyükşehre bağlı idare, 24 il belediyesi, 98 ilçe belediyesi, 6 mahallî idare şirketi ve 3 mahallî idare birliği olmak üzere toplam 210 adet Sayıştay denetim raporu meclislerinde görüşülmek üzere ilgili kamu idarelerine ve 11 adet yatırım izleme ve koordinasyon başkanlığına ilişkin Sayıştay denetim raporu İçişleri Bakanlığı ile ilgili valiliklere gönderilmiştir.

Kamu işletmelerinin denetimine ilişkin olarak 75 adet Sayıştay denetim raporu aralık ayı içinde Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulacak, Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile ilgili kamu idarelerine gönderilecektir.

2017 yılına ilişkin yürütülen denetimler sonucunda düzenlenen Genel Uygunluk Bildirimi, Dış Denetim Genel Değerlendirme Raporu, Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu, Mali İstatistikleri Değerlendirme Raporu, Kalkınma Ajansları Genel Denetim Raporu Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulmuştur.

2017 Yılı Denetim Programı kapsamında 5018 sayılı Kanun'a tabi kamu idarelerinden 47 genel bütçeli kamu idaresinin 45'i, 155 özel bütçeli kamu idaresinin 128'i ile 10 düzenleyici ve denetleyici kamu idaresinin tamamı olmak üzere merkezî yönetim bütçesinin yüzde 99'u denetlenmiştir. Sosyal güvenlik kurumlarının bütçesinin yüzde 100'ü denetlenmiştir. 27 il özel idaresi, 24 il belediyesi, 30 büyükşehir belediyesi ve bu belediyelere bağlı 22 idare ile 98 ilçe belediyesi, 3 adet mahallî idare birliği ve 11 adet yatırım, izleme ve koordinasyon başkanlığı olmak üzere mahallî idareler bütçesinin yüzde 73'ü denetlenmiştir. Merkezî yönetimi ve mahallî idareleri birlikte ele aldığımızda toplamda genel yönetim bütçesinin yüzde 88'i denetlenmiştir. 5018 sayılı Kanun'a tabi olmayan ancak Sayıştay denetimi kapsamında bulunan 10 diğer kamu idaresi ile 6 mahallî idare şirketinin de denetimi gerçekleştirilmiştir.

Diğer taraftan, 2017 yılı denetim programı kapsamında 97 kamu idaresi için düzenlenen performans denetim raporu 416 kamu idaresi raporuyla birlikte birleştirilmiştir. Ayrıca 75 adet kamu idaresinin tamamı denetlenmiştir.

Uluslararası denetim standartlarıyla uyum çerçevesinde 2018 yılı Düzenlilik Denetim Rehberi güncellenmiştir. Aynı şekilde rehberle eş güdümlü olarak düzenlilik denetim raporu formatının güncelleme çalışmaları devam etmektedir. Düzenlilik denetimi raporlarında kamu idarelerinin iç kontrol ortamının değerlendirilmesine, geliştirilmesi gereken hususların kamu idaresinin bilgisine sunulmasına ve iç kontrol ortamındaki iyileşmeye yaptığımız katkıların yıllar itibarıyla ölçülebilmesine imkân sağlayacak genel bir değerlendirme bölümüne yer verilecektir. 2018 yılı Düzenlilik Denetimi Rehberi'nde önceki denetim raporlarına ilişkin bulguların izlenmesine ilişkin izleme formuna yer verilmiştir.

Bilişim sistemlerinden daha etkin yararlanabilmek amacıyla oluşturulan veri analizi grubunca kamu idarelerince gönderilmesi gereken verilerin elektronik ortamda alınması, risk analizine imkân sağlayacak şekilde verilerin niteliklerinin belirlenmesi, denetimde standart olarak yapılması gereken analizlerin önceden tanımlanması ve yapılması, muhasebe ve muhasebe dışı veriler üzerinden analiz yapılabilmesine yönelik denetim senaryolarının geliştirilmesi, denetim yönetimine ve denetim süreçlerine katkıda bulunarak denetimde etkinlik ve kalitenin artırılması yönündeki çalışmalar devam etmektedir.

E-devlet projeleri denetim modeli oluşturma ve denetim rehberi çalışmaları tamamlanmış olup hazırlanan taslak rehberin test edilmesi için Eylül 2017-Temmuz 2018 tarihleri arasında 3 adet e-devlet projesinin denetimi yapılmıştır. Ekim 2018 tarihi itibarıyla 3 adet e-devlet projesinin daha denetimine başlanmıştır. Denetim çalışmalarının Haziran 2019 sonuna kadar tamamlanması, Aralık 2019 sonuna kadar da e-devlet projeleri denetim çalışmalarının yaygınlaştırılması için uygulama planı hazırlanması planlanmaktadır.

Kamu idareleri hesapları üzerinde yürütmekte olduğumuz rutin denetimler dışında yine 6085 sayılı Kanun'un vermiş olduğu yetkiye dayanarak birden çok kamu idaresini ilgilendiren konular için konu bazlı denetim çalışmaları yürütülmüş olup bu kapsamda büyükşehir belediyelerinde borç yönetimi, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerinde gelirlerin yönetimi, büyükşehir ve büyükşehir ilçe belediyelerinde sosyal yardımlar, denetim raporları hazırlanmış olup Sayıştay içi süreçler tamamlandıktan sonra Türkiye Büyük Millet Meclisine ve ilgili idarelere gönderilecektir.

Ayrıca 6271 sayılı Cumhurbaşkanlığı Seçimi Kanunu uyarınca Cumhurbaşkanlığı seçimine ilişkin olarak Yüksek Seçim Kurulu tarafından yapılan denetim çalışmalarına katkı sağlanmıştır.

Diğer taraftan, kamu idarelerinin denetim raporlarında yer alan bulguların farklı kriterler çerçevesinde sistematik bir şekilde değerlendirilerek kamu idarelerinde geliştirilmeye muhtaç alanların belirlenmesi ve bu alanlarda eğitim faaliyetlerine ağırlık verilmesi, bulgulara uyum düzeyinin ölçülmesi, uyum sağlanamayan hususların izlenmesi ve sonraki yıl denetimlerinde bulgu kodlama analizlerinden denetim ekiplerimizin faydalanması sağlanacaktır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştay Başkanlığı ile UNICEF Türkiye Ofisi arasında UNICEF tarafından kamu idarelerine sağlanan fonların projelerde öngörülen amaçlar doğrultusunda sağlıklı bir şekilde kullanılıp kullanılmadığının değerlendirilmesine ilişkin olarak 2017 yılında bir protokol imzalanmıştır. Bu kapsamda 2017 yılında UNICEF tarafından çeşitli programlar altında 500 bin Amerikan doları ve fazlası fon transferi yapılan kamu idarelerinde bu fonların kullanımına ilişkin denetim raporları düzenlenmiş ve UNICEF Türkiye Ofisine gönderilmiştir. 2018 yılında da 8 kamu idaresinde benzer bir denetim çalışması gerçekleştirilecektir.

Yargılama faaliyetleri kapsamında yargılama dairelerinden 2018 yılında önceki yıllardan 2018 yılına devreden 189, geçmiş yıllar denetimlerine ilişkin 210, 2017 yılı denetimlerine ilişkin 68 adet olmak üzere 357 adet yargılamaya esas rapor ve ek rapor intikal etmiş, bunların 253 adeti 2018 yılı içinde yargılanarak ilamları düzenlenmiştir.

Ceza Kanunu uyarınca suç teşkil eden fiillere ilişkin olarak gereği yapılmak üzere 9 konu ilgili kamu idarelerine veya savcılıklara gönderilmiştir.

2017 yılında gerçekleştirilen uygunluk denetimlerine ilişkin olarak denetim gruplarınca 1.146 adet sorgu düzenlemiştir.

Sayıştay dairelerince verilen hükümler aleyhine temyiz kuruluna yapılan başvurulardan 2017 yılından devreden 1.516 dosya, 2017 yılında gelen 1.112 dosya olmak üzere, toplamda 2.628 dosyadan 2018 yılında 1.177 adedi temyizden incelenerek hüküm tesis edilmiştir. 1451 dosya ise derdesttir.

Görüş verme konusunda ise daireler kurulu genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerine mali konularda düzenlenen yönetmelik ve yönetmelik niteliğindeki düzenlemeler hakkında görüş vermekte olup 2018 yılında 135 adet görüş verilmiştir.

Uluslararası ilişkiler çerçevesinde Sayıştay, yüksek denetim kurumlarının uluslararası bölgesel organizasyonlarıyla sıkı bir iş birliği içindedir. Sayıştay, Uluslararası Sayıştaylar Organizasyonu (INTOSAI), Avrupa Sayıştaylar Organizasyonu (EUROSAI), Asya Sayıştaylar Organizasyonu (ASOSAI), Ekonomik İşbirliği Teşkilatı Organizasyonu Sayıştayları Birliği (ECOSAI) ile Yargı Yetkisi Bulunan Sayıştaylar Forumu'nun üyesidir. Sayıştay, 2017-2020 döneminde EUROSAI Yönetim Kurulu Başkanlığını, ayrıca 2016-2019 döneminde de ECOSAI Yönetim Kurulu Başkanlığını yürütmektedir. 2018 yılına kadar ASOSAI'nin Yönetim Kurulu üyeliğini sürdürürken eylül ayında yapılan genel kurulda 2018-2021 dönemi için ASOSAI Denetim Kurulu üyeliğine seçilmiştir.

Sayın Başkan, değerli üyeler; bu bölümde kurumumuzun 2017 yılı gerçekleşmiş bütçe gelirleri ile 2018 yılı bütçe tahminleri ve 2019 yılına ilişkin teklifimiz hakkında bilgi sunmak istiyorum.

2017 yılı kesin hesabında 257,4 milyon tutarındaki toplam ödeneğin 217,3 milyonu harcanmış olup yüzde 15,9'a tekabül eden 40,1 milyon lirası kullanılmayarak iptal edilmiştir. Harcama toplamının yüzde 62,7'si personel giderlerinden, yüzde 7,8'i sosyal güvenlik giderlerinden, yüzde 20,4'ü mal ve hizmet alım giderlerinden, yüzde 8,6'sı sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

Kurumumuzun Stratejik Plan ve Performans Programı'nda yer alan amaç ve hedeflerine ulaşabilmesi için 2019 yılı bütçe teklifinde istenilen toplam ödenek tutarı 367,3 milyon liradır. Bu tutarın 257,5 milyon lirası personel giderlerinden, 33,5 milyon lirası Sosyal Güvenlik Kurumu devlet primi giderlerinden, 37,6 milyon lirası mal ve hizmet alım giderlerinden, 2,6 milyon lirası cari transferlerden, 36 milyon lirası sermaye giderlerinden oluşmaktadır.

Sayıştay bir yüksek yargı ve denetim kurumu olarak bağımsız ve tarafsız, güvenilir ve doğru hizmet üretmeye çalışmakta...

BAŞKAN – Sayın Başkan, süreyi aştık, toparlayın lütfen.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Son paragrafım Sayın Başkanım.

...kamu idarelerinin gelir, gider ile mallarını mevzuat çerçevesinde denetleyerek Türkiye Büyük Millet Meclisine raporlar sunmaktadır. Kamu kaynaklarının mevzuata uygun harcanıp harcanmadığını denetleyerek sorumluların hesap ve işlemlerini kesin hükme bağlamakta, kendisine verilen görev ve sorumluluklarını yerine getirmede azami gayreti içerisinde bulunmaktadır.

2019 yılı bütçe teklifimizi takdirlerinize bırakıyor, yapacağınız katkılar için şükranlarımı ifade ediyorum ve saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkana teşekkür ediyoruz.

Şimdi sunumlarını yapmak üzere Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanetçisi Sayın Şeref Malkoç'a söz vereceğim.

Bu arada Komisyon üyesi arkadaşlarımızdan bu sunumlara ilişkin bir itiraz geldi ama Sayın Malkoç'un da sunumunu aldıktan sonra onunla ilgili değerlendirmemi yapacağım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Geçen yıl yapmıştık.

BAŞKAN – Efendim, maalesef, yeni İç Tüzük'ün 31'inci maddesi açık. Sayın Cora'nın bu yönde bir itirazı oldu. 31'inci maddede Komisyonunda söz alabileceklerin Cumhurbaşkanı Yardımcısı, Başbakan ve bakan yardımcılarıyla sınırlı olduğunu söylüyor. 31'inci maddeye göre aslında bu sözleri vermemem gerekiyor.

Sayın Malkoç, siz buyurun.

3.- Kamu Başkanetçisi Şeref Malkoç'un, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

KAMU DENETÇİLİĞİ KURUMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Vekili, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun Değerli Başkanı ve üyeleri, kurumlarımızın değerli temsilci ve yöneticileri, basınımızın kıymetli mensupları; bütçe çalışmalarının hayırlı olması dileğiyle şahsım ve Kamu Denetçiliği Kurumu adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Malumları olduğu üzere, kamu yönetiminin hesap verilebilirliğinin artırılması, halkın yönetime katılması anlayışının sonucu olarak ombudsmanlık kurumu dünyada ortaya çıkmıştır. Kamu hizmetlerinin işleyişinden kaynaklanan, ortaya çıkan şikâyetlerin Parlamento adına incelenip denetlenmesi görevi dünyada ombudsmanlara verilmektedir.

Kamu Denetçiliği Kurumu, Anayasa'nın 74'üncü maddesinde yer alan hüküm gereğince Türkiye Büyük Millet Meclisine bağlı, idarenin işleyişiyle ilgili şikâyetleri incelemek üzere 6328 sayılı Kanun'la 2013 yılında kurulan anayasal bir kurumdur.

Kamu Denetçiliği Kurumu “İnsanların en hayırlısı insanlara en fazla faydası dokunandır.” inancıyla “İnsanı yaşat ki devlet yaşasın.” ilkesini rehber edinerek çalışmalarını sürdürmektedir. Hukuka, insan haklarına dayalı adalet anlayışına ve hakkaniyete dayalı olarak Kamu Denetçiliği Kurumu çalışmalarını sürdürüyor.

Kamu Denetçiliği Kurumu, idarenin hizmet kalitesinin yükseltilmesine, iyi yönetim ilkelerinin yerleşmesine, insan haklarının gelişmesine, hukukun üstünlüğünün sağlanmasına, hak arama kültürünün yaygınlaşmasına, şeffaf, hesap verebilir, insan odaklı bir idarenin oluşmasına katkı sağlamaya çalışmaktadır.

Sayın Başkan ve Komisyonumuzun değerli üyeleri, Kamu Denetçiliği Kurumu, Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu tarafından seçilen 1 başdenetçi, karma komisyon tarafından seçilen 5 denetçiyle birlikte 140 kadrolu personel, 80 işçi, 24 geçici görevli, 3 sözleşmeli olmak üzere 247 personelle hizmet vermektedir. Şikâyet konularına göre denetçiler arasında gerekli görev bölümü taksimi yapılmıştır. Halktan gelen şikâyetler kayıttan sonra incelenmek üzere denetçi arkadaşlara gönderilmekte ve yine şikâyetin konularına göre uzmanlara havale edilmektedir. Uzmanların bilgi, belge talebinden sonra yaptığı çalışmalar neticesinde önerileri denetçilere, denetçi arkadaşlarımızın karar önerisi de başdenetçiliğe verilmektedir. 2017 yılında kurumumuza 17.131 başvuru yapılmıştır. 2018 yılı 14 Ekim tarihine kadar yani bu yıl içerisinde 12.173 başvuru yapılmıştır. 2017’den devreden 4.062 adet dosya olmak üzere 2018’de 16.235 dosya mevcuttur. Bu dosyalardan 13.852’si karara bağlanmıştır. Yani 2018’deki dosyaları karara bağlama oranımız yüzde 85’tir. 2018 yılından gelen 2.383 şikâyet başvurusunun da incelenmesi devam etmektedir.

Malumlarınız olduğu üzere, Kamu Denetçiliği Kurumu, çok kolay başvurulabilen ve ücretsiz başvuru kabul eden bir denetim kurumudur. Yani başvurularda vatandaştan harç, pul ve benzeri paralar, ücretler alınmamaktadır ve özellikle vatandaşla, insanımız ile idare arasındaki dostane çözümü, bir bakıma o barış köprüsünü temin etmeye çalışmaktadır ve kararlarımızın önemli bir kısmını da dostane çözümler oluşturmaktadır.

Yine, Kamu Denetçiliği Kurumunun diğer bir özelliği de yasada açıkça yazıldığı üzere, kendisine yapılan başvurudan itibaren altı ay içerisinde başvuruyu karara bağlama zorunluluğu vardır.

Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri; hak arama kültürünün yaygınlaştırılması için birçok faaliyetler yapmaktayız. Bunlardan bir kısmı basın faaliyetleridir. Yerel basın ve ulusal basınla ilgili olarak temaslarımız sürüyor. 2018 yılı içerisinde 15.562 haberimiz basında yer almıştır. Yine, bununla birlikte, kurumun etkinliğini artırmak için illerde programlar yapılmaktadır. Bu programlar önceden haber verilerek yapılmaktadır. O ilde bulunan muhtarlar, sivil toplum örgütleri, belirlenen salonda toplanmakta; vali, o ilin müdürleri, belediye başkanı ve o ildeki hizmet veren kurumların yöneticileri bir araya getirilerek muhtarlar veya sivil toplum örgütlerinin sözcüleri kürsüye davet edilmekte yani sorununu, dertlerini vali veya diğer yöneticilerin yüzlerine karşı ifade etmektedir. Ancak açıkça bunu söylemek istemeyenlere salonun dışında stantlar kurularak şikâyetler alınmaktadır. İl ziyaretlerinde özellikle muhtarlar, sivil toplum örgütleri, barolar, ticaret ve sanayi benzeri odalar ziyaret edilmektedir.

Diğer bir faaliyet alanımız üniversitelerdir. Malumları olduğu üzere, Türkiye’de 206 tane üniversite vardır ve bu üniversitelerde 7,5 milyon öğrenci bulunmaktadır. Hak arama kültürünün üniversite öğrencileri arasında yaygınlaştırılması için hak, adalet ve hakkaniyet duygusunun öğrenciler arasında pekiştirilmesi için üniversitelerde “ombudsmanlık topluluğu” kurulması için bu yılın başında üniversite rektörlüklerine müracaatlarda bulunulmuş, şu ana kadar 30 ombudsmanlık topluluğu kurulmuş, 2018 yılı hedefimiz 50’dir, 2019 yılı hedefimiz bunu 100’e çıkarmaktır.

Ayrıca, 20 üniversitede konferans verilmiş, 30 tane hukuk fakültesiyle temasa geçilmiş, bunlarla birlikte programlar yapılmakta ve üniversitelerde ombudsmanlıkla ilgili, kamu denetçiliğiyle ilgili klinik çalışmaları devam etmektedir.

Yine, malumları olduğu üzere, Türkiye’de 17 milyon ilköğretim ve ortaöğretim öğrencisi vardır. Bunlar arasında hak arama kültürünü yaygınlaştırmak, hakkaniyet, adalet duygusunu pekiştirmek için...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Bu kadar hak aramayı öğretmeyin çocuklara (!)

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bunu süremize ilave ediyoruz değil mi efendim?

BAŞKAN – Efendim, zaten süreniz dolmak üzere. Son iki dakikanız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu kadar sıkmayın.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Malkoç’u dinleyelim. Beş dakika daha süre verelim.

BAŞKAN – Size bir beş dakika daha süre verelim, toparlayalım.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Teşekkür ediyorum.

Ankara ve İstanbul’da lise ve dengi okullar arasında hak arama kültürünü yaygınlaştırmak için bütün okulları kapsayan çalışmalar yürütülmüş, resim, kompozisyon ve karikatür yarışması açılmıştır.

BAŞKAN – Sayın Paylan, iyi dinliyorsunuz değil mi efendim?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Dinliyorum efendim.

BAŞKAN – Dün atıfta bulunmuşunuz da...

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, sivil toplum kuruluşlarıyla ilgili illerde toplantılar yaptığımız gibi Türkiye’nin büyük çaptaki konfederasyonları TÜRK-İŞ, HAK-İŞ, MEMUR-SEN, KAMU-SEN, KESK, TOBB ve benzeri sivil toplum kuruluşlarıyla temaslarımız devam etmektedir.

DİSK’i 10 defa aradık temas kuramadık. Geçen komisyonda bunun üzerine HDP’li bir milletvekilimizin DİSK Genel Başkanını araması üzerine temas kurduk ve onlarla da çalışmalarımız devam ediyor. Yani bizden kaynaklanan bir sıkıntı yok.

Ayrıca, efendim, malumları olduğu üzere, Avrupa’da ırkçılık, yabancı düşmanlığı ve İslam karşıtlığı artmıştır. Bunun için Avrupa’daki ombudsmanlarla birlikte, Avrupa’da bulunan 6 milyon vatandaşıma hak arama kültürünü yaygınlaştırmak için 3 ülkede faaliyetimiz oldu. Bu dönemde de bu ülke sayısını 6’ya çıkaracağız.

Efendim, dünyadaki 7 ombudsmanlık ağının üyesiyiz. Avrupa Birliği kurumları, Birleşmiş Milletler, UNICEF, OECD’yle ilgili projelerimiz devam etmektedir. Bu yıl içerisinde 20 tane uluslararası ziyaret ve çalışmaya katılmıştır ve yine 15 tane büyükelçiliğe karşılıklı ziyaretler yapılmıştır.

Efendim, bize yapılan yazılı şikâyetlerin yanı sıra kurumun verdiği diğer bir hizmet de bize yapılan müracaatlar yani yüz yüze ve telefon görüşmeleridir. 8.621 telefon görüşmesi ve 5.076 yüz yüze görüşme, 513 e-postayla toplam 14.365 adet başvuruyla insanımıza yardımcı olunmuş, yol gösterilmiş veya sorunları çözülmeye çalışılmıştır.

Efendim, çok sayıda yayınlarımız var. Bunları arkadaşlara gönderdik. Üzerinde durmayacağız.

Kadın ve çocuğa yönelik şiddetin önlenmesi mekanizmalarındaki etkinliğin artırılması, sporda hak ihlalleri. Bunları, yaptığımız çalıştayları kitap hâline dönüştürüp ilgili kurumlara gönderiyoruz.

28 Şubat mağdurlarıyla ilgili yapılan müracaatlarda çalıştay yaptık. Bunu da kitap hâline dönüştürdük.

Burada en belirgin üzerinde duracağım yayınlarımızdan birisi de Türkiye’de bulunan Suriyelilere ilişkin özel raporumuzdur. Bu özel raporu İngilizceye çevirdik. Dünyadaki 300 insan hakları kuruluşu, ombudsmanlık ve Birleşmiş Milletler Genel Sekreterliği, Avrupa Parlamentosunda insan haklarıyla ilgili milletvekilleri ve dış temsilcilikler olmak üzere bunun İngilizcesini gönderdik.

Efendim, bütçemiz 2018 yılında 22 milyon 903 bin TL idi. Bunun yüzde 51’i personel, yüzde 7’si sigorta giderleriydi yani yüzde 58’i bu harcamalardı. Geri kalan yüzde 42’yle faaliyetlerimizi sürdürüyorduk. 2019’da öngörülen bütçe 27 milyon 615 bin, bunun yüzde 61’i personel harcaması, yüzde 9’u sigorta ve benzeri harcamalar yani yüzde 70’e tekabül ediyor, geri kalan yüzde 30’la da faaliyetlerimizi sürdüreceğiz.

2019 yılında Cumhurbaşkanlığı sistemine geçişle birlikte yapılacak başvuru sayısının 20-22 bin civarında olacağını düşünerek kurumda yapılanmayı ona göre planladık. İllerde 20 halk buluşması yapacağız sivil toplum örgütü benzeri muhtarlarla. Yine, 5,5 milyon lise öğrencisine ulaşip bunları yarışmaya dâhil edeceğiz. Üniversitedeki ombudsmanlık topluluklarını 100’e çıkaracağız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Muhtarlar...

BAŞKAN – Muhtarlar rahatsız etmesin sizi lütfen Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, saraya gidiyorlar, ikinci masraf olmasın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Muhtarların hakkını biz koruyoruz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – 4 tane uluslararası sempozyum yapacağız, Asya Ombudsmanlar Birliğinin kongresini Türkiye’de yapacağız, İslam Ülkeleri Ombudsmanlar Birliğinin kongresini Türkiye’de yapacağız. 2019 yılında 10 çalıştay yapacağız, 20 uluslararası ziyaret veya toplantı planlanmaktadır. 30’a yakın sivil toplum kuruluşu ve basınla buluşma olacaktır. 50 hukuk fakültesiyle ortak program yapacağız. Ombudsmanlık enstitüsünü kurarak yakın coğrafyamızda, Balkanlarda, İslam ülkelerinde ve Orta Asya’daki ombudsmanların uzmanlarının Türkiye’de eğitimini temin edeceğiz.

Efendim, Suriye Özel Raporu gibi, bu yıl içerisinde gençlik ve uyuşturucuyla ilgili özel rapor, sağlıkta hasta ve çalışanların sorunlarıyla ilgili, aile ve toplum, kamu hizmetlerinin kalitesinin artırılması, Cumhurbaşkanlığı sisteminde bürokrasinin yeniden yapılanması, mobbing ve akran zorluğu, Divan-ı Mezalim’den kamu denetçiliğine ilişkin çalıştaylar, sempozyumlar ve yayınlar, raporlar yapacağız.

Sabırla dinlediğiniz için teşekkür ediyorum. 2019 yılı bütçesinin kurumumuza, Türkiye Büyük Millet Meclisine ve milletimize hayırlı olmasını diliyor, sizlere başarılı çalışmalar diliyorum.

Saygılarımla efendim.

BAŞKAN – Sayın Malkoç, çok teşekkür ediyoruz.

Ayrıca, kurumunuzun çıkarmış olduğu yayınları geçenlerde bizimle paylaştınız, biz de bütün Komisyon üyelerimize dağıtımını yaptık. Gerçekten son derece başarılı çalışmalar, yayınlar. Ayrıca bunun için de teşekkür ediyorum.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Bütçe üzerindeki sunumlar tamamlandı.

Yalnız, müzakerelere başlamadan önce bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini Komisyonumuza tanıtımalarını rica edeceğim.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Usul yönünden bir söz talebi var, müsaade ederseniz, görüşmelere başlamadan önce.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkan, sakallı arkadaşın görevini tekrar öğrenebilir miyiz?

BAŞKAN – Efendim, o kendisini tanıttı, Sayıştay Başkan Yardımcısı Sayın Fikri Bey. Söyledi ya.

CAVİT ARI (Antalya) – Kamuda ne zamandan beri sakal var efendim?

BAŞKAN – Efendim, sakalıma laf mı söylüyorsunuz?

CAVİT ARI (Antalya) – Sizin sakalınıza bir laf söylemiyorum da...

BAŞKAN – Ha, teşekkür ediyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – ...devlet memuru sayılmıyor mu efendim?

BAŞKAN – Usul yönünden bir söz talebi var.

Buyurun Sayın Cora.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

6.- Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın, üst kademe kamu yöneticilerinin komisyonda söz almalarının ve bu konuda sunum yapmalarının TBMM İçtüzüğü'ne aykırı olduğuna ilişkin açıklaması

SALİH CORA (Trabzon) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyeleri; esasında oturum açıldığında söz alıp bu hususu belirtmek istiyorduk, lakin farklı bir tartışma konusu olunca şimdi söz aldım.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, komisyonlara kimlerin katılacağı, bütçe görüşmelerinde kimlerin söz alacağı İç Tüzük'te çok açık bir şekilde ifade edilir. Anayasa'da yapılan yeni değişikliklerle beraber Anayasa'nın 161'inci maddesi gereği bütçe kanununu teklif etmek Cumhurbaşkanlığına aittir. Bu kapsamda İç Tüzük'te yapılan değişikliklerde de özellikle komisyonlarda Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, yine bütçe kanun teklifinde bulunma yetkisi Cumhurbaşkanlığına ait olduğu için yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcılar söz alabilir. Bu hususta komisyon üyeleri dışında kimse değişiklik önerileri veremez ve oy kullanamaz şeklinde açık bir hüküm vardır. Bu kapsamda üst düzey kamu yöneticilerinin komisyonda söz alma ve bu konuda sunum yapmalarının İç Tüzük'e aykırı olduğunu ifade etmek istiyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geri alın sözlerinizi. Daha önce yapsaydın ya.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Cora, haklısınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Açık bir hüküm vardır.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Komisyon Başkanı Süreyya Sadi Bilgiç'in, Trabzon Milletvekili Salih Cora'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Yani yeni İç Tüzük görüşmelerinde 29 ve 31'inci maddenin ikinci fıkrasında çelişme var. Normalde komisyonda toplantılara girebilecek olanları düzenleyen 31'inci maddenin ikinci fıkrasında komisyonlarda söz alabilecekler açıkça sıralanmış vaziyette. Aslında bunun yukarıda, 29'uncu maddenin içerisinde olması lazım çünkü 29'uncu maddede oradaki istem sırasına göre sözün nasıl verilebileceğine ilişkin bir düzenleme var. Normal şartlarda tabii ki bu bütçe görüşmeleri, tamam, Cumhurbaşkanlığı tarafından teklif edildi ve bütün kurumların bütçeleri de bunun içerisinde yer alıyor. İç Tüzük görüşmeleri yürütülürken de bütün siyasi partilerin burada talep ettikleri ve taraf oldukları yani memurlar tarafından, üst düzey bürokratlar tarafından da bu sunumların yapılmaması, burada muhatap alınması gerekenin siyasi irade olması gerektiği konusundaki -değil mi Sayın Tathioğlu- bu

itirazlardan dolayı netice itibarıyla siyasi partiler üzerinde anlaşarak böyle bir düzenleme yaptılar. Buna göre, tabii, bizim belki bugün sadece Meclis başkan vekilimize söz vererek bu süreci geçmemiz gerekiyordu, doğrusu buydu. Bunu dikkate alacağız.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meclis başkan vekili de veremez, komisyon üyeleri diyor.

BAŞKAN – İç Tüzük'te açık açık yazılı olduğu gibi bundan sonraki görüşmelerde sadece Cumhurbaşkanlığı yardımcılarını, bakanlar ve bakan yardımcılarını söz sıralarını sınırlandıracağız.

Çok teşekkür ediyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan, bu yorum...

BAŞKAN – Sayın Başkan, müsaade ederseniz bu, Komisyonun kendi iç yorumu.

Teşekkür ediyorum, sağ olun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben de söz alabilir miyim?

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

7.- TBMM Başkanı Vekili Mustafa Şentop'un, üst kademe kamu yöneticilerinin yürütme adına konuşabileceklerine ilişkin açıklaması

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan, doğru olmadığını ifade edeyim de kayda geçsin.

BAŞKAN – Efendim?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bunun doğru olmadığını, Anayasa Komisyonundaki görüşmelerde Meclisi temsil eden birisi olarak, hazırandan birisi olarak doğru olmadığını söyleyeyim. “Yürütme adına katılacaklar.” yazıyor. Onlar yürütme adına konuşabilir, kendi kurumları adına katılanların konuşmasında bir mahzur yok.

BAŞKAN – Efendim, buna ilişkin Komisyonunda açık olarak söz alabilecekler sıralanmıştır ve biz de buna uygun olarak bundan sonra bu çerçevede görüşmeleri yürüteceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, hayır, ben buna itiraz ediyorum. Bir usul sözü alabilir miyim?

BAŞKAN – Tabii ki usulü açtım zaten, buyurun.

V.- USUL HAKKINDA GÖRÜŞMELER

1.- Üst kademe kamu yöneticilerinin Komisyonunda söz almalarının ve sunum yapmalarının İç Tüzük'e aykırı olup olmadığı hakkında görüşmeler

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bunu yapamazsınız. Çünkü bakın, kuvvetler ayrılığı ilkesi var; yasama, yürütme, yargı. Şimdi burada Sayıştay Başkanımız bağımsız bir yargı kurumunun başında olan bir başkanımız. Şimdi, yargının başında olan, bu kadar güzide bir kurumumuzun başkanına söz vermemek ne demek? Cumhurbaşkanlığı, efendim, bütçeyi gönderecek ama yasamanın ve yargının söz hakkı olmayacak. Ombudsman, dünya demokrasilerinde çok önemli bir kurum, bizde de çok daha önemli olmasını istiyoruz ama ona söz vermeyeceğiz. Onun dışında arkadaşlar, önümüzdeki günlerde bağımsız kurumların bütçelerini görüşeceğiz; bağımsız ya. BDDK -Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu- diyelim ki, bağımsız değil mi? Özerk bile değil, bakın, bağımsız kurum. Niye bağımsız yapılmış? Gerçi artık bağımlı ama. Çünkü bankaları bağımsız bir şekilde, siyasetin vesayeti dışında denetleyebilsin diye. Bağımsız kurumların bütçe özerkliği de olur, bütçe bağımsızlığı da olur. RTÜK'ün –Radyo ve Televizyon Üst Kurumu- burada bir temsilcisi vardı. Parayı almaya gelmiş

gerçi bugün ama, öyle dedi; bilmiyorum. Radyo ve Televizyon Üst Kurumu, koskoca kurum. Biz bağımsız olmasını istiyoruz. Gerçi bugünlerde çok bağımlı ama ona söz vermezsek arkadaşlar Radyo ve Televizyon Üst Kurumu daha da bağımlı olur. Geçen gün Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumundan gelen arkadaşın hâlini gördünüz, bir soru sorduk, “Ya, ben ne diyeyim ki, siyasetin kararı bu arkadaş.” diye bir cevap verebildi. Ne duruma getirmişiz bu bağımsız kurumlarımızı. Eğer böyle bir tasarrufta bulunursak bütün bu kurumlarımız daha da saraya bağımlı hâle gelir. Yasama, yürütme, yargı ve bağımsız kurumların bütçe bağımsızlığı da esastır ve gelip burada sunumlarını yapması, sorularımıza bağımsız bir şekilde cevap vermeleri esastır.

Bu yönden, Sayın Mustafa Bey’in yaptığı yorumdaki gibi, Sayın Başkan, az önce ortaya koyduğunuz tasarrufu geri almanızı ve eğer ısrar ederseniz de bu konuda bir usul tartışması açmanızı öneriyorum.

BAŞKAN – Usul tartışması açtım, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Açtınız mı?

BAŞKAN – Açtım, evet. Çünkü Sayın Cora’nın bu noktada talebi var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bir dakika öbür arkadaşlara söz verin.

Bakın, ben eminim ki AK PARTİ’li arkadaşlarımız da bu konuda...

SALİH CORA (Trabzon) – İç Tüzük’te açık bir şekilde yazıyor. 31’inci maddedeki...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cora, ne yapmaya çalışıyorsunuz? Sayıştay Başkanımıza mesela şimdi soru soracağız, lal olacak, konuşamayacak Sayıştay Başkanımız. Ombudsmanımıza soru soracağız, ombudsman “Ya, ben ne bileyim. Mustafa Bey cevap ver.” diye kulağına mı fısıldayacak?

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, soru-cevap ayrı bir durumdur, sunumlarla alakalı olarak özellikle ifade ettik. İç Tüzük’teki açık, amir bir hükmü ifade ettik ve bu konuda bir usul tartışması açılmasını önerdik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, siz “Konuşamaz.” diyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Hayır, ben böyle bir şey söylemiyorum. İç Tüzük’te Komisyon toplantılarında “Yürütme adına Cumhurbaşkanlığı yardımcısı, bakan ve bakan yardımcılarını söz alabilirler.” diyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onlar yürütme değil ki.

BAŞKAN – Bütçe yürütmenin teklifi arkadaşlar.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayıştay yürütme midir?

SALİH CORA (Trabzon) – Anayasa’nın 161’inci maddesi: “Bütçe kanun teklifi Cumhurbaşkanlığı tarafından verilir.” “Sayıştay tarafından verilir.” demiyor, “Cumhurbaşkanlığı tarafından verilir.”

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Anladım da, Sayıştay yürütme midir? Ya, Sayıştayın bütçe özerkliği yok mu? Sayıştayın bütçe bağımsızlığı yok mu? Kanununda var.

SALİH CORA (Trabzon) – Sayıştay kendi faaliyetlerini bağımsız olarak yapabilir, onun da anayasal yetkileri vardır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bütçe bağımsızlığı da vardır Sayıştayın.

SALİH CORA (Trabzon) – Bütçe kanun teklifinin Cumhurbaşkanına ait olduğu Anayasa’nın 161’inci maddesinde açık bir şekilde ifade edilmiştir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, efendim, değildir. Sayıştayın bütçe bağımsızlığı vardır. Kanununda vardır, Sayıştay Başkanımız doğrulasın. Eğer bütçe bağımsızlığı yoksa zaten bağımsızlık yoktur. Danıştayın bütçe bağımsızlığı vardır. Anayasa Mahkemesinin bütçe bağımsızlığı vardır. Bu yoksa bağımsızlık yoktur zaten. Bakın, bütçeler bağımsız değilse kurumlar da bağımsız değildir. Meclisimizin bütçe bağımsızlığı yok mu? Meclis bütçesini kim hazırladı Sayın Mustafa Bey? Kim hazırladı? Meclis hazırladı. Meclis hazırlamıyorsa zaten bağımsız değildir, saraya bağımlıdır. Sayın Cora, bütün kuvvetleri saraya toplamışız, Meclisin kuvvetini de bütçe bağımsızlığını da saraya bağlayalım diyoruz. Olur mu böyle bir şey?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Onunla alakası yok yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) –

Hayır, siz Mustafa Bey’in de konuşmamasını öneriyorsunuz, Mustafa Bey’in de konuşmamasını öneriyorsunuz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Ne alakası var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle! Çünkü yalnızca “Bakan ve bakan yardımcısı konuşabilir.” diyorsunuz. Ne diyordunuz? “Koskoca Meclis Başkanı Vekili konuşamaz.” diyorsunuz. Olur mu böyle bir şey? Sayın Başkan, usul tartışmasını açın, Sayın Cora tekrar savunsun, biz de muhalefetimizi yapalım.

BAŞKAN – “Açtım.” dedim kardeşim yani.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam.

Buyurun, Sayın Cora’ya söz verin, biz de cevaplayalım.

BAŞKAN – Sayın Cora, tekrar söz talebiniz var mı?

SALİH CORA (Trabzon) – Başkanım, ben konuşmamda gerekli olan hususları belirttim.

BAŞKAN – Siz hukukçu kimliğinizle bunu söylüyorsunuz.

SALİH CORA (Trabzon) – Ben Anayasa ve buna bağlı olarak da Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü’ndeki ilgili maddeler çerçevesinde hukukçu kimliğimle 31’inci madde ile 29’uncu maddeyi incelediğimde bir tenakuz olduğunu fark ettim ve 31’inci maddeye göre Cumhurbaşkanlığı bütçe kanun teklifinde konuşma yapabileceklerin, sunum yapabileceklerin çok açık bir şekilde ifade edildiğini, sıralandığını... “Yürütme adına yetkililer” demiyor, “yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcılarını söz alabilirler.” ifadesi yer almaktadır. Bu çok açıktır, belki ileride bu, İç Tüzük değişiklikleriyle beraber daha ayrıntılı bir hâle getirilebilir ama şu anda buradaki çalışmalarımızın, faaliyetlerimizin mevcut İç Tüzük hükümlerine göre tesis edilmesi gerekmektedir. Bu husustaki talebimde ısrar ediyorum.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Bir dakika, bir inceleyeceğim, ondan sonra döneceğim size müsaade ederseniz.

Birleşime on dakika ara vereceğim.

Kapanma Saati: 11.31

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.46

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı Birleşimin İkinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Cora’nın itirazı ve Sayın Paylan’ın talebiyle usule ilişkin bir tartışma açıldı. Tabii, İç Tüzük 29 ve 31’in çeliştiğini tekrar vurgulamak istiyorum. Aslında, komisyonlara ve toplantılara girebilecek olanları sıralaması gereken 31’inci maddenin ikinci fıkrası komisyonda söz alabilecekleri açık olarak belirlemiş vaziyette ama tabii, kuvvetler ayrılığı ilkesi açısından, yasama, yürütme ve yargı açısından meseleyi değerlendirdiğimizde yargının kendi sunumunu kendisinin yapmasının doğru olacağı, yasamanın kendi sunumunu kendisinin yapmasının doğru olacağı, yürütme ve üst kurulların sunumlarının da ilgili bakanlar tarafından ya da bakan yardımcıları ya da Cumhurbaşkanı yardımcıları tarafından yapılmasının doğru olabileceği gibi bir kanaat oluştu ama bunun üzerinde yine çalışacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Evet, buyurunuz, sizin de itirazlarınızı alayım bu konuda.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, şimdi, sizin “doğru olacağı” dediğiniz şey bile İç Tüzük’e aykırı. Siz bir başkan olarak bir teamül oluşturunuz, diyorsunuz ki: “Meclis Başkanı burada konuşabilir, yargı da konuşabilir.” ama bu dedikleriniz de İç Tüzük’e aykırı.

BAŞKAN – Onları da mı konuşturmayalım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben konuşmalarını öneriyorum zaten. Burada bir teamül oluşturulmalı. İç Tüzük’te ciddi bir hata var, eğer bu hatayı bilahare... Hemen ortak bir önerge Meclis Başkanlık Divanına sunulur, Meclis Başkanlık Divanı bunu değerlendirir.

BAŞKAN – Biz, Meclis Başkanımız döner dönmez kendisine de konuyu arz edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, Meclis Başkan Vekilimiz burada.

BAŞKAN – Sayın Başkan Vekilimize arz ettik zaten, ayrıca Meclis Başkanımıza da arz edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani Meclis Başkanını temsil ettiğini söylüyor kendisi, Meclis Başkanının vekili olduğu için Meclis Başkanı adına gelip burada sunumunu yaptı ve “Ben onun kadar yetkiliyim.” diye söyledi.

BAŞKAN – Meclis Başkan Vekilimiz öyle söyledi, evet.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Öyle söyledi, o iddiada, hâlâ o iddiasındaysa biz kendisi de buradayken...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Biz değiştirmiyoruz iddiamızı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, iddia değişmediyse o zaman Meclis Başkanını beklemeye de gerek yok.

BAŞKAN – Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, bu İç Tüzük 29 ve 31’inci maddeler arasındaki söz talepleriyle ilgili çelişkiyi dikkatinize arz ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, siz şöyle bir teamül oluşturuyorsunuz şu anda yani İç Tüzük’e aykırı olarak oluşturuyorsunuz teamülü. Sayın Cora’nın iddiası “Yürütme dışında kimse konuşamaz burada.” Yani “Cumhurbaşkanı vekili, bakan ve bakan yardımcısı dışında kimse konuşamaz.” diyor.

BAŞKAN – Yok, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerini sayıyor başında, onlar konuşabiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam ama şimdi, şu anda Meclis Başkanı Vekili olarak yani bağımsız olarak buraya gelmiş Meclis Başkanımız var, vekili olarak tabii ki burada.

Şimdi, Sayın Cora’nın iddiası şu: “Yürütme dışında kimse konuşamaz.” diyor. Ama şimdi, siz bir teamül oluşturuyorsunuz, diyorsunuz ki: “Meclis Başkanı konuşabilir, Sayıştay Başkanımız konuşabilir ama Ombudsmanımız konuşamaz.”

BAŞKAN – İç Tüzük’ü yaparken, en son düzenlemeyi yaparken siyasi partiler oturup üzerinde uzlaştıklarında herhâlde Genel Kurul çalışması gibi komisyon çalışmalarını değerlendirdiler diye düşünüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, ben size şöyle soruyorum...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – O zaman sizin de oy hakkınız yok Sayın Başkan aynı paralelde.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama o olduğunu iddia ediyor, hatta “Çift sayılır.” diyor, “15’e 15 olursa bir de onun üzerine çift sayılır benim oyum.” diyor, aynen öyle söylüyor.

BAŞKAN – Doğru, aynen öyle söylüyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, burada o zaman bu oturuma şöyle devam edeceğiz sizin bu yorumunuza göre: Meclis Başkanımız konuşacak, Sayıştay Başkanımız konuşacak, Ombudsman ağızını bile açamayacak.

BAŞKAN – Açacak, hayır, ben söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, o zaman bir dakika, söz veremezsiniz ama bu yorumunuza göre. Bu yorumunuzu ya genişleteceksiniz, teamülü geniş yorumlayacağız, teamülü geniş oluşturacağız, Ombudsman da konuşacak, yarın Anayasa Mahkemesi Başkanımız da gelirse konuşacak, Danıştay da gelirse konuşacak, Yargıtay da gelirse konuşacak. Aynı zamanda, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu da konuşacak, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu da konuşacak, İnsan Hakları Kurumu da gelirse konuşacak çünkü onların hepsinin yasasında, aynı Sayıştayın olduğu gibi, bütçe bağımsızlığından bahseder.

BAŞKAN – Şöyle: “Komisyonca çağrılmış uzmanlara, komisyon başkanı, gerekli gördüğü zaman söz verebilir.” diyor. Yani burada bu hükümden hareketle, İç Tüzük 29’un bu son cümlesinden, ikinci fıkrasından hareketle biz ne yapacağız? Söz vereceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bağımsız kurumlara da söz vereceksiniz.

BAŞKAN – Söz vereceğiz ama “Kendileri direkt söz alabilirler.” noktasında sınırlama getirdiği için de sunum yapmayacaklar ama görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermelerine imkân verecek bir düzenlemeyle onların da burada kendilerini temsiline imkân verecek bir yola gideceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, hayır ama bu eksik bir yorum çünkü Radyo ve Televizyon Üst Kurulu...

BAŞKAN – Ama sen de çok zorluyorsun yani İç Tüzük açık.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İçeride konuşuldu; Başkanın söz vermesi hâlinde zaten ilgili başkan konuşabilir, ilgili uzman konuşabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır ama bakın, dar yorumluyor. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu Başkanımız her yıl biliyorsunuz çalışıyor, bir kitapçık getiriyor buraya. O, milletin parasıyla basılıyor, hazırlıyor ve kendisini ifade etmek istiyor.

BAŞKAN – Gene kitapçıklarını getirsinler, dağıtırız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama “Konuşturmayacağım.” diyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Bakın “Konuşturmayacağım.” demiyorum yani hâlâ aynı noktadayız. Kendilerinin söz taleplerine yani söz alıp onların sunum yapmalarına imkân vermiyor ama Başkan istediği zaman da, onların görüşüne başvurmak istediği zaman da onlara söz verip görüşlerini isteyebiliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam. Sayın Başkan, burada tartıştığımız, bir onar dakikalık sunumdan bahsediyoruz.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz, bir de Sayın Kuşoğlu söz istiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama benim sözüm bitmedi efendim.

BAŞKAN – Ha, bitti zannettim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu gibi, İnsan Hakları Kurumu gibi bağımsız kurumların da burada onar dakikalık sunum yapmasında -bütün konuştuğumuz- ve sonrada da bizim sorularımıza cevap vermesinde ne var? Anayasa Mahkememizin, Sayıştayımızın... Bütün hepsi olduğu gibi, düzenleyici, denetleyici kurumlardır, bağımsız kurumlardır ama siz her şeyi kuvvetler birliği çerçevesinde yürütmeye tevî ederseniz, oraya aktarırsanız kuvvetler birliği olur, kuvvetler ayrılığı olmaz, dengeleyici ve denetleyici kurumlar olmaz.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Öyle zaten.

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, ne güzel konuşuyor bak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bütçe bağımsızlığı yoksa bağımsızlık yoktur arkadaşlar. Kurumlar kendi bütçelerini hazırlarlar. Meclis Başkanımız bütçesini kendi hazırladı herhâlde, herhâlde Cumhurbaşkanı hazırlamadı. Soruyorum Meclis Başkanı Vekiline, bütçeyi kim hazırladı, Meclis bütçesini kim hazırladı? Sayıştay bütçesini kim hazırladı Sayın Sayıştay Başkanımız?

BAŞKAN – Sayıştay...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ombudsman bütçesini kim hazırladı, kim hazırladı sizin bütçenizi? Siz hazırladınız, değil mi efendim?

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Öneride bulunduk.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tabii tabii, Meclise önerir, biz değiştirebiliriz. Yani siz 10 lira istersiniz, biz size “Azdır.” deyip 20 lira da yapabiliriz, 5 liraya da düşürebiliriz. Bu bizim yetkimizde.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Meclis önermedi bütçeyi, Cumhurbaşkanı hazırlıyor Garo.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O anlamda, bu bütçe bağımsızlığını esas alan bir görüşme teamülünü oluşturalım, sonra da öneri sunalım Meclis Başkanlığımıza, Genel Kurul bu konuda takdirde bulunsun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bütçe bağımsızlığı diye bir şey yok ki zaten.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Şimdi, komisyonlarda amacımız...

BAŞKAN – Sayın Cora, attın bir taş ortaya, bari öne gel yani, orada arkada duruyorsun.

Buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkanım, değerli arkadaşlar; yeni sisteme geçtiğimizde bu yeni sistemle ilgili detayların çok detaylı hazırlanmadığı, itina gösterilmediği çok açık, onu zaten biliyoruz. Maalesef, bu Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemine geçişimizden itibaren büyük sıkıntılarla idarede karşı karşıyayız. Burada da Mecliste de bu sıkıntıları yaşıyoruz. Ben biraz sonra konuşmamda da bahsedeceğim ama burada da şöyle bir durum var: Komisyonlarda söz almadan önce komisyonlara kimler katılabilir? 29’uncu madde çok net olarak Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlar, bakan yardımcılarını ve üst kademe kamu yöneticilerinin katılabileceğini söylüyor, dercediyor.

BAŞKAN – Nerede?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 31’inci maddede de bunu tekrarlıyor.

BAŞKAN – 29’da nerede söylüyor onu?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanlara, bakan yardımcılarını ve üst kademe kamu yöneticilerine ağıttır.” diyor hem 29’da hem 31’de. Her ikisinde de komisyonlara kimlerin katılabileceğini dercetmiş, ikisinde de var bu, her ikisinde de var kimlerin katılabileceği.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 30’da da var.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 30’da da var.

BAŞKAN – Yani 31’de kimlerin katılacağını belirtiyor, 29’uncu maddede istem sırasını yani söz sırasını belirliyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ama orada da katılabilecekleri belirtiyor dolayısıyla.

BAŞKAN – Evet, “katılmaları hâlinde” diyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – 30’da bahsediyor kimin katılacağını.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani katılmayla ilgili bir sorun yok, kimlerin katılabileceği, üst kademe yöneticilerin katılmasıyla ilgili...

BAŞKAN – Orada da söylüyor, birinci fıkrasında zaten.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Evet, 30’da da söylüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – ...herhangi bir sorun yok dolayısıyla, değil mi? Çok net. Söz vermeye ilgili bir sıkıntıdan bahsediyoruz, Sayın Cora’nın önergesi o.

BAŞKAN – İkinci fıkra.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İkinci fıkra diyor ki: “Sadece bunlar söz alabilirler.” Fakat 29’uncu maddede de “Komisyon başkanı gerekli gördüğü zaman uzmanlara da söz verir.” diyor. Bence bir sorun olmaması gerekir.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye katılıyor ki zaten konuşmuyorsa eğer?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani katılmanın da amacı odur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Toplantıya katılıyor, toplantı demek burada birbirini seyretmek demek değildir, konuşmak demektir.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Katılmalarıyla ilgili bir sorun yok değil mi Sayın Cora?

SALİH CORA (Trabzon) – Katılmalarıyla alakalı bir sorun yok.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Katılmayla alakası yok, bir sorun yok. O zaman katılmayla ilgili Komisyon Başkanının söz vermesi de İç Tüzük’te yer alıyorsa sorun olmaması gerekir; bir problem yoktur.

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, buyurun lütfen.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben bir başka noktaya değinmek istiyorum ki bu, esasında Tüzük’ün yeteri kadar ince düşünülmediğini gösteriyor. 31’inci maddenin son fıkrasına bir bakın, diyor ki: “Her milletvekili üyesi olmadığı bir komisyonun belgelerini görüp okuyabilir.” Biz bir de görüş soruyoruz, burada yazılmamış mesela. Öyle değil mi? Her milletvekili gelip konuşabilir.

BAŞKAN – Ama “Komisyon çalışmaları Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerine açıktır.” deniliyor ve fikir beyan edebileceklerine ilişkin düzenleme var Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – “Ayrıca var.” diyorsunuz, öyle mi?

BAŞKAN – Bakın, burada, 31’inci maddenin ikinci fıkrasında şöyle diyor: “Komisyonlarda, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyeleri, Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcılar söz alabilirler.” Sadece üyelerle sınırlamıyor yani.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Ben teşekkür ederim.

Sayın Kalaycı, buyurunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Aslında hüküm çok açık yani burada sunum yapmayla ilgili bir ifade yok zaten, söz almayla ilgili bir ifade var, onda da diyor ki: “Yürütme adına Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve bakan yardımcılar söz alabilirler.” “Yürütme adına” diyor yani Meclis yürütme değil, Sayıştay yürütme değil, Kamu Denetçiliği Kurumu yürütme değil.

BAŞKAN – Zaten Meclis ve Sayıştayın bütçesi ayrı geliyor, orada bir sorun yok zaten.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ayrı geliyor yani kuvvetler ayrılığına siz de vurgu yaptınız, o gözle bakarsak yüksek yargı organları da gelecek, onlar da burada sunum yapabilmeli.

BAŞKAN – Doğru.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Ama diğer kamu idareleri yürütmenin altında olduğu için her bakan kendine bağlı, ilişkili tüm kurumların sunumunu yapmalı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bağımsız kurumlar...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Neticede bakanı var, onun bakanı var, yürütmenin bir parçası o, ilişkili.

BAŞKAN – Neticede açıklığa kavuşmuştur benim kafamda, teşekkür ederim.

Ama arkadaşlar, üst kurumları da ilgili, ilişkili bakanlıkları da buna göre uyarmamız lazım üst kurulları açısından.

Buyurun Sayın Tatlıoğlu.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Teşekkür ederim.

Tabii, bu bütçe normal bir kanun değil, bu bütçe -daha önce de söyledim- çok farklı bir kanun. Dolayısıyla bu kanun koyucunun maksadına, arkasına da bakmak lazım; bir.

İkincisi: Türkiye Cumhuriyeti’nin ve hatta Türkiye’nin, bu anlamda cumhuriyetten önce de alırsak yaklaşık iki yüz yıllık bir bütçe deneyimi var yani Türkiye’nin belki de en güçlü olduğu alanlardan biri bu maliye ve bütçe sürecidir. Bu konuda çok derli toplu ve çok derin teamülleri oluşmuştur. Burada sistemin değişmesi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmesi... Geçen sene ne varsa bu sene aynıdır esasında, sadece bütçe açısından bir fark var, geçen sene bütçeyi Maliye Bakanlığı hazırlar,

hükûmete verir, hükûmetten gelirdi; şimdi, tabii ki hükûmetin yerine Cumhurbaşkanı var. Ben esasen... Bu İç Tüzük çelişkileri çok tabii. Bunlarla ilgili, bunlara takılırsak, bunları ayrı çözmek lazım. Mesela AK PARTİ Grubunun 15 sayısının olması da dehşet bir hata. Bunu daha önce de söylemiştim. Yani 24 Haziran seçimlerinin Genel Kurula vermediği yetkiyi biz çarpma toplamayla komisyonlara vermişiz. “Cumhurbaşkanı” kavramı, “yürütmenin başı” ifadesini içermeli. Bu esasında bütün metinlerde var ve yanlış anlaşılıyor. Bir defa daha söyleyeyim: Bu, esasında, Sayın Cumhurbaşkanının ciddi bir eleştirisi almasının önemli nedenlerden birisi. Yani “Başbakanlık” sıfatını da aynı zamanda içeriyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, biraz yavaş lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Tabii olarak “Cumhurbaşkanlığı” kavramının kullanılması lazım bu anlamda. Bu nedenlerle bir açıdan da bütçeye baktığımızda merkezî yönetim bütçesi üç ayaklı. Bir genel bütçemiz var, bir özerk bütçe var, bir de bağımsız kurumlar var. Zaten bu bağımsız kurumların başı gene Meclis tarafından seçiliyor, bunun organizasyonu bu şekilde oluşturulmuş. Bunlara normal Tapu Kadastro Genel Müdürü gibi davranamayız. Yani bunlar çok farklı kurumlar ve yargı kurumları. Yeni durumda... Bunlar daha önce Başbakan -tabii olarak- bağlı kurumlardı, işte, Sayıştay ve benzeri. Bu nedenle de geçen sene bütçe nasıl görüşülüyorsa esasında sistem bu teamülleri değiştirmede. Sistem esasında bütçe konusunda hiçbir şeyi ciddi anlamda değiştirmede radikal olarak. Bu nedenle bu çelişkileri teamüllerle aşmak lazım çünkü teamüller burada gerekiyor ve bu çerçevede ben geçen seneki teamüllerin ve bugün başlayan teamüllerin geçerli olması gerektiğine inanıyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, sonuç olarak yorumunuzu söylerseniz yani bu bağımsız kurum ve kurullar... Geçen yıl RTÜK burada sunum yaptı. Yıllardır yapıyor RTÜK. BDDK yaptı. İnsan Hakları Kurumuna bizim baskımız sonucu yaptırdık burada sunum.

BAŞKAN – RTÜK bir tek geçen sene yaptı sunum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, geçen yıl biz bastırdık da yaptınız. Bir teamül oluştu sonuç olarak.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bir kerede olmaz ki teamül.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, oldu işte, oldu. Yani ikincisinde de olur. Yani bu anlamda...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz. Bana soru sordunuz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, siz yorumunuzu yapın, ona göre...

BAŞKAN – Yorumum...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Pardon Sayın Yılmaz, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Bu Komisyon çalışmaya başlayalı beri sizinle hiçbir konuda mutabık olmadım ama bu konuda mutabıkım, onu söyleyeyim, AK PARTİ’li arkadaşımızın yorumuyla. Profesör Kemal Gözler Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemiyle ilgili olarak üç tane kitapçık yazdı. Bunlardan bir tanesinde sistemin nasıl olduğunu irdeledi. Benim oradan anladığım kadarıyla -Kemal Hoca’ya da güvenirim- bu bir kuvvetler ayrılığı değil, bu bir kuvvetler birliği sistemidir. Dolayısıyla kanun lafzıyla, ruhuyla bir bütün olduğuna göre İç Tüzük’te yazılanlar bence çelişkili falan değil. O ruhu oraya yansıtmaya çalışmışlar ama bir yerde yanlışlık yapmışlar, çelişki ortaya çıkmış. Dolayısıyla, biz şu anda gerçekten ne deveyiz ne kuşuz. Dolayısıyla, biz önümüzdeki dönemde bu tür çelişkilerle karşılaşacağız ama ben

arkadaşımın dediğine katılıyorum. Bu bir realite olsa da, kanun böyle, yasada, bunun ruhu böyle olsa da bunun uygulamasının farklı olması gerektiğini düşünüyorum ve dolayısıyla buradaki bu kurum başkanı...

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, Sayın Cora’ya mı katılıyorsunuz, Sayın Tatlıoğlu’na mı katılıyorsunuz? Şimdi ben onu kaçırdım.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Başında, önceliğim, hukuka aykırı olarak bunun yorum yapılarak teamülün oluşturulması yönünde ama kanunun ruhu kuvvetler birliği sistemi yani orada bir yanlışlık yok. Bunun ona göre değiştirilmesi lazım fakat ileride bunun gibi çok çelişkiyle karşılaşacağımızı düşünüyorum. Demek ki kervan yolda düzülecek.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz nasıl düzüleceğini söyleyin Sayın Başkan.

BAŞKAN – Yani bizim hukuka aykırı bir işlem yapmamız zaten söz konusu olmaz. İç Tüzük’e aykırı da bir işlem yapmamız söz konusu olmaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman ombudsmanı konuşturmayacağız, Sayıştay Başkanı konuşturmayacağız.

BAŞKAN – Sayıştay Başkanı konuşur, Sayıştay Başkanı...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama o da hukuka aykırı.

BAŞKAN – Nerede aykırı?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Aykırı.

BAŞKAN – Bütçesi nereden geliyor? Nasıl sunuluyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Bağımsızım.” diyor, “Benim bütçem bağımsız.” diyor Sayın Sayıştay Başkanı.

BAŞKAN – Ben de “Nasıl sunuldu?” diyorum zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cumhurbaşkanı havale ediyor buraya.

BAŞKAN – Nereye?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Doğrudan gönderiyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Doğrudan gönderiyormuş bak.

BAŞKAN – E ben de onu söylüyorum zaten. Meclis ve Sayıştayın bütçesi Cumhurbaşkanlığı hükümet teklifiyle birlikte gelmiyor, ayrı olarak Meclisimize sunuluyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Danıştayın, Yargıtayın, Anayasa Mahkemesinin?

BAŞKAN – Onlar Cumhurbaşkanlığı bütçe teklifinin içerisinde geliyor, bu hep böyle yalnız; eskiden Başbakanlık bütçe teklifindeydi.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman yarın söz vermeyeceksiniz onlara.

BAŞKAN – Vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nasıl olacak?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Verilmesi lazım zaten.

BAŞKAN – Yani şöyle: Kuvvetler ayrılığı gibi bakacağız, yasama, yürütme, yargı olarak onlara söz vereceğiz. Sizin bahse konu etmiş olduğunuz üst kurulların da hepsi bakanlıklarla ilişkili olduğu için de -bağlı demiyorum- onların sunumlarını da ilgili bakanlar ya da ilişkili olan bakanlar tarafından yapılmasını talep edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman bağımsızlık yok diyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Usul tartışması tamamlanmıştır.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER

A)KANUN TEKLİFLERİ

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri

a)Türkiye Büyük Millet Meclisi

b)Kamu Denetçiliği Kurumu

c)Sayıştay Başkanlığı

BAŞKAN – Şimdi geneli üzerindeki görüşmelere başlayacağız.

Öncelikle her gruptan gene her zaman olduğu gibi teamül olarak birer arkadaşımıza söz vereceğim, sonrasında da söz sırasına göre de istemleri karşılayacağım.

Sayın Kuşoğlu, sizden başlayalım.

Buyurunuz.

Sürelerimiz onar dakikadır.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, Değerli Sayıştay Başkanı, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Usul tartışmasında da gördüğümüz gibi çok itinasız hazırlanmış değerli Başkanım... Siz konuşmanıza başlarken “Yeni dönem.” dediniz, bu yeni dönem çok itinasız başlamış bir dönem maalesef. Dolayısıyla da birçok hukuki aksama var daha işin başında, siyasi yönden de Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde bu aksamaları görüyoruz. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin sıkıntılarını özellikle Meclis çalışmalarıyla ilgili olarak görüyoruz. Meclisin bu yeni anlayışa göre, iktidar muhalefet demeden, özellikle denetim ve yasama görevini yerine getirmesi lazım. Yani artık bundan sonra Mecliste iktidar yok, muhalefet de yok, çoğunluk partileri var, 2’nci parti var, 3’üncü parti var; bu şekilde numaralanıyor biliyorsunuz. Dolayısıyla aynı şekilde değerli arkadaşlarımızın da bizim yaptığımız gibi -biz muhalefet yapmıyoruz, biz denetim görevini yerine getirmeye çalışıyoruz- denetim görevini yerine getirmeleri lazım. Bizlerin de onların yaptığı kadar yasama görevini yapmamız lazım. Yalnız mesela dünkü oturumda bu yeni dönemde eski alışkanlıklarımızı devam ettirdik. Dün değerli arkadaşlarımız konuşmadı, bizler ağırlıklı olarak konuştuk. Bu onların kabahati değil, bir alışkanlık, bir kültür. Bunun değişmesi lazım, bunu değiştirecek olan da Meclisimiz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin yönetimi. Bu yönde sizin teşvik etmeniz, bu yönde düzenlemeler yapmanız lazım, sizin bu yönde çalışıyor olmanız lazım, sizin bu yönde yol gösterici olmanız lazım ki bu yeni sistemin oturabilir olması lazım, çalışabilir olması lazım yoksa bu şekilde aksayacak, önemli aksamalar yaşayacağız.

Denetim, bütçe hakkı, bunların ne kadar önemli kavramlar olduğunu hepimiz biliyoruz, siz de çok iyi biliyorsunuz, demokrasinin bundan dolayı ortaya çıktığını biliyoruz. Demokrasi iyi bir rejim değil ama kötülerin en iyisi, demokrasi teorisi uygulamanın sonrasında gelmiş vaziyette biliyorsunuz. Bunları dikkate alarak denetimin ne kadar önemli olduğunu göz önünde tutmamız lazım.

Şimdi, dün ilk defa yeni dönemde geneli üzerinde görüşmelere başladık. Ben her dönem belli konulara bakarım, 2011’den beri Meclisteyim, Plan ve Bütçe Komisyonundayım. Dün sorduğumuz bazı sorular vardı hem Hazine ve Maliye Bakanına hem de normalde bütçe ve eklerinden... Biliyorsunuz,

bütçe ve ekleri şu yan odada vardır, şu yerden masanın boyuna kadar erişiyor, 200'e yakın Sayıştay raporu var, kurumlardan gelen mizanlar var, raporlar var, hatta masanın boyundan da daha yüksek olabiliyor; bunların hepsini incelememiz gerekiyor. Bu eklere bakıyorum, bu kadar çok fazla ek var, hiçbirisinde istediğim bilgiyi bulamıyorum. Mesela nedir? Sayın Bakan diyor ki: "Biz sağlığa çok önem verdik, bu sene 100 küsur milyar liralık sağlık harcaması gerçekleştireceğiz." Bunun detayını istiyoruz, bulamıyoruz.

Mesela KÖİ, Kamu Özel Ortaklığı İşbirliği. Geçen yıl 6,2 milyar lira KÖİ'yle ilgili, Kamu Özel Ortaklığı İşbirliğiyle ilgili bütçeye pay ayrılmıştı. Bu sene ne kadar vardır? Ben bütçede bu işleri bilen birisiyim. Mizanlara bakıyorum, sunumlara bakıyorum, bütün eklerine bakıyorum, bulamıyorum. Sayın Bakana sorduk, dün Sayın Bekaroğlu da sordu, ben de sordum. Cevap alamıyoruz. Böyle bir denetim olur mu? Yani sonuçta basit bir konu. Geçen yıldan olduğunu bildiğimiz bir rakamı bu sene soruyoruz, buna bile cevap alamıyoruz Sayın Başkanım. Bu nasıl bir denetimdir. Basit bir konu. Ne kadar oldu? Bunu Maliye Bakanlığı bütçesine alıyorlar, Maliye Bakanlığı bütçesi içerisinde istediği yere aktarıyor, hiçbir şekilde bilemiyorsunuz, bulamıyorsunuz. Böyle denetim olmaz. Bu, Meclisle dalga geçmektir. Öncelikle bunun sorumluluğu, bu Meclisin itibarı sizin sorumluluğunuzda. Bununla ilgili sizin uğraşmanız lazım. Böyle bir saçmalık olamaz. Hiçbir şekilde... Ya bulmaca çözüyoruz, biz bütçe denetimi yapmıyoruz, bütçe yapmıyoruz, bulmaca çözüyoruz. Böyle bir garabet olamaz hakikaten. Hiçbir yerde, hiçbir ekinde yok.

Burada Meclis bütçe toplantılarında, bakın, Maliye Bakanlığı uzmanları vardır, bütçe uzmanları vardır, Kalkınma Bakanlığı -eski tanımıyla söylüyorum- uzmanları vardır, Sayıştay denetçileri buradadır, Sayıştay uzmanları buradadır. Sürekli olarak bunlar buradadırlar, sürekli olarak ve yine bizim Plan ve Bütçe Komisyonunun uzmanları buradadırlar. Burada milletvekillerine bilgi vermekle yükümlüdürler. Sorduğumuz zaman onlardan da cevap alamıyoruz. Yazılı olarak istedim, cevap alamadık. Bu nasıl bütçe denetimidir, bu nasıl bütçe yapmaktır? Burada mizanlarda ve eklerinde, şu masa boyundaki eklerinde bunlarla ilgili bilgiler yok. Dalga geçiliyor yani. Böyle bir şey olabilir mi? Yapılan bir iş var, Kamu Özel İşbirliği çerçevesinde bir para harcanmış, bunun ne kadar olduğunu bile bilemiyoruz. Ondan sonra da "Bütçe yapıyoruz." Yok canım! Dalga geçiyoruz ya! Bu kadar, yani başka bir şey söyleyemeyeceğim. Gerçekten utanılacak bir durumdur bu. Gerçekten utanılacaktır. Ben dün akşam o saatte gittim, gece yarısına kadar oturdum tekrar çalıştım ama bunları görmek mümkün değil.

Bu konuda Sayın Meclis Başkanımızdan ve sizden özellikle istirham ediyorum, bu konulara itina gösterilsin. Bu şekilde bir Meclis çalışması olamaz, bu şekilde itibarımız olamaz. Bu şekilde Türkiye'nin itibarı olamaz. Yazıktır, günahıtr bu millete, bu yaptığımız çalışmalara, bu verilen harcamaya. Gerçekten yazıktır, günahıtr.

Sormak istediğim bazı konular var. Her sene soruyorum. Bunlardan da cevap almak istiyorum. Mesela Meclisin 2017'yle ilgili olarak yaptığı harcamalar arasında hane halkına 175 milyon bütçe gideri var Meclisin. Mal ve hizmet alım giderleri, cari transferler de 125 milyar. Mesela hane halkına yapılan transferler var 100 milyon liralık. Bunun ne olduğunu sormak istiyorum Sayın Başkanım. Genel Sekreterimiz not alıyordur herhâlde.

Bir şeyi daha unuttum. Bunu özellikle size bildirmem lazım. Sayın Başkan gitti ama başkan vekilimiz burada. Biz geçen hafta ilk defa Türkiye Varlık Fonu'yla ilgili bir toplantı yaptık, ilk defa Türkiye Varlık Fonu'nun denetimiyle ilgili toplantı yaptık. Geldik buraya, sonradan öğrendik kapalı oturum yapıyor, tutanak tutulmuyor. Kapalı oturumla ilgili, İç Tüzük'e göre bir önerge verilmiş değil. En az 10 kişinin önerge vermesi, imzalaması gerekiyor, üçte 2'nin de kabul etmesi gerekiyor. Olmamıştı bu.

YAŞAR KIRKPINAR (İzmir) – İmzalamıştık Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Ayrıca kapalı oturumlarda hiç kimsenin olmaması lazım. O da usulüne uygun değil. Bakın, kapalı oturumlarda sadece Komisyon üyeleri ve Cumhurbaşkanı yardımcıları, bakanlar ve Komisyon Başkanının uygun gördüğü bakan yardımcıları ve üst kamu yöneticilerinden başkası bulunamaz. Bütün uzmanlarımız vardı, kapalı oturum yaptık. Biz Türkiye Varlık Fonu'yla ilgili niye kapalı oturum yapıyoruz? Türkiye'nin bütün bütçesini açık oturumla burada, basına açık bir şekilde incelerken, denetlerken Varlık Fonu'yla ilgili neden kapalı oturum yapıyoruz, neyi gizliyoruz? Faaliyeti de yok -zaten 2016 ve 2017'yi denetleyeceğiz- kapalı oturum yapıyoruz. Nasıl bir talimattır bu, nasıl bir talimata göre biz kapalı oturum yaparız? O da usulüne uygun olarak yapılmıyor. Geçen hafta bu konuyla, usulle ilgili olarak iki buçuk saat tartışma yaptık ve 6741 sayılı Türkiye Varlık Fonu Yönetimi Anonim Şirketinin Kurulması İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun'un -yanlış hatırlamıyorsam- 6'ncı maddesinde çok açık bir şekilde diyor ki: SPK kurumsal yönetim ilkelerine tabidir. Yani çok açık olarak, şeffaf olarak, hesap verilebilir bir şekilde, kamuyu da aydınlatıcı bir şekilde denetlenmesi lazımdır diyor kanunda da. Buna rağmen biz kapalı oturum yapıyoruz, tutanak tutmuyoruz. Rezalet, gerçekten rezalet. Bunların olmaması lazım.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kuşoğlu.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim.

Bunların hakikaten olmaması lazım. Bunlara izin vermemeniz lazım Değerli Başkanım. Bunlar Meclisin itibarıdır.

Bir de birkaç konum vardı, hemen hızlıca geçeyim. Yine bu taşeronlarla ilgili olarak, sözleşmeli personel çalıştırılmasıyla ilgili bir düzenleme yapıldı, Bakanlar Kurulunun 2018/11587 sayılı Kararı'yla personel çalıştırılmasına ilişkin usul ve esaslar benimsenmiş. Bunun 3'üncü maddesine göre Mecliste çalıştırılan geçici personelin, sözleşmeli personelin de kadroya alınması lazım. Bununla ilgili, bazılarıyla ilgili çok az bir sıkıntı var, bunun da düzeltilmesi lazım. Onu tutanaklara geçirtmek istiyorum, düzeltilirse de çok memnun oluruz Sayın Başkanım.

Bir de geçen dönem Kamu Denetçiliği Kurumunun bağımsız bir kurum olduğu, kimseye hesap vermemesi gerektiğiyle ilgili bir görüşümüz vardı, herkes bunu kabul etmişti. Sayın Başkanım, siz de bunu dikkate alırsanız ve Kamu Denetçiliği Kurumunun burada hesap da vermemesi gerektiği şeklinde ortak bir kararımız olmuştu, onun da dikkate alınması lazım. “Bağımsız kurum olması nedeniyle burada hesap vermemesi lazım.” dedik. Meclisten bütçe alıyor, sadece Meclisle kendi arasında halletmesi gereken bir konudur diye düşünmüştük.

Evet, süremi çok fazla taşırmayayım, Sayın Başkan, sizin delaletinizle bu konuların aydınlatılmasını, Meclisin itibar kazanmasını arzu ediyorum, özellikle onu bildiriyim.

Bir de, Sayıştay Başkanımız çıktı ama başkanlar burada, genel uygunluk bildiriminde, dış denetim raporunda bildirilen, her yıl tekrarlanan bazı konular var. Yedek ödenekle ilgili, ödenek üstü harcamalarla ilgili, aşırı ödenek aktarılmasıyla ilgili bazı hususlar var. Bunları çok kibar bir üslupla, çok diplomatik bir üslupla yazıyorsunuz. Bunların çok açık yazılması lazım, anlaşılır bir şekilde yazılması lazım. Burada onlarla ilgili hiçbir sorun yok sanılıyor. Çok fazla ödenek aktarma var, yedek ödenek kullanımı var, ödenek üstü kullanım çok fazla. Bunların net olarak mali kurala aykırı olduğunu, 5018'e aykırı olduğunu, teamüle aykırı olduğunu, bu kültüre, kamu mali yönetimine aykırı olduğunu belirtmeniz lazım çünkü anlaşılmıyor burada.

Çok teşekkür ederim.

Bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Paylan, buyurun lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Meclis Başkanı Vekili, Sayın Sayıştay Başkanı, Sayın Ombudsman, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, meclisler niçin var? Türkiye Büyük Millet Meclisi, dünya meclisleri niçin var, niçin var edilmiş veya yargı niçin var veya ombudsmanlar ne için oluşmuş? Yani Magna Carta’dan beri bu tartışmalar neden yapılmış? Türkiye Cumhuriyeti’nin ya Osmanlı’dan beri iki yüz elli yıllık demokrasi mücadelesinde

Meclis tartışmaları neden yapılmış? 1876’da niye biz Kanun-i Esasi’yi kabul edip Meclis oluşturmuşuz? Veya 1908’de neden Meclis tekrar ihdas edilmiş? 1920 Meclisi ne için ihdas edilmiş? Bizim iki yüz elli yıllık demokrasi mücadelemiz ne için var arkadaşlar? Bütün bunlar dünya tarihinde de, Türkiye tarihinde de krallara karşı, padişahlara karşı, kralların ve padişahların haddini aşması durumunda kimin düşman olduğunu, kime vergi salınacağını tek başına belirlememesi için meclisler oluşturulmuş arkadaşlar. Çünkü krallar geçmişte istedikleri gibi vergi salmışlar, demişler ki: “Arkadaş, sen 1 ton buğday aldın, ürettin, yarısı benim.” demiş kral, haddini aşmış. Hâlbuki o köylü belki 1 tonun 100 gramını, 100 kilosunu verebilir vergi olarak ama demiş ki: “Yüzde 50’sini alıyorum.” demiş, rasgele vergi salmış. Bu tepki doğurmuş halkta, “Arkadaş, nasıl yüzde 50’sini benden vergi olarak alıyorsun?” demiş, itiraz etmiş. Veya krallar düşman belirlemiş, demiş ki: “Şu ülke düşmandır, şu toplum düşmandır.” demiş ve savaş ilan etmiş krallar, büyük yıkımlar yaratmış krallar, padişahlar. Tek başına karar vermiş çünkü düşmana. Buna karşı meclisler oluşturulmuş, büyük isyanlar sonucunda, büyük mücadeleler sonucunda meclisler ve anayasalar oluşturulmuş. Ne için? Kralı veya padişahı dengelemek ve denetlemek için oluşturulmuş arkadaşlar. Yani bizim alametifarikamız budur. Meclisin, Ombudsmanın, Sayıştayın, Yargıtayın, dengeleyici, denetleyici bütün kurumların alametifarikası budur, varlık sebebi budur, bunun için maaş alıyoruz, bakın, milletvekilleri olarak hepimiz, biz bunun için maaş alıyoruz, padişah olma hevesinde olan kişilere karşı kuvvetler ayrılığını hatırlatmak için, onları dengelemek ve denetlemek için. Elimizdeki güçler ne? Yasama gücümüz var, değil mi? Evet. Ve bir de denetleme gücümüz var. Bu gücümüzü etkin bir şekilde kullanabilirsek aldığımız maaşı millet bize helal etsin, yoksa hepimize haram, zıkkım olsun bu maaşlar arkadaşlar. Bakın, bu kadar bütçe var, milletin maaşlarından, milletin vergilerinden bu bütçe ödeniyor, hepimize haram, zıkkım olsun, görevimizi yapmıyoruz demektir.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kendi adına konuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bu çerçevede, ta, dediğim gibi, 1876’dan beri bu mücadele verilmiş ama her seferinde, mesela 1877’de padişah demiş ki, Abdülhamit: “Meclisi feshediyorum.” demiş. 1908’de tekrar, otuz beş yıllık bir istibdattan sonra tekrar meclis ihdas edilmiş, 1913’te ilk cunta, Talat-Enver-Cemal cuntası Babıali’yi basmış, meclisi feshetmiş arkadaşlar, meclisi devre dışı bırakmış. Daha sonra, cumhuriyet tarihi boyunca da defalarca millet meclisi ihdas etmeye çalışmış ama defalarca da darbe girişimleriyle karşı karşıya kalmışız ve bunun dışında da arkadaşlar, bazı hayaller olmuş, rüyalar olmuş, “Ben başkan olayım.” demiş birileri, ama başkanlık hayallerinde de hep gücü tek merkeze toplama hevesleri vardı. Sayın Tayyip Erdoğan Cumhurbaşkanı, bu hayallerine nihayet ulaşmıştır arkadaşlar, az önce Durmuş Bey’in de söylediği gibi, kuvvetler birliği sistemini

maalesef kurmak üzeredir. Oysa, anayasa anlatılırken, Sayın Mustafa Bey anlatırken Anayasa'yı, çok televizyonlara çıktı "Kuvvetler ayrı olacak." dedi, "Yargı, yürütme, yasama birbirinden tamamen ayrılacak." dedi, millete böyle anlattı, millet de ona inandı, bize inanmadı, yani 51'e 49 Mustafa Bey'e inandı millet, Cumhurbaşkanına inandı. Televizyonlara reklamlar verdiniz, "Güçlü Meclis, kuvvetli Meclis. Yargıyı, yasaları Meclis yapacak, denetlemeyi Meclis yapacak. Yargı daha bağımsız olacak." dediniz, Türkiye'nin bütün "billboard"larını doldurdunuz. Ne olacak; "Yargı, yasama bağımsız olacak." dediniz ama arkadaşlar, geldiğimiz noktada Meclisin itibarının gittikçe aşındığı, her gün daha fazla aşındığı, yargının daha da bağımlı olduğu, az önce anlattım, bağımsız kurumların tamamen yargının, yürütmenin vesayeti altına girdiği bir dönemden geçiyoruz. Böyle bir dönemde eğer ki biz dengeleme, denetleme görevlerimizi yapamazsak bu güç daha da tek bir merkezde toplanacak ve bizim de varlık sebebimiz ortadan yok olacak ve benim tavsiyem, eğer ki böyle milletvekilliği yapacaksak hepimiz aldığımız maaşlara, aldığımız unvanlarla millete ihanet ediyoruz arkadaşlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Kendi adına konuş.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, bu çerçevede baktığımızda az önce de tartışmasını gördük, bütçe bağımsızlığından bahsettik, Sayıştay Başkanımızın bile sunum yapmasını ancak elde edebildik, Ombudsmanla ilgili de benzer kavgalar verdik, yarın başka bağımsız kurumlarla ilgili de kavgamızı da vereceğiz.

Peki, meclislerin başka bir özelliği nedir? Türkiye'nin -bütün dünyada da böyledir- bütün renklerini, bütün düşüncelerini ihtiva etmesidir. Bütün renkler, bütün düşünceler, bütün kimlikler bir mecliste buluşur, orada fikirler tartışılır, ortak iyi bulunur, ortak fayda bulunur. Oysa, baktığımızda, Meclisimizde böyle bir durum var mı arkadaşlar? Mesela bir örnek vereyim: Sayın Mustafa Bey sunumunda defalarca "külliye" dedi. "Meclis külliyesi" dediniz değil mi? Kim o yetkiyi size verdi Meclise "Meclis külliyesi" demeye? Meclisin neresinde yazıyor? Hangi kanununda, hangi ruhsatında yazıyor da buraya "Meclis külliyesi" dediniz? Bir defakto, oldubittiye getiriyor. Külliye... Hani Cumhurbaşkanımız kendi takdir etti, Cumhurbaşkanlığı Külliyesi... Burası da Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesi olmuş efendim! Şimdi, bakın, külliyenin Türk Dil Kurumundaki anlamına siz de bakın, bakmışsınızdır, külliye ne demek? Camiyle birlikte etrafındaki müstemilatı demek. Yani, cami olacak, onun etrafında da müstemilatı. Yani, arkadaşlar, bakın...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Yerleşke nerede yazıyor?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Efendim, Türkiye Büyük Millet Meclisi yeter.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani, arkadaşlar, bakın, şu anda Meclis bir müstemilatı Sayın Başkanın ifade ettiği şekilde. Yani, cami esastır, burada camimiz var, ama Meclis de bir müstemilatı bu tanıma göre. Oysa hem böyle tanımlaması Meclise büyük bir saygısızlıktır hem de arkadaşlar, bu ülkede hani bir zamanlar Hristiyanlar toplumun yüzde 50'sini oluştururdu, bugün binde 1 diyorlar bize, azaltılmışız, Museviler de var, başka inançlardan insanlarımız da var, siz gelip -sarayı zaten öyle tanımlıyorsunuz- burayı da tek bir inancın sonuç olarak müstemilatı yani caminin müstemilatı olarak tanımlıyorsunuz. Bu durumu kabul etmiyorum Sayın Başkan, Sayın Meclis Başkanı Vekili.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkan, külliyenin anlamı sadece bu değil.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bu söylediği doğru değil ama.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Türk Dil Kurumuna bakın efendim, Türk Dil Kurumuna bakın. Türk Dil Kurumuna bakın efendim.

Şimdi, değerli arkadaşlar...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bakın, deminden beri söylediği şey şu: Kral...

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Söz alıp konuşabilirsiniz siz de.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Söz alın da öyle konuşun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Mecliste tek bir inanca...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, söz talebiniz olursa karşılıyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tamam Başkanım, alıvereyim ama ikaz edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, basın düşmenize, size söz verecek.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Yanınızdaki beyefendi bir cümle kullandı, dedi ki: “Ben Kürt değilim.” Eğer ben o cümleyi burada kullansaydım var ya inan şu Meclisin rengi değişirdi ama sizin de şimdi söylediğiniz tek dinlilik esası üzerinden AK PARTİ’yi eleştirir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Niye değişirdi? Sen nesen?

BAŞKAN – Sayın Çelebi, mikrofonunuz kapalı, kayıtlara girmiyor. Söz talebiniz olursa karşılıyorum.

Buyurun Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, Sayın Vekilim, sonuç olarak Türk Dil Kurumundan o zaman anlamını değiştirin, deyin ki: “Külliye o demek değil, başka bir anlama geliyor.” “Cami ve etrafındaki müştemilat.” diyor Türk Dil Kurumu. Yani bize Sayın Meclis Başkanı Vekilimiz “müştemilat” diyor arkadaşlar, Meclise “müştemilat” diyor. İkinci anlamında da dediğim gibi, hâlâ çoğulcu bir Meclis olma iddiasında olmamız lazım.

Bakın, demokratik meclisler, bilirsiniz demokratik ülkeler çoğunluğun haklarının esas olduğu ülkeler değildir. Az olanın, gadre uğramış, azaltılmış olanın haklarının, hukuklarının korunduğu ve onları da kapsayan tanımlar demokratik tanımlardır. Külliye, kapsayıcı bir tanım değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, normal süreniz bitti.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sataşmalarla geçti.

BAŞKAN – Ek süre veriyim size.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Daha yeni başladık.

Külliye dar bir tanımdır arkadaşlar, bu anlamda bu tanımın düzeltilmesini... Ne düşünüyor Sayın Meclis Başkanı Vekilimiz bu konuda, istirham ediyorum.

Bakın, arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanı Meclise geldiğinde ne olarak geliyor? Sayın Cumhurbaşkanı hem Cumhurbaşkanı hem AK PARTİ Genel Başkanı hem pek çok şeyin de başkanı, şimdi saymayayım.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Varlık Fonu’nun Başkanı, Varlık Fonu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Varlık Fonu’nun Başkanı, her şeyin Başkanı zaten kendisi. Şimdi, buraya geldiğinde bir bakıyoruz, her yere bantlar çekiliyor arkadaşlar, her yere bantlar çekiliyor. Ya ben inanm, yürürken grup toplantısına ulaşmak için 8 tane bant kaldırıyorum Sayın Meclis Başkanı Vekilim, 8 tane bant kaldırıyorum. Niye? “Cumhurbaşkanı gelecek.” deniyor. Sayın Cumhurbaşkanı Meclise gelirken eğer ki şeref kapısından karşılanıyorsa, bantlar çekiliyorsa bizim önümüze, milletin vekillerinin önüne, diğer parti başkanları bu muameleyi görmüyorsa burada bir ayrımcılık vardır.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ayrıca şunu ilave edeyim: Dün Mecliste, Genel Kurul girişinin altındaki mescidin girişindeki 2 tane lavabo rezerve edilmişti, bir bant konulmuştu, üstüne havlu falan atılmıştı, efendim...

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, size birazdan söz vereceğim efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Meclis Başkanı Vekilim, neden bu ayrımcılığa müsaade ediyorsunuz? Sonuçta Sayın Cumhurbaşkanı çok kimlikli olabilir, çok şeyin Başkanı olabilir ama Meclise geldiğinde neden AK PARTİ Genel Başkanı muamelesi görmüyor da...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Ha şimdi lavaboya tahammül edemiyorsunuz yani!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Onu ben söylemedim efendim.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Hazreti Peygamber’in sünnetinden gittiğiniz için, pratiğinden; Peygamberin sünnetinde yok o!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neden diğer parti başkanları aynı muameleyi görmüyorlar? Burada acaba bir ayrımcılık yok mu?

Kanun tekliflerimizi veriyoruz Sayın Meclis Başkanı Vekilim. Benim aylardır bekleyen, yıllardır bekleyen kanun tekliflerim var. Bizim kanun tekliflerimizin hiçbir tanesi Sayın Başkan buraya havale edilmiyor. Diyor ki: “Sen verebilirsin kanun teklifi ama bana gelir mi onu bilmem.” Niye? Bakın, AK PARTİ’liler bir kanun teklifi veriyor, 24 saat geçmeden komisyona havale ediliyor; bizim kanun tekliflerimizse yıllarca Meclis Başkanlığında bekliyor. Burada bir ayrımcılık yok mu? Onun dışında, soru önergelerimiz Sayın Başkan...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Meclis Başkanı bize havale ederse görüşürüz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman Sayın Komisyon Başkanımız bize yalan söylüyor.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Söylemem. Ne dediniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Meclis Başkanı havale ederse ben görüşürüm.” diyor.

BAŞKAN – Sayın Paylan, karşılıklı konuşmayalım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bana laf atıyorlar efendim, ben karşılıklı konuşmuyorum.

Soru önergelerimiz Sayın Başkan... Bakın, ben geçen yıl büyük bir hata yapmışım, Sayın İsmail Kahraman’a “Siz Meclisin gördüğü, göreceği en sansürcü, en antidemokratik Başkansınız.” dedim; burada Sayın Ombudsman da şahit, böyle dedim ama meğerse hata etmişim “Gider eteri, gelir beteri” demişler. Sayın Binalı Yıldırım şimdi bu Meclisin gördüğü en antidemokratik, en sansürcü Meclis Başkanı olabilir. Geçen yıl verdiğimiz önergelerin yüzde 10’u kaba ve yaralayıcı sözler veya başka gerekçelerle geri gönderilirdi. Biz de tabii ki daha dikkatli olmaya çalışıyoruz çünkü ne dersek kaba yaralayıcı sayılıyor. Mesela “rant ekonomisi” diyoruz, aa, bu kaba ve yaralayıcı söz diye bizim önergelerimiz, soru önergelerimiz geri gönderiliyor arkadaşlar. “Kolluk güçlerinin zorla müdahalesi” diyoruz, bu kaba ve yaralayıcı söz sayılıyor. 6-7 Eylül 1955 pogromuyla ilgili önerge veriyorum, araştırma önergesi, efendim bu kaba ve yaralayıcı sözmüş. Değerli arkadaşlar, biz muhalefet görevimizi nasıl yapacağız? Yani siz her şeyi kendi zaviyenizden kaba ve yaralayıcı söz sayarsanız biz muhalefet görevimizi nasıl yapacağız? Mesela “cezaevinde işkence ve kaba dayak iddiası” diyoruz, bakın, “iddiası” diyoruz, “Hayır bunu söyleyemezsin.” diyor efendim, “Bunu söylersen bu kaba ve yaralayıcı söz.” diyor. “İddiası” diyoruz ya, nasıl daha iyi ifade edeceğiz kendimizi? Böyle Meclis olur mu, böyle denetim olur mu?

BAŞKAN – Sayın Paylan, toparlar mısınız lütfen.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “On beş günde cevap verilecek.” diye iddia ediyor –yani değil mi- yasamız, “On beş günde cevap verilecek.” diyor, bizim o önergelerimiz... Sayın Başkan, 100 önerge verdim, daha 2’sine cevap geldi, o da alakasız cevaplar. Meclise saygıyı böyle yaratamayız arkadaşlar. Siz bu konuda ne tip tedbirler alıyorsunuz Sayın Başkan bunu merak ediyorum.

Meclisin milletvekili sayısını 600'e çıkarttık, bir şeyin sayısı çoğaldıkça değeri artmıyormuş bunu anlamış olduk; iktisat kuralıdır zaten, bir şeyin sayısı çoğaldıkça değeri artmaz, ancak oraya verilen değer, oradaki yapılan iş, oranın gücü, etkisi oraya verilen değeri belirler arkadaşlar.

Bakın, şöyle bir şey söyleyeyim: Milletvekillerine karşı, bazı milletvekillerine karşı, bazı siyasi partilere karşı düşman hukuku uygulanıyor Sayın Başkan, düşman hukuku uygulanıyor, bunu siz de biliyorsunuz. Geçen gün Sayın Cumhurbaşkanı –ben gitmem de eleştiriyorum- üçüncü havalimanının açılışına 540 milletvekilini çağırdı, 530 küsur, bizim milletvekillerimizi çağırmadı, doğrudan sizin elinizle gelen bir davetiye üstelik. Büyük bir ayrımcılık var ortada ve buna göz yumuyorsunuz.

Bakın, Leyla Güven cezaevinde, Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven. Enis Berberoğlu'yla aynı durumda. Onun da sonuç olarak infazı ertelendi dönem sonuna kadar ve serbest bırakıldı. Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven serbest bırakılmadı, doğrudan bir ayrımcılık var ve buna karşı hiçbir şey yapmadı Meclis Başkanlığı. Ne yaptınız Sayın Başkan, burada açıklamanızı istirham ediyorum?

Değerli arkadaşlar, mesela ben Cumartesi Anneleri eylemine katıldım. Sayın Ombudsman, bu arada size şikâyet ediyorum İçişleri Bakanı Süleyman Soylu'yu; direkt, doğrudan düşman hukuku uyguluyor çünkü. Cumhurbaşkanının 2011'de kabul ettiği Cumartesi Annelerine, “Sizin sorunuz benim sorundur.” dediği Cumartesi Annelerine büyük bir zulüm uygulandı. Ben de orada polisin şiddetine maruz kaldım, görüntülerini izlemiştinizdir mutlaka, basında çok yer aldı. Bir polis geldi, bana kafa, kol yaptı arkadaşlar. Dalyan gibi de bir adam, ben de 90 kiloyum, beni bir yerden alıp bir yere attı.

Şimdi böyle bir şiddete maruz kaldım değerli arkadaşlar. Siz diyebilirsiniz “Ya, o HDP'li.” Değerli arkadaşlar, Türkiye Cumhuriyeti tarihinde veya Osmanlı tarihinde ne milletvekillerine ne muameleler yapıldı. Sayın Başkanımızın babasına ne muameleler yapıldı. Darbeciler ayırım yapmazlar arkadaşlar. Bir milletvekilinin itibarı yere düşmüşse, o darbeciler eğer 15 Temmuzda başarılı olsaydı hepimiz aynı işkence tezgâhlarında olacaktık veya mezarlarda yan yana yatırılmış olacaktık.

BAŞKAN – Sayın Paylan, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim satışmalar oldu, bir müsaade edin lütfen, bitireyim.

Bu anlamda, Sayın Başkan, milletvekilinin itibarını korumak için ne yaptınız?

Şu israf meselelerini geçeyim. Bu anda Meclisin itibarını korumak hepimizin görevi arkadaşlar. Bugün “HDP'li” dersiniz, yarın başka bir güç gelir -yeni vesayet odakları yürütmenin etrafını sarmış durumda zaten- hepimizi, bütün halıyı altımızdan çeker, bütün siyaset kurumunu berhava eder. Milletnin iradesi bir bütündür arkadaşlar, milletin iradesi parçalanamaz. O HDP'li, o MHP'li, o İYİ PARTİ'li, o CHP'li diye parçalanamaz. Bana yapılan yarın emin olun size yapılacak. O anlamda, milletvekilliği itibarını korumak için neler yapıyorsunuz?

Bir de Sayın Başkan, Meclis çalışanlarıyla ilgili ciddi anlamda statü farklılıkları var, bunu biliyorsunuz. Evet, taşeron kaldırıldı ama 4/B, 4/C, 4/D'liler arasında ciddi gelir ve emeklilik hakları farklılıkları var, bunlara vaktim olmadığı için kısaca geçiyorum. Bunlarla ilgili ne tedbir alacaksınız? Ombudsmanla ilgili de birkaç cümle edip bitireceğim.

Sayın Ombudsman, bilirsiniz, demokrasilerde ombudsmanlar yürütmeye karşı yani devletin gadrine karşı vatandaşlarını korumak için vardır. Yani gadre uğrayan kimse, ombudsmana başvurur “Ya, bu devlet erki bana zulmetti, beni gadre uğrattı.” diye ombudsmana başvurur. Ama bakıyoruz, ombudsmanlık kurulduğundan beri, biz hani Batı demokrasilerinde ombudsmanları hep haberlerde görürüz yani hep bir şey olur, ombudsman çıkar konuşur ve devlet erki kendine çeki düzen vermeye çalışır ama maalesef ombudsmanlık kurulduğundan beri biz sizi pek görmüyoruz. Hani, toplum gadre

uğrarken, cezaevlerinde belli iddialar varken, Cumartesi Anneleri yerlerde sürüklenirken, orada bir milletvekili darp edilirken sizi görmüyoruz. “Bunu yapamazsın ey İçişleri Bakanı.” dediğinizi duymuyoruz. Bu anlamda, ben sizi göreve davet ediyorum Sayın Ombudsman. Gerekli noktalarda tavır göstermeye davet ediyorum. İnsan hakları, demokrasi, hukukun üstünlüğü anlamında göreve davet ediyorum. Size Tayyip Erdoğan’ı şikâyet ediyorum Sayın Ombudsman. Size Süleyman Soylu’yu şikâyet ediyorum. Çünkü düşman hukuku uyguluyor, açıkça düşman hukuku uyguluyor. Bir parti başkanını arayıp tehdit edebiliyor İçişleri Bakanı. Cumartesi Annelerini yerlerde sürüklüyor. Neredeydiniz Sayın Ombudsman Cumartesi Anneleri yerlerde sürüklenirken? Aynı zamanda damadınızı, Sayın Abdulhamit Gül’ü size şikâyet ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – “Damadınızı şikâyet ediyorum.” ne demek ya?

BAŞKAN – Sayın Paylan...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Böyle bir üslup olur mu ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani özür diliyorum, onu geri alıyorum, o sözümü geri alıyorum.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Çok yakışsınız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Damat değil mi?

BAŞKAN – Böyle bir şey olur mu ya?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam, özür dilerim, onu geri alıyorum.

BAŞKAN – Sayın Paylan, bir dinler misiniz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bitireyim.

BAŞKAN – İkinci söz hakkınızı da bitirdiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Başkan, çok sataşma oldu.

BAŞKAN – Çok sataşma olmadı, siz girdiniz o şeylere.

Mikrofonunuzu açıyorum, lütfen bağlayın.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Özür dilerim, o lafımı geri alıyorum. Sonuç olarak, o ifadem biraz heyecanıyla fazla kaçtı.

Ama Sayın Başkan, sonuç olarak, siz onları denetlemek için varsınız. Allah’ınızı severseniz, ben şimdi sizi şikâyet ettim, dedim ki: “Abdulhamit Gül böyle yaptı.” Ama sonuç olarak bir aile ilişkisi de var. Nasıl bu şikâyetimi yerine getireceksiniz veya bununla ilgili bir söz söylediniz mi? Söylemediniz. Yani Batı demokrasilerinde ombudsmanlar siyasi partilere üye olamazlar ve onunla iltisaklı fazla olan kişiler ombudsman seçilmezler. Bu konuda da sizin sessizliğinizi ben geçmişte AK PARTİ’li olmanıza, AK PARTİ’nin çeşitli kurullarında bulunmanıza veriyorum. Yani AK PARTİ’yle bu kadar iltisaklı bir kişi nasıl olup da AK PARTİ Hükûmetini, Cumhurbaşkanını denetleyecek? Bunun aksini gösterir uygulamalar yapmış olsaydınız ben size bu eleştirimi geri almış olurudum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Bir beni şikâyet etmedin, şaşırdım ha.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak Sayın Başkan, mesela Avrupa’da ırkçılığın yükseldiğinden bahsettiniz ama Türkiye’de yükselen ırkçılıkla, kutuplaşmayla, nefret söylemleriyle, nefret suçlarıyla ilgili hiçbir şey söylemediniz. Ya, oysa Türkiye’de ırkçılık yükseliyor, tahammülsüzlük yükseliyor, kutuplaşma yükseliyor, nefret suçları artıyor, bunların raporları var Sayın Ombudsman, bunlar size ulaşıyordur mutlaka. Bunlarla ilgili neden bir tavır almıyorsunuz deyip teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Paylan.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Meclis Başkan Vekili, Sayıştay Başkanı, Kamu Başdenetçisi ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Sekreteri, kurum ve kuruluşlarımızın değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Önce Garo Bey’in milletvekilleri olarak milletimize ihanet ettiğiyle ilgili sözlerini reddediyorum, kendisini bağlar, kendisiyle ilgili bir değerlendirmedir herhâlde, kendisi için doğru olabilir.

Evet, 2017 yılında milletimizin onayladığı Anayasa değişikliğiyle getirilen ve Cumhurbaşkanımızın 9 Temmuz 2018 günü ant içmesiyle birlikte uygulamaya geçen Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle -altını çizerek söylüyorum- yasama, yürütme ve yargı organları kendi içinde daha güçlü, daha bağımsız, denge ve denetleme mekanizmalarının daha etkin şekilde çalıştığı bir yapıya kavuşturulmuştur. Tabii ki eski sistemin alışkanlıklarıyla parlamenter sistem gözlüğüyle bakıldığı zaman bazı eleştiriler getirilebilir. Bir de henüz geçiş sürecinde mutlaka eksiklikleri, aksayan yönleri olabilir ama inanıyorum ki gün geçtikçe getirilen sistemin daha iyi anlaşılacağını herkes görecek.

Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili Anayasa değişikliğinde neler yapıldı, kısaca onlardan bahsedeyim. Türkiye Büyük Millet Meclisi asıl fonksiyon ve vasfına kavuştu, temsil ve yetki bakımından da güçlendirildi. Şöyle ki: Kanun yapımında Meclis iradesi ön plana çıkarıldı. Meclis milletvekilleri tarafından verilen kanun teklifleri üzerinde yasama yapmaktadır. Yürütme sadece bütçe ve kesin hesap kanun teklifi sunabilmektedir. Bütçe ve kesin hesap kanun tekliflerinin de aynen ya da değiştirilerek onaylama yetkisi Türkiye Büyük Millet Meclisindedir. Yürütmeye kanun hükmünde kararname çıkarma yetkisi veren, bir anlamda Meclisin yasama yetkisinin elinden alınması anlamına gelen yetki kanunu uygulaması kaldırılmıştır. Yine, OHAL döneminde çıkarılacak kanun hükmünde kararnamelerin de üç ay içinde Türkiye Büyük Millet Meclisince onaylanmazsa hükümsüz kalması öngörülmüştür. Türkiye Büyük Millet Meclisine ilk kez Hâkimler ve Savcılar Kurulunun çoğunluğunu oluşturan 7 üyenin nitelikli çoğunlukla seçilmesi yetkisi verilmiştir. Meclisin soru, genel görüşme, Meclis araştırması ve Meclis soruşturması yoluyla denetim fonksiyonları daha da güçlendirilmiş, Anayasa’yla getirilen suçlandırma mekanizmasıyla Cumhurbaşkanının Meclise hesap verebilir hâle gelmesi sağlanmış, yazılı soru önergelerine on beş gün içinde cevap verilmesi düzenlenmiştir. Yürütme çift başlıktan kurtulmuştur.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Ama vermiyor.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Uygulamada sorun olabilir ama Anayasa’da getirilen düzenleme bu. Yürütme yetkisini doğrudan milletimizin vermesi sağlanmıştır. Yürütme artık Meclis içinden çıkmamakta ve güvenoyunu doğrudan milletimizden almaktadır. Dolayısıyla, güvenoyu ve gensoru mekanizması da kalkmıştır.

Yine, bir başka konu, siyasi partilerin ittifak yaparak seçime katılabilmelerinin yasal altyapısı oluşturulmuş, temsilde adalet ilkesi bu şekilde gözetilmiştir.

Yine, Türkiye nüfusundaki artış dikkate alınarak milletvekili sayısı 550’den 600’e çıkarılmış, seçilme yaşı 18’e indirilerek gençlerimizin Parlamentoda temsil edilmesinin önü açılmış, böylelikle de Meclisin temsil gücü ve kapsayıcılığı artırılmıştır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi bağımsızlık savaşı kazanmış ve vatan kurtarmış ilk Meclistir ve bunun için Gazi Meclis unvanını fazlasıyla hak etmiştir. Hamdolsun, bugünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi de ilk Meclisin emanet ve şerefine korkusuzca sahip çıkarak 15 Temmuz 2016'da hain FETÖ işgalinin durdurulmasında önemli bir rol oynamış, ikinci defa vatan kurtarıcılığı unvanına layık olmuş, Gazi Meclis 15 Temmuzda bir kez daha gazilik unvanını teyit etmiştir.

Sayın Meclis Başkan Vekilim, hepimiz ki ben de o gün, 15 Temmuz gecesi buradaydım, Meclis bombalandı, bununla ilgili epey bir hasar söz konusu oldu ve bir çalışma başlatıldı. Hatta slogan olarak da, ifade olarak da “Milletin Meclisini Millet Yapar” diye çalışma başlatıldı. Türkiye'nin gayrimenkul platformu GYODER burada resmî olarak bu işi üstlendi hatta 50 milyon lira üzeri bir meblağın toplandığı açıklandı. 24 Ağustos gününde de bunun çalışmalarının başlatıldığı bir basın toplantısıyla duyuruldu.

Biraz önce Değerli Komisyon Başkanımız “Gürültüyü kesin.” diyordu, iki senedir bu gürültüden kurtulamadık değerli hocam.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Planlama yanlıştı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yani iki yıldır bir türlü bu onarım bitmiyor yani aradan geçen hakikaten uzun bir süre yani niye aksıyor, niye bir türlü bu onarım faaliyetleri bitirilemiyor, inşaat çalışmaları devam ediyor?

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Kırk iki ayda havaalanı yapıyoruz, bir mutfağı bitiremiyoruz altı ayda.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bunu bir bilgi verebilirseniz. Bir de, ne kadar para toplandı, yani ne kadar harcama yapıldı? Müteahhitlerde mi sıkıntı var? Yani hakikaten bugüne kadar iki yılı geçmiş bir süre var, bu zamana kadar bitmesi gerekirdi. Yani “Milletin Meclisini Millet Yapar” derken bunun bitmemesinde milletin suçu yok yani millet yapıyor ama milletin suçu yok.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma usul ve esasları İç Tüzük'le belirlenmiştir malumu olduğu üzere. İç Tüzük'te de geçtiğimiz günlerde tüm siyasi partilerin mutabakatıyla bir değişiklik yapıldı. Bu değişikliğin temel olarak Anayasa'ya uyum değişiklikleri olduğunu hepimiz biliyoruz ancak şunu da biliyoruz: Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün yepyeni bir anlayışla ele alınması gerektiği ve Meclis çalışmalarında hem kurumsal hem de işlevsel yeniliklere ihtiyaç olduğu açıktır. Sabahtan beri tartışmalarımızın bir anlamda çözümü de bu yolla getirilebilir. Bu çerçevede daha önce, biliyorsunuz, 2009-2013 yıllarında Türkiye Büyük Millet Meclisinde İç Tüzük Uzlaşma Komisyonları oluşturulmuştu ama sonuç alınmadı. Özellikle 2009 Komisyonunun ortaya koyduğu bir metin var, tespitler var, hâlen tüm o tespitler geçerliliğini koruyor. Bunu baz alarak bir çalışma yapılırsa kısa sürede Meclis İçtüzüğü'nün yenilenebileceğini düşünüyoruz. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak daha demokratik, hızlı, etkin, şeffaf, katılımcı ve kaliteli bir yasama sürecinin ortaya çıkarılmasını sağlayacak yeni bir İç Tüzük'ün hazırlanması konusunda katkı vermeye hazırız, destek vermeye hazırız. Yasama kalitesinin artırılması, yasama ve denetim sürecinin odağını komisyonların teşkil etmesi, kanun tekliflerinin etki analizini yapacak, tarafsız ve teknik rapor sunacak bir Mecliste altyapının oluşturulması, denetimin etkinleştirilmesi kapsamında kesin hesap ve denetim raporlarının görüşüleceği ayrı bir daimi ihtisas komisyonu kurulması Milliyetçi Hareket Partisi olarak yeni İç Tüzük çalışmasında önemli gördüğümüz ve öncelik verdiğimiz konulardır.

Tüm dünyada Sayıştay raporlarının görüşüldüğü ve karara bağlandığı esas zeminler parlamento komisyonlarıdır. Sayıştay raporlarını görüşecek Meclis komisyonunun kompozisyonu, çalışma tarzı, üreteceği raporun içeriği ve formatı, komisyon raporundaki tavsiyelerin izlenme usul ve esasları da

önemlidir. Hâlen yürürlükte bulunan Türkiye Büyük Millet Meclisi İç Tüzüğü'nde Sayıştay raporlarının hangi işleme tabi tutulacağı konusunda herhangi bir düzenleme yapılmamıştır. Sayıştayın raporlarının görüşüldüğü Plan ve Bütçe Komisyonunun iş yükünü de dikkate aldığımız zaman Sayıştay raporlarını ve kesin hesabı görüşmek üzere özel bir komisyonun oluşturulmasının parlamenter denetimin etkinliği bakımından yararlı olacağını düşünüyoruz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi idari teşkilat yasası da gözden geçirilmeli, hem insan kaynakları hem teknik altyapısı güçlendirilmeli, kanun teklifleri hakkında düzenleyici etki analizi yapabilecek bir kapasiteye kavuşturulmalı. Bu anlamda bazı görüşleri var yürütmeden düzenleyici...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Meclis kendisi gelen kanun teklifleri hakkında düzenleyici etki analizi yapabilmeli.

Birkaç konu da personelle ilgili ben de ifade edeceğim.

Değerli Başkanım! biz 2011 yılında Türkiye Büyük Millet Meclisinin idari teşkilat yasasının çıkarılmasında uzunca mesai sarf ettik. O görüşmelerde yardımcı hizmetler sınıfında çalışan personelin aynı unvana sahip ve aynı işi yapan emsalleri olması gerekçesiyle genel idare hizmetleri sınıfına alınmasına karar verdik, ki tüm siyasi partiler bunda mutabıktı. Bu amaçla da Meclis Başkanlık Divanına personelin sınıf değişiklikleri yapma yetkisi verildi ancak bugüne kadar bu yetki kullanılmadı. Yani...

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) - Genel Sekreterlik...

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – O dönemde sözler de verildi yani bu sözlerin yerine getirilmesi, bu yardımcı hizmetler sınıfında çalışan arkadaşlarımızın bu mağduriyetinin giderilmesi gerekir.

İkinci konu, Bülent Bey de ifade etti, Garo Bey de ifade etti, bu 4C'lilerle ilgili, eski adıyla 4C'liler, yapılan düzenlemeyle 4B'ye alınan ama özlük hakları yönüyle imkânları hiç artmayan arkadaşlarımızla ilgili de bir talebim olacak. Biraz önce Bülent Bey de okudular. Bakanlar Kurulunun 26 Mart 2018 tarihli 2018/11 1587 sayılı Kararında, aynen okuyorum, 3'üncü madde: "657 sayılı Kanun'un geçici 43'üncü maddesi çerçevesinde sözleşmeli personel statüsüne geçiş hakkına sahip olup bu Kanun'un, anılan Kanun'un 4'üncü maddesinin mülga (c) fıkrasına göre Türkiye İstatistik Kurumunda çalışanlar anketör unvanını, diğer kamu kurum ve kuruluşlarında çalışanlardan yüksek öğretim mezunu olanlar idari büro görevlisi unvanını, diğerleri ise idari destek görevlisi unvanlı pozisyonlara idarelerince atanır. Bu kapsamda atanacaklarda (4) sayılı cetvelde yer alan nitelikler aranmaz. Bu şekilde atanacakların pozisyonları atama işlemlerinin yapıldığı tarih itibarıyla başka bir işleme gerek kalmaksızın merkezde toplam sayı olarak, taşrada ise bölge teşkilatı bulunan kurumlarda bölge, diğer kurumlarda il bazında vize ve tahsis edilmiş sayılır. Vize ve tahsis edilen pozisyonların teşkilat birimi, unvanı, sayısı ile ilgili kurumlarca atama işlemlerinin yapıldığı tarih itibarıyla bir ay içinde Devlet Personel ve Maliye Bakanlığına bildirilir." diyor. Bu konuda Meclisimizde bir uygulama olmadığı bilgisi geldi bize yani bu konuda Meclisin de bu Bakanlar Kurulu kararı çerçevesinde gerekli işlemi yapması gerektiğini ifade ediyorum.

Yine, stenograf arkadaşlarımızla ilgili hep gündeme geliyor, en kısa zamanda da çıkaralım dediğimiz bir düzenleme var, bu yıpranma tazminatı, fiili hizmet zammıyla ilgili düzenleme, mutlaka bir an önce yapılmalı.

Yine kavaslarla ilgili, onların da kadroya alınması gerekiyor, onu da kısaca burada ifade edeyim.

Kamu denetçiliğiyle ilgili kısaca şunu söyleyeyim. Kamu Başdenetçisi gerekli açıklamaları yaptı. Kamu Denetçiliği Kurumu kamu hizmetlerinin işleyişinde bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını insan haklarına dayalı adalet anlayışı içinde hukuka ve hakkaniyete uygunluk yönlerinden incelemek, araştırmak ve önerilerde bulunmak üzere 2012 yılında kuruldu. Tavsiye niteliğinde kararlar alıyor. Son dönemde, 2017-2018 yılında alınan tavsiye kararlarına uyumun üçte 2 seviyesine çıktığını görüyoruz verilen bilgilerden, yüzde 65'ine idarelerce uyulduğu yönünde bilgiler var.

Yine, uzlaştırma yöntemiyle uyuşmazlıkların çözümü noktasında da önemli gelişmeler var. Hak arama kültürünün yaygınlaştırılması çalışmasını destekliyoruz, çok önemli görüyoruz ve de tebrik ediyorum Kamu Başdenetçimizi yaptığı çalışmalardan dolayı.

Sayıştayımız da, ülkemizde Sayıştay yüz elli altı yıllık mazisiyle hukuk devletinin temel taşlarından biri olma özelliğini taşıyor. Sayıştay Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkının kullanımına ve denetim görevini yerine getirmesine katkılar sunan, önemli bir anayasal kurumumuz. Sayıştay, kamu kaynakları üzerindeki denetim yetkisini Türkiye Büyük Millet Meclisi adına, dolayısıyla Türk milleti adına yerine getirmektedir. Dün geneli üzerinde de kısa bir söz ifade etmiştim, burada da onu ifade edeceğim: Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkını gerçek anlamıyla kullanabilmesi için Sayıştayın doğru, açık, güvenilir raporlar sunması zorunludur. O nedenle, Sayıştayın raporları tüm denetim sonuçlarını içerecek hâliyle Meclise gönderilmelidir diyorum.

Ben bütçelerimizin ülkemize, milletimize, kurumlarımıza hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum. Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Yılmaz, buyurun lütfen.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum.

Milliyetçi Hareket Partisi temsilcisi arkadaşımız Mustafa Bey'in Anayasa'da yapılan değişikliklerle ilgili olarak söyledikleri konusunda söyleyeceğim hiçbir şey yok, hepsi doğru ve gerçek fakat şu anda ortaya çıkan uygulama ve durum kuvvetler ayrılığından ziyade kuvvetler birliği; bunda da ısrarcıyım, onu söylemek istiyorum.

Onun dışında, Sayın Meclis Başkanı Vekili Sayın Milletvekiline şu hususu arz etmek istiyorum: Şimdi, biz burada kanun tekliflerini görüşüyoruz, Genel Kurula iniyor. Genel Kurulda bir düzen var, o düzen çerçevesinde Genel Kurul, kanunları görüşüyor. Bir noktaya geldiğinde bir soru-cevap kısmı yapılıyor. Ben şahsen o soru-cevap kısmının yapılması gerektiğini düşünmüyorum çünkü milletvekilleri soru soruyor; burada, komisyonda tartışılan konuda, komisyon başkanı orada kendisini ilgili bakanın, yürütmenin yerine koyuyor ve onlara cevap vermeye çalışıyor. Bence bu, kaynak israfından başka bir şey değil. Bunu yazılı olarak alın, ilgililere verin ve deyin ki... Tüzükle mi yapılacak, nerede yapılacaksa yapılsın; üç gün içinde mi, beş gün içinde mi bunlara cevap verilsin. Şimdi, Meclis, Genel Kurulıyla ve komisyonlarıyla bir bütün ve "Kuvvetler ayrılığı var." diyoruz -ki bence yok- ve yasamanın bir parçası fakat buradaki komisyon başkanı Genel Kurula girdiğinde yürütmenin yerini alıyor. Bence bu, zaman kaybından başka bir şey değil; yirmi dakikalık o soru-cevap kısmını yapmaya gerek yok. Yazılı olarak sorulsun ve cevabı da kısa sürede alın ve bence ilgililere verin.

Onun dışında, benim de Meclisteki düzenlemeyle, vesaireyle ilgili olarak danışman arkadaşlarımdan gelen bir talep var. Trafikle ilgili birtakım sıkıntıları var; çok uzak yere, zannedersem öbür tarafa arabalarını park ediyorlar, "Zaman kaybına, vesaireye sebep oluyor." diyorlar. Haklı mıdır, haksız mıdır bilmiyorum; bu konunun üzerine de eğilerseniz memnun olurum diye düşünüyorum.

Sayıştay Başkanımıza bir sorum var: Şimdi, Sayıştay Kanunu’nun 4’üncü maddesi “Anonim şirketleri denetler.” diyor. Buna rağmen... İsterseniz maddeyi okuyayım... Fakat Türkiye Varlık Fonu bir anonim şirketi olmasına rağmen Sayıştay Türkiye Varlık Fonunu denetlemiyor. Sayın Başkandan şunu istirham ediyorum: Size verilen bu yetkileriniz konusunda bence biraz kıskanç olmanız lazım, cimri olmanız lazım; bu yetkilerinizden vazgeçmeden, burada ısrarcı olup buraları denetlemeniz gerekir diye düşünüyorum çünkü kanun size bu yetkiyi vermiş.

Onun dışında, ombudsmanlıkla ilgili olarak, ombudsmanlık bizim tarihî tecrübemizden ve pratiğimizden gelen bir şey. Şu anda her ne kadar dünyadan, İsveç’ten alınmış gibi görünüyorsa da bizim kültürümüzde var bu.

Diğer arkadaşlarımızın da söylediği gibi, ombudsmanlığın Türkiye’de -gerçi tarihi çok eski değil, 2013 yılından bu tarafa faaliyet gösteriyor- toplum tarafından gerçekten çok fazla bir bilinirliği yok, toplum tarafından çok bir farkındalık yok ve dolayısıyla da şu öngörülmüştü: Bu öyle bir icraat yapacak ki mahkemelerin yükü azalacak, bunlar yerelde çözülecek ve dolayısıyla mahkemelerdeki dava dosya sayısı azalacak. Şimdi, bize birtakım rakamlar verdiniz fakat o rakamların içerisinde mesela, mahkemelerde olması gereken dosyalar ne kadar azaldı? Yani bu konuda bir bilgi yok.

Onun dışında, şunu öğrenmek istiyorum: Mesela bugüne kadar yürütmeye herhangi bir insan hakları konusunda vesairede bir çatışma oldu mu? Ve ben şunu biliyorum, eğer yanlışsam düzeltin: İsveç Ombudsmanlığı İsveç’te Hükümet ile Genelkurmay Başkanlığı arasında bir problem çıktı; ombudsman, Genelkurmay Başkanı istifa ettirdi. Yani Türkiye’de böyle bir şey söz konusu olabilir mi? Böyle bir şeyle karşılaştınız mı?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Yılmaz.

Öğlen arasından önce son konuşmacı Sayın Bekaroğlu.

Buyurun lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Önce Türkiye Büyük Millet Meclisinden başlayacağım. Türkiye Büyük Millet Meclisi, işte “Gazi Meclis” diyoruz, konuşuyoruz; ikinci kere gazi oldu. Güzel, tabii, bütün bunlara katlıyoruz; ne güzel. Peki, gerçekten demokratik bir Meclis mi? Yani Türkiye Parlamentosu, Türk Parlamentosu halkın tercihleri ve taleplerinin dillendirildiği, karara dönüştüğü bir yer mi? Giderek buraya mı yaklaşıyoruz yoksa geri adımlar mı atıyoruz? Soru bu. Bence geri adımlar atıyoruz. Daha önce de halkın, milletin tercih ve talepleri bir şekilde Ankara’ya geliyordu ama değişik setler oluşmuştu; bu setleri aşamıyor, kararlara dönüşemiyordu. Neydi bu setler? İsimleri farklıydı. İşte, Meclis İçtüzüğü bunlardan bir tanesidir ve hâlâ böyledir. Cumhurbaşkanlığı bir vesayet kurumu olarak tasarlanmıştı, Anayasa Mahkemesi gerçekten yasaların Anayasa’ya uygun olup olmadığını denetlemesinin ötesinde bir vesayet kurumu olarak, yani milletin temsilcileri yanlış yaparsa müdahale edecek bir kurum olarak tasarlanıp düşünülmüştü. Bunlar yıllarca, bugünkü iktidar mensuplarınca da yıllarca dile getirildi; bunlar için mücadele edildi. Bu bunu yapamazsa, yani bu kurumlarla, bu vesayet kurumlarıyla milletin tercih ve taleplerinin karara dönüşmesini engelleyemezse, sistem bir şekilde müdahale ediyordu. Neredeyse müdahaleler normal bir... On senede bir müdahale edilir, işte yeniden kurallar düzenlenir; böyle bir algı vardı.

Şimdi, bununla mücadele etmek, yani vesayetle mücadele etmek için gelen 2003'te "3Y" falan ama en önemlilerinden bir tanesi de aslında "3Y, 1V" demek lazım; vesayetle mücadele etmek amacıyla gelen bir Adalet ve Kalkınma Partisi iktidarı var on altı seneden beri. İşte, Mecliste 1'inci parti, 2'nci parti falan; bunlar şekil arkadaşlar. İşte, iktidar partisi var, muhalefet partileri var. Şimdi, bunların döneminde ne oluyor? "Yeni dönem" falan dediğimiz şey Mustafa Bey, Sayın Başkanımız, yeni bir vesayet sistemi inşa ediyorsunuz, sizin yaptığınız şeyler de bu. Yani milletin tercihleri, talepleri geliyor, yine bu sefer sarayın duvarlarına, bir yerlerine çarpıp kalıyor; İç Tüzük de bu şekilde düzenleniyor. Bunları oturur konuşuruz, bu kadar vaktimiz yok. Yaptığınız şey budur, bunu bilin. Bunu kayıtlara geçmesi için söylüyorum yani yoksa başka bir şeye gücümüz yetmiyor.

Değerli arkadaşlarım, bir kişi yani seçilmiş dahi olsa –bunu hep söyledik, söylemeye devam edeceğiz- eğer bir şekilde kontrol edilmiyorsa, denetlenmiyorsa o kişi –herhâlde Tanrı yeryüzüne inmiyor, böyle bir şey yok değil mi arkadaşlar?- insandır; insan da yanılabilir, bu insan hata yapabilir, hata yapar. Bu sistem demokratik falan olmaz, bu sistem sağlıklı bir sistem olmaz. Sizin yaptığınız şey budur. Bir kişi seçildi, meşruiyetini millettten aldı, bitti, hiçbir şekilde iktidarı kimseyle paylaşmayacak, hiçbir şekilde tartışılmayacak, denetlenmeyecek; kurduğunuz sistem bu sistem arkadaşlar. Bunu ombudsman mombudsman falan, kişilerden bağımsız söylüyorum, bunların hepsi hikâye. Nasıl Sayıştay bir süre içinde Adalet ve Kalkınma Partisi döneminde... Evet, Sayın Başkan, güzel şeyler sundu falan ama öyle oldu yani artık denetim görevini millet adına, Türkiye Büyük Millet Meclisi üyelerinin önüne milletin vergilerinin nasıl kullanıldığını denetleyecek raporlar koyamıyor, çıktı dolayısıyla bunun altını çizelim; yaptığınız şey budur, bu büyük bir yanıltır.

Değerli arkadaşlarım, Mecliste 15 Temmuz müdahalesinden sonra işte yıkımlar, bunların düzeltilmesi için yapılan şeyler hakikaten "Ne oluyor?" sorusunu sorduruyor. Bu GYODER, bunların üyelerini biliyor musun, bu müteahhitleri tanıyor musunuz değerli arkadaşlarım? Bu müteahhitler Türkiye'nin, İstanbul'un -affedersiniz yani o kelimeyi kullanmayayım- canına ot tıkayan, canına ot tıkayan, İstanbul olmaktan çıkaran, diğer şehirlerimizin de kimliklerini katleden müteahhitler. Bunlara bir sürü imkânlar tanınmıştır sizin döneminizde -bunlar ileride araştırma konularına mevzu olacak umarım- bunlar Meclise geliyor.

Değerli arkadaşlarım, Türkiye Cumhuriyeti devleti işte 800 milyar, 900 milyar geliri, vergisi falan olan şey yani bu insanlara mı kalıyor yani? Bu kentlerimizi yağma eden insanlara mı kalıyor, bunlar mı tamir ediyorlar, ne yapıyorlar bunlar? Niye bunlara reklamlar astırdık burada ve bunu asanlara hiçbir hesap sormayacak mıyız değerli arkadaşlarım? Hâlâ bunlar burada mı, ne yapıyorlar, ne oluyor? Sonra Türkiye Büyük Millet Meclisi gibi her adımı, her yeri, her şeyi anlamlı olarak yapılmış, niye bunlara saldırıyorsunuz merak ediyorum, nedir yani, bunları bozunca elinize ne geçecek, ne olacak? Ya, şu işe bakın ya, Özal müdahale etti biliyorsunuz Meclise, şimdi binalar kalmadı, yıktınız, Özal'ın tünelleriyle sizin yaptığınız müdahaleyi ve sizin tünelinizi bir karşılaştırmak arkadaşlar ya. Özal'ın tüneli garaja gidiyor ya eskiden halkla ilişkilere gidiyordu, bir de sizinkini karşılaştırmak ya, aman Allah'ım ya, o fotoğraflar, nedir onlar ya? Cezaevi duvarlarına acemi ressamalara yaptırırlar onları değerli arkadaşlarım ya. O nedir ya, onunla nasıl övünüyor... Resimler çektiriyoruz falan, komik şeyler oluyor.

Meclis Camisi'yle ilgili bir şey var. Sayın İsmail Kahraman geldi, bu camiye taktı Sayın Başkan, "Cami olamaz." böyle diyor. Ya, caminin şekliyle ilgili bir ayet mi var, hadis mi var, bir şey mi var ya? Gerçekten uluslararası mimarlık ödülünü alan, anlamlı, güzel bir cami, hepimizin rahat ettiği bir cami, önce "Bunu yıkacağım." falan dedi, sonra müdahale etti, ilk şeklini değiştirdi, dışarıyı görüyordu, kapattı, ne olurdu yani şeyi mi dağılıyordu yani, dışarıdaki o manzara falan olsaydı, içeri gelseydi şeffaf

camlarla ne olurdu? Niye bozuyorsunuz arkadaşlar? Ya hiçbir şeyi yeniden yapamıyorsunuz, yaptığınız şey de hiçbir şeye benzemiyor, özür dilerim, benzemiyor işte, tünellerinizden belli her şey yani. Niye yıkıyorsunuz yapılmış olan şeyleri bunları anlamakta zorluk çekiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bu Meclis personeliyle ilgili arkadaşlarımız söyledi, bu insanların şeyini ele alın, lütfen bunların haklarını iade edin, düzeltin bunları.

Bir de Meclisin denetlenmesiyle ilgili Tüzük'ümüzde de mevcut olan, kanunda da mevcut olan Meclisin Hesaplarını İnceleme Komisyonu var, bu niye kurulmuyor, hâlâ Tüzük'te duruyor? Niye Hesapları İnceleme Komisyonu yok bunu da merak eder dururum epey yıllardan beri. Yani "Bu yasalar falan var ama ihtiyaç yok, orada duruyor." böyle mi bakıyorsunuz? Gerçekten bunları samimi bir şekilde soruyorum size değerli arkadaşlarım.

Tabii, zaman çok kısıtlı Sayıştayla ilgili bir şey söyleyeceğim. Dün de genelini görüşürken söylemeye çalıştım değerli arkadaşlarım. Gerçekten bütçe hakkını kullanmamız bize devredilmiş millet tarafından. Sayıştay bütçe hakkını kullanmamızı sağlayacak, kolaylaştıracak bir kurum olmaktan çıkmıştır değerli arkadaşlarım. Yapılan yasal düzenlemeler falan yani onun ötesinde, zorlanarak böyle bir kurum olmaktan maalesef Sayıştay çıkmıştır.

2016 yılından itibaren, o zamana kadar da problem var ama, Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilen denetim raporları ayrıntı içermeyen ve kurum hakkında detay bilgi vermeyen raporlar görünümündedir. Bunlarla denetim yapamayız biz değerli arkadaşlarım. Sayıştay denetçileri tarafından yazılan raporların içeriğine rapor değerlendirme komisyonlarında müdahale ediliyor değerli arkadaşlarım, ciddi konular, büyük konular oraya konmuyor. Biz inanın, birtakım ayrıntılarla boğuluyoruz, onları okuyoruz, 3 liralık, 5 liralık usulsüzlükleri falan tespit ediyor. Bu mudur yani Sayın Başkanımızın sunduğu, işte, dünyadaki Sayıştaylarla boy ölçüşen falan, kocaman Osmanlı'dan bize kalan kurum bu mudur değerli arkadaşlarım, böyle bir denetleme mi yapıyor? Milletın, tüyü bitmemiş yetimin hakkını gerçekten bu şekilde mi denetliyor yani? Üzülür insan ve gerçekten üzülmüyoruz.

Bu kesin hesaplar –daha evvel defalarca söyledik, tekrar söylüyorum- bütçeyle beraber, bir sonraki yılın bütçesiyle beraber gelince burada görüşülemiyor, görüşülmüyor. Dolayısıyla gerçekten bütçe hakkını yani millet adına yaptığımız bu bütçe hakkını kullanma baştan sakatlanıyor, yarım kalıyor değerli arkadaşlarım. Hiç kimse, hiçbirimiz bu konu üzerinde duramıyoruz. Bu, yanlıştır, defalarca söyledik. Bir kesin hesap komisyonu kurulsun. Ayrıca niye kurulmuyor, bunda ne zorluk var? Bunu, gelişmiş ülkelerde, önemli, kendine güvenen ülkelerde olduğu gibi bu komisyonun başına da muhalefetten bir başkan olsun ve gerçekten denetlesin. Ne oluyor, nereden toplandı, nereye geldi, nasıl gitti, kim kullandı? Bunları denetlesin. Sayıştay da o komisyon tarafından yönlendirilsin, idare edilsin, o komisyonun ihtiyacı neyse onları karşılasın. Ama maalesef bu olmadı, defalarca söyledik, hiç olmazsa...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – ...Plan ve Bütçe Komisyonunda bir alt komisyon kurulsun, o komisyon bunu incelesin dedik ama maalesef bunlar yapılmadı.

Bir daha ifade ediyorum: Sayıştay raporlarında somut eleştiriler yok, bunları değerlendirme imkânına sahip değiliz. Türkiye Büyük Millet Meclisi vatandaş adına kamu gelirlerini toplama ve bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına verdiği yetkinin sonuçlarını denetleme anlamına gelen bütçe hakkını bu sebepten dolayı değerli arkadaşlarım, kullanamıyor. Söz konusu denetim raporlarının çoğunluğunda bazı basit muhasebe hataları, avanslar, maaşlar gibi özlük haklarıyla ilgili

böyle konular, ıvır zıvır dediğimiz konular üzerinde, yanlışlıklar üzerinde duruluyor, buralara teksif oluyorlar, buralara yoğunlaşıyorlar ve esas kayboluyor. Mesela, kamu-özel iş birliği projeleriyle ilgili hiçbir değerlendirme göremiyoruz. Kimin parasıyla yapılıyor bu projeler? Birisinin babasının parası mıdır değerli arkadaşlar? Bizim de değil, gelecek kuşakların parasıyla yapıyoruz değerli arkadaşlarım. Bu para nereden geliyor? Niye bu parayı biz denetleyemiyoruz? Niye bu parayı bilmiyoruz, niye Sayıştay Başkanı burada, Sayıştay Başkanı niye bu konuda bir şey söylemiyor? Kamu-özel iş birliğiyle ilgili, şehir hastaneleriyle ilgili şu şehirde... Bak, kendi ilimden şey yapayım, siz de siyaseten beni oraya şikâyet edin. Mevcut hasta yatakları Rize'ye fazla fazla yetiyor ama bir şehir hastanesi yapacağınız Rize'ye, deniz dolguyla yapacağız, helal olsun, Rize'ye yapsınlar ama bu gerekli mi, ne oldu, ne zaman yapılacak, nasıl yapılacak, kaç yılda yapılacak, paraları nasıl tahsil edilecek?

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Millet adına öfkeleniyorum kardeşim, kimseyi kızmıyorum, kimseyi itham etmiyorum. Yazıktır, siz bir geleneği de ortadan kaldırılıyorsunuz, güveni de ortadan kaldırılıyorsunuz, dini de bozuyorsunuz, millî olanı da bozuyorsunuz, yerli olanı da bozuyorsunuz bu şekilde davranarak değerli arkadaşlarım. Buna hakkınız yok, bunun hesabını vereceksiniz, er geç vereceksiniz. Umarım yasaların önünde vereceksiniz.

SÜREYYA SADİ BİLGİÇ (Isparta) – Tehdit mi ediyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tehdit etmiyorum.

Bir şey daha söylüyorum: Hiçbir şey olmazsa burada, hani millet hep sizi seçiyor ya, o mahkemeyikübra var ya mahkemeyikübra orada bunların hesabını vereceksiniz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Ombudsmanla ilgili bir cümle söyleyeyim, Sayın Malkoç benim yıllardan beri arkadaşımdır, ombudsmanlık göstermelik bir kurum olmaktan öteye gitmiyor, Sayın Malkoç'un döneminde de gitmedi. Kendisine yapılan müracaatların büyük çoğunluğunu “Benimle ilgili değil.” diye reddediyor. Bakın, Sayın Başkan, ombudsman dedi ki: “Avrupa’da İslam düşmanlığıyla ilgili de ilgileniyoruz.” Orada İslam düşmanlığı... “İslam düşmanlığı” falan deyince bir yerlere bakacaklar. Ya arkadaşlar, kalkın, Üsküdar Belediyesinin düzenlemiş olduğu bir sempozyumda ilahiyatçıları “Bunlar modernisttir.” diye gittiler, bastılar. Devletin, sizin belediyelerinizin koruduğu adamlar, isimlerini falan da verebilirim, bastılar, konuşturmadılar değerli arkadaşlarım, İlhami Güler, Ömer Özsoy, Mustafa Öztürk konuşturulmadı, susturuldu “Bunlar zındık.” falan diye. Sizin dönemde oluyor Değerli Başkanım, bunlar. Hangi İslam düşmanlığından, neden bahsediyorsunuz? Anlamakta zorluk çekiyor diyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Heyecanımı bağışlayın, kusura bakmayın.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, teşekkür ediyorum, sağ olun.

Değerli Komisyon üyeleri, görüşmelere 14.15’e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 13.15

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 14.17

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6'ncı Birleşimin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Görüşmelerimize kaldığımız yerden devam edeceğiz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, açamazsınız böyle, 6 kişi var.

BAŞKAN – Açarım, o birleşim açılışı, oturum açılışı değil.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Toplantı yeter sayısı yok.

BAŞKAN – İlk açılıştaki birleşimin açılışında toplantı yeter sayısı ararız, ondan sonra aramayız.

Ve açtıktan sonra da birleşime tekrar beş dakika ara veriyorum, konuşacak kimse yok, söz talebi olan arkadaşlarımız burada değiller, o yüzden.

Kapanma Saati: 14.18

DÖRDÜNCÜ OTURUM**Açılma Saati: 14.19****BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)****BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)****SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)****KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)**

BAŞKAN – 6’ncı Birleşimin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

Sayın Aksu’yla devam ediyoruz.

Sayın Aksu, buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Meclis Başkan Vekili, sayın Komisyon üyeleri, Saygıdeğer Kamu Başdenetçisi, Sayıştay Başkanı, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Doksan sekiz yıl önce muazzam ve muhterem bir iradenin ürünü olarak açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi Türk milletinin tam bağımsız yaşama iradesinden doğmuş, esaret ve ezikliğe meydan okumuştur. Türkiye Büyük Millet Meclisinin açılması Türkiye Cumhuriyeti’nin siyasi ve hukuki altyapısının hazırlandığı bir dönemin de miladı olmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi 15 Temmuzda da bir kez daha gazilik unvanını teyit etmiştir. Meclisimiz görevinin başındadır; Türkiye Cumhuriyeti’nin kalpgâhı, Türk milletinin ta kendisidir. İnaniyoruz ki 27’nci dönem Türkiye Büyük Millet Meclisi de aynı hissiyat ve görev şuuruyla tarihi ve millî görevini tam ve eksiksiz yerine getirecektir.

Bilindiği gibi 16 Nisan 2017 tarihinde Türkiye’de bir Anayasa değişikliği yapıldı. Aziz milletimizin iradesiyle hükûmet sisteminde köklü bir reforma gidildi. Türkiye 16 Nisan 2017 tarihinden itibaren cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçti. 24 Haziran milletvekilli ve Cumhurbaşkanlığı seçimlerinden itibaren de cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi tüm unsurlarıyla uygulanmaya başlandı.

Yeni sistem Türkiye Büyük Millet Meclisinin daha etkin, kuvvetler ayrılığının tahkim edildiği, milletvekillerinin etkinliğinin daha da arttığı bir sistemdir. Güçlü bir denge ve denetim mekanizmasını içerisinde barındırmaktadır ve inanıyoruz ki Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle Türkiye layık olduğu, dünyada, milletler camiası içerisindeki yerini süratle alacaktır.

Bize düşen milletin kararına uymak, sistemi sağlıklı bir hâle getirmek, bu amaçla da gerekli olan çalışmaları yapmaktır. Şüphesiz bu süreçte aksaklıklar olabilecek, iyi niyetle bunların sisteme uygun biçimde tanzimini gerçekleştirmektir.

Yeni hükûmet sistemiyle beraber Türkiye Büyük Millet Meclisinin idari kapasitesinin de buna uygun olarak bazı değişikliklerin yapılması gerektiğini değerlendiriyoruz.

Sayın Başkanım, siz kanun yapma, kanun teklif etme kapasitesi bakımından birtakım düzenlemelerin, iyileştirmelerin yapıldığını konuşmanızda ifade ettiniz. Doğrusu bu düzenlemelerin neler olduğunu veya bu çalışmaların neler olduğunu da bilmek isteriz. Ancak şimdi malum, kanun tekliflerini sadece milletvekilleri verebilecek. Geçmişte hükûmetin kanun tasarısı getirme yetkisi vardı ve çıkan kanunlara baktığımız zaman da yüzde 95’in üzerinde hükûmetten gelen tasarıların yasalasma şeklinde bir yasama faaliyeti geçmişte oluyordu. Yeni dönemde artık böyle olmayacak, kanun

tekliflerini milletvekilleri verecek. Dolayısıyla milletvekillerinin verecekleri kanun teklifleriyle ilgili sağlıklı bir etki analizi sunabilmeleri, yapabilmeleri için bu yöndeki bir kapasiteye ihtiyaç var Türkiye Büyük Millet Meclisinde. Bu daha evvel gündeme geldiğinde mevcut Meclis çalışanları, personeli arasından böylesi bir takviyenin yapılabileceği yönünde bir görüşme olmuştu. Şu andaki durum nedir, onu bilemiyoruz ancak böylesi bir ihtiyacın olduğunu tekraren vurgulamak istiyorum.

Evet, Sayın Kalaycı da gündeme getirdi, belki arkadaşlar da gündeme getirdi ancak Meclis çalışanlarımızla ilgili üç temel sorun alanı olduğu görülüyor: Bunlardan bir tanesi stenografların fiilî hizmet zammının verilmesi, ikincisi yardımcı hizmetli personelin genel idare hizmetleri sınıfına geçirilmesi. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak yardımcı hizmetler sınıfı personelinin yeni gelişmeler çerçevesinde artık bu hizmet sınıfına ihtiyaç kalmadığı, dolayısıyla kamudaki yaklaşık 110 bin yardımcı hizmetlinin de genel idari hizmetleri sınıfına geçirilmesi yönünde çalışmalarımız, tekliflerimiz var. Mecliste bu işin daha kolay halli mümkün.

Bir üçüncüsü de danışmanların yani memur olmayan, açıktan alınan danışmanların bazı problemleri var. Bunların bir kısmı kuşkusuz tartışılabilir ancak bunların özellikle iş sonu ödentisi yönündeki taleplerinin makul olduğunu düşünüyoruz.

Ben ayrıca bir İstanbul Milletvekili olarak İstanbul'daki misafirhanelerin konukevleriyle ilgili bir çalışma var mı, onu merak ediyorum. Zira şartlar olumsuz orada, odalar, altyapı tesislerinde sorun var. Bir de, akşam saat 22.00'den sonra hiç kimse yok. Çay içilebilecek, oturulabilecek bir yer yok. Ayrıca, bir toplantı odası ve benzeri de orada yok. Milletvekillerine bu tür imkânların sağlanması kuşkusuz yararlı olur diye değerlendiriyorum.

Sayıştay Başkanlığıyla ilgili birkaç şey söylemek istiyorum. Şüphesiz yönetimin fonksiyonlarından, temel fonksiyonlarından bir tanesi de denetim. Denetim yoluyla idareyi geliştirmek önemli bir fonksiyon. Hâl böyleyken niye idare Sayıştayın özellikle yaptığı denetim sonuçlarına yeterince dikkat etmiyor? Bunu niye söylüyorum, geriye doğru Sayıştay raporlarına bakıldığı vakit aynı kurumlarda aynı eleştirilerin tekrar edildiğini görüyoruz. Burada ya yaptırımla ilgili bir sıkıntı var ya Sayıştay yeterince ciddiye alınmıyor. Nedir sizce bunun sebebi veya böyle bir problem olmadığını mı düşünüyorsunuz?

Yeni dönemde Türkiye Büyük Millet Meclisinin, dolayısıyla Sayıştayın da önemi artmıştır. Sayıştayın bu denetimler sonucunda ortaya koyacağı bulgular çerçevesi milletvekillerine de ilham kaynağı olacaktır ve kanun teklifleri verilirken şüphesiz bunlardan da, Sayıştayın ortaya koymuş olduğu sorunların hâlli noktasında da yararlanacaktır milletvekilleri. O bakımdan Sayıştayın önümüzdeki dönemde öneminin daha da artmış olduğunu ifade etmek istiyorum.

Yine bazı bulgular, tespitler yapıldığı hâlde bunların takibine, soruşturulmasına gerek olmayan başlıklar altında verilmesi de bunun neye göre yapıldığı da çok tartışmalı bir konu. Zira çok önemli olan hususlar aslında dile getirilenler. Buradaki kriteriniz nedir, doğrusu bunu da merak ediyoruz.

Evet, “ombudsmanlık” Türkiye’de yeni bir müessese. Yeterince hâlâ tanıtılmadığını istatistiklerden de görüyoruz. Kuşkusuz bu süre içerisinde 2012’den bu yana hem başvurular anlamında hem sonuçlar anlamında hem de yapılan çalışmalar anlamında önemli mesafelerin alındığını görüyoruz. Ancak bunun hem bizim tarihî, millî geleneğimizde de olan bir kurum ve müessese olması sebebiyle daha sağlıklı işletilmesi gerekir. Biz Milliyetçi Hareket Partisi olarak ta 1999 yılındaki seçim beyannamemizden itibaren kamuoyu denetimine önem verdiğimizizi ve Türkiye’de ombudsmanlık müessesesinin getirilmesini gerektiğini ifade eden ilk siyasi partiyiz bu anlamda ve bunun sağlıklı işlenmesini de çok önemsiyoruz ve takip ediyoruz. Şüphesiz kamuoyunun, vatandaşlarımızın kendileriyle ilgili kararlara katılması lazım. Bunun yolu sizsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksu, bir dakika lütfen.

Buyurunuz.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Dolayısıyla, burada farkındalığın artırılması yönündeki çalışmalarınızı da takdirle izliyoruz ancak bunların yeterli olmadığını tekrar ifade etmek istiyorum.

Şimdi, 17.131 adet başvuru olmuş. Bunun 2016’ya göre yüzde 210 arttığını görüyoruz; bu önemli. Fakat burada başvuru sayısındaki bu ciddi artışın yargı yükünün azaltılmasına bir katkısı olmuş mudur, ne yönde olmuştur? Çünkü temel çıkışlardan bir tanesi de idare ile vatandaş arasındaki, kamu çalışanları arasındaki problemleri yargıya gitmeden halletmektir.

Türkiye’de bu yönde mütalaa veren, mukteza veren kuruluşlar da vardır, aslında bir nevi ombudsmanlık görevi yapan kuruluşlar vardır ve birçok problemini de -özellikle kamu çalışanlarının- bu yönüyle çözmeleri de mümkündür. Burada böylesi bir yetki tedahülü söz konusu mudur, bu yönüyle meseleye hiç baktınız mı?

Bir başka konu da, sizin bu tavsiyelerinizin ancak yüzde 65’i idare tarafından yerine getirilmiş. Neden yüzde 100’ü değil, niye yüzde 65’i? Burada anlaşıldığı kadarıyla idarenin bir çekingen tavrı var. Bu çekingen tavırdaki sebep nedir? Şöyle bir şey geldi: Mesela Sayıştayın yaptığı denetimlerde, Ombudsmanın söylediği veya idareye tavsiye ettiği hususların aksine, aleyhine bir görüş beyan ettiği, dolayısıyla oradaki idarecinin de bir sorumluluk almaktan imtina ettiği için bunu yerine getirmedeği yönünde bir şey var. Bu doğru mudur? Doğruysa yanlıştır yani bu iki kurum kendi arasında böylesi bir şeyi çözmelidir. Zira önemli olan hukuktur, kanundur, ona göre bir yol bulunması gerekir diye düşünüyorum ve bütçelerin hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Plan ve Bütçe Komisyonunun Sayın Başkanı, Türkiye Büyük Millet Meclisi Sayın Başkan Vekili, değerli milletvekillerimiz, değerli bürokratlar, Sayıştay Başkanımız, Ombudsmanımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Biliyorsunuz, bütçeler denince akla önce rakamlar gelir, gelirler giderler gelir, bu gelirlerin giderlerin dağılım yerleri, nasıl tahsil edildiği, nasıl harcandığı gündeme gelir. Ancak Türkiye Büyük Millet Meclisinde bütçe görüşmeleri yapılırken teamül hâline gelmiş, on yıllardır kullanılan bir usul vardır, o da bütçeler vasıtasıyla ilgili kurumların durumunun ve politikalarının görüşülmesidir.

Şimdi, bu açıdan baktığımızda gerçekten Türkiye’de demokrasi var mıdır yok mudur, bunun iyi analiz edilmesi lazım. 16 Nisan referandumuna giderken gerek referandum için “hayır” oyu talep eden siyasi partiler gerekse “evet” oyu talep eden siyasi partiler ittifakla bir şeyin altını çizmişlerdi, o da şuydu: Herkes, tüm siyasi partiler dedi ki: “Bu Anayasa değişikliğinden hedef demokrasinin güçlendirilmesidir.” “Hayır” diyenler “Eğer reddedilirse demokrasi güçlü olacak, Meclis güçlü olacak.”, “evet” diyenler ise “Bu Anayasa değişikliği ‘evet’le kabul edilirse demokrasi güçlenecek ve Meclis güçlü olacak.” dediler. Netice itibarıyla değişiklik yapıldı ve yeni Anayasa’daki kurallara uygun olarak da Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışmaları devam etmektedir. Ancak görünen tablo odur ki bu Anayasa’yla birlikte getirilen değişiklik Parlamentonun fonksiyonlarını, fonksiyonlarından da öte etkisini ve gücünü ve hatta bağımsızlığını zayıflatmıştır.

Parlamento, en temel işlevi itibarıyla yasa çıkarmaktadır. Hatta demokraside parlamentoların yasa çıkarma konusunda şeriki yoktur, ortağı yoktur. Eğer dünyada bir ülkede parlamentoların yasa çıkarma yetkisine bir şerik, bir ortak çıkarsa, oluşursa o ülkede demokrasinin varlığından bahsedilemez. Ancak şimdi Cumhurbaşkanının çıkarmış olduğu Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle tek bir kişi 600 kişilik ve teamül hâline gelmiş, tüm dünya demokrasilerinde kabul edilmiş olan Parlamentonun yasa çıkarma yetkisine ortak olmuştur. Yani, artık Türkiye’de Parlamento yasa çıkarma konusunda şeriki olmayan bir Meclis olma özelliğini kaybetmiş, tek bir kişinin bu yetkisine ortak olduğu bir yapıya dönüşmüştür.

Değerli arkadaşlar, bunu sürekli olarak gözden geçirmeliyiz. Parlamentonun içerisinde bulunduğu durumu gözden geçirmek ve ne yapmak gerektiği üzerinde de ortak müzakerelerde bulunmak zorundayız çünkü Parlamento zaafa uğrarsa -işte “17 darbe ve darbe girişimi oldu.” dedi Sayın Başkan Vekilimiz- bu yasal bir darbe anlamına gelir. Türkiye’de demokrasi kalmadığı takdirde, Parlamentonun yetkisi aşındırıldığı takdirde, Parlamentonun yetkisini bir yerlere, Anayasa’ya dayanarak dahi olsa ele geçirdiği zaman bu da bir anlamda darbe demektir. Bu hâliyle 18’inci darbeden bahsedebiliriz.

Tomar tomar her gün Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle düzenlemeler yapılırken, burada Parlamenteoya gelen bazı metinlerin üzerinde “Biz bunu yasalaştıralım.” diye çaba harcarken bir anlamda ne kadar etkili bir faaliyet içindeyiz, bunu da sorgulamak zorundayız. Anayasa açıkça demiş ki: “İdari düzenlemelerin tamamı Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle yapılır.” Yani dünyanın neresinde bir kişiye kendi yetkileri, kendi idaresi altındaki bütün birimleri düzenleme, bu birimlerdeki bütün kamu görevlilerinin yetkilerini, sorumluluklarını belirleme yetkisi verilmiştir? Bu şuna benzer: Birini bir yere muhtar yapıyorsunuz, muhtara “Kendi yetkilerini kendin belirle.” diyorsunuz. Böyle bir mantık olmaz. Birine yetkilerini belirleme yetkisi, gücü verirsiniz sonra herkesin malına, mülküne el koyar, keyfince düzenler. Hâlbuki demokrasinin esası şudur: Evet, belli mekanizmalar içerisinde idari birimlere birileri gelir, görevlendirilir veya seçilir ama o birimlerin görevlerinin, yetkilerinin ne olacağına kendileri karar vermez, bir başka bağımsız erk olan parlamento karar verir. Cumhurbaşkanının yetkisi nedir, görevleri nedir, birimleri nedir, bu birimlerdeki personelin görev, yetki, sorumlulukları, atanma biçimleri, görevden el çekirme usulleri nedir, bunu parlamento belirler. Ama maalesef, bizim Anayasa’mız diyor ki: “Bunların hepsini Cumhurbaşkanı belirler.” Hatta bu sınırlar dışında, idare dışında da Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle düzenleme yapılmaktadır. Bana kalırsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin en önemli çalışma alanlarından biri şu olmalıdır: Özel bir büro kurmalıdır ve Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin yetki sınırları içerisinde çıkarılıp çıkarılmadığını sürekli gözden geçirmelidir. Neden? Aynı konuda Parlamento bir kanun çıkardığı zaman Cumhurbaşkanlığı kararnamelerindeki hüküm işlemez. Ama bunun bir denetim mekanizması şu anda Parlamento tarafından kurulmuş değildir, her gün yetkileri gasbedilse bunun peşine de düşmeyen bir yönetim yapısı burada hâkim olmuştur. Bu bakımdan Sayın Başkanın bu konuyla ilgili taleplerimize duyarlı olacağını zannediyorum.

Diğer taraftan, olay sadece Cumhurbaşkanlığı kararnameleri değil, Meclisin yasama yetkisine ortak olan bu kararnamelerin ötesinde Cumhurbaşkanının Türkiye Büyük Millet Meclisindeki bir partinin Genel Başkanı olması da Parlamentonun bağımsız bir erk olma niteliğine zarar vermektedir. Türkiye’de parti içi demokrasilerin niteliğinin ne olduğunu biliyoruz, Siyasi Partiler Kanunu’nda vardır. Özellikle Adalet ve Kalkınma Partisinde kurulduğu günden itibaren bütün aday tespitleri merkez yoklamasıyla yapılır. Bütün milletvekilleri kaderlerinin tek kişinin elinde olduğunu bildikleri takdirde burada bağımsız davranamazlar, özellikle Meclis çoğunluğuna sahip oldukları zaman. Meclis çoğunluğuna sahip olmasalar bile Meclis çoğunluğuna yakın bir sayıda -bugün olduğu gibi- Mecliste bulundukları takdirde özgün, bağımsız, Cumhurbaşkanından bağımsız yani yönetimden, idareden bağımsız yasama yetkilerini yerine getirmelerinde fiilen büyük güçlük vardır. Bu bakımdan, bu Anayasa’daki, Cumhurbaşkanının parti genel başkanı olmasına imkân sağlayan maddenin de ülkedeki demokratik

düzen açısından büyük sakıncalar teşkil ettiğini söylemek zorundayım. Yani böyle bir madde varken demokrasiden söz edemezsiniz. Amerika'da başkanlık sistemi var. Evet, partilidir başkan ama başkan kendi partisinin hiçbir karar hatta denetim organlarında görev alamaz. Bizde Cumhurbaşkanı partinin genel başkanı olacak dediğiniz zaman yasama organının üzerinde yürütmenin gölgesi var demektir, gücü var demektir, yönlendirme kabiliyeti ve kapasitesi var demektir. Bu nitelik itibarıyla da Türkiye'de güçler, erkler ayrılığı yok demektir. Parlamantonun temel işlevlerinden biri denetimdir, denetim son derecede de önemli bir olaydır. Denetilmeyen bütün güçler yanlışlarında azgınlaşır, ülkeyi felakete götürür. Şeffaflık ve denetim her işin özüdür, esasıdır. Bir kere, Parlamento denetimi yürütme üzerinde ortadan kalkmıştır. Yani artık Cumhurbaşkanının kurduğu hükümet bir sağlık sorunu nedeniyle dünyanın dört bir tarafına savaş ilan etse...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkanım, diğer üyelerin kullanım sürelerinden yararlanabileceğim umuduyla...

BAŞKAN – Buyurunuz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – ...her mahalleye günde 100 şehit cenazesi gelse bu anayasal düzen içerisinde bu hükümeti devirecek bir mekanizma yoktur. Böyle bir demokratik yapı olmaz. Her hükümetin değiştirilebilmesinin yolları olmalıdır. Bir bakanı değiştiremezsiniz, bir bürokratın atanmasına karışamazsınız ve netice itibarıyla da her şeye hâkim bir idareden söz ediyoruz. Bu idare, doğrudan doğruya Parlamento'ya da hâkimiyet kurmuş durumdadır. Bunun da değiştirilmesi lazım yani Cumhurbaşkanının parti genel başkanı olamaması lazım. Partiyle bağımlı koparmayabilir ama parti genel başkanlığı farklı bir şeydir, Parlamantonun gücünü zayıflatan ve ayrı bir erk olma niteliğini ortadan kaldıran bir durumdur.

Sadece 400 milletvekiline ulaştığınız zaman denetliyorsunuz idareyi. Yani 400'e ulaşmadığınız takdirde soruşturma dışında bir denetim imkânı sağlamıyor ve Türkiye'de de ben öteden beri izlerim yani Cumhurbaşkanı seçilmiş birinin aleyhine veya onun kurduğu kabine aleyhine Türkiye'de parlamentolardan 400 tane karşıt oyu bulmak mümkün değildir. Özellikle o oyların her biriyle bir sonraki seçimde kaderini belirleyecek güce sahipse o Cumhurbaşkanı, asla buna ulaşmak mümkün değildir. Ama elbette, denetim dediğiniz zaman, idarenin denetimi dediğiniz zaman, hükümetin denetimi dediğiniz zaman Sayıştay denetimi aklımıza geliyor, bunun dışında, işte, Kamu Denetçiliği Kurumu akla geliyor ama bu yapı içerisinde bu birimlerin de denetimlerinin ne kadar etkili veya etkisiz olduğunu, sadra şifa olup olmadığını burada tartışmayı da gerekli görmüyorum. Yani bir kişinin iradesinin her yeri belirlediği bir ortamda, hem Sayıştaydaki üyelikleri hem Kamu Denetçiliği Kurumundaki başkan ve üyelikleri belirlediği bir yerde bu kurumların idareyi, hükümeti denetleyebileceğini, etkin bir denetim sistemini ortaya çıkarabileceğini düşünmek mümkün değildir. Onun için, Parlamento üyeleri olarak şu yaşadığımız tabloyu ve ortamı yeniden gözden geçirmek ve buna göre gerekirse anayasal değişiklik konusunda tüm partilerin uzlaşısıyla Türkiye'de demokratik sistemi tekrar işler hâle getirecek bir çabanın ortaya çıkması umudunu taşıdığımı belirtmek istiyorum.

Bir de özel olarak Sayın Başkan, sayın milletvekilleri Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına sundukları soru önergelerine düzgün cevap verilmediği kanaatindedirler. Sorulan soruların hiçbirine net cevaplar verilmediği, geçirildiği ve sadece şeklen görev yapılmış gibi davranıldığı izlenimi içerisindeyler. Hiç değilse bu kanaati Meclis Başkanlığının milletvekillerine karşı yapmaması lazım. Eğer Meclisin Başkanlığı milletvekillerinin taleplerini, soru önergelerini geçiştirmeye kalkarsa yani o takdirde bu Meclisin saygınlığını kim koruyacak? Meclisin saygınlığını korumak bir kere milletvekilinin haklarını korumaktan gelir. Milletvekillerinin haklarını da herkesten daha fazla Meclis Başkanlığının

koruması lazım. Haklar derken özlük haklarından bahsetmiyorum, bahsettiğim şey, yazılı soru önergesi verme hakkı vardır milletvekilinin, veriyor yazılı soru önergesini; örneğin 16/08/2018 tarihi itibarıyla İlhami Özcan Aygun, Tekirdağ Milletvekilimiz soru önergesi veriyor. Pek çok maddesi var, vaktim olmadığı için özü itibarıyla söyleyeyim: “Başbakanlıktan Türkiye Büyük Millet Meclisine kaç personel nakledilmiştir?” deniliyor, bu personelin görevleriyle bağlantılı atamasının yapılıp yapılmadığı vesaire, benzer sorular var. Zatıalilerinizin imzasıyla, “Mustafa Şentop, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili” imzasıyla gönderilen yazılı cevaptaysa sadece usulen, şeklen bir metin görüyoruz, hiçbir soruya cevap verilmemiş.

BAŞKAN – Sayın Şener, toparlamanızı rica edeceğim.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onun için bu soru önergesi de dâhil olmak üzere yeniden cevap vermenizi bekleriz, diğer soruları da geçiştirmemenizi bekleriz Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Değerli arkadaşlar, sizlerin de bildiği gibi bugün iki tur yapacağız. Bir de bunu bitirdikten sonra Cumhurbaşkanlığının bütçesi var. O yüzden de konuşma sürelerinde lütfen aşımı mümkün olduğunca yapmamaya çalışalım diyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, bundan bir ders çıkaralım yani böyle yapmayalım.

BAŞKAN – Önümüzdeki bütçe döneminde yapmayacağız, evet.

Sayın Katırcıoğlu, buyurunuz.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Meclis Başkan Vekili, Sayın Sayıştay Başkanı ve Sayın Ombudsman ve katılan arkadaşlar; hepinize saygılar sunuyorum.

Şimdi, efendim yani zaman zaman şöyle bir ruh hâlinde olduğumu biliyorsunuz: Burada veya Meclis Genel Kurulundaki tartışmalarda böyle zaman zaman birbirimizi duymadığımız kanaatiyle dinliyorum, öyle söyleyeyim ve/fakat kendi hesabıma da öyle olsa bile söylemeye devam etmek gerektiğini düşündüğüm için toplantının bu kısmında şu anda var olan sistemle ilgili olarak birkaç şey söylemek istiyorum, daha sonra Sayıştayla ilgili birkaç cümle ve birkaç soru sormak istiyorum.

Şimdi, ben dün konuşurken ünlü tarihçimiz Kemal Karpat’ın bir sözüyle başladım konuşmaya. Kemal Karpat –bilmiyorum, tanırsınız muhtemelen tabii- o ününün verdiği bir derinlikle bir yorumda bulunmuştu Türkiye toplumuyla ilgili olarak, o da hatırladığım kadarıyla şöyle idi, Türkiye’nin – toprağında yani- bölük bölük, farklı çiçeklerin olduğunu, yan yana yaşayan ama birlikte yaşama konusunda henüz adım atamamış bir toplum olduğunu söylemişti. Sayın Bakan da konuşmasında bunu çok önemsemeyerek “Ya, onlar çok önemli değil.” gibi bir şey söyledi. Fakat arkadaşlar, şunu söyleyeyim: Ben burada bunu söylerken yani şu anda toplumun farklı kimliklere ayrılmış olduğunu söylerken herhangi bir kimlikle ilgili olumlu veya olumsuz bir şey söylemek istemiyorum, objektif bir bakış açısı içinden bir şey söylemeye çalışıyorum ve bunun yarattığı siyasi problemle ilgili bir şey söylemeye çalışıyorum. Türkiye toplumu öyle veya böyle kültürel olarak olabilir, bölgesel olabilir ama farklılıkları olan insanlardan oluşuyor ve bu farklı insanlar da birbirlerini çok fazla anlamıyorlar, çok fazla bilmiyorlar, tanımıyorlar. O sebeple de –amiyane bulmayın- kendi mahallesindeki kodlar içinde, değerler içinde, fikirler içinde konuşuyorlar ve dolayısıyla da birbirini anlamayan bir toplum özelliğimiz var bizim esasında. İşin ilginç tarafı, yıllar içinde –bunun da analizine girmeyeyim- geldiğimiz nokta itibarıyla ben toplumdaki bu farklılaşmanın siyasi partilerde vücut bulduğunu görüyorum. Bugün var

olan siyasi partilerimiz, esas olarak her biri belli bir öbeğin değerleri üzerinden ve fikirleri üzerinden siyaset yapıyor. Bu doğal bir şey bir tarafıyla. Madem ki toplumda böyle bir bölünmüşlük var, bu bölünmüşlüğün siyasete yansması da böyle olur zaten diyebiliriz. Fakat buradaki sorunlarımızdan biri şu: Tabii ki demokrasi, esasında çatışan fikirlerden oluşan bir siyasi ortam ima eder. Fakat arkadaşlar, zaman zaman bu çatışmayı kişiliklerimizle ilgili veya kendi kimliklerimizle ilgili bir hâle getiriyoruz ve sahiden bir tür düşman bakış açısıyla neredeyse birbirimize yaklaşıyoruz. Problem olan bu kısmı yani birbirimizin rakip olduğunu, yarıştığımızı düşünebiliriz, fikirlerimizin yarışması çok doğal bir şey ama benim gibi düşünmeyi düşman ilan etmek yaklaşımının doğru bir yaklaşım olduğu kanaatinde değilim. O sebeple de benim gördüğüm kadarıyla içinde bulunduğumuz yönetim de bence bu kimliklerden birinin Türkiye’de bir egemenlik kurduğu bir karakter taşıyor.

Şimdi, bu sözlerim belki özellikle Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlar tarafından tuhaf karşılanabilir ama lütfen şöyle bakın: Zaman zaman şunu hissediyorum, konuşuyoruz mesela, anlıyorum ki benim söylediğim veya benim söylemeye çalıştığım şey ile onların anladığı şey arasında bir fark var. Yani bu farkın anormal bir fark olduğunu söylemem ama sorun olduğunu söylüyorum. Yani bu ancak daha fazla konuşmakla aşılabılır bir şey belki ama bunu da yapacak bir imkânımız olmadığı için de bence birbirimizi tam olarak anlamıyoruz. O sebeple de şunu söyleyebilirim: Şu anda yeni cumhurbaşkanlığı sistemi denilen sistem esasında, özünde yanlış bir sistem yani ne dersiniz deyin yanlıştır. Fakat bu yanlışlığı konuşabilecek zaman –geçmişte ben Mecliste değildim, onun için bilmiyorum- herhâlde yeteri kadar bulunamamış ki buna müdahale edilmemiş. Ama yanlış bir yönetim tarzı içinden gidiyoruz. Böyle bir model yok çünkü benim bildiğim kadarıyla, dünyada. Neredeyse hiçbir denetime tabi olmayan bir yönetim tarzı bu. Burada bence en fazla sizin itiraz etmeniz gerekir diye düşünüyorum.

Mesela bakın bir örnek vereceğim: Dün Sayın Bakan buradaydı, Berat Albayrak, ne dedi kendi ekonomik anlayışlarını açıklarken? Sene sonu enflasyonla ilgili olarak “Yüzde 20.” dedi. Bugün Merkez Bankası açıkladı yüzde 23,5 sene sonu enflasyonu. Yani Türkiye’de olanları tam olarak anlayamıyorlar, görmüyorlar. Çünkü arkadaşlar bu çok doğal bir şey, insanlar kendi kimliklerinin içinden bakarsa topluma kendi kimlikleri içinden anlam dünyası içinde değerlendirme yapar. Ama bir de hani zaman zaman diyorlar ya empati yapmak falan ama empati yapmamıza da gerek yok, çünkü konuşabiliyoruz zaten biz ya da konuşabiliriz. O nedenle de bir kere, içinde bulunduğumuz durumu bir geçiş süreci olarak algılamamızın sorgulanması gerektiğine inanıyorum. Çünkü, şu ana kadar benden önce konuşan arkadaşların söyledikleri de dâhil edildiği vakit Türkiye iyi yönetilmiyor yani bu kadar denetime kapalı. Şimdi, mesela Sayıştayı konuşacağız, bazı alanlar Sayıştayın denetimine kapalı. Mesela işte demin Durmuş Bey söyledi, Türkiye’nin neredeyse devlet değerlerinin belki yüzde 90’ına yakınının verilmiş olduğu Varlık Fonu, Sayıştay denetiminin dışında durabiliyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Dışında değil de Sayıştay denetim yapmıyor.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Yani nasıl yapmıyor?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Var yetkisi.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bilmiyorum onu, fakat sadece o da değil, mesela bildiğim kadarıyla Diyanet İşlerinin bazı faaliyetlerini de Sayıştay denetleyemiyor. Özellikle umre ve hacla ilgili olarak denetimler dışında tutulmuş, hatta SGK’nın bazı fonksiyonları da benim anladığım kadarıyla Sayıştayın dışına çıkarılmış.

Şimdi, bir anlamda şunu düşünelim arkadaşlar: Yani bu kadar büyük değerlerin bir araya getirilmiş olduğu bir fon. Bu fonun Parlamento tarafından denetlenmesi çok doğal bir şey, öyle olması lazım zaten çünkü gizli olacak bir şey olamaz Parlamento açısından baktığımızda. Eğer olursa o zaman

Parlamentonun yetkilerinin daraltılmış ve kısıtlanmış olduğu anlamına gelir ki parlamenter sistemden gelen bir toplum olarak böyle bir şeyi kabul etmemiz bizim çok zor diye düşünüyorum. Şimdi, o sebeple de -yani ben burada sadece uyarı görevi gibi hissederek söylüyorum, özellikle Adalet ve Kalkınma Partisindeki ve onu zaman zaman destekleyen Milliyetçi Hareket Partisindeki arkadaşlara- evet, bir sistem yürüyor gibi duruyor ama inanılmaz problemlerle yürüyor ve bunu daha henüz biz görmüyoruz ve “Türkiye toplumunun sorunları” dediğimiz sorunları da emin olun baypas ediyor onları da. Mesela, dün Berat Albayrak “Ya, onlar önemli değil.” deyip geçebiliyor. Hayır, bunlar çok önemli çünkü biz emin olun hâlâ barış meselesini yeteri kadar konuşmuyoruz. Zaten “barış” da artık kelime olarak tuhaf bir anlam taşımaya başladı, hepimiz biliyorsunuz ama bizim barış talep etmekten başka bir çaremiz de yok çünkü bu çatışmacı, kutuplaşmış bir Türkiye sosyal yapısı ve siyasi yapısı hayra alamet değildir arkadaşlar. Yani bugün Amerikan siyaseti, benim anladığım kadarıyla, dünyada en fazla kutuplaşmış siyasettir. Neredeyse Demokratlar ile “Republican”lar birbirlerini anlamazlar bile ama oradan biraz daha farklı bir yapıya sahip olsak da bizde de benzer bir duruma gelmiş vaziyetteyiz. Bu bence çok tehlikeli bir şey çünkü toplumda farklılıklar var, farklılıkların farklı talepleri var, bu talepleri bir yerde ifade etmek istiyorlar ve ifade edemedikleri zaman da problem çıkıyor.

Bakın, Paris’in arka sokaklarında her hafta sonu Afrika’dan gelmiş Müslüman, siyahi çocuklar araba yakarlar, bu neredeyse geleneksel hâle geldi. Niye yakarlar biliyor musunuz? Çünkü onlar Fransız sisteminin kendilerini temsil etmediğini düşünürler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Evet, zamanınız doldu ama ben ekstra süre veriyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ve gerçekten de Fransız sistemi onların taleplerini dile getiren bir sistem değildir. Yani ben yeteri kadar konuşmuş olmadım ama anlaşılan zaman çok hızlı akıyor ama şunu söyleyeyim, yani Garo Vekil de söyledi, Sayın Çelebi de demin bir söz söylemişti benim dünkü konuşmamla ilgili olarak, ben hâlâ şu noktadayım: Kürt ve Türk meselesi benim özel olarak aradığım bir mesele değil ama Türkiye’nin gerçeği bu çünkü bu ülkede Kürt denilen birileri yaşıyor, Türk denilen birilerinin yaşadığı gibi. Şimdi, dolayısıyla da burada ben kendimin Türk olduğunu söylerken şunu ifade etmeye çalıştım: Benim Türk olarak da özgürlük talebim var, daha fazla demokrasi talebim var; tıpkı Kürtler gibi, tıpkı belki Süryaniler gibi, belki Aleviler gibi, belki başkaları gibi. Dolayısıyla da burada bu problemler demetini görerek olaylara bakmamız gerekir diye düşünüyorum.

Sayıştayla ilgili olarak birtakım notlarım vardı ama hem Sayıştaya sormuş olayım hem de Kamu Başdenetçisine sorayım. Ben bu şeye takıldım, her ikisinde de kâr amacı gütmeyen kuruluşlar var ve bunlara bazı transferler yapılıyor. Bu kuruluşlar nedir, kimdir, bize bir bilgi verebilir misiniz? Yani dernekler, kurumlar neyse çünkü hem Sayıştayda var hem Ombudsmanlık kurumunda da var olan bir şey bu. Birtakım rakamlar da var önümde, onlara da değinmeyeyim ama bizim bunu bilmemiz lazım.

Son bir şey daha söyleyeyim Başkanım, bu, Sayıştayla ilgili aklıma takılmış olan bir şey. Sayıştayla ilgili geçenlerde bir seçim yaptık. Biz seçime katılmadık, katılmamamızın gerekçesini de söyledik burada ama sizlerin duyması için tekrar edeyim. Arkadaşlar, 5 kişi seçilecekti yanlış hatırlamıyorsam.

BAŞKAN – 10 kişi seçtik biz burada.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – 10 kişi, evet.

Güya CV gibi bir şeyler geldi, birtakım insanların fotoğrafları geldi fakat haklarında gelen o kâğıtların hiçbirisi CV niteliğinde değildi, hiçbirisi o kişilerin kim olduğunu bize anlatmıyordu, hiçbirini tanımıyorduk. En azından tanıma imkânı verecek bir mülakat süreci bile tanınmadı bize. Şimdi arkadaşlar, Türkiye’nin en önemli kurumlarından biri olan Sayıştaya üye atıyoruz; ya, bu, dünyanın hiçbir yerinde

olacak bir şey değildir. Yani Amerika’da bir yere bir memur atanacağı vakit -“Hiring” denilen- basının önünde terletirler insanı çünkü bu kurumlar önemlidir ve bu kurumların kimler tarafından yönetildiğini bilme hakkına sahibiz biz. Ama baktık ki oradan hiçbir şey anlamamız mümkün değil, mülakat yapma, onları tanıma şansının da olmadığını düşündüğümüz için biz grup olarak toplantıdan çıktık yani seçime katılmadık bir bakıma.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Peki, ben de teşekkür ederim.

Sayın Emecan, buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Dünden bu yana başlayan görüşmelerin tekrar hayırlı olmasını diliyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, Sayın Sayıştay Başkanımız, Sayın Ombudsmanımız ve değerli arkadaşlar; hepimiz bu yüce Meclisin altında görev yapan milletvekilleriyiz, ben de 27’nci Dönemde aranızda katılmış bir arkadaşınızım ve bu yüce Meclisin çatısı altında milletin iradesini burada hepimiz birlikte temsil ediyoruz. Bu açıdan da bu yüce Meclisin önemini vurgulamaya gerek yok zannederim. Ancak görüyoruz ki yeni oluşturulan Cumhurbaşkanlığı sistemiyle birlikte bu yüce Meclisin çalışma sistemi ve yöntemi de sürekli sorgulanmak zorunda kalınıyor. “Meclis iradesi” dediğimiz kavram çok fazla vurgulanmasına rağmen baktığımızda, özellikle Cumhurbaşkanlığı yönetim sistemi ve Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle Meclis iradesi maalesef zedeleniyor, darbeleniyor, darbe alıyor yani.

Şimdi, bu konuda benden önce konuşma yapan arkadaşlarımız çeşitli vurgular yaptılar. Meclisteki çalışma usullerimize baktığımız zaman, zaten bugün yeni sistemde güvenoyu, gensoru önergesi yok; Meclis araştırma önermeleri özellikle muhalefetten geldiği zaman reddediliyor, hiçbir tanesinin şu ana kadar kabul edildiğini görmedik; Sözlü soru önergesi zaten yok; yazılı soru önergelerine de ben şu ana kadar, göreve başladığımızdan bu yana fazla bir cevap verildiğini görmedim, belki tek tük cevap verilmiş olabilir. Şimdi, o zaman eğer milletvekili arkadaşlarımızın Mecliste sordukları soru önergelerine cevap verilmiyorsa burada milletin iradesinin Meclise yansımından nasıl bahsedebiliriz? Bahsedemiyoruz zaten, böyle bir problemimiz var. Şu anda Meclis Başkanımız burada olmadığı için tabii ki siz bunları Başkanımıza iletceksiniz. Öncelikle Meclisin doğru işlemesi ve görevini yapması anlamında bu sorulan soru önergelerinin artık süresi içerisinde cevaplanması gerektiğini düşünüyorum. Yani burada sadece Meclisin bütçesini konuşmak yeterli değil, tabii ki ondan bahsedeceğiz, rakamlar var, burada bir işleyiş var, büyük, önemli bir kurumdan bahsediyoruz, onunla ilgili de konuşabiliriz ancak en önemlisi Genel Kurulda işleyişin nasıl yürüyeceğiyle ilgili. Mesela yine ben göreve başladığımdan beri haftada üç gün çalışamaz oldu Meclis yani sadece salı ve çarşamba günleri toplanıyor Genel Kurul, perşembe günleri hep tatil oluyor yani yeni bir teamül mü oluşturulmaya başlanıyor? Şimdi, kanun teklifi olmadığı zaman sanki Meclisin çalışmayacağı gibi bir sonuç çıkıyor buradan, bunun sonucu olarak da aslında Meclis gündemi açık olduğunda milletvekillerimiz biliyorsunuz gündem dışı konuşmalar yapıyorlar, toplumun, milletin, bu ülkenin sorunlarını Meclise getiriyorlar; gruplar grup önerisi olarak bazı tartışmalar açıyorlar ve yine milletvekillerimiz soru hakkını kullanarak ki burada şunun da altını çizmek istiyorum: Sorulan bu sorulara da ben bugüne kadar doğru dürüst cevap verildiğini görmedim ama yine de milletvekillerimiz soru hakkını kullanarak Mecliste yine kendi bölgeleriyle ilgili sorunları Meclise taşıyorlar. Meclisin haftada iki gün çalışması demek, aslında toplumun kanun teklifleri dışındaki sorunlarının Meclise taşınmıyor olması demektir, bu hakkının kısıtlanıyor olması demektir. Ben bu Meclisin yeni bir üyesi olarak açıkçası bunu doğru bulmuyorum. Bu teamülün tekrar bir gözden geçirilmesi gerektiğini düşünüyorum ve bunun da tabii Meclis Başkanımıza iletilmesini rica ediyorum.

Kullanılan bütçelerle ilgili rakamlara baktığımızda, şimdi, burada açıkçası -diğer kurumların da ben bu kesin hesap çizelgelerini incelediğim zaman çeşitli ödenekler, ek ödenekler, özel ödenekler, ondan sonra iptal edilen ödenekler- bu Meclisin kesin hesaplarında da bu rakamları görüyoruz. Bence rakamlardan ziyade yani bu iptal edilen ya da eklenen ödeneklerden ziyade ben şunu sormak istiyorum: Neden bu ödenekler bütçe görüşmelerinde geçirildikten sonra... Yani şimdi biz 2019'un bütçesini görüşüyoruz, işte geçecek, kabul edilecek ya da edilmeyecek, geçici bütçe, işte bir önceki yılın bütçesi kullanılacak. Neden daha sonrasında sürekli böyle bir ek ödenekler, yedek ödenek, ödenek üstü harcamalar çıkıyor? Bunların da bir gözden geçirilmesi gerektiğini açıkçası düşünüyorum.

Tabii şu anda 2018'i konuşmuyoruz ama mesela 16 Nisan 2017'de Anayasa kabul edildikten sonra Meclisteki milletvekili sayısının 600'e çıkacağı belliydi. 24 Haziran seçimlerinden sonra biz Meclise görev yapmak için geldiğimizde bununla ilgili hiçbir düzenlemenin hâlâ yapılmamış olduğunu gördük ve ben de mağdur olan milletvekillerinden olarak uzun süre odasız, burada milletin iradesini yansıtmaya çalıştık. Şimdi burada bir yönetim zafiyeti mi var, nedir? Bunların da sorgulanması gerektiğini düşünüyorum.

Şimdi 2018 bütçesinden -kitapçıkta da vardı- henüz yüzde 60'ının harcandığını söylediniz. Tabii önümüzde bir üç ay daha var, yüzde kaç, ne kadarı harcanacak? Meclis çatısı altındaki özellikle yapısal anlamdaki değişikliklerde planlamanın daha iyi yapılması gerektiğini açıkçası düşünüyorum. Bunun önemli olduğunu düşünüyorum Meclisin iyi işleyişi açısından.

Biraz da personelle ilgili bir iki konuya değineceğim. Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan bazı personelden -daha önce de değinildi arkadaşlar tarafından- aynı işi yapanların farklı ücret aldığıyla ilgili şeyler duyuyoruz. Bu konuda bir çalışma, düzenleme var mı? Bunun sebebi nedir, onu da açıkçası öğrenmek istiyoruz.

Yine, aynı zamanda Türkiye Büyük Millet Meclisi sadece milletvekillerinin görev yaptığı bir yer değil, Türkiye'nin dört bir yanından gelen vatandaşların da ziyaret ettiği, milletvekilleriyle buluştuğu bir mekân ve buranın doğru bir şekilde yönetilmesi gerekiyor. Gördüğümüz kadarıyla bazı bölümlerde personel yetersizliğinden, personelin çok yoğun saatlerde, uzun çalışma saatlerine maruz kaldıklarını, bazı bölümlerde personel yetersizliği olduğunu görüyoruz, özellikle restoran bölümleri. Burası vatandaşın da hizmet eden bir bölüm. Burada bizim çalışan haklarını da düşünmemiz gerekiyor, çalışma hakları açısından bunların da düzenlenmesi gerekiyor. Eğer personel artırımı gerekiyorsa bu alanlarda bu da yapılmalı. Mesela yeni bütçede bununla ilgili bir çalışma var mı, olacak mı? Bunları da bir duymak isteriz açıkçası.

Süremi aşmadan, Sayıştayla ilgili de bir iki notum vardı -değinildi ama- ben de vurgulamak istiyorum. Şimdi, tabii Sayıştay denetimi demokratik ülkelerde şeffaflık ve hesap verebilirlik açısından çok önemli. Tabii bu bizim ülkemiz için önemli ancak bazı konuların Sayıştay denetiminden muaf bırakıldığını görüyoruz. Ben de notlarımı almıştım, biraz önce de değinildi. Yani ben merak ediyorum, mesela bu Diyanetin hac ve umre için yaptığı harcamalar neden Sayıştay denetiminin dışında? Yani ne farkı, ne özelliği var da Sayıştay denetiminin dışında tutuluyor? Yine, Varlık Fonu'nun Sayıştay denetiminin dışına çıkarılmış olması da çok ilginç. Yani bunlar soru işaretleri. Sayın Sayıştay Başkanımız da bunları soru olarak not ederse...

Soru için de zannederim zamanımız olacak Sayın Başkan. Süre vereceksiniz, öyle değil mi Sayın Komisyon Başkanım? Bir süremiz olacak mı soru için ayrıca?

BAŞKAN – Tabii, olacak.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Neyse, Meclis Başkanımıza o süremi kullanmak istiyorum.

Mesela, yine Sayıştay Başkanımıza sormuş olayım: Bu, kamu payı yüzde 50’den az olan şirketlerin Sayıştay tarafından denetlenmesine de bir sınırlama getirilmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Emecan, toparlarsanız.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Toparlıyorum, bitiriyorum.

Bu sınırlamalar neden getirildi? Neden bazı kurumlar denetim dışı bırakılıyor? Bunların cevaplarını da açıkçası, duymak isteriz.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun değerli üyeleri, Meclis Başkan Vekilimiz, Sayıştayın ve Kamu Denetçiliği Kurumunun Sayın Başkanları; efendim, ben önce doğrudan bütçeyle ilgili başlamak istiyorum hem Sayıştayın hem Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesiyle. 2019 Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesinde yüzde 44’lük bir artış söz konusu ama 2020’de bu yüzde 2’ye, 2021’de de hatta eksi yüzde 1’e düşmüş yani böyle bir zıplama var. Ögleden sonra göreceğiz, Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki gibi bir yükselme var yani iktisatta “zıplama” dediğimiz. Sayıştayda da aynı şey var. Mesela, Sayıştay da yüzde 33 artırmış 2019 bütçesini ama 2020 bütçesi yüzde 4, hatta 2021 bütçesi 2020 bütçesinin bile altında. Yani bu zıplamanın ve bunun devam etmemesinin nedenlerini gerçekten merak ediyorum. Çünkü bir kaynak kullanımı var. Eğer ihtiyaçsa devamlı mı, bir kerelik mi? Kamu Denetçiliği Kurumunda böyle bir şey yok. Kamu Denetçiliği Kurumunda yüzde 22’lik bir artışla, aşağı yukarı enflasyona uygun bir artışla bir devam söz konusu. Bütçe rakamlarıyla ilgili söylemek istediğim şey bu. Ama genel görüşme babında şunu söylemek istiyorum: Özellikle Milliyetçi Hareket Partisinin temsilcisi Sayın İsmail Faruk Bey bir şey dedi ombudsmanlıkla, Sayıştayla ilgili, dedi ki: “Fonksiyonel değil.” Çok doğru. Neden fonksiyonel değil? Bakın, ne diyor ombudsmanlığın kuruluş amacı: “Bağımsız ve etkin bir şikâyet mekanizması oluşturmak suretiyle idarenin her türlü eylem ve işlemleri ile tutum ve davranışlarını; insan haklarına, adalete, hukuka, hakkaniyete uygunluk denetimi yapar esasında ombudsmanlık.” Ve çağdaş bir kurumdur, bizim açımızdan da tarihî bir kurumdur. İşlevsel midir? Üzüntüyle söylüyorum, işlevsel değil. Neden işlevsel değil? Bence bu tamamen kadrodan. Ben çok özür dilerim, Sayın Malkoç çok bilinen bir insan, benim 1980’lerden beri takip ettiğim, Türkiye’de Cumhurbaşkanlığına bile yakışan bir isim ama ombudsmanlığa bu tür olmaması gereken bir kadrodur yani idarecinin en sadık dava arkadaşıdır. Biz bu devletin kurumlarını... Bir devlette doğrusu sisteme... Sayıştay mesela, ne kadar geniş, eski bir geleneği vardır Türkiye’nin. Yani Türkiye, esasında bu anlamdaki kurumlarını çok etkinleştirerek sisteme ve devlete olan güveni artırması gerekirken maalesef güven eziliyor. Neden Sayıştay fonksiyonel değil, yetersizliği mi var? 4’üncü maddesi çok açık bir şekilde... Eğer ısrar ederse Varlık Fonu’na bile denetim yapabilir 4’üncü madde üzerinden. Yapması şart mıdır? Ayrı bir şey. Varlık Fonu çok çağdaş bir fondur, yapmaması doğru olabilir, bunlar ayrı şeyler ama fonksiyonel ama sessiz.

Burada bir şey var. Burada yargıyı ve adaleti... Burada mesela ombudsmanlık üzerinden gidersek vatandaşla karşı idareyle arasında bir arabuluculuk yapması lazım ama anlıyoruz ki idareyi koruma maksatlı bir organizasyon şekline dönüştürülüyor. Bu üzücü bir şey ve biz kendi kendimizi eritiyoruz bu anlamda söylemek gerekirse.

Millet Meclisiyle ilgili bir vurgu yapmak istiyorum, bu komisyon da dâhil olmak üzere, aynı zamanda Sayın Meclis Başkanının vekili sıfatıyla Sayın Şentop da buradayken. Şimdi, bakın, efendim, ben bunu daha önce bu Komisyonunda gündeme getirdim. 24 Haziran seçimleri bir millî irade ortaya koydu, bir Meclis ortaya koydu. Aslında sabahtan beri veyahut da bir iki saattir Meclisteki ikinci ve üçüncü partinin konuşmalarından da, hatta AK PARTİ'nin kendi konuşmalarından da biz hâlâ 24 Haziran seçimlerinin sonuçlarına vâkıf olmuş değiliz diye düşünüyorum. Hâlâ AK PAKTİ'ye iktidar partisi muamelesi yapıyoruz. Evet, bunu AK PARTİ kendi yapıyor ama diğer partiler daha fazla yapıyor gibi geliyor, doğrudan Cumhurbaşkanına yükleniliyor. Aslında böyle bir durum yok. Ne var? Genel Kurul AK PARTİ'ye ve hiçbir partiye birinci parti vermiş ama çoğunluk vermemiş. Öyle değil mi? Genel Kurulda birinci partinin gücü bir kanunu veya kararı geçirmeye yeterli değil ama şimdi, bakın, bu Genel Kurul üzerinden komisyonlar yapmışız biz. 18 komisyonun 16'sında AK PARTİ yarı yarıya yani AK PARTİ'nin komisyon üyeleri isterse bir kararın geçmesini engelliyor. Yani Genel Kurula yansımış millî iradeyi komisyonlara yansıtamıyoruz. Sadece KİT ve Güvenlik ve İstihbarat, bu komisyonlarda AK PARTİ yarından bir fazla. Doğru olan da Plan ve Bütçe Komisyonunda da birinci parti çoğunluk olmadığı müddetçe yarından bir az olmalıdır. Yani bu çarpma, bölme, toplama, işlemiyle millî iradeyi çarpıtamayız. Şimdi, burada, mesela Sayın Şentop Genel Kurulu yönetirken Sayın Bilgiç kadar “kabul” “ret” diyemiyor. Neden diyemiyor? Çünkü AK PARTİ'nin oyları yetmeyebiliyor ama Sayın Bilgiç ondan çok daha “kabul” “ret” diyebiliyor. Neden diyebiliyor? Ne yaparsanız yapın geçemiyorsunuz.

BAŞKAN – Hatta el kaldırıp kaldırmadığına da bakmıyoruz değil mi?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ona bile bakmıyor. Ben dedim ki: “Bu maddelere ‘evet’ dedik.” dedim, zabitlarda ortaya çıkıyor. Neden bu rahatlık var? Bu rahatlık adaletsiz dağılımdan var. Bunu lütfen çok acil bir şekilde değiştirin ve bunun değişmesine de AK PARTİ ve Sayın Başkan ve Sayın Başkan Vekilinin liderlik yapmasını istiyoruz. Aksi takdirde bakın, millî iradeyi saptırmış oluruz. Varsa bir yanlış bunu lütfen düzeltin. Burada çok matematiksel formüller var, herkesin oyunun bir olması... Yani eşittir ama 1’le çarpılması gerekiyor. Milletvekili sayısı partinin milletvekili sayısı kadarla çarpılması yeterli. Bunun düzeltilmesi gerekiyor aksi takdirde komisyonlar millî iradeyi yansıtmayan bir şekilde toplanmış olduğunu ve oluşturulmuş olduğunu ve fonksiyonel olmadığını söylememiz gerekiyor.

Ben bu duygularla, inşallah, önümüzdeki dönemde daha iyi bir Meclis, daha iyi bir Sayıştay, daha iyi bir Kamu Denetim Kurumu ve daha iyi bir Türkiye olması temennileriyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bugün Türkiye Büyük Millet Meclisimizin, Sayıştayın ve Kamu Denetçiliği Kurumunu bütçe teklifleri ve yapılan sunuşlar sonrasında değerlendirme sürecindeyiz. Ben öncelikle bütün milletvekili arkadaşlarımı ve kamunun çok kıymetli temsilcilerini sevgi, saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, her ne kadar ifade edilmiş olsa da bunu ben de bir kez daha altını çizerek sormak ve bir milletvekili olarak özellikle milletin vekili olarak ve milletimizden aldığımız yetkiyle tüyü bitmemiş yetimin hakkını da savunmak adına sormak gereği hissediyorum. Bizim temel görevimiz tabii ki yasama görevi, bunu yaparken yürütmenin de denetim görevi. Bu denetim kapsamında 27’nci Yasama Döneminde Türkiye Büyük Millet Meclisimize gönderilmiş olan 4.719 yazılı soru önergesinden 4.642’sinin işleme alındığı ve bunun 282’sinin süresi içinde cevaplandırıldığı raporda ifade ediliyor. Altını da çiziyorum: “Süresi içinde cevaplandırılmıştır.” Yani süresi içinde sadece

yüzde 6'sı cevaplandırılmış. Bunun Meclisimiz tarafından, Meclis idareimiz tarafından, Meclisimizin yetkilileri tarafından neden takibi yapılmaz, neden sorulmaz, neden sorgulanmaz? “Bu 4.642 önergenin 1.031'i hâlen işlemde, 126'sı ise imzadadır.” deniliyor. Bunları da devre dışı bıraktığımızda, 3.329 soru önergesi nerede, neden takip edilmiyor, takip ediliyor mu, ediliyorsa sonucu nedir? Bu konuda ben dikkatinizi çekmek istiyorum. Çok önemli olduğunu düşünüyorum. Eğer ki biz Türkiye Büyük Millet Meclisinin yeni yapılanmayla yürütmenin içinde olmadığı yasama organında kanun teklifleri ve Meclis yasama faaliyetleri içerisinde yürütmeye sözlü sorularımızı soramıyorsa, yazılı soru önergelerine de yüzde 6'sı oranında yanıt alıyorsa biz bu denetim faaliyetimizi, yürütme üzerindeki denetim faaliyetimizi nasıl gerçekleştireceğiz, buna bir açıklama istiyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sayıştayımızın, Sayıştay Başkanımız Sayın Baş'ın bize bütçe sunuş konuşmasını dinledik, notlarımızı aldık, görüşlerimizi ifade ediyoruz. Tabii ki Sayıştayımız bu anlamda kendisine gönderilen idare faaliyet raporları, Maliye Bakanlığı tarafından Sayıştaya gönderilen genel faaliyet raporu ve İçişleri Bakanlığı tarafından Sayıştaya gönderilen mali idareler genel faaliyet raporunu değerlendirir, bunları, kamu idarelerinin bu mali faaliyet karar ve işlemlerini hesap verme sorumluluğu çerçevesinde denetler ve sonuçları hakkında Türkiye Büyük Millet Meclisine doğru, yeterli, zamanlı bilgi ve rapor sunar. Bu Sayıştayın çok temel görevidir, sorumluluğudur. Bakın, ben bu sunuş konuşmasında hiç yeri geçmeyen, hiç adı geçmeyen, ifade edilmeyen, yine 2017 yılının faaliyet genel değerlendirme raporu, Sayıştay tarafından bize gönderilen rapordan birkaç konuya dikkatinizi çekmek istiyorum. “Yapılan inceleme neticesinde, Sayıştay tarafından değerlendirmeye tabi tutulan kamu idarelerinden 30'unun faaliyet raporu yayımlamadığı görülmüştür.” 30 kamu idaresi faaliyet raporu yayımlamamış. “Bunların 2'si genel bütçeli idare, 1'i özel bütçeli, 2'si diğer özel bütçeli idare, 24'ü belediye, 1'i il özel idaresidir.” deniliyor. “Faaliyet raporu yayımlamayan kamu idare sayısı 30, faaliyet raporunu zamanında yayımlamayan kamu idare sayısı 58, yönetmelikte öngörülen tüm başlıklarla bu işi hazırlamayan kamu idare sayısı 109, kullanılan kaynaklar hakkında bilgi vermeyen kamu idaresi sayısı 37.” Bakın, bu mali bilginin değerlendirilmesi. İdare faaliyet raporlarıyla ilgili bahsediyorum tabii bunu. “237 kamu idaresinin faaliyet raporunda temel mali tablolara ve bu tablolara ilişkin açıklamalara yer vermediği görülmüştür.” 237 kamu idaresinin değerli arkadaşlar. Yine idare faaliyet raporlarında, “Mali Bilgiler” başlığı altında “tüm varlık ve yükümlülüklerin açıklanmasının gerektiği” ifade ediliyor. Devam ediyorum: “Bütçe uygulama sonuçlarının değerlendirilmesinde, faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 232'sinin bütçe hedef ve gerçekleştirmeleri arasında meydana gelen sapmaların nedenleri açıklanmasının yapılmadığı görülmüştür. Bütçeyle tahsis edilen 72 kamu idaresinde, bütçeyle tahsis edilen ödeneklerin dışında, idarenin kullanımına tahsis edilen özel ödenek, dış proje kredisi veya bağış ve yardım gibi kaynakları faaliyet raporunda göstermediği görülmüştür. Bunların 9'unun genel bütçeli idare, 20'sinin özel bütçeli idare olduğu...” Sayıştayın raporundan bahsediyorum değerli arkadaşlarım. Yine faaliyet raporu hazırlayan kamu idarelerinden 14'ünün bütçe gerçekleştirmelerinin gerçeği yansıtmadığını ifade ediyor. Bunların hiç birisi bize yapılan sunuşta yer almadı, ifade edilmedi.

Şimdi geliyorum Maliye Bakanlığının Genel Faaliyet Raporu'nun değerlendirilmesi kısmına. Burada bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinin değerlendirilmesinde bazı kurumlarda başlangıç ödeneklerinin belirlenen tavanın üzerinde olduğu tespit edilmiş. Bazı genel bütçe kamu idarelerinin 2017 yılına ilişkin OVMP tahminlerinde yüzde 100'ü aşan sapmalar olduğu ifade edilmiş ve “Bu sapmaların özellikle yatırım harcamalarından kaynaklandığı görülmüş ve bu durumun bütçe tahminlerinin sağlıklı yapılmasını zorlaştırdığı kanaatine varılmıştır.” diye Sayıştayın raporunda yer alıyor. Ve diğer taraftan,

ödenek aktarmalarıyla ilgili bölüm altında “Ödenek üstü kullanım bulunmasına karşın buna ilişkin genel faaliyet raporunda herhangi bir bilginin sunulmadığı görülmüştür.” deniyor değerli arkadaşlar kamu idareleriyle ilgili.

Devam ediyorum: Mahalli İdareler Genel Faaliyet Raporu’nun değerlendirilmesi kısmında “mali bilginin değerlendirilmesi” başlığı altına “Söz konusu raporda mahalli idarelere bağlı kuruluş ve işletmeler ile belediye ortaklıklarının borçlarına ilişkin herhangi bir bilgi ve değerlendirmeye yer verilmediği.” ifade ediliyor ve bu nedenle de herhangi bir değerlendirmenin yapılmadığı ifade ediliyor.

Yine konsolide mali tabloların değerlendirilmesinde, mahalli idarelere ait konsolide edilmiş mali tablolara ilişkin tespitler içerisinde en başta gelen tespit: “Raporda yayımlanan konsolide mali tabloların kapsam olarak hatalı olması sebebiyle tam ve doğru bilgi içermedikleri tespit edilmiştir.” deniyor mahalli idarelerle ilgili konsolide mali tabloda.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu, Sayıştay Başkanlığının bütün Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize de göndermiş olduğu Faaliyet Genel Değerlendirme Raporu’ndan aldığım alıntılar. Şimdi, ben buradan bununla ilgili Sayıştay Başkanlığımızdan bu sunuş raporunda yer vermediği bu konularla ilgili görüşlerini bilahare, takdir ederlerse almak isterim.

Kamu Denetçiliği Kurumumuzla ilgili de birkaç cümleyle sözlerimi sonlandıracağım. Kamu Denetçiliği Kurumu dışında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu ve onun da görev, yetki ve sorumluluk alanı var. Orada da insan hakları ihlalleriyle ilgili bir başvuru merci, mekanizması, şikâyet ve onların iş ve işleyişleriyle mekanizma söz konusu. İkisi arasında bir koordinasyon, bir iş birliği ve bu sorunların kamu denetimi adına çözülmesine yönelik herhangi bir sunuşta görmedim ama mutlaka olması gerekir, olduğunu tahmin ediyorum, varsa da bu konuda Sayın Malkoç’tan görüşlerini almak istiyorum.

Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilimiz, Kamu Denetçiliği Kurumu Başkanı, Sayıştay Başkanımız, çok değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Milletimizin başardığı en önemli tarihi olayların başında gelen ve ilelebet payidar kalacağına inandığımız Türkiye Cumhuriyeti’nin 95’inci yıl dönümünü kutlamanın vermiş olduğu gururu yaşıyoruz. Bu gururla birlikte, özellikle pazartesi günü gerçekten Türkiye Cumhuriyeti’nin yine gururu sayılabilecek projelerden bir tanesi, İstanbul Havalimanının açılışını da gururla izledik. İnşallah, o da devletimize, milletimize hayırlı olur.

Cumhuriyet, ezelden ebede akıp giden tarihimizde çok önemli bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyet, milletimizin tarih sahnesinde yeniden dirilişin adıdır. Milletimiz, cumhuriyet rejimiyle kazandığı değerleri toplum hayatımızın vazgeçilmez unsuru olarak benimsemiş, karşılaştığı sorunları cumhuriyete olan bağlılığı sayesinde birlik ve beraberliğinden ödün vermeden aşmayı sürdürmüştür. Türkiye Cumhuriyeti, milletimizin namus ve haysiyetine emanettir. Cumhuriyet, millî iradenin varlığıyla anlamlı ve baki kalacaktır.

Bu düşüncelerle, cumhuriyetimizin kuruluşunun 95'inci yıl dönümünü tekraren kutluyorum, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere, kurucu kahramanlarımızı, şehitlerimizi ve gazilerimizi şükran, minnet ve saygıyla anıyorum.

Değerli milletvekilleri, yeni bir sisteme geçtik. Dolayısıyla bu sistemin de devletimize, milletimize hayırlı uğurlu gelmesini Rabb'imden diliyoruz. Milletimiz biliyorsunuz, 16 Nisan 2017 tarihli Anayasa değişikliği halk oylamasıyla birlikte Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine onay verdi. Yine, 24 Haziran 2018 seçimleriyle de yeni sistemin ilk Cumhurbaşkanı seçilmiştir. Cumhurbaşkanımızın da andını 9 Temmuz 2018 tarihinde yapmasıyla bu sistem yürürlüğe girdi. Rabb'im bu devlete nice güzel günler nasip eder. Ben özellikle devletlerin de milletler gibi toplumda rol model olduğuna kanaat getiren bir insanım.

Şimdi, öğleden önce bir hatibimiz hep şunları söyledi, daha doğrusu Plan ve Bütçe Komisyonu kurulduğundan beri, biz hep burada kaldığımızdan beri devlet üzerinde böyle bir algı yapıyor. Ben özellikle şunu arz etmek istiyorum: Tabii, Osmanlı, belki Avrupa topluluğunun dışladığı, gemilerle kendi ülkesinden kovduğu insanlara hep kucak açtı ve bu topraklar Osmani Âliye'nin toprakları oldu ve Osmani Âliye'nin bakiyesi olan Türkiye Cumhuriyeti devleti her dönemde demografik yapıları kucak açan bir devlet oldu. Dolayısıyla herkes kendisini bu devlette gördü.

Bir hatip arkadaşın özellikle birkaç tane cümlesini huzurlarınızda aktarmak istiyorum. Bir, kral; iki, istibdat; üç, darbe; dört, başkan; beş vesaire bunların bütünü söyleyebilirim. Tabii, buraya gelen bir milletvekili ilk önce yemin ediyor. Bu devletin bütünlüğüne, bu devleti koruyacağına hiç kimseden şüphem yok ama bu devletin algısını kötü yapmasına karşı da gerçekten bizim dik durmamız lazım. Dolayısıyla krallar geçmişte kaldı, istibdatları bu millet hep reddetti, darbelerle bu millet hep karşı çıktı, en son da 15 Temmuzda olduğu gibi. Başkan, bu yeni bir sistemin adı. Halk oylamasına gidildi, dolayısıyla halk tercihinin Anayasa hükmü gereğince kullandı burada; herkes gitti. Biz "evet" dedik, başkaları "hayır" dedi ama nihayetinde halkın iradesi ortaya çıktı.

Burada AK PARTİ "kuvvetler ayrımı" dedi. Halk bize inandı ve biz de bugün buradayız. Bunun en somut neticelerinden bir tanesi de 24 Hazirandır. Ve bizim de halkın tercihinin karşı saygı göstermemiz lazım. Meclis tüm renkleri barındırır. Yani ben Ağrılıyım, Ağrı'ya geleniniz kaç kişi bilmiyorum ama ben kendi devletimle, ilimle her zaman için gurur duymuşumdur. En son Tarım Bakanımız geldi, Ağrı'da bir bal festivaline katıldı, gerçekten balın ne olduğunu bütün Türkiye Cumhuriyeti devleti orada gördü. Bir floranın, bir balın, bir Ağrı Dağı'nın, bir Balık Gölü'nün ne güzellikte olduğunu herkes gördü. Bu aynı şekilde şuna benziyor: Türkiye Cumhuriyeti devletinde daha önce Kürtçe bir kaset okuyamayan, Kürtçe bir kaset dinleyemeyen ve kendi çocuklarına "Zozani" ismini dahi bırakmayan bir yönetim vardı ama bunları, bütün bu yönetimlerin elinin tersiyle silen ve Kürtlere özellikle bunu söylemek istiyorum, gerçekten kimlik veren bir AK PARTİ vardı ve bir Recep Tayyip Erdoğan var, bunu özellikle belirtmek istiyorum. Bunun yanı sıra, ben milletvekili olmadan önce yani geçen sene veya ondan önceki sene -Hrant Dink'in vakfı vardı- biz Rakel Hanımı AK PARTİ Genel Merkezi olarak, Genel Başkan yardımcısıyla birlikte -ki ben de İnsan Hakları Komisyonunda Başkan Yardımcısıydım- gittik, kendilerini İstanbul'da ziyaret ettik ve çok da güzel bir Kürtçesi vardı. Beraber oturduk, kızıyla birlikte Kürtçe konuştuk. Dolayısıyla şunu arz etmek istiyorum; bu ülkede herkes kendisini ifade edebiliyor, bu konuda bir sıkıntı yok ama tek ifade sıkıntısı şu: Eğer siz devletin içini boşaltırsanız, eğer... Hani bunu neden dolayı söylüyorum "rant ekonomisi" denildi.

Değerli hazırun, her devlette olduğu gibi, Türkiye Cumhuriyeti devletin de kendisini korumakla mükellef bir devlet yapısı vardır. Eğer siz rant ekonomisi içerisinde, siz daha devletin göndermiş olduğu, İller Bankasının göndermiş olduğu parayı gönderirseniz, devlet buna müdahale etmekte özgürdür ve serbesttir.

İki: Dolayısıyla, Kürtlere en büyük zulüm olan şey şu: Hendekler. Güneydoğu'ya gittiniz mi bilmiyorum ama gerçekten gittiğiniz zaman, o hendeklerin olduğu dönemde, insanlara gerçekten acıyorum ama ne yazık ki bunu devlet yapmıyor, bunu Kürtler Kürtlere belki yapıyor. “Kürt” demeyi de gerçekten insanın mantığı almıyor, birilerinin uzantısı o bölgede yapıyor.

Dolayısıyla, İçişleri Bakanlığının bütçesi, ben demin de arz ettim, siz birisine dirsek vurursanız, o da aynı şekilde size dirsek vurur. Her devlet kendisini korumakla mükelleftir. Devlet burada bakıyor, eğer güvenlikle ilgili bir sıkıntısı varsa bütçesini artırır; bu, tıpkı insanlar gibi, şirketler gibi.

Düşman hukuku: Ben arkadaşın aynen şeyini okuyorum: “Bazı milletvekillerine ambargo uygulanıyor.” Yok böyle bir şey.

Değerli kardeşlerim, eğer siz bir devletin milletvekiliyseniz, bir devletin bürokratıysanız, bir devlette yetkiliyseniz siz devletinizin, vatandaşınızın çocuğunu öldüren askerin veya polisin veya güvenlik, kolluk görevlisinin cenazesine giderseniz devlet bunun gereğini yapar. Bunu da hepimizin bilmesi lazım. Ve bizim burada şunu yapmamız lazım, hassaten bunu istihdam ediyorum: Topluma nifak ekmenin bir anlamı yoktur. Bu topraklar herkese yetiyor, bize de yetiyor, herkese de yeter.

Üç: Yani “milletin iradesi” dedik. Doğrudur, milletin iradesi doğrudur.

Şimdi, Cumartesi Anneleri vardı. Cumartesi Anneleri üzerinde eğer birileri gerçekten farklı bir algı yapıyorsa, devlet buna gereğini yapar. Ama bir Berfo annenin sadeliği, temizliği, vasfı; bunu kullanıyorsanız bu da doğru değildir ki bunu Sayın Cumhurbaşkanımız da kendileri de söylediler, kendileri de katıldılar.

Dört: Bu devlet her dönemde demografik yapısına sahip çıkmıştır. 2015’leri düşünün değerli kardeşlerim. Burada bir Kobani algısı vardı, bu devlette. Ve yine bu Türkiye Cumhuriyeti devleti bu Kobani’ye sahip çıktı.

Dolayısıyla, şunu arz edeyim: Osmanlı hep o topraklara sahip çıktı ve bu devlet de hep sahip çıktı, hâlen de öyle. Türkiye Cumhuriyeti’nde yaşayan her Kürt’ün hamisi bu devlettir, Irak’ta yaşayan her Kürt’ün veya her Müslüman insanın hamisi yine bu devlettir, Suriye’de de aynıdır ve diğer bölgelerin bütününde de aynıdır.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Evet, Sayın Çelebi, tamamlayın lütfen.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Evet, Sayın Başkanım, şimdi, insan hakları, demokrasi, düşman hukuku. Ben sözlerinizi geri çektiğinizden dolayı, Abdülhamit Bey’le ilgili de bir şey söylemiyorum.

Şimdi, keşke insan hakları, demokrasi ve insan hukukunun üstünlüğünü söyleyen bu insanlarımız veya bu hatiplerimiz gerçekten bir Güneydoğu’ya veya Doğu Anadolu’ya gelse...

Şunu herkesin bilmesini istiyorum: 24 Haziran akşamı Ağrı ilinin Doğu Beyazıt ilçesinde Türkmen köyünde, Çiftlik köyünde tek bir kardeşimize tek bir kurşun sıkıldı. Neydi derdi biliyor musunuz? AK PARTİ’ye oy verdiği için dolayı. Nereye bağlandı biliyor musunuz? Elektrik direğine. Bizim hepimizin bunlara karşı çıkması lazım. Bu sadece Recep Tayyip Erdoğan’ın devleti değil; bu, bu ülkede yaşayan

82 milyon insanın devletidir. Ve burada gerçekten herkesin sesini çıkarması lazım. Eğer bu devletin bütünlüğü bir tarafa gidiyorsa, hepimiz oturup da gerçekten bu kötü giden yollara bir dur dememiz lazım. Bunun birinci hukuki şeyi nedir, insan hakkıdır.

Ben demin de arz ettim, AK PARTİ Hükümetlerinden önce kimse kendi çocuğuna Kürtçe bir isim koymıyordu. Kendi iline veya kendi köyünde kimse bir Kürtçe isim telaffuz edemiyordu. Ben Adalet Bakanlığı kökenliyim, inanın kimse Adalet Bakanlığına giremiyordu ama şu anda hiç kimsede bir sıkıntı yok. Çözüm süreciyle birlikte, bakın, biz o zaman Türkiye Büyük Millet Meclisindeydik, çözüm süreci AK PARTİ hükümetlerinin getirmiş olduğu, Kürtlere vermiş olduğu en büyük özgürlüklerden bir tanesidir ama inanın, bunu Kürtler adına kimse kullanmadı, kullandırmadılar. Yani keşke herkes bir gün karşı çıksaydı aşağıda veya yukarıda. O askerlerin şehit edilmesinde keşke herkes hüngür hüngür ağlasaydı, o şehitlerin evine gidilseydi ama bu yapılmadı. Ama bugün burada insanlık dramı, insanlık dersi veriliyorsa bunu ben takdirlerinize sunuyorum.

Ben bu vesileyle bütçemizin devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çelebi.

Sayın Cavit Arı, buyurun lütfen.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Komisyon Başkanım, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilim, Sayıştay Başkanım, Kamu Denetçiliği Başkanım, değerli bürokrat arkadaşlarımız ve sevgili milletvekili arkadaşlarım; öncelikle ben de hepinizi saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bütçemizin geneli üzerinde dün yapılmış olan eleştirilere de aynen iştirak ettiğimi ifade ederek bugünkü gündeme dair konuşmak istiyorum.

Gündeme geçmeden önce de bugün 31 Ekim 2007 tarihinde kaybettiğimiz önemli bir değerimiz, büyüğümüz eski genel başkanlarımızdan Sayın Erdal İnönü'yü ölüm yıl dönümünde rahmetle anıyorum.

Değerli Başkanım, bugün gündemimizde başta Türkiye Büyük Millet Meclisi, Cumhurbaşkanlığı olmak üzere, bazı kurum ve kuruluşların bütçeleri üzerinde görüşme yapmaktayız. Ben de bu konularla ilgili görüşlerimi kısaca aktarmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin de görüşülmesinin yapıldığı bugün dikkatinizi çekmek istediğim birkaç husus bulunmaktadır. 1982 Anayasası'nda yapılan değişiklikle anayasal güvence altına alınan Meclisin bütçe hakkının zedelenmiş olduğunu açıkça yaşamaktayız. Yasama organının halk adına kamu gelirlerini toplama ve yine halk adına bu gelirleri harcama konusunda yürütme organına sınırları belirleyerek yetki vermesi ve sonuçlarını denetlemesine “bütçe hakkı” denilmektedir. Bütçe hakkı, vergi ve benzeri gelirlerle kamu harcamalarının çeşit ve miktarlarını belirleme ve onaylama hakkıdır. Bu hak halk tarafından seçilen temsilcilerden oluşan yasama organına aittir. Bütçe, hükümetin Meclise karşı temel sorumluluk mekanizmasıdır. Meclis bütçeyle hükümete gelir toplama ve gider yapma yetkisi vermekte, bütçede yıllık gelir ve giderler arasında fark bulunması hâlinde bu farkın ne kadarının borçlanma yöntemiyle karşılanacağı hususunu da belirlemekte, bu yetkinin kullanılmasını da bütçe sürecinin bir parçası olan kesin hesap kanunu ile denetlemektedir. Anayasa'nın 6'ncı maddesinde egemenliğin Anayasa'nın koyduğu esaslara göre yetkili organlar eliyle kullanılacağı, hiçbir kimse ve organın kaynağını Anayasa'dan almayan bir devlet yetkisini kullanamayacağı belirtilmiş ve 87'nci maddesinde ise bütçe hakkının Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olduğu hüküm altına alınmıştır. Anayasa, siyasal iktidarın yapısını, işleyişini, siyasal kurumların statülerini, görev ve yetkilerini belirleyen, vatandaşların hak ve özgürlüklerini tespit eden ve bunların hukuki güvencelerini içeren bir toplum sözleşmesidir. Demokrasilerde kamu harcamalarının büyüklüğü

ve kapsamıyla bu harcamaların yapılabilmesi için vatandaşlara getirilecek yükümlülöklere halk karar verir ki buna “bütçe hakkı” denilmektedir. Bütçe hakkı dünya tarihinde demokrasi için vazgeçilmez bir kurum olarak çetin mücadelenin ürünüdür. 1982 Anayasası’nın değişik 15’inci maddesi ile 161’nci maddesinde yer alan “Bütçe kanununun süresinde yürürlöğe konulamaması hâlinde, geçici bütçe kanunu çıkarılır. Geçici bütçe kanununun da çıkarılamaması hâlinde yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar bir önceki yılın bütçesi yeniden değ erleme oranına göre artırılarak uygulanır.” şeklinde hüküm Türkiye Büyük Millet Meclisine ait olan bütçe hakkını zayıflatmaktadır. Cumhurbaşkanınca Türkiye Büyük Millet Meclisine sunulan bütçenin reddedilmesini sonuçsuz bırakmaktadır.

Bütçenin Meclis tarafından reddedilmesinin bir önemi kalmamıştır. Çünkü yeni bütçe kanunu kabul edilinceye kadar bir önceki yılın bütçesinin yeniden değ erleme oranına göre artırılarak sürdürölebilmesi olanağı getirilmiştir. Yani Cumhurbaşkanının hazırlayacağı bütçeye Meclis onay vermezse dahi hiçbir sıkıntı yaşanmayacağı ortadadır. Aslında bu hüküm Anayasa’nın 89’uncu maddesinde yer alan; Cumhurbaşkanına bütçe kanunlarını bir daha göröşölmek üzere Türkiye Büyük Millet Meclisine geri gönderme yetkisi tanınmamasına ilişkin düzenlemeyle çelişiktir. Anayasa’nın 161’inci maddesinin hükmünün Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkı ilkesi dikkate alınarak yeniden düzenlenmesi gerektiğı ortadadır.

Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili olarak dikkatinizi çekmek istediğim bir husus; Türkiye Büyük Millet Meclisi harcama ve hesaplarının denetimi hususudur. Meclis harcamalarının iç denetimi iç denetçiler eliyle gerçekleştirilmektedir. Ancak Meclis hesaplarının dış denetiminin daha şeffaf ve kamuoyuna açık bir vaziyette değ erlendirilmesine gerek duyulmaktadır. Hâlen Meclis Tüzüğü’nde var olan ve eski uygulamada da Hesapları İnceleme Komisyonunun devreye sokularak Meclis hesaplarının üyeler arasından oluşacak bir komisyon aracılığıyla yapılması zorunludur.

Meclis hesaplarıyla ilgili olarak belirtmek istediğim bir husus da bazı harcamaların fahiş faturalarla yapıldığı gözökmekte. Örneğin; sağlık harcamalarını bunlardan birisi olarak ifade edebilirim. Bu konularda yeniden değ erlendirmeler yapılmalı ve özellikle başta sağlık harcaması olmak üzere yapılan firmalarla olan anlaşmaların piyasa koşullarına uygun hâle getirilmesinin zaruri olduğunu ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisine bağı lı olarak çalışmalarını sürdüren ve anayasal bir kurum olan Kamu Denetçiliğı Kurumunun performansının ve kamuoyundaki etki ve imajının da bir değ erlendirmeye tabi tutulmasının gerekliliğı ortadadır. Kamu Denetçiliğı Kurumuna başvuru adetleri ve bunların sonuçları salt etkinliğ in değ erlendirilmesi ölçütü olamaz. Türkiye küresel arenada uluslararası hukuk normlarının zedelendiğı; yargı-yasama-yürütme üçgeninin ciddi biçimde yara aldığı ve bazı kamu kurumlarının ve birçok düzenleyici-denetleyici kurumlarının işlevsizleştiğı bir ö lke olarak değ erlendirilmektedir.

Kamu Denetçiliğı Kurumu bu ihtiyaçtan hareketle konumunu yeni baştan gözden geçirmek durumundadır. Bu konuda Meclis olarak iktidar ve muhalefet hep beraber neler yapılabileceğı hususunda birlikte değ erlendirme yapılmalıdır.

Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak dikkat çekmek istediğim bir husus, Diyanet İşleri Başkanlığının hac ve umre hesaplarının denetiminin Sayıştay denetim alanından çıkartılıp özel bir denetim ekibinin inisiyatifine bırakılmasını pek anlamak mümkün değildir.

Sayın Başkan ve değerli üyeler; bildiğimiz üzere 2016 Nisan referandumu sonucunda oluşan Cumhurbaşkanlığı yönetim sisteminin uygulaması Temmuz ayı ortalarından itibaren yürürlöğe girmiştir. Çıkartılan çok sayıda Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle birçok kamu kurumu kapatılmış,

lağvedilmiş, devredilmiş veya direkt olarak Cumhurbaşkanlığına bağlanmış, bazı kamu kurumları da işlevsizleştirilmiştir. Ancak, kamu idaresinde yeni ve radikal örgütlenme yapılırken bu çalışmaların bir ihtiyaç analizine bağlanıp bağlanmadığı bilinmiyor.

Bu işlemler için çok sayıda Cumhurbaşkanlığı kararnamesi gerçekleşti ve bu kararnamelerin gerekliliğinin, içeriğinin tartışması kamuoyunda yapılmamaktadır. Bu kararnameler Meclisin de denetimi dışında olduğundan kamu yönetimindeki bellek kaybı probleminin oluşup oluşmadığı, kamu personelinin haklarının zedelenip zedelenmediği konularında yeterince tartışma ve bilgilendirme yapılmamaktadır. Ancak duyurularımız bu değişikliklerin kamu yönetiminde büyük rahatsızlıklara ve hoşnutsuzluklara neden olduğu, büyük bir personel hareketinin yaşandığı yönündedir.

Ülkenin hukuki açıdan bulunduğu açmaz ve çaresizlik, sivil toplum örgütlerinin çaresizliği dikkate alındığında, bu konuda Meclisin konuya el atarak vakit geçirmeksizin çalışma yapması gerekliliğine inanıyorum.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonuyla ilgili olarak dile getirmek istediğim husus, bu Fona gerek bankacılık krizi gerekse son dönemlerde yaşanan olaylar nedeniyle devrolunan şirket ve mal varlıklarının kayıt, kontrol ve idaresinde birtakım sıkıntıların yaşandığıdır.

Kayyum idaresi kendi içinde bazı sıkıntılar barındırmaktadır. Kayyum olarak bu şirketlere atananların siyasi kimlikleri ve yeterlilikleri kamuoyunda sorgulanmaktadır. TMSF devasa bir KİT hâline gelmiştir. Bu konuda yaşanan bazı sıkıntıların ip uçları Sayıştay denetim raporunda da yansıtılmıştır. Meclisin bu konuda da bir inisiyatif alması gerektiğine inanıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Ari, buyurun.

CAVİT ARI (Antalya) – Türkiye Büyük Millet Meclisi, vatandaş adına kamu gelirlerini toplama ve bu gelirleri toplama ve harcama konusunda yürütme organına verdiği yetkinin sonuçlarını denetleme anlamına gelen bütçe hakkını kendi adına denetim yapan Sayıştay aracılığıyla kullanmaktadır. O açıdan, Meclisin denetim faaliyetinin etkin bir şekilde yürütülmesinde Sayıştay denetim raporlarının rolünün büyük olduğuna inanıyoruz. Ancak Sayıştay 2017 yılı Denetim Raporu içerikleri incelendiğinde, yasa ve yönetmelik açıklamalarında ayrıntılı olarak belirlenen Sayıştayın denetim yetkisinin fiilen ortadan kaldırıldığı görülmektedir. Denetçilerin baskı altında çalışmakta olduğuna ve düzenlilik denetim raporlarında yapılan tespitlerin birçoğunun rapor okuma komiteleri tarafından raporlardan çıkarıldığına dair duyurular tarafımıza iletilmiştir. Bu konunun izlerine yine Sayıştay raporlarında rastlanılmaktadır. Raporlarda kalan tespitlerin çoğu “yargılamaya esas rapor” kapsamına alınmakta ve bu raporlar Meclise gönderilmemektedir. Sonuçta, Meclise her raporda bulunan standart metinler ve etkisiz tavsiyelerden oluşan dokümanlar “rapor” diye gönderilmektedir; bu durum da Anayasa’ya aykırılık suçu niteliği taşımakta ve Meclisin bütçe hakkı ve denetim yetkisi fiilen ortadan kaldırılmaktadır. Sayıştay görevlileri ve Sayıştay denetçilerinin söz konusu denetim raporlarını hiçbir baskı altında kalmadan hazırlamaları gerektiğini hatırlatmak istiyorum.

Ayrıca, Sayıştay Başkanımıza belediyelerle ilgili yapılan denetimlerle ilgili buradan bir şey sormak istiyorum: Bugüne kadar belediyeler üzerine yapılan bu denetimlerde hangi siyasi partili belediyelere ne oranda denetim yapıldığı ve bunlarla ilgili ne şekilde raporlar hazırlandığı konusunda da özellikle soru sormak istiyorum çünkü özellikle Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden Sayıştay denetmenlerinin çıkmadığını ve bu şekilde de siyasi bir baskıya maruz kaldıklarını buradan da ifade etmek istiyorum.

Bunun yanı sıra, basında çıkan bir haberi de sizlerle paylaşmak istiyorum değerli arkadaşlar. Burada bütçe sunulur iken önümüzdeki sürecin daha tasarruflu bir bütçe yılı olacağı ifade edilmiş olmakla birlikte bugün Cumhurbaşkanlığı sarayına 1.108 işçi daha alınacağına dair bir haber bulunmaktadır. Genel bakım ve diğer hizmetleri yapmak üzere sürekli işçi kadrosuna 1.108 işçi alınması bu tasarrufa uygun mudur, değil midir? Böyle bir personel alımına bu koşullarda ihtiyaç var mıdır, yok mudur? Bu hususu da dikkatinize sunmak istiyorum.

Ayrıca, değerli arkadaşlar, öğleden önceki bir konuşmacı arkadaşımızın da yine gündeme taşıdığı bir hususu da ben özellikle gündeme taşımak istiyorum. Sayın Meclis Başkan Vekilimiz sunmuş olduğu sunumunda özellikle Türkiye Büyük Millet Meclisinden “külliye” diye bahsetmiştir, ben de notlarımı almıştım. Değerli arkadaşlar, Türk Dil Kurumu’nda “külliye” kelimesinin karşılığı “Bir caminin çevresinde camiyle birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebil, kitaplık, hastane vb. yapıların bütünü.” olarak gösterilmekte. Yani, kısacası Türkiye Büyük Millet Meclisinin böyle bir “külliye” kelimesiyle ifade edilmesinin doğru olmadığını ifade etmek istiyorum ve Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak tanımlanmasının daha doğru olduğunu tekrar ifade ederek hepinize saygı ve sevgilerimi sunuyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Arı.

Komisyon üyelerimizden bir kişi kaldı, acil bir şey var, grubun izniyle ben o arkadaşımıza bir beş dakikalık söz vermek istiyorum.

Evet, Sayın Ömer Fethi Gürer, buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde iki yılı aşan sürenin sonu gelmeyen tadilat, tamirat, değişim yaşıyor, gereksiz düzenlemeler israf boyutunda devam ediyor. Bu arada yeni Anayasa düzenlemesiyle milletvekillerinin sözlü soru önergeleri ve gensoru gibi faaliyetleri ne yazık ki kaldırıldı ama buna rağmen Türkiye Büyük Millet Meclisi internet sitesine girdiğinizde hâlâ milletvekillerinin görevleri arasında sahip olduğu sözlü soru önergesi ve imzası bulunan gensoru önergesi tanımları da duruyor. Yazılı soru önergelerine on beş gün sürede yanıt verilmediği gibi kanun teklifleri de, iktidar dışında, hâlen Komisyona gönderilmiyor.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin AKP yayın organı gibi çıkarılan Meclis Bülteni’nde millî bayramlarda Atatürk resmi kapakta olmadığı gibi, içinde dahi arasanız bulamıyorsunuz.

Türkiye Büyük Millet Meclisi sosyal tesislerinde çalışanların, Mecliste çalışanların da sorunları çözüm bekliyor. Bu bağlamda yardımcı hizmetler sınıfındaki 4/B hariç 270 personelin genel idare sınıfında yer alanlarla aynı haklardan yararlanması sağlanmalıdır. Ek gösterge ve genel idare kadrosundaki haklar yardımcı hizmetlere de verilmelidir, koşullar iyileştirilmelidir, hakları bir an önce çalışanlara teslim edilmelidir. Başbakanlıktan gelen personelin de bu bağlamda mağduriyeti vardır, bunlarda da düzenleme sağlanmalıdır.

Sayıştay denetimi her şeye rağmen yararlı ve verimli konuları içerse de bazı düzenlemelerde Sayıştayın denetimi dışında uygulamaların yolu açılmaktadır. Örneğin, KİT’lerde yurt dışında özellikle de Jersey adalarında oluşturulan şirketler denetim dışı kalmaktadır. Oysa KİT’in merkezi burası olduğuna göre oradaki mevzuata uygun değil, buradaki mevzuata uygun oradaki şirketler de denetlenebilmelidir. Keza KİT’lerde yüzde 49 ortaklıklarla yüzde 51’in altında ortaklık payı düşürülerek yine Sayıştay denetiminden kaçırılan uygulamalar olağan duruma gelmiş durumdadır. Sayıştayın mevcut hâlindeki denetimlerinden dahi rahatsız olunan bir mantıkla bu işlere yaklaşılmaktadır.

Keza Kamu Denetçiliğinin yapmış olduğu uygulamalarda Hükûmetin, iktidarın hoşuna gidenlerin değerlendirilmesi vardır ama örneğin kamuda şoförlerle ilgili düzenlemede aldığı tavsiye kararları dikkate alınmamaktadır. Bu bağlamda iktidar kendisinin işine geleni görmekte, işine gelmeyeni görmemektedir.

Bunun yanında Meclisteki düzenlemelerde kimi yerlerde yapılan gereksiz uygulamaların yanında, halkla ilişkilerden buraya geçişteki yerde polis memurları görev yapmakta, kışın ne yazık ki onlar açık alanda durmakta ve onlara bir kulübe dahi çok görülmektedir. Gerek çalışanların haklarının verilmesini gerek Mecliste Anayasa’yla değişmiş olan milletvekili sayfalarındaki düzenlemelerin gerçekleştirilmesini, bu arada milletvekillerinin talep ve önerilerinin de değerlendirilmesini temenni ediyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ediyorum Sayın Gürer.

Sayın Süleyman Girgin, buyurun lütfen.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, değerli basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

24 Ağustos 2017 tarihinde BÜRO MEMUR-SEN ile büro hizmet kolu için imzalanan toplu sözleşme ile Türkiye Büyük Millet Meclisi personeli için servis hizmeti maddesi eklenmiştir. “Servis hizmeti Madde 17- (1) Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan personele işe geliş gidişleri için servis hizmeti sağlanır. Servis hizmetinin sağlanamaması durumunda, bu personele mesai günleri bir gidiş, bir geliş esas alınarak aylık toplu taşıma kartı bedeli ödenir.” denmektedir. Bu maddeye göre, Türkiye Büyük Millet Meclisinde çalışmakta olan bütün personele milletvekili personeli dâhil servis hizmeti veya toplu taşıma kartı bedeli ödenmesi gerekmektedir. Türkiye Büyük Millet Meclisi servis hizmeti yerine kadrolu personele toplu taşıma kartı bedeli vermekte ancak milletvekili personeline bu bedel ödenmemektedir. Gerekçe olarak Türkiye Büyük Millet Meclisi Teşkilat Yasası gösterilmektedir.

“6253 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi İdari Teşkilat Yasası

Sözleşmeli personel

MADDE 30- (1) TBMM’nin faaliyetleri ile ilgili alanlarda TBMM Başkanına danışmanlık yapmak üzere, kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli olarak beş TBMM Başkan danışmanı çalıştırılabilir. Bu kapsamda çalıştırılanlara, (60.000) ila (100.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir ve sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz. Bu şekilde çalıştırılacak personelin sözleşme ücreti ile sözleşme usul ve esasları tam veya kısmi zamanlı çalıştırılacak olması dikkate alınarak TBMM Başkanlığınca belirlenir.

(2) Yasama faaliyetleri ile ilgili özel bilgi ve ihtisas gerektiren konularda siyasi parti grup başkanlıklarında kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın sözleşmeli personel çalıştırılabilir. Bu kapsamda her siyasi parti grubunda on grup danışmanı, yirmi beş büro görevlisi ve TBMM’de grubu bulunan her bir siyasi parti için, her bir siyasi parti grubunun milletvekili sayısının yüzde onu oranında ilave büro görevlisi çalıştırılabilir. Bunlardan grup danışmanına (85.000), büro görevlisine (73.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz.

(3) Yasama faaliyetlerinde milletvekillerine yardımcı olmak üzere kadro şartı aranmaksızın ve diğer kanunların sözleşmeli personel çalıştırılması hakkındaki hükümlerine bağlı olmaksızın her milletvekili için bir danışman, bir ikinci danışman ve ilave bir personel sözleşmeli olarak çalıştırılabilir. Danışmanın en az iki yıllık yükseköğretim ya da bunlara denkliği Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen yurt dışındaki yükseköğretim kurumlarından, ikinci danışmanın en az liseden ve diğer personelin en az ilkokuldan mezun olması ve ikinci danışmanın kamu kurum ve kuruluşları ile kamu tüzel kişiliğini haiz kurumların personeli olması zorunludur. Bu kapsamda çalıştırılanlardan; danışmana (83.500), ikinci danışmana (73.000) ve diğer personele ise (63.000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutarda aylık sözleşme ücreti hak edildikçe ödenir. Bu kapsamda çalıştırılan tüm personele sözleşme ücreti dışında mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılmaz.”

Yasa böyle demekle beraber, ancak hukuken bu ödemenin yapılması gerekiyor. Şöyle ki, 2018 yılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Bütçesi’nin (E) cetvelinin “Personel Giderleri” bölümünün 2’nci maddesinde açıkça toplu taşıma kartı bedelinin bütün personele ödeneceği ve giyim yardımının sadece kadrolu personele yapılacağını yazmasına rağmen bu toplu taşıma kartı bedeli milletvekili personeline ödenmemiştir.

Yine 2019 Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçe gerekçesinin (E) cetvelinde toplu taşıma kartı bedelinin personele ödeneceği hükmü haizdir; 01 Personel Giderleri 2’nci madde.

2018 Yılı Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçe gerekçesinin (E) cetvelinde personele yapılacak giyim yardımı için açıkça “6253 Sayılı Yasa’nın 30’uncu maddesine göre istihdam edilenler hariç” denilerek giyim yardımı ile toplu taşıma kartı bedeli arasında bir fark da ortaya konulmuştur.

Hâl böyle iken 6253 Sayılı Kanun’un 30’uncu maddesinin 3’üncü fıkrasındaki kısıtlayıcı hükme rağmen bu ödeme yapılabilir mi sorusu akla gelmektedir.

Anayasa’nın 128’inci maddesinin ikinci fıkrası hükmü “Memurların ve diğer kamu görevlilerinin nitelikleri, atanmaları, görev ve yetkileri, hakları ve yükümlülükleri, aylık ve ödenekleri ve diğer özlük işleri kanunla düzenlenir. Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” şeklindedir. Söz konusu fıkranın ikinci cümlesindeki “Ancak, malî ve sosyal haklara ilişkin toplu sözleşme hükümleri saklıdır.” hükmü ise toplu sözleşme hükümleri ile yasalardaki kısıtlayıcı hükümlere aykırı bir hak getirilmişse bu hakkın uygulanması gerektiğini belirtmektedir.

Nitekim, yukarıda da belirtildiği üzere 2018-2019 yılları için imzalanan toplu iş sözleşmesinin 17’nci maddesi ile bu hak bütün personele tanınmış, dolayısıyla da 6253 sayılı Yasa’nın 30’uncu maddesinin (3)’üncü fıkrasındaki kısıtlayıcı düzenleme, toplu taşıma kartı bedeli açısından hükümsüz hâle gelmiştir. Bu nedenle, 6253 Sayılı Yasa’nın 30’uncu maddesine göre istihdam edilen milletvekili personeli için de toplu taşıma kartı bedelinin ödenmesi bir zorunluluktur.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde 6253 sayılı Yasa’nın 30’uncu maddesinin (3)’üncü fıkrası kapsamında istihdam edilen personel sayısı 24 haziran öncesi yaklaşık 1.700 kişi civarındadır. Bu rakam 24 haziran sonrası yaklaşık 1.900 kişi civarına çıkmıştır.

Dolayısıyla aylık 138 TL olan toplu taşıma kartı bedeli olarak ortalama 2018 yılı için Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinden ek 3 milyon TL ödeme yapılmasını gerekmektedir. Bu rakam 2019 yılı bütçesi için enflasyon oranında artırıldığında yaklaşık 4 milyon TL’dir.

Bu konuyu arz ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Girgin.

Sayın Hüseyin Kaçmaz, buyurun lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak)– Sayın Başkanım, değerli üyeler; aslında diğer vekil arkadaşlarımız birçok eksikliğe, eleştiriye değindi. Ben Sayın Çelebi’nin, hatibin birkaç beyanına ilişkin bir şeyler söylemek istedim. Evet, sayın hatip haklı, maalesef ki birçok acı yaşandı ve yaşanmaya devam ediyor. Ben doğma büyüme Şırnaklıyım, onu da söyleyeyim, Silopi ilçesinden. Şunu net bir şekilde söyleyebilirim: Tek bir talebimiz var, gerçek anlamda demokrasi. Hiç kimsenin hakkına, hukukuna da göz dikmiş değiliz, onu net bir şekilde söyleyeyim. Öyle şeyler söylendi ki sanki bizim tarafımızdan yapılmış gibi ama şunu net bir şekilde söyleyeyim: Bunun acısını en çok yaşayan bizleriz. Ben küçük yaşta, maalesef, faili meçhule kurban giden komşumuzu 6 parça hâlinde daha ilkökul 1’inci sınıfta gördüm ve yakın çevremden insanlar hayatını kaybetti, çocukluk arkadaşlarım, okul arkadaşlarımın bir kısmı cezaevinde, hayatını kaybeden var, farklı düşünenler var.

Şunu net bir şekilde söyleyeyim: Biz siyasiler üstümüze düşeni Mecliste yapmadığımız sürece maalesef ki bu acılar yaşanmaya devam edecek. Ben kendi adıma söyleyeyim: Siyasete girmemim tek sebebi, bu ateşe bir nebze de olsa bir damla bile olsa su olup bir nevi barışa katkı sunmaktır, onu net bir şekilde söyleyeyim. Evet, farklı düşünebiliriz, hiç kimseyi de itham altında da bırakmak istemiyorum. Eminim ki hiç kimse şiddetten yana tavır sergilemiyordur ya da öyle bir beklentisi yoktur ama şunu da net bir şekilde söyleyeyim: AKP Hükûmeti hiç mi iyi şeyler yapmadı? Yaptı, onu net bir şekilde söyleyeyim. Ben 2007 döneminde, hatırlıyorum, ailece neredeyse o zaman DTP kapatılacağında -kapatılabileceği iddiası vardı- AKP’ye oy vermeyi düşünüyorduk, onu net bir şekilde söyleyeyim. Evet, Kur’an-ı Kerim’in mealini Kürtçe yazdırdı Diyanet İşleri Başkanlığına, bu hükümetler döneminde, AKP Hükûmeti döneminde ama şunu da net bir şekilde söyleyeyim: Ben Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesinde bu konuya değinmek istiyordum, maalesef ki Diyanetin internet sayfasında 6 dilde yayın yapılıyor ama bunlar arasında Kürtçe yok ve diğer diller de yok, Ermenice de yok, Pomakça da yok, başka diller de yok ama “dış mihraklar” dediğimiz İngilizce, Fransızca, birçok başka diler var. Maalesef ki bu sorun var “Yok.” deyince yok olmuyor.

Hep “millet iradesi” deniliyordu, evet, kıymetlidir tabii ki de ama maalesef ki şu an Kürt halkının seçtiği 107 belediye eş başkanı tutuklandı, görevden alındı ve şu an 99 belediyeye kayyum atanmış durumda. Maalesef ki kayyumların atandığı bu belediyelerde de –sadece birkaç örnek vermek istiyorum, belki zamanımız da yetmeyebilir- Kürtçe, Ermenice ve Türkçe yazılı olan mesela “barış” tabelaları indirildi ya da Kürtçe, Ermenice, Türkçe olan köy tabelaları yine bazı yerlerde değiştirildi. Maalesef ki bu sıkıntılar var. Biz bunları nasıl önleyebiliriz? Ya da bu şiddet sarmalından nasıl bu ülkeyi kurtarabiliriz?

Doğru söylüyorum, şunu net bir şekilde söyleyebilirim ki evet, küçük yaşta bende bile mesela, o dönemdeki belki Kürt siyasi hareketinin talebi doğrultusunda bizde de oluşan durum, bir bağımsızlık anlayışydı ama şu an emin olun, şu an Kürt siyasi hareketinin –bölgede aleyhimize de döndüğü birçok nokta oluyor, bizi bile hainlikle suçlayan Kürt milliyetçileri var “Siz bağımsızlık fikrinden vazgeçtiniz, Kürtleri Türkiyelileştiriyorsunuz.” diye- emin tek istediği demokratik bir cumhuriyet. Şu an bu konuda samimiyetimizden hiç kimsenin şüphesi olmasın. Evet, farklı düşüncelerimiz olabilir, farklı söylemlerimiz olabilir; şu an birçok arkadaşımız tutuklu, birçok arkadaşımız maalesef ki aktif siyaset hayatına katılamıyor ama şunu net bir şekilde söyleyebilirim: Biz burada siyaset yaparken, evimizde otururken başkalarının çocukları, başka gençler, başka insanlar hayatını kaybetmesin. Bunun mücadelesini hep birlikte verelim, biz üstümüze düşeni yapmaya hazırız. Hani onu net bir şekilde söyleyebilirim.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kaçmaz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Başkan, sadece bir cümle söyleyebilir miyim?

BAŞKAN – Ekrem Bey, çok konuşmacı arkadaşım var şu anda.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tek cümle...

BAŞKAN – Şu anda veremiyorum söz, soru-cevapta hakkınızı kullanın.

Komisyon üyelerimizin söz talepleri bitti. Komisyonumuza dışarıdan katılan milletvekili arkadaşlarımızın bir kısmı butona basmamış, kendilerini görüyorum ama ışıkları yanmıyor. Tüm talepleri alayım, sırayla söz vereceğim.

Sayın Erkan Aydın, buyurun lütfen.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle bütçemizin, Meclis Başkanlığının, Ombudsmanlığın ve Sayıştay bütçelerinin hayırlı uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Saat ondan beri, açılışından beri dikkatle bütçe sahiplerinin sunuşlarını izledik. Öncelikle Meclis Başkanlığının bütçesinde Sayın Şentop’un sunuşunda “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir düsturuyla 23 Nisan 1920’de Ankara’da yeniden açılan Türkiye Büyük Millet Meclisi” ifadesini garipsediğimi ifade etmek istiyorum. Hepimizin bildiği gibi, Türkiye Cumhuriyeti’nin kurucu Meclisi Türkiye Büyük Millet Meclisi yeniden açılmamıştır, o gün açılmış ve kuruluş tarihi 23 Nisan 1920’dir. Şimdi, sayın iktidar milletvekilleri algıdan bahsediyorlar ama burada yaratılmak istenen algının da ne olduğunu Sayın Şentop bize açıklarsa seviniriz çünkü Türkiye Büyük Millet Meclisi kurucu Meclistir, yeniden de açılmamıştır.

Şimdi devam edelim, çok fazla konu var ama öncelikle sizlerin sunuşundan devam edelim gene. Soru önergeleri, biliyorsunuz, sözlü soru önergeleri en önemli denetim faaliyetlerinden biriydi ama yeni sistemle birlikte sözlü soru önergesini kaldırdınız ve dolayısıyla bakanlardan direkt soru-cevap şeklinde alabildiğimiz şeyleri alamıyoruz. Ne acıdır ki yazılı olarak verdiğimiz soru önergelerinde gene sizin sunuşunuzda sunduğunuz 4.719 soru önergesinin sadece 282’sini cevaplamışsınız yani sadece yüzde 5’i gibi bir cevaplama oranı.

Gene 27’nci Dönemde demişsiniz ki “106 birleşim, 26 oturum, 1.765 sayfa tutanak” ancak ne hikmetse salı, çarşamba Meclisi çalıştırıp perşembe günleri “milletin iradesi” dediğiniz Meclisi, Türkiye Büyük Millet Meclisini çalıştırmamaktasınız; tabii bunların da sebeplerini merak ediyoruz.

Bunun yanında, Meclisin 2019 bütçesinde yüzde 44,7 gibi bir artış olmuş, 1 milyar 816 milyon gibi bir artış; onları da yazmışsınız.

Gene Meclis bahçesinde bulunan eski milletvekili odalarının olduğu halkla ilişkiler binasının bulunduğu yer, hepimiz biliyoruz, yıkıldı. Sayın Bekaroğlu’nun dile getirdiği “GYODER” denen bir müteahhit derneği geldi burayı yıktı. 2018 bütçesinde buraya 159 milyon TL bir ödenek koymuştunuz. Yenisi mi yapılacak, yoksa bu ödenek GYODER’e mi verildi, bu para nereye harcandı? Baktığımda, bunlar sizin 2018 bütçe açıklamalarınızda görünmüyor ve de 2019’da gene bu binanın yapımıyla ilgili ne kadar bir kaynak ayrıldığına dair herhangi bir bilgi de belge de mevcut değil maalesef yani aslında onun da bir açıklanması gerekiyor.

Gene personel maaşlarıyla ilgili konu birçok arkadaş tarafından dile getirildi ancak orada çok büyük adaletsizlikler olduğunu, özellikle, kapatılan Başbakanlıktaki personelin, öyle bir kurum kalmadığı için, Meclise geldiği ama hangi ücretlerle, hangi kriterlere göre arasında nasıl bir maaş farklarının olduğu da izaha muhtaç.

Gene bizim danışman arkadaşlarımız, “Biz seninle çalışmıyorum.” dediğimizde maaşından işsizlik ödeneği kesilmediği için herhangi bir işsizlik maaşı alamıyor, kıdem tazminatı alamıyor ve hiçbir güvencesi yok. Bu konuların da aslında bu bütçeyle birlikte bir karara ve bir yasal teminata alınmasında gene büyük bir fayda olduğunu düşünüyorum.

Gene Türkiye Büyük Millet Meclisine -her yıl bütçede de oluyor- lüks araç alımı yapılıyor. Şimdi 66 tane araç alınacakmış. Araba almaya gittiğimizde emin olun, aracın özelliklerinin bu kadar detaylı yazıldığı ya da bakıldığı bir talimatname görmedim: 1950 cc, 4 silindir, turbo dizel motor, sürücü yorgunluğu tespit sistemi, araç içi orijinal halı kauçuk taban paspasları, deri döşeme, en az 6,5 inc ve üstü ekran, dört bölge tam otomatik klima, ısıtmalı ön ve arka koltuklar. Yani hem “Tasarruf yapacağız.” dediğiniz, millete “Bu sene tasarruf yılı olacak.” denilen ama sadece Meclisin kırmızı renkteki yepyeni halılarını değiştirmek için, turkuaz renge çevirmek için 1 trilyon 350 milyon gibi bir para harcanıp bunun da neresinin tasarruf olduğunu gene izah etmek gerekiyor.

Gene Meclis bütçesindeki yüzde 44,7 artışın sebeplerinden biri olarak da enflasyon oranındaki artış denmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aydın, teşekkür ediyorum.

ERKAN AYDIN (Bursa) – Toparlıyorum, son cümle.

Aslında Meclis Başkanlığı enflasyon oranındaki artışın da ne kadar yüksek olduğunu ispatlamış oluyor. Umarım asgari ücretlide de bu artış oranını uygular diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Aydın.

Sayın Yüksel Mansur Kılınç.

Buyurun lütfen.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, Sayın Meclis Başkanı Vekilim, değerli milletvekilleri, kurumların değerli başkanları, değerli temsilcileri ve değerli medya emekçileri; Türkiye Büyük Millet Meclisi 2019 yılı bütçe teklifinde “Bu yıl ilk defa, 2019 yılı, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu yani RTÜK için hazine yardımı olarak 40 milyon TL pay ayrılmıştır. Bu tutar toplam bütçemizin yaklaşık yüzde 2,2’sini oluşturmaktadır.” denmektedir.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; radyo televizyon dünyası 1990’lı yıllarda Türkiye’nin gündemine özel radyo ve televizyonlarla gelmiş ve 1994 yılında 3194 sayılı Yasa’yla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu kurulmuş ve kanunu yapılmıştır. Radyo ve Televizyon Üst Kurulu bir anayasal kuruluştur. Daha sonra 2011 yılında ihtiyaç üzerine birçok değişiklikle birlikte 6112 sayılı Yasa’yla Radyo ve Televizyon Üst Kurulu son hâlini, günümüzdeki hâlini almıştır.

Şimdi burada denmektedir ki “bu yıl ilk defa” yani 1994 yılında kurulan Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ilk defa bir ödenek talep etmektedir ve Türkiye Büyük Millet Meclisinde cari transferlerle bir hazine yardımı öngörülmektedir. Ne oldu da yirmi dört yıl sonra Radyo ve Televizyon Üst Kurulu ödenek istemek zorunda kaldı? Hangi gerekçeyle bu bütçe açığı oluştu ve yıllardır Radyo ve Televizyon Üst Kurulu yani gelirlerini radyo ve televizyonların lisans gelirlerinden, radyo ve televizyonlardaki reklamların RTÜK payından ve yayın izin ücretlerinden elde eden Radyo ve Televizyon Üst Kurulu neden bu hâle geldi, neden parasız kaldı, neden ödenek istemek zorunda kaldı? Denebilir ki, yasal bazı düzenlemeler Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun gelirlerinin düşmesine neden oldu, yeni radyolar ve

televizyonlar kurulmadığı için lisans gelirlerinde düşme oldu o nedenle böyle bir ihtiyaç oldu. Biliyoruz ki Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun çeşitli dönemlerdeki başkanları, yöneticileri sürekli Radyo ve Televizyon Üst Kurulunun fazla bütçe vermesinden ve bunu hazineye devretmekten dolayı da yıllarca hep övünmüşlerdir.

Radyo ve Televizyon Üst Kurulu, radyolar ve televizyonların dışında, ayrıca internet ortamındaki yayınların içerikleriyle ilgili de yeni bir görev üstlenmekle karşı karşıyadır. O hâlde, Radyo ve Televizyon Üst Kurulu -düzenleyici ve denetleyici bir kurum olarak uygulamaları- Türkiye’de geleneksel medyanın en önemli unsurlarından radyoları, televizyonları denetlemek ve düzenlemek durumunda olan, sorumluluğu da bu olan bu kurum, aynı zamanda medyadaki özgürlüklerin, demokratik bir medyanın olgunlaştırılması ve bunun koruyucusu olması gerekirken neden bu duruma düşürülmüştür? Yasal düzenlemelerle gelirleri düşürülürken, bugünlerde bir bütçeye ihtiyaç duyarken 2020 yılında da benzer bir durumla karşılaşılacak mıdır? Bu sorularımızın yanıtlarını istiyoruz.

Gerekçelerle ilgili daha sonra Cumhurbaşkanlığı bütçesinde görüşlerimi iletmek üzere teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kılınç.

Sayın Sibel Özdemir, buyurun lütfen.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Değerli Meclis Başkan Vekilimiz, değerli bürokratlar; ben de bütün Komisyon üyelerimizi, milletvekillerimizi saygıyla selamlıyorum.

Evet, gerçekten bugün çok önemli bütçeleri görüşüyoruz. Bugün de konuşmalarda hatiplerimiz tarafından dile getirildi, daha kapsamlı ve daha ayrıntılı bir değerlendirme yapılması gerekiyor bu kurum bütçelerinde.

Meclisten başlayacak olursak... Bir idari yapısı var Meclisin. Ben de üç yıldır görev yapıyorum Parlamentoda. Bir de tabii, son, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte, Meclisteki yasama faaliyetlerimizde tartışmalı noktalar var; işte, soru önergeleri, sözlü soru soramamak. Son, bazı kanunlardaki değişikliklerle... Ki bugün de Bütçe Komisyonunun başlangıç aşamasında tartıştık, İç Tüzük’te hâlâ açıklıklar var. İşte, Mecliste bir kanunu görüşürken bakanlık temsiliyetinin olmamasından komisyon başkanlarının ne kadar zor durumda kaldıklarına ve milletvekillerinin gerek bölgesi gerek kanunla ilgili görüşler ve sorularının, önerilerinin, milletin vekili olarak bizlerin Mecliste ne kadar da işlevsiz bir hâle dönüştüğüne şahit oluyoruz. Bu noktadaki Meclisin, yasama, yürütme ve yargıdaki maalesef kuvvetler birliğine yönelmiş bir sistemde işlevselliği de tartışmalı tabii ki burada.

Nitelikli yasama yapma noktasında -son İç Tüzük’te de gündeme geldi- maalesef bu tam başarılamıyor. Yeni sistemle birlikte, hâlâ -bugün Komisyon görüşmeleri dahi- bir nitelik artacağı, işlevinin artacağı söylenirken bugün bile ne kadar işlevsiz bir noktaya geldiğimizi aslında birlikte yaşıyoruz. Ama maalesef, bu noktada gerçekten kalıcı bir adım atılamıyor ki var olan parlamenter sistemin kazançları, teamülleri de bloke ediliyor. Bir kazanım sağlayamadığımız gibi nitelikli yasama sürecinde ve aktif, daha etkin işlevsel çalışma noktasında, parlamenter sistemin kazanımlarını da yok ediyoruz.

Meclisin çalışma ve idari yapısıyla ilgiliyse... Maalesef, gerçekten -biz milletvekilleri olarak- bu kadar nitelikli insanların bir araya geldiği Parlamento çatısı altında dahi idari sorunlar bir türlü çözülüyor -15 Temmuz sonrasında da bir şantiye alanına maalesef- ve muazzam israflar yapıldığına şahit oluyoruz. Bunlar gündeme getirildi, ben tekrar etmek istemiyorum; halılardan, çerçeveden, camdan birçok alanda... Ama baktığımız zaman, burada gerek biz milletvekillerinin gerek idari personelin gerek

çalışanların, basın mensuplarının, buradaki birçok emekçi insanın gerçekten motivasyonunu artıracak bir ilerleme, bir adım atılamıyor. Benim 4'üncü bütçem oluyor galiba, 2015'te bir geçici bütçeyle başlamıştım. Bu noktada, gerçekten sosyalleşmeyi, buradaki motivasyonun artımını sağlayacak hiçbir düzenleme... İşte, yüzde 44 bütçe artmış, yüzde 56 personel giderlerinde bir artış var. Gerçekten ne olacak? Buradaki personelin çalışma ortamı, koşullarıyla ilgili bir iyileşme olacak mı? Bu noktada nasıl bir adım atılacak? Bunu hâlâ bu bütçe içerisinde maalesef göremiyoruz biz. Bunlar tabii ki önemli ve değerlendirilmesi gereken konular.

Sayıştay raporu başlı başına gerçekten çok değerli ve çok önemli. Ama biz baktığımız zaman, bütün kurumlar maalesef bir vesayet altında. Bu vesayetten kurtulup bağımsız bir denetim yapısına kavuşmadığı sürece, biz, bu şekilde, maalesef, kısır döngü içerisinde böyle tartışarak gideceğiz.

Kesin hesap komisyonu bizim hatiplerimiz tarafından da gündeme getirildi. Eğer gerçekten bir adım atılacaksa, bir kesin hesap komisyonunun, eşit Parlamento temsili olan, bütün partilerin eşit temsiliyle ve belki idaresinin, başkanlığının da muhalefet partilerinden birine teslim edilmesiyle... Bu, bizim partimizin, Cumhuriyet Halk Partisinin en temel... Eğer gerçekten bağımsız bir denetimden bahsedebiliyorsak bu noktada bir adım atmak gerekiyor. Bunu, ben burada tekrar gündeme getirmek istedim. Aksi hâlde, çok kısıtlı bir süre zaten, ben bir beş dakika konuşuyorum, Komisyon üyelerimiz bir on dakika, bunun için de birkaç tane kurumun bütçesiyle ilgili bir veri ya da kalıcı bir şey söylemek mümkün olmuyor maalesef, giderek nitelikten uzaklaştığımızı söylemek istiyorum. İşte, sabah erken saatlerde başlıyoruz ama bakıyorum ben, bir an evvel konuşulsun ve bitsin de geçsin gibi... Böyle bütçelerin gerçekten hiçbirimize bir faydası olmayacaktır.

Meclisle ilgili bir veri var, bunu, ben Meclis Başkanlığına sormak istiyorum.

Başbakanlık biriminin kapatılmasıyla birlikte, Başbakanlıktaki personelin -ben bunu soru önergesi olarak da sordum- önemli bir bölümünün Meclise geçtiği söyleniyor. Bu ne kadar bir kadro? Uzmanlık alanlarına göre mi bir geçiş yapıldı? Geçiş yapan personelin özlük haklarıyla ilgili nasıl bir düzenleme oldu? Bununla ilgili bir bilgi paylaşımı olabilir mi?

Son olarak da kalan bir on saniyemde de Kamu Denetçiliği Kurumuna değinmek istiyorum. Sayın Hocamız Şeref Malkoç... Biz geçen dönemlerde de bütçesini görüştüğümüzde uyarılarda, önemli katkılarda bulunmuştuk. Özellikle tanınırlığı, bilinirliği noktasında bir çalışma yapılması gerekiyor. Avrupa Parlamentosunda Avrupa Ombudsmanı çok aktif ve faal bir yapıya sahip...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Bir on saniye...

Biz de bu uyum süreci noktasında ombudsman kurumunu kurduk ve sizin Başkanlığınızda daha bir aktif ve daha farklı faaliyetler içerisinde olduğunuzu burada dile getirmek istiyorum ama bu Parlamento çatısı altında bir birim olduğunu, bir kurumsal yapı olduğunu, bence vatandaşa daha çok iletmek gerekiyor.

Değerli hatiplerimiz dile getirdiler, kamu kurumlarıyla ilgili yanlış işleyişin, yanlış muameleyle ilgili bütün bilgilerin size ulaştırılması ve sizin de ilgili kamu kurumlarına bağımsız bir şekilde uyarılarda bulunmanız noktasında daha fazla etkin olmanızı ben buradan iletiyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Sayın Kadıgil, buyurun.

Bütçeler üzerinde son konuşmacımızdır.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de değerli hazırunu saygıyla selamlıyorum.

Beş dakikayı bile kullanmayı düşünmüyorum çünkü genel olarak buradaki tüm eleştiriler aynı çerçevede dikkat ederseniz; sürelerimiz yetersiz, önergelerimiz yanıtsız, konuşmalarımız faydasız. Meclise girdiğimden beri bu konuda bir hayal kırıklığı içerisindeyim inanırım. Sayın Şentop, özellikle sizin dinlemenizi çok rica ederim.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Tabii ki.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Bu konuda bir hayal kırıklığı yaşıyorum, genç bir vekil arkadaşınız olarak konuşuyorum çünkü genel olarak şöyle bir algı var Mecliste; kim her ne derse desin buna uygun hareket etmek sanki bir güç zafiyetiymiş gibi değerlendiriliyor iktidar partisi tarafından. Gelen bir kanun teklifinde, bir önergede, herhangi bir şeyde imla hatası bulsak dahi “Düzeltilcekse bu imla hatasını da biz düzeltiriz.” şeklinde genel bir yaklaşım hasıl ve bu, gerçekten, genel olarak Meclisin saygınlığı açısından çok büyük bir rahatsızlık yaratıyor, hem bende hem çevremde, görüştüğüm insanlarda, bu konuda bir çözüm üretmek mecburiyetindeyiz; sizin, bizim, o siyasi partinin, bu siyasi partinin faydası için değil, genel olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığı için.

Bu konuda bir husus daha var, vekiller arası ayırım. Gerçi Sayın Çelebi böyle bir şey olmadığını ifade etti ama katıldığım son eylemlerde... Sadece İstanbul’da olsam “münferit olay” deyip geçeceğim, hem İstanbul’da hem Ankara’da eyleme gidiyoruz, bir eyleme, etkinliğe katılıyoruz, polis arkadaşlarla karşı karşıya geldiğimizde, bir arama noktasından geçtiğimizde, ısrarla “Hangi partiden milletvekilisiniz?” sorusuna muhatap olmaya başladık. Çok tuhaf geliyor bu bana, eskiden böyle bir şey olmazdı. Ben daha çok yeni vekilim, gençken aktivist olarak çok eyleme katıldım. Gözaltı ihtimali olduğunda biz herhangi bir vekil arar ve yanına giderdik gözaltı olmasın diye çünkü kimin hangi partiden vekil olduğunun inanırım hiçbir ehemmiyeti yoktu, milletin seçtiği vekile saygı esastı. Şu anda çeşitli eylemlerde bu şekilde sorulara muhatap olmak, partim adına değil iktidar partisi adına da ve diğer tüm partiler adına da beni gerçekten rahatsız ediyor. Bu konuda İçişleri Bakanlığımızın emniyet güçlerimize vermiş olduğu -yazılı olamaz, olması mümkün değil, ancak- sözlü bir talep, bir beyan oldu mu, bunu ben gerçekten merak ediyorum, eğer olmadıysa da aksi yönde bilgilendirme yapılmasını ve bu -ayıp olarak nitelendireceğim- ayıba son verilmesini önemle istirham ediyorum.

Son olarak TBMM çatısı altında görev yapıyoruz. Ben sendika avukatı kökenli bir arkadaşınızım, işçilerin hakları ve çalışma hukuku, iş hukuku üzerine çalışıyorum bunca yıldır. Geldiğimden beri burada, tabirimi mazur görün, bir kast sistemi içerisinde olduğumuzu tespit etmiş bulunuyorum. Birçok konuşmadan da sizler yani iktidar partisi dâhil aynı görüşte olduğunuzu da anlıyorum. Çaycı arkadaşlarımız var, garson arkadaşlarımız var, polis memuru arkadaşlarımız var. Bizimle birlikte burada emek veriyor bu insanlar. Biz hadi milletvekiliyiz, söylenme gibi bir lüksümüz yok, yirmi dört saatse yirmi dört saat biz çalışacağız. Ama ben sabah dokuzda Meclise girip kapıda aynı polis arkadaşım ile selamlaşıyorum, gece ikide çıkarken kapıda aynı polis arkadaşım ile selamlaşıyorum. Salı günü hepimizin 50, 100 misafiri geliyor, garson arkadaşlar ne yapacağını şaşırmış durumda, kendilerinin bir lokma yiyebildiğini sanmıyorum, çaycılarımız hakeza. Bu kast sistemine ve bu çalışma koşullarına muhakkak bir düzen getirmemiz gerekir, yoksa yasama organı olarak herhangi bir işverene iş sağlığı, iş güvenliği ya da iş hukuku hususunda ahkâm kesme lüksümüz olmaz ve olmayacaktır.

Son diğer bir husus: Danışmanlar aynı şekilde. Benim iki dudağımın arasında 3 danışman arkadaşım, “Kaşının üstünde gözün var.” deyip ben arkadaşımı kovabilirim. Bu arkadaşımın hiçbir tazminat alamayacağı gibi hiçbir hakkı da olmaz, dava açma yetkisi bile olmadığı bilgisi verildi. Böyle bir şey olamaz. Bu uygulanabilir de değil, hukuka uygun da değil. Bu konuda da muhakkak ve muhakkak bizim belki kişisel çıkarlarımıza ters düşmesine rağmen adım atılması ve düzenleme yapılması gerektiği kanaatindeyim.

Bu görüşlerimle birlikte tüm hazırunu tekrar selamlıyorum, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kadıgil, teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçeler ve kesin hesaplar üzerindeki konuşmalar tamamlanmıştır. Milletvekillerimize teşekkür ediyoruz.

Şimdi, soru işlemini başlatacağım. Komisyon üyelerimiz için on dakika, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Ondan sonra da sırasıyla Sayın Meclis Başkan Vekilimize ve ilgili kurum başkanlarına cevap için söz vereceğim.

Soru talepleri için soru sormak isteyenler arkadaşlarımız sisteme girerlerse...

Teşekkür ediyorum.

Sayın Paylan, sizden başlayalım.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Meclis Başkanı Vekilim, Mecliste, geçen yıl, biliyorsunuz, bütün kamuda taşeron işçi uygulaması vardı. Bunu nihayet büyük oranda kaldırdık. Ama inanın, taşeron işçilikten 4/D’ye geçenler çok daha büyük bir mağduriyet yaşadıklarını söylüyorlar. Bakın, Mecliste çalışanlar diğer statüde çalışanlarla çok farklı maaş uygulamalarıyla karşı karşıyalar ve Mecliste yemek yediklerinde dahi yemek paraları kesiliyor bu arkadaşlarımızın Sayın Başkan. Böyle bir şey olabilir mi? Yani Mecliste binlerce çalışan yemek yiyor, taşerondan gelenlere parayla yemek yediriyorsunuz ve maaşlarından kesiyorsunuz. Bu kabul edilebilir mi? İzin paraları kesiliyor. Bu, bir defa çalışma hukukuna aykırı bir uygulama. Ben bu konuda açıkça söyleyeyim, Çalışma Bakanından müfettiş göndermesini isteyeceğim Meclise. Yani müfettiş göndersin, sizi denetlesin. Çünkü bu çalışma hukukuna aykırı bir uygulama. Servis hizmetleri verilmiyor. Bizim danışmanlarımızın bir iş güvenliği yok, kıdem tazminatı güvenceleri yok.

Sayın Başkan, öncelikle biz Mecliste çalışma barışını yaratmak zorundayız. Ben sayın ombudsmana da buradan şikâyetle bulunuyorum. Burada iş barışı anlamında ciddi bir sorun var Sayın Başkan. Yazılı istiyorsunuz, sözlü, şifahen kabul etmiyorsunuz. Meclis tutanakları yazıdır aslında, ben size ihbarda bulunuyorum bu çerçevede. Gelin, denetleyin, çalışma barışını önce burada yaratalım.

Sayın Başkan, onun dışında, Varlık Fonu’nun denetim raporunun gizli bir oturumda görüşülmesine geçen hafta Meclis Başkanlığımız karar vermiş. Komisyon Başkanımız da diyor ki: “Meclis Başkanı bana böyle gönderdi, ben ne yapayım?” Neden bunun gizli bir oturumda yapılması konusunda bir talimat mı, bir görüş mü, bir neyse Komisyon Başkanımız...

BAŞKAN – Komisyonla talimat olmaz kardeş, sözünüzü düzeltin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, neyse, her neyse. Hayır, hayır, nasıl yaptıysa itiraz etmediğinize göre...

BAŞKAN – Bak, kardeş diye girdim konuya Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Bu nasıl bir yöntemle olduysa neden olduğunu lütfen Komisyonumuza açıklayın.

Sonra, bu kaba ve yaralayıcı sözler sözlüğünüz var mı efendim? Kaba ve yaralayıcı söz, hani sorularımıza diyorsunuz ki “‘Rant ekonomisi’ kaba ve yaralayıcıdır.” Lütfen, Meclis Başkanlığı olarak kaba ve yaralayıcı sözler sözlüğünü açıklayın, biz de sorularımızı buna göre soralım.

Son olarak Hakkâri Milletvekilimiz Leyla Güven’in tutukluluğunun devamıyla ilgili ne yaptığınızı merak ediyorum.

Bir de ombudsmana son sorum var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ombudsmana tek bir soru soracağım. İhlaller buluyorsunuz Sayın Ombudsman, çok az ihlaller buluyorsunuz ama bu ihlallerin kaç yürütme tarafından dikkate alınıyor ve alınmazsa ne yapıyorsunuz? Ne tip bir yetkiniz var?

BAŞKAN – Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Öncelikle, Sayın Meclis Başkan Vekilimizden sorulara cevap vermesini tabii ki burada rica edeceğim. Çünkü oturumda Sayın Bakan, maalesef, süresinin tamamını propaganda amaçlı bir konuşmaya ayırarak sorulara cevap vermedi ve sorulara yazılı olarak cevap vereceğini söyledi.

Şimdi, burada, Mecliste de bir cevap alışkanlığı olmadığı için Meclis Başkan Vekilimizden özellikle buradan ayrılmadan cevapları vermesini rica edeceğim.

İlk soru, muhalefet partilerinden gelen kanun teklifleri ne zaman komisyonlara ve oradan da Genel Kurula inecek? Böyle bir çalışmanız olacak mı? Böyle bir beklentimiz var.

Biraz da Türkiye Büyük Millet Meclisi yerleşkesiyle ilgili sorularım var. Yerleşke içerisinde, milletvekillerine ait eski bina neden yıkılmıştır? Orman Genel Müdürlüğüne ait binanın satın alınması için ödenen para ne kadardır? O binayı satın almak yerine yıkılan bina personel yerleşkesi olarak kullanılamaz mıydı?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Bitmedi Sayın Başkanım.

Bina ihtiyacı varsa Türkiye Büyük Millet Meclisinin sahip olduğu bina kullanılamayarak yıkılmış ve yeni bina satın alınmıştır.

Yine soruldu ama Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı Derneğine üye iş adamlarının katkılarıyla yıkılan A ve B blokları yerine yapılması planlanan yeni bina nedir? Bununla da ilgili...

Yeni personellerle ilgili –hemen hızlıca soruyorum- özellikle konuşmamda da belirtmiştim, aynı işi yapanlara farklı maaş ödenmesiyle ilgili... Örneğin, çay ocaklarında görev yapan, hizmet içinde bulunan ve aynı işi yapan kişilere farklı maaş ödemeleri yapıldığı söyleniyor. Bununla ilgili bir açıklama bekliyoruz.

BAŞKAN – Ve teşekkür edeyim.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, ben de bir iki soru sormak istiyorum. Gerçi Garo arkadaşım sordu ama ben de tekrar ederek sormak istiyorum, daha doğrusu bir şey ifade etmek istiyorum: Şimdi, bir araştırma önerisinin reddedilmesinin bir sebebi “rant ekonomisi” lafının geçmiş

olması olarak ifade edildiğinde bir iktisatçı olarak bu, bana gerçekten çok tuhaf geliyor. Yani “rant ekonomisi” olamaz mı? Rant ekonomisi diye bir kavram var, açın iktisat kitaplarını orada görürsünüz. Dolayısıyla buradaki sorun aslında kelimenin kendisi değil, o kararı verecek olan kişinin kafasındaki ideolojik takıntı gibi geliyor bana çünkü başka türlü bir anlam veremiyorum.

Onun dışında, Sayıştaya bir iki soru var, bunları aslında konuşmam sırasında sormaya çalıştım: Mesela bu Varlık Fonu’nun Sayıştay denetimi dışında tutulmasıyla ilgili nasıl bir duygunuz var?

BAŞKAN – Bir şey duyamaz, yasal düzenleme.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Hayır da yani ne hissediyorlar, nasıl değerlendiriyorlar?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayıştay Kanunu da hepsini denetler.

BAŞKAN – Bir şey hissedebildiğini düşünmüyorum.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bunun dışında Sayıştaya... Gerçi “informal” olarak sordum ama burada söylemiş olayım. Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılacak transferler kaleminde 970 bin lira gibi bir rakam var. Hangi kuruluşları kâr amacı gütmeyen kuruluşlar olarak değerlendiriyorlar, bunu öğrenmek istiyorum.

Kamu denetçiliğiyle ilgili olarak da yanlış hatırlamıyorsam, TSK’nin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri kurumun görev alanı dışında bırakılmış. Bu niçin böyle? Bunu tam anlayamadım. Bir de aynı şekilde kâr amacı gütmeyen kuruluşlar orada da var ve orada da transferler kalemi var, orada 94 bin lira gibi gözüktüyor. Bu kuruluşlar hangi kuruluşlardır? Bunu sormuş olayım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Soru bir, bu GYODER’in gerçekten Meclis’le ne gibi ilişkisi var? Ne yapıyor? Kaç liralık iş yaptı? Nedir, neye göre yapıyor bu işi? Bu konuda milletvekillerini ve bütün yurttaşlarımızı bir bilgilendirin, Meclis ile GYODER ilişkisi.

İkinci sorum, bu Meclis Haber dergisi çıkıyor, koca, kalın bir şey, siz de söz ettiniz “faaliyetler” olarak. Yani Meclis Haber dergisi dediğimiz arkadaşlar, gördünüz mü bilmiyorum, “Sayın Başkan öksürdü”, “Başkan oraya gitti”, “Başkan geldi”, “Başkan kapıya çıktı” bunlarla dolu bir dergi ve kocaman bir dergi. Biliyorsunuz, kâğıt acayip bir şekilde arttı, kaç lira olmuş, 950 euro mu filan, artık Resmî Gazete bile basamıyor bizim devletimiz. Nedir yani bu? Buna devam edecek misiniz? Etmeyin, benim önerim bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitiyor.

Meclis Camisi’yle ilgili de kesin bir bilgi verin. Kapatıyor musunuz, kapatmıyor musunuz? Eski hâline getirecek misiniz, getirmeyecek misiniz? Bu konuyla ilgili lütfen bize bir bilgi verin.

Bir de şu anda kaç personel var Mecliste? Ne kadar? Ve eski Sayın Başbakan, şimdiki Meclis Başkanı Başbakanlıktan Meclise kaç personel getirdi? Bunlarla ilgili bilgi verirseniz çok memnun olurum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Ben Ombudsmanlıkla ilgili 2 soru soracağım önce. Bu idari işlemlerle ilgili bir sorun indeksi, sorun önceliği çıkarabildiniz mi, var mı böyle bir çalışma? İkincisi de kamuda takdir ve tercih hakkının kullanılmasındaki -örneğin atama, kaynak tahsisi ve benzeri- tercihlerin hangi saikler dikkate alınarak kullanıldığına yönelik bir -şikâyetler üzerinden tabii bu- şeyiniz var mı?

Sayıştayla ilgili: Şimdi, biliyorsunuz yüksek yargıda, Anayasa Mahkemesi dâhil, üyelerle ilgili bir süre var -tabii bu yasayla konuldu- Sayıştay üyeleri açısından böyle bir süre yok. O çalışmalar, düzenlemeler yapılırken hem o kurumun etkinliğinin artırılması, hizmet kalitesinin artırılması hem de gençlerin önünün açılması gibi kriterler vardı. Geçmişte bu yönde bir çalışma oldu mu bunu merak ettim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ben de sabah sorduğum soruyu tekrar ederek konuşmama başlıyorum. Sayın Sayıştay Başkanımız kendi uygulamakta olduğu kurum kanununun 4'üncü maddesindeki yetkisini kullanmaya başlayacak mı, devam edecek mi? Benim tavsiyem kullanmasıdır ve direnmesidir.

İkinci sorum Sayın Meclis Başkanı Vekilimize. “Torba yasa” diye bir şey var. Yabancı yatırımcılar geldiler, onlara Türk ekonomisi anlatırken bir noktaya geldik “torba yasa” diye bir tabir olacaktı. Düşündüm “Bunun İngilizcesi nedir?” diye, sağındakine, solumdakine –arada Türkler de vardı- sordum; sonra öğrendim ki bunun İngilizcesi “Christmas tree law” muş yani “Yılbaşı ağacının üstüne asılan çeşitli renkler” gibi bir şeymiş bu. Şimdi, biz kendi kültürümüzden baktığımızda Ahmet Cevdet Paşa’nın “Mecelle”si var 1.853 madde, gerçekten bir hukuk abidesi, bunun arkasını maalesef getirememişiz ama Romalılar bunu becermişler. Roma’da bir yasa var, milattan önce 98 yılında geçirilmiş 2 maddelik bir yasa. Bu yasanın 1’inci maddesi, yapılacak olan bir kanunun minimum süresini –maksimum süresini değil- belirliyor. 2’ncisi de torba kanun yapılmasına izin vermiyor. Vatandaşların vatandaşlık hakkı olarak tek bir kanunda tek bir meselenin düzenlenmesini öngörüyor. Dolayısıyla Sayın Başkan, biz de bir gelenek oluşturarak yani hukukun içine girdiği bu kargaşayı önlemek için bu torba yasadan vazgeçebilir miyiz? Yani bu o kadar zor değil. 1920’lerde, 30’larda çıkarılmış ve hâlâ yürürlükte olan yasanın herhangi bir maddesinin herhangi bir satırındaki bir kelime veya iki kelimeyi değiştiriyoruz, bunun için araştır, araştır, araştır. Yani bunu tekrar her yasanın kendi yasasında, her düzenlemenin kendi mevcut yasası içerisinde değiştirilmesi yapılamaz mı? Bu konuda bir adım atmayı düşünür müsünüz?

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Bir sorum daha var.

BAŞKAN – Tabii, buyurun.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Eğer kabul ederseniz Sayın Ombudsmanımıza söyleyeceğim, bir soru değil, bir tavsiye.

Sizin şu anda yürütmekte olduğunuz yasada, aldığınız kararlarla ilgili herhangi bir yaptırım gücünüz yok. Ben şöyle düşünüyorum: Eğer sizin sadakatınız sizi o makama getirene değil de o kanunaysa o kanun çerçevesinde sadakatınızı oraya kullanırsanız sizin elinizde bir fırsat var. Bu fırsat öyle bir fırsat ki bütün idari birimleri tiril tiril titretebilirsiniz. Bunu kullanmak ister misiniz?

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Aydın...

ERKAN AYDIN (Bursa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Başbakanlık bütçesi geçen sene yapıldı malumunuz ama 24 Hazirandan sonra Başbakanlık kapatıldığı için kalan bütçe hangi kurumlara ve ne kadar oranda para transfer edildi?

Gene, buradan gelen personel “havuz” olarak adlandırdığımız bir havuza gitti ama hangi hangi görevlere geldi ve bu personel sayısı ne kadar? Ne kadarı atamayı bekliyor? Bu personelin de geldiği kurumlardaki özlük hakları korunacak mı? Bunların akıbeti ne olacak?

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Meclis bütçesinde “cari transferler” altındaki hane halkına yapılan transferlerle ilgili ayrıntılı bilgi verebilir misiniz?

Bir de –sorulmuştu- yardımcı hizmetler sınıfına tabi personelle ilgili sorum olacak. Burada yardımcı hizmetler sınıfına dâhil olan personelin eğitim seviyeleri ne olursa olsun üst derecelere açılmış kadro bulunmamakta ve öğrenim durumlarına eş değer derecelere yükselmeleri de mümkün olmamakta. Meclisimizde yardımcı hizmetler sınıfına tabi kaç personel var ve bir düzenlemeye gidilecek mi?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Arslan...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Sayın Başkan, öncelikle Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesinin çok ekonomik bir şekilde değerlendirilmesinin çok önemli olduğunu sayıyorum. Bunun geçmiş yıllarda iyi kullanılmadığını ve gereksiz yere birçok harcamanın yapıldığını görüyoruz. Özellikle kulislerdeki koltukların eskimediği hâlde yenilenmiş olması, halılar eskimediği hâlde turkuaz renkli halılarla döşenmiş olması... Gerçekten, bu işin farklı boyutlara doğru çekilmeye çalışıldığını düşünüyorum.

Ayrıca, Başbakanlığın lağvedilmesiyle ilgili olarak, gelen personelin Türkiye Büyük Millet Meclisine ne kadar mali yükü gelmiştir? Onu da öğrenmek istiyorum.

Yine, bu bütçe içinde görüştüğümüz Sayıştay Başkanlığı bütçesinin de geçmiş döneme ilişkin olarak israf ve usulsüzlüklerin denetiminden sorumlu olan Sayıştay Başkanının özellikle kendisinin bunlara dikkat etmediği, şatafatı ve özentiye çok fazlasıyla öne çıkaran bir hizmet anlayışını ortaya koymaya çalıştığını görüyorum. Buna ilişkin yapılan, bu tefrişatla ilgili yapılan harcamanın miktarının ne olduğunu öğrenmek istiyorum.

Ayrıca...

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Bir sorum daha var Sayın Başkan.

Sayın Başkanın yeni görevine gelmesinden sonra eski Başkanın odasında bulunan yani aynı odada bulunan Atatürk fotoğrafını niye küçülterek oraya astığını da öğrenmek istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Soru işlemi tamamlanmıştır.

Bir soru da ben ilave etmek istiyorum.

Meclis idari teşkilatının Giyim Yönetmeliğine göre personele yapılan giyim yardımı sadece 4/A, 4/B ve 4/C sınıftaki personele yapılmaktadır. 4/D kapsamındaki daimî işler sürekli işçi kadrosundaki arkadaşlarımız bu giyim yardımını alamıyorlar. Bu yönde yönetmelikte bir değişiklik yapıp onlara da giyim yardımı vermeyi düşünüyor musunuz?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, yemek de yemiyorlar?

BAŞKAN – Yemek yeniliyor, veriliyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, parayla yeniliyor, maaştan kesiliyor.

BAŞKAN – Hayır, yemek maaşlarından kesilmiyor. 5 lira yemek ücreti, 14 lira yol yardımı maaşlarına ilave ediliyor. Sadece, personel akşam kaldığında fazla mesai alıyor ancak akşam yemeğiyle ilgili ayrıca bir yemek parası ödemesi yapılmıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yanlış biliyorsunuz Sayın Başkan.

BAŞKAN – Diğer bütün personelde de aynı şey söz konusu.

Bu konuda da yanlış biliyorsam, Sayın Başkan, onu da düzeltirseniz sevinirim.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Meclis Başkanı Vekilimize söz vereceğim.

Sayın Şentop, süreniz yarım saattir. Ondan sonra da diğer başkanlara da onar dakika cevap hakkı için tekrar söz vereceğim İç Tüzük 29'a göre.

Buyurun.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Değerli Başkan, değerli üyeler, milletvekillerimiz; hepinizi tekrar saygıyla selamlıyorum. Arkadaşlarımızın konuşmaları, değerlendirmeleri, eleştirileri için peşinen teşekkür ediyorum.

Yapılan konuşmaların ağırlıklı bir kısmı aslında yapılan Anayasa değişikliği ve hükümet sistemiyle ilgiliydi. Ben, bazılarında süre tuttum, değerli arkadaşlarımızın, konuşanların asgari olarak yüzde 40 civarında sürelerini Anayasa değişikliği ve bununla ilgili hususlara ayırdıklarını gördüm. Burada birkaç hususa temas edeceğim ona dair.

Malumunuz, 16 Nisanda Anayasa değişikliği referandumla kabul edildi. Bu konuyla ilgili, kısaca, yapılan değişiklik Türkiye'deki hükümet sistemi değişikliğidir. Türkiye, parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçti. Bu konu birdenbire ortaya çıkmış bir konu değil, biraz o tarihten geriye doğru hızlıca birkaç tarihe işaret edeceğim. 12 Haziran 2011 seçimlerinden sonra yeni bir Anayasa yapımıyla ilgili bir komisyon oluşturulmuştu, Uzlaşma Komisyonu. Bu Komisyon, 2011 yılının Kasım ayında çalışmalara başladı, 2013 yılının yine Ekim ayı civarında bu çalışmaları bitirdi, yaklaşık iki yılın üzerinde bir süre çalışma yürüttü. Burada AK PARTİ'nin, sadece AK PARTİ'nin değil, dört siyasi partinin Meclisin web sayfasında da bulunan, Uzlaşma Komisyonuna sunmuş oldukları bir bütün anayasa teklifleri vardır ilk defa. AK PARTİ'nin yeni anayasa teklifinde de esasen hükümet sistemi başkanlık sistemidir ve 2012 yılında verilen, o sistemle ilgili teklifin çok büyük bir kısmı, önemli bir kısmı 16 Nisandaki değişikliklerle bazı değişikliklerle değerlendirilmiştir. Daha geriye gittiğimizde, Sayın Cumhurbaşkanımızın veya AK PARTİ temsilcilerinin, sözcülerinin başkanlık sistemiyle ilgili açıklamaları var. Ben çok detaya girmeyeceğim, birçok siyasi parti başkanının, Cumhuriyet Halk Partisi yetkilileri hariç olmak üzere, ta 1960'a kadar götürebileceğimiz hükümet sistemiyle ilgili değişiklik teklifleri var.

Bir husus kapsayıcı olduğu için değineceğim. Nisan 1982’de Birikim Yayınları’ndan çıkan bir kitap var; İki Seminer ve Bir Reform Önerisinde Tartışılan Anayasa, Osman Balcıgil derlemiştir. “İki seminer” dedikleri, 1980’in Ocak ve Mart aylarında, biri İstanbul Siyasal Bilgiler Fakültesi, biri İstanbul Barosunun öncülüğünde yapılmış olan iki seminer. “Reform önerisi” ise Forum dergisinin o zaman eki olarak yayımlanan, bir anayasa taslağı aslında içeren, Coşkun Kırca ve Adnan Başer Kafaoglu tarafından hazırlanmış bir reform önerisidir. Bu çok önemlidir, bunu arkadaşlarımız da 82 Anayasası’nı mukayese ettiklerinde de görecekler; 82 Anayasası’nın çok önemli kısmı, iskeleti bu reform önerisi üzerine oturur. Bütün bunlardan hareketle hazırlanmış bir kitaptır bu. Bu kitapta bir bölüm, derleme, başlık “Başkanlık, Yarı Başkanlık” başlığıdır. Burada diyor ki: “Son on yıldır Türkiye’de en çok tartışılan konuların başında başkanlık sistemi gelmektedir.” 1982’de basılmış bir kitaptan bahsediyorum. Demek ki yazara göre -ki bu konudaki çalışmaları takip eden biri- en azından 1972’den 82’ye kadar on yıl tartışılmış bir konu. Daha geri de götürebiliriz, detaya girmeyeceğim. Yani bu konu birdenbire ortaya çıkmış değil, 1961 Anayasası’nın kabulünden itibaren Türkiye’de bir hükümet sistemi tartışması vardır. Yarı başkanlık sistemini mesela Profesör Yaşar Karayalçın Hoca -Allah sıhhat, afiyet versin- o, Fransız sistemini önermektedir o seminerlerden birisinde. Başkanlık sistemini, yarı başkanlık sistemini önerenler var; siyasetçiler var, akademisyenler var. Yani bu tartışma Türkiye’de devam eden bir tartışmadır ve nihayetinde bu hükümet sistemi değişikliği gerçekleşmiştir. Üzerindeki çalışmalar da yetersiz, eksik, aceleye getirilmiş falan değil; 2012’den beri bizim üzerinde çalıştığımız bir metin. Daha sonra Milliyetçi Hareket Partisinden arkadaşlarımızla beraber de üzerinde ayrıca bir çalışma yapıldı, daha sonra referanduma sunulan metin hâline geldi.

İç Tüzük’le ilgili değişikliğe gelince, tabii, esas Türkiye’de, Sayın Kalaycı’nın da bahsettiği gibi, yeni bir iç tüzüğe ihtiyaç var. Bu 1973’te hazırlanmış bir iç tüzük; üzerinden bir Anayasa değişikliği geçmiş, daha sonra yeni bir Anayasa geçmiş ve Anayasa değişiklikleri ve arkasından hükümet sistemi değişikliği. Türkiye’nin yeni baştan, sisteme uygun bir iç tüzük hazırlaması gerekiyor. Doğrudur fakat iç tüzüğün mutabakatla hazırlanması, büyük ölçüde bir mutabakatla hazırlanması gerekir diye düşünüyoruz. Bizim yapmış olduğumuz, bu yeni Meclis açıldıktan sonra ilk teklif olarak verilen ve şu anda kanunlaşan İç Tüzük değişikliği, sadece Anayasa’ya uyumlu ilgili teknik düzenlemeler içeren bir metindi. Dolayısıyla, yeni sisteme aykırı olan hususlar büyük ölçüde temizlenmiş, sistemin getirdiği bazı vazgeçilmez unsurlar da yine mutabakatla sağlanmıştır. Ama yeni bir iç tüzük konusunda bütün siyasi partilerin katılacağı bir çalışmanın yapılması gerektiğini ben de düşünüyorum.

Şimdi, burada dile getirilen hususlarla ilgili, hepsine cevap vermeye çalışacağım vaktim yettiği miktarda ama bütün arkadaşlarımızın ağırlıklı olarak dile getirmiş oldukları, personelle ilgili bir husus var, önce buna değineceğim.

Şimdi, personel arasındaki ücret politikası, eşit işe eşit ücret politikasıyla ilgili ağırlıklı olarak sorular vardı. Burada statü farklılığına tabi olarak ortaya çıkan ücret dengesizlikleri Türkiye Büyük Millet Meclisinde olduğu gibi diğer kamu kurumlarında da mevcuttur. Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinde statü farklılığından kaynaklanan bir ücret dengesizliğinin tüm kamu personeli sisteminde yapılacak genel düzenlemelerle çözümlenmesinin uygun olacağı değerlendirilmektedir. 666 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle kurumumuzda 15 Ocak 2012 tarihinden sonra göreve başlayan personele diğer kamu kurumlarıyla birlikte ücret eşitliği getirilmiştir.

657 sayılı Kanun’un 4/C maddesine tabi geçici personelin 657 sayılı Kanun’un 4/B maddesine göre sözleşmeli personel statüsüne geçirilmesi hakkında sorular vardı. 4/C fıkrasına göre geçici personel çalıştırılmaktayken 696 sayılı KHK’yle geçici personel pozisyonlarında çalıştırılmakta olan,

hâlen yürütmekte oldukları hizmetleri aynı şekilde yerine getirmeye devam etmek üzere 1.373 personel 657 sayılı Kanun'un 4/B fıkrasına göre sözleşmeli personel statüsüne geçirilmişlerdir. Bu personele 222 TL net zam yapılmıştır bu statü değişikliğinden sonra.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yemek yiyebiliyorlar mı?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Tabii.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Neyle yiyebiliyorlar?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bir dakika, geleceğiz onlara.

Yardımcı hizmetler sınıfından genel idare hizmetleri sınıfına geçmek isteyen personelin durum hakkında yine arkadaşlarımız dile getirdiler. Türkiye Büyük Millet Meclisinde yardımcı hizmetler sınıfında 279 personel bulunmaktadır. Bu personelin genel idare hizmetleri sınıfına atanabilmesi için Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'ne göre yapılacak sınavda başarılı olması gerekmektedir. 2018 Kasım ayı içerisinde sınav yapılması için ilana çıkılacaktır. Kamuda yardımcı hizmetler sınıfı kadrosunda 110 bin personel çalışmaktadır. Yardımcı hizmetler sınıfındakilerin genel idare hizmetleri geçme yönündeki talepleri sürekli gündeme gelmekte, iki yılda bir kamu memur sendikaları ve konfederasyonları tarafından toplu iş sözleşmesi masasında da gündeme gelmektedir. Bunun toplu bir şekilde, kamudaki yardımcı hizmetler sınıfındaki bütün personeli kapsayacak şekilde bir düzenlemeyle ele alınması gerektiğini düşünüyoruz.

Yine, bu yardımcı hizmetler sınıfındaki kavaslarla ilgili de bir husus vardı. Bununla ilgili olarak da yine Görevde Yükselme ve Unvan Değişikliği Yönetmeliği'ne göre iki yıllık eğitim veren fakülte mezunu olmak, 4/A kadrosunda iki yıl görev yapmış olmak, yapılacak sınavda başarılı olmak gibi şartlar var. 2014 yılında yapılan bir sınavda 2 personel kadroya atanmış, 7 kadronun 5'i boş bulunmaktadır. Şu anda 2'si kavas unvanlı, 6'sı hizmetli kadrosunda olup fiilen kavaslık yapan toplam 8 personel tarafından kavaslık hizmetleri yürütülmektedir.

Diğer hususla ilgili, taşerondan kadroya geçen arkadaşların durumuyla ilgili farklılık onların daha önceki statülerinden kaynaklanıyor. Başkanlık Divanında da bu konu geçen ay görüşülmüştü, bunu çalışıyor arkadaşlarımız, Meclis Başkanımız “Eğer Meclis yönetimine, Başkanlığa verilmiş bir yetki varsa bu hususla ilgili ben kendim bu konuda düzenleme yapacağım.” demişti, o konuda bir değerlendirme yapıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bir yemek yemeleri niye problem? Yemek yesinler, maaşlarından düşmesin. Bunlara biz idare olarak karar veremez miyiz? Ne var? 270 kişi yemek yesin, niye maaşından kesiyoruz? Niye yıllık izinlerini maaşlarından kesiyoruz? Neden servis sağlamıyoruz?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Şimdi, bir dakika... Sorular soruldu. Yemek ücretleriyle ilgili maaşlarında yemek ücreti olarak bir kalem var, öyle bir ödeme yapılıyor kendilerine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama yemek yedikçe kesiyorlar maaşlarından.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Hayır, yemek için bir para veriliyor kendilerine.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yemek yemiyorlar o yüzden bakın. Kaç gün yediyse o kadar kesiyorsunuz değil mi? Olur mu böyle bir şey. Yemek yemiyor o yüzden insanlar, yetmiyor maaşları. Yemek yemiyorlar, sandviç getiriyorlar evden.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Şimdi, Sayın Paylan, maaşlarda yemek bedeli diye bir kalem, bir ödeme yapılıyor, bu ödeme de yemek yendiği zaman alınıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Çalışanın sandviç getirmesi olur mu Sayın Başkan?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Anlatamıyor muyum ben? Maaşına yemek ücreti diye bir kalem veriliyor, bu niçin veriliyor?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ama bu maaşı, aldığı para. Yemiyor, bakın, sandviç getiriyor çünkü maaşından kesiliyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Anlayamıyorum yani o zaman “Bu yemek ücreti maaşa ilave edilmemeli, yemek için lokanta hizmetlerine verilmeli.” onu mu diyorsunuz?

BAŞKAN – Sayın Başkanım, burada önemli olan, tabii, akşamları kaldıklarında personel ilave yemek ücreti almıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – On altı saat çalıştırıyor Sayın Başkan buradaki personeli, İş Kanunu’na aykırı.

BAŞKAN – Yani ilave bir fazla mesai veriliyor ama bir yemek ücreti ödemesi yapılmıyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Onunla ilgili bilgi verdim, Başkanımızın Başkanlık Divanındaki açıklaması vardı, ona binaen bir çalışma yapılıyor o farklılıklarla ilgili. Yani bir kanun düzenlemesi yapılmadan halledilebilecek bir çözüm var mı diye, onunla ilgili bir çalışma yapılıyor.

BAŞKAN – Bir de çalışanların teşviki kesildi, herhâlde onunla ilgili de bir düzenleme, çalışma yapılıyor.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İnsanların izin paralarını neden kesiyorsunuz mesela? İzne çıktıklarında maaşları kesiliyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – İş Kanunu’nu uygulayın.

BAŞKAN – İzne çıktıklarında yol ve yemek paraları kesiliyor yani maaşın içerisindeki yol ve yemek düşüyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Şimdi, arkadaşlar, yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması önergelerinin iade edilmesiyle ilgili bir husus dile getirildi. Burada, Meclis İhtüzüğü’nün 67’nci maddesine göre, kaba ve yaralayıcı sözleri içeren yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması önergeleri, yine İç Tüzük’ün 96’nci maddesine göre kişisel görüş ve özel yaşama ilişkin konuları içeren yazılı soru önergeleri, yine İç Tüzük’ün 97’nci maddesine göre istişare amaçlı konuları içeren yazılı soru önergeleri, Anayasa’nın 138’inci maddesine göre yargı yetkisinin kullanılmasıyla ilgili yazılı soru, genel görüşme, Meclis araştırması önergeleri gerekli düzeltmeleri yapmak üzere önerge sahiplerine iade edilmektedir.

Başkanlığa sunulan önergeler, Anayasa ve İç Tüzük’te öngörülen emredici hükümlere uygunluk bakımından Başkanlıkça yapılan değerlendirme sonucu işleme alınmakta veya sahibine iade edilmektedir.

Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğü’nün 67’nci maddesinin ikinci fıkrası “Başkanlığa gelen yazı ve önergelerde kaba ve yaralayıcı sözler varsa, Başkan, gereken düzeltmelerin yapılması için, o yazı veya önergeyi sahibine geri verir.” hükmünü haizdir. Bu bakımdan bir değerlendirme yapılmaktadır.

Tabii, söylediğinizle ilgili bir bilgim yok o konuda ne var ama iade edilenlerle ilgili bazı hususları burada söyleyebilirim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben de size söyledim neden iade edildiğini.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – “Çözüm değil, çatışma tercih edilmiştir.” “Barışta değil, savaşta ısrar edileceğinin göstergesi olmuştur.” “Düşük yoğunluklu savaş” Birçok araştırma önergelerinde ve soru önergelerinde geçmesi... “Sivil Kürtlere yönelik olarak gerçekleştirdiği katliamlar” tabiri... “Şakilerin, baldırı çıplakların, çapulcuların had bilmez kalkışması” “toplular katliamlar” “savaş politikaları” “savaşı çağıran politikalar” “Kürt kentleri” vesaire gibi burada birçok husus, ibare var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, ben size 150 tane sayabilirim.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Var tabii. Siz de içinden bir seçme yapmış olabilirsiniz, olabilir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, siz özel seçmişsiniz de onlarda da bir şey yok. Bir siyasetçi bunları söyleyebilir, demokrasi...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Peki, kaba ve yaralayıcı ifade ne olacak, orada bir süs olarak mı kalacak 67’nci maddede? Öyle bir şey olamaz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim, bunlar kaba ve yaralayıcı ifadeler değil.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar. Sayın Paylan, lütfen, tecrübeli bir üyesiniz siz, böyle bir usul olmadığını biliyorsunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – “Kaba ve yaralayıcı” diyor Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Paylan, şimdi, sizin de dile getirdiğiniz bir husus var. Burada bir kitap göstereceğim Mimar Ziya Payzın’ın. Meclisteki yapıyı yapan Holzmeister’la beraber mimarı olan bir zat. Buradaki yapı topluluğunu “külliye” olarak ifade ediyor kendisi. “Kemal Paşa Külliyesi ve Yedi İlkesi” diye bir kitap var.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Nereyi, burayı mı ilan etmiş?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Evet, evet, burayı.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kemal Paşa Külliyesi mi?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Yani Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün talimatıyla burada bir düzenleme yapıldığı için o tarihlerde, daha başlangıçta...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Kemal Paşa Külliyesi olarak kalır o zaman, hepsi beraber.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – İşte, öyle demiş ama bu sadece Meclis...

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – “Külliyeyi buradan aldık.” dersiniz Kemal Paşa...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Tathioğlu, müsaade edin, ben anlatayım.

Bu, burada Meclisin de içinde bulunduğu, bu Güvenpark’ın da içinde bulunduğu bir alandan bahsediyor bu yapılan çalışma. “Külliyeye” tabirine itiraz vardı ya...

CAVİT ARI (Antalya) – Ediyoruz Sayın Başkan.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – ...sizin itirazınız “külliye” tabirine değil de öncesine. O ayrı bir konu, isterseniz onu da anlatayım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Külliye ne demek Sayın Başkan?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – “Külliyeye” tabiri burada geçiyor. “Külliyeye” belli bir amaca tahsis edilmiş, birden fazla yapıdan oluşan bir yapı topluluğu şeklinde...

CAVİT ARI (Antalya) – Türk Dil Kurumundaki karşılığı nedir Sayın Başkanım?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cami ve etrafındaki yapı topluluğu...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Osmanlı Devleti’ndeki külliyelerle ilgili öyle bir tabir var ama bu konuda...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Camisiz külliye olur mu?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Olur.

Bu konuda “kampüs”, “yerleşke” ve “külliye” tabirleri beraber kullanılıyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Beştepe’ye “külliye” demenize bir şey demedik ama buraya demeyin.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – “Külliye” tabirinin veya kampüsün veya yerleşkenin kullanılmasıyla ilgili bir hukuki düzenleme yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – O kitaba bakabilir miyiz?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Külliye için de yok ama kampüs için de yok, yerleşke için de yok. Dolayısıyla bu konuda daha önce yazılmış bir eser de var, bir tercihtir bu.

CAVİT ARI (Antalya) – “Meclis” demeniz daha uygun Sayın Başkan, “külliye” demek zorunda değiliz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kitaba bakabilir miyiz?

BAŞKAN – Arkadaşlar, böyle bir usul yok lütfen.

Sayın Arı...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Kitaba bakabilir miyiz?

BAŞKAN – Tamam, kitaptan isteyeceğim Sayın Sındır.

Sayın Başkan, Komisyon üyelerimize dağıtmak için bize o kitaptan 30 tane gönderebilirseniz dağıtalım lütfen.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bulabilirsek tabii, arkadaşlarımız bir baksınlar.

CAVİT ARI (Antalya) – Gerek yok efendim, neyi isteyeceğiz biz. Türkiye Büyük Millet Meclisi burası, “külliye” diye yeni bir tabir çıkarılması uygun değil efendim.

BAŞKAN – Sayın Arı, müsaade edin.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi şu an içinde bulunduğumuz bina fakat burada daha önce “Halkla İlişkiler Binası” diye bir bina vardı, şimdi başka bir bina daha var.

CAVİT ARI (Antalya) – “Külliye” diye bir ifade kabul edilemez.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Arka tarafta çiçek üretilen bir bölge var. Meclisin bütününe kastediyoruz, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi binasının da bulunduğu bir alanı kastediyoruz. Bunun için bir ifade kullanmamız lazım. Biz de bunu kapsayacak bir ifade olarak... “Külliye” zaten “her şeyi”, “tamamı” anlamına gelen kapsayıcı bir ifadedir.

CAVİT ARI (Antalya) – Türk Dil Kurumundaki karşılığı olarak...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman Türkçedeki karşılığı...

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim, yeni bir tanımlama uydurmaya çalışmayın. Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, yeni bir tanımlama uydurmaya çalışmayın.

BAŞKAN – Arkadaşlar, ama bakın... Sayın Arı, Sayın Paylan; rica ediyorum. Sayın Arı, hadi, siz yenisiniz de Sayın Paylan, siz çok tecrübelisiniz, yapmayın bunu. Yapmayın... (Gürültüler)

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Devam ediyorum Sayın Başkanım...

CAVİT ARI (Antalya) – Türkiye Büyük Millet Meclisiyle ilgili yeni bir tanımlama uydurmaya çalışmasınlar.

BAŞKAN – Arkadaşlar, hiç kimse Türkiye...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya yeni bir tanımlama değil, eskiden de kullanılıyormuş “külliye” diye.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin... Sayın Aydemir, bir müsaade edin.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama niye konuşuyor burada.

BAŞKAN – Sayın Arslan, müsaade edin.

CAVİT ARI (Antalya) – “Türkiye Büyük Millet Meclisi”dir buranın adı, “külliye” olamaz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Allah Allah, arkadaşım, başka bir şey diyen var mı sanki.

BAŞKAN – Hiç kimse Türkiye Büyük Millet Meclisini tartışmaya açamaz zaten, böyle bir şey söz konusu değil. Rica ediyorum. Hiç kimse Türkiye Büyük Millet Meclisini tartışmıyor, tartışmaya da açamaz zaten. Mesele o değil.

CAVİT ARI (Antalya) – “Külliye” ifadesiyle burası tanımlanamaz Sayın Başkanım. Beştepe’ye diyecekseniz siz deyin oraya.

BAŞKAN – Sayın Başkan genel anlamda yerleşkeyi tanımlamak yerine, “yerleşke” yerine “külliye” adını kullandı. Siz de “yerleşke” dersiniz, “kampüs” dersiniz. (Gürültüler)

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Neyse arkadaşlar...

Sayın Başkan, ben genele hitap ediyorum. Daha fazla, daha detay, daha açıklayıcı bilgi isteyen arkadaşlar olursa dışarıda onlara ben anlatabilirim, anlamalarına yardımcı olabilirim.

CAVİT ARI (Antalya) – Kullanamazsınız efendim. Türk Dili Kurumundaki karşılığı bellidir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – TDK ne diyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya, kullanana söyle sen. Kim kullanıyor?

CAVİT ARI (Antalya) – Siz kullanıyorsunuz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önceden kullanılmış zaten, yeni kullanılmıyor ki bu.

BAŞKAN – Arkadaşlar bakın... Ya arkadaşlar, 18.30’da biz diğer bütçe görüşmelerine başlayacağız.

CAVİT ARI (Antalya) – “Türkiye Büyük Millet Meclisi”dir burasının adı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Önceden yok mu? Yeni olan bir şey yok.

BAŞKAN – Bakın, size yazık, seslerinize yazık, gırtlaklarınıza yazık. Yani kendinize şey yapmayın.

Sayın Başkan Vekilimiz, siz devam edin lütfen, buyurun.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Yine, Sayın Paylan’ın dile getirdiği tutuklu Milletvekili Leyla Güven’le ilgili hususta Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına hukuken...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, kitaba bakmak için rica ediyorum, geri vereceğim kendisine.

BAŞKAN – Vereceğim, vereceğim, isteyeceğim efendim.

Sayın Başkanım, kitabı bir beş dakikalığına ödünç alabilir miyiz; Sayın Sındır’a gönderelim.

Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, on dakikanız kaldı.

Buyurun.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının milletvekilleriyle ilgili olarak, yargı aşamasında bulunan hususlarla ilgili olarak yapacağı bir şey yoktur. Malumunuz, Anayasa’daki “kuvvetler ayrılığı”, “hukukun üstünlüğü” prensipleri karşısında Başkanlığımızın yargının bu yetkisini kullanmasına karşı bir tasarrufta bulunamayacağı hepimizin malumu olmalıdır. Anayasa’nın 138’inci maddesinin ikinci fıkrası, hiçbir organ, makam, merci veya kişinin yargı yetkisinin kullanılmasında mahkemelere ve hâkimlere emir ve talimat veremeyeceğini, genelge gönderemeyeceğini, tavsiye, telkinde bulunamayacağını hükme bağlamıştır.

5/12/2016 tarihinde 31’inci Birleşimde de Meclis Başkanı tarafından Genel Kurulda bu hususlara dikkat çekilmiş, Anayasa’nın geçici 20’nci maddesi kapsamında sürmekte olduğu ifade edilmiştir.

15 Temmuz darbe girişiminin ardından Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan tadilatlarla ilgili birçok husus dile getirildi. Bunları çok hızlı bir şekilde ifade edeceğim.

Türkiye Büyük Millet Meclisinde yapılan tadilat ve onarım çalışmaları hakkında Meclis Başkanlık Divanına ve TBMM Başkanlık Divanına katılan tüm partilerin grup başkan vekillerine bilgi verilmiştir. Söz konusu çalışmalar Meclis Başkanlık Divanınca TBMM Başkanlığına verilen yetki kapsamında Millî Saraylar Bilim ve Değerlendirme Kurulu onayıyla, TBMM ile GYODER konsorsiyumu arasında imzalanan 24/8/2016 tarihli protokol kapsamında, GYODER konsorsiyumu iş ortaklığı tarafından bedelsiz olarak yaptırılmıştır.

15 Temmuz sonrası yapılan başlıca işler: Genel Kurul binası, Başkanlık makam odası, ziyaretçi kabul binası, ön bahçede meydana gelen tahribat yapılan bakım, onarım çalışmalarıyla kısa zamanda giderildi. Ana binadaki asansörler yenilendi. Ana bina kapılarının tadilat, bakım, onarımları yapıldı. İç bahçede bomba düşen bölgelerin etrafı şeffaf camla kapatılarak ziyarete açıldı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hiçbir şey duyamıyoruz, anlamıyoruz; yavaş ol. Sayın Başkan, hiçbir şey anlamıyoruz.

BAŞKAN – İyi bir doktor biliyorum üstat, tavsiye ederim şeyden sonra. Yani ben duyuyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Başkanlık Divanı Toplantı Salonu günün şartlarına uygun hâle getirildi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Vermesin cevap. Ya böyle bütçe müzakeresi mi olur? Bu ne ya! Ayıp, ayıp ya!

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Kulisler milletvekillerinin talep ve ihtiyaçları dikkate alınarak daha uygun hâle getirildi. Günümüz sivil savunma şartlarına uygun, her türlü afete ve saldırıya karşı Meclisin etrafı donanımlı ve fonksiyonel hâle getirildi... (Gürültüler)

BAŞKAN – Ama arkadaşlar, bakın, hakikaten yani biraz sessiz olursak hepimiz anlayacağız.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mikrofona yaklaşır mısınız, sesiniz duyulmuyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Duymamanızın sebebi mikrofona değil, tam arkanızdaki Sayın Bekaroğlu’nun gürültüsü.

...Santral sistemi kurularak sabit telefonlar daha teknolojik hâle getirildi. Üst düzey güvenlik önlemleri alındı. Antidrone test sistemi kuruldu. Siber saldırılara karşı en üst düzeyde tedbirler alındı. Acil müdahale gerektiren durumlarda stratejik personelden oluşan, 7/24 hizmet veren Acil Durum Merkezi kuruldu. Ana binanın muhtelif noktalarına 68 turnike kuruldu. Bilgi işlem ve elektronik ağ sistemleri en ileri teknolojiyle donatıldı.

Burada Sayın Bekaroğlu'nun bir sorusunu cevaplayayım, belki daha sakinleşebilir.

Meclisin dış denetimi ve Meclis Hesapları İnceleme Komisyonuyla ilgili bir beyanı vardı. Türkiye Büyük Millet Meclisinin dış denetimi 6253 sayılı Kanun'un 37'nci maddesi gereğince her yıl Sayıştay tarafından görevlendirilen 3 denetçiden oluşan bir komisyon tarafından hesaplar ve bunlara ilişkin belgeler esas alınarak yapılmaktadır. Bu komisyon tarafından hazırlanan dış denetim raporu her yıl Başkanlık Divanında görüşülmektedir, ayrıca, inceleme sonuçları da Genel Kurulun bilgisine sunulmaktadır. Bilindiği üzere, İç Tüzük'ümüzün öngördüğü Hesapları İnceleme Komisyonu 5018 sayılı Kanun'un yürürlüğe girmesiyle önce 2919 sayılı Kanun, akabinde ise 6253 sayılı Kanun'daki denetime ilişkin düzenlemeler neticesinde kadük kalmıştır. Nitekim, Hesapları İnceleme Komisyonunca 22/11/2006 tarihli toplantısında Meclisin 2005 yılı hesapları incelenip ibra edildikten sonra faaliyetlerine son verilmiştir. Dolayısıyla 6253 sayılı Kanun'un 37'nci maddesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisinin dış denetiminin nasıl yapılacağı hususu düzenlenmiş olup bu hükümler doğrultusunda İç Tüzük'te yer alan Hesapları İnceleme Komisyonunun faaliyetini sürdürmesinin imkânı kalmamıştır.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İç denetçilerin işine son verilmiş mi? Denetçiler var, iç denetçiler.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Onlar devam ediyor ama onlar bu işi yapmıyorlar, bu başka.

Sayın Durmuş Yılmaz'ın külliyeyle ilgili danışmanların otoparkı konusuyla ilgili bir sorusu vardı.

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Külliye değil, Millet Meclisi.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ya ne var külliye diyorsa?

CAVİT ARI (Antalya) – “Türkiye Büyük Millet Meclisi”, değiştirin lütfen, “külliye” değil.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Allah Allah! Buyurun, siz konuşun o zaman.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Hâlâ “külliye” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Hâlâ” derken sanki kabahat işlemiş gibi bir tavır ortaya koyuyorsunuz arkadaşlar.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Benim ne söyleyeceğime siz mi karar vereceksiniz?

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Nasıl hitap edeceğinizi...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Arkadaşlar, ben istediğim gibi konuşurum.

CAVİT ARI (Antalya) - Konuşamazsınız efendim, burası Türkiye Büyük Millet Meclisi.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Varsa siz istediğiniz zaman konuşursunuz.

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşamazsınız.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Konuşurum. Nasıl konuşmam?

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşamazsınız tabii ki.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Konuşamazsın.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sen mi konuşacaksın benim yerime? Sen mi konuşacaksın?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşlar, geçmişte de kullanılmış, mazimizde de “külliye” kullanılmış, ne var bunda?

CAVİT ARI (Antalya) - Kim kullanmış?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Mazimizde de kullanılmış.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kullanamazsınız.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Şimdi kötü kelimeler kullanacağım, tutuyorum kendimi. Ne demek? Sana mı soracağım ne söyleyeceğimi, sana mı soracağım? Sen istediğini konuşursun, ben de konuşurum.

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşamazsınız efendim, siz Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekilisiniz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Cevap vermen gerekiyorsa, buradaki usule ve İç Tüzük’e göre vermen gerekiyorsa verirsın cevabını. Sana mı soracağım?

CAVİT ARI (Antalya) - Sizin konuşmanız bağlar.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Evet, doğru.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önce bir “siz” demeyi öğrenin.

CAVİT ARI (Antalya) – Konuşamazsınız. Siz temsil noktasındasınız. Temsil noktasındaki kişi böyle konuşamaz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Allah Allah! Sen benim konuşacağımı takdir edeceksin, kelimelerime itiraz edeceksin, ondan sonra...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Meclis Başkan Vekili nasıl konuşacağını bilmiyor mu?

SALİH CORA (Trabzon) – Sizin söylediğinize cevap dahi veremeyecek, öyle mi?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Şuraya bak!

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Terminolojide sıkıntı varsa ben buranın milletvekiliyim...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz niye müdahale ediyorsunuz?

CAVİT ARI (Antalya) – Yanlış konuşamaz. Kendisini savunur, sana ne?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Her milletvekili konuşabilir.

SALİH CORA (Trabzon) – Siz istediğiniz gibi konuşabildiğiniz gibi, o da istediği gibi konuşacak.

CAVİT ARI (Antalya) – Cevabını kendisi verebilir, sen veremezsin.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Sayın Başkan, bir ara verin, müdahale edin buna ya!

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Değerli milletvekillerimiz, lütfen...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan, burada konuşan birçok arkadaşımızın konuştuğu sözlerde bilgi eksiklikleri var, yanlışlar var, değerlendirmeler var. Bir şey dedik mi? Demedik, sükûtle dinledik, notumuzu aldık. Varsa arkadaşlarımızın söylediklerimize bir itirazı not alırlar, kalkarlar, söylerler.

CAVİT ARI (Antalya) – Var efendim, söylüyoruz işte. Buranın adı “külliye” değil, itirazımız bu, Türkiye Büyük Millet Meclisi.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Ne demek bu artistlik, ayağa kalkmak falan? Nedir? Ne bu?

Evet, “külliye” kelimesini kullanıyorum, kullanıyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Kullanamazsınız.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Siz yenisiniz herhâlde, arkadaki arkadaşa söylüyorum. Daha önce de var burada, daha önce de kullanıldı. Bu Komisyonunda bu tartışma 2016’da yapılmış.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Külliye” diyorum, ne var bunda? Ne var bunda arkadaşlar, niye büyütüyorsunuz? Ne var bunda?

CAVİT ARI (Antalya) – Burası Türkiye Büyük Millet Meclisi, külliye değil burası. Külliye başka yerde arayın.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – “Külliye” diyorum, ne var bunda?

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Her isteyen istediği tanımlamayı yapamaz Türkiye Büyük Millet Meclisi yerine.

CAVİT ARI (Antalya) – Tanımlamanızı başka yerde yapın efendim.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, müsaade edin.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yapıyorum.

CAVİT ARI (Antalya) – Yapamazsın kardeşim, burası Meclis.

BAŞKAN – Bir dakika Sayın Arı...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı konuşsun.

BAŞKAN - Sayın Kadıgil, Sayın Arslan... Müsaade edin, bakın, tek tek isimlerinizi söylüyorum.

Arkadaşlar, gerçekten şaşkınlıkla izliyorum buradan.

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, biz şaşıyoruz, Türkiye Büyük Millet Meclisinin adını “külliye” koyanlara şaşıyoruz.

BAŞKAN – Müsaade edin.

Komisyonumuzun böyle bir çalışma üslubu yok. Sayın Başkan ısrarla “külliye” olarak nitelemeye devam edeceğini ifade ediyor.

CAVİT ARI (Antalya) – Biz de ısrarla itiraz edeceğiz Başkanım, böyle bir tanımlamayı kabul etmiyoruz.

BAŞKAN – Efendim, müsaade edin.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı külliye başkanı değil Sayın Başkan.

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz Sayın Arslan.

Sizin itirazlarınız tabii ki son derece değerli ama...

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı gibi konuşsun, olur mu öyle şey ya?

BAŞKAN – Sayın Arslan, itirazları yapıyor olmanın bile bir usulü var.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Ama usulü var da...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, ben de usulüne göre söz istiyorum.

BAŞKAN – Yani bakın, bazen usulün esasın önüne geçtiği durumlar vardır. Şu an, usul, esasın önündedir. Rica ediyorum, lütfen...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Usule göre söz istiyorum.

KAZIM ARSLAN (Denizli) – Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı gibi konuş.

CAVİT ARI (Antalya) – Usule göre söz talep ediyor sayın vekilimiz.

BAŞKAN – İçerikle ilgili olarak son söz milletvekilinindir. “Son söz milletvekilinindir.” kullanarak Sayın Başkan da bütün bu cevaplar bittikten sonra ben bir milletvekili arkadaşımıza söz veririm “Son söz milletvekilinindir.” diyerek de arkadaşlarımız bu konuda düşündüklerini net bir şekilde ortaya koyarlar.

Sayın Başkan, siz de lütfen toparlarsanız, son üç dakika.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Evet, bitirmeye çalışıyorum bu soruları.

BAŞKAN – Yani cevap veremediklerinizi yazılı gönderirsiniz.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Doğru, onları yazılı olarak ifade edeceğiz zaten.

BAŞKAN – Evet.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Değerli arkadaşlar, Sayın Yılmaz’ın sorusundaydık. 12/09/2017 tarihli 43 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlık Divanı Kararı’yla Türkiye Büyük Millet Meclisi külliyesine yaya ve araç girişleri 3 noktadan yapılmaktadır. Çankaya kapısı, protokol kapısı olarak kullanılmaktadır; Dikmen kapısından resmî heyetler başta olmak üzere güvenlikten muaf makam sahipleri, resmî araçların girişi sağlanmaktadır; Ayrancı kapısı lojistik kapı olarak kullanılmaktadır. Türkiye Büyük Millet Meclisinde görev yapan basın mensupları dâhil tüm personelin girişleri ayrıca düzenlenmiş ve kendilerine özel park alanları oluşturulmuştur. Bu park alanlarından, otoparklardan çalışma ofislerine sürekli ring servisi araçlar konulmuştur. Ziyaretçilerse yaya olarak Dikmen kapısından geçerek ziyaretçi kabul salonuna giriş yapmaktadır. Tüm personel, danışmanlar ve basın mensupları kendileri için özel olarak düzenlenen otoparklara alınmak suretiyle milletvekillerinin kendi otoparklarını daha rahat kullanmaları sağlanmaktadır.

Sayın Aksu’nun danışmanlardan işsizlik sigortası primi kesintisi yapılmaması ve kıdem tazminatı ödenmemesiyle ilgili dile getirdiği bir husus vardı. 4447 sayılı İşsizlik Sigortası Kanunu’nun 46’ncı maddesinde “190 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye tabi kamu kurum ve kuruluşlarının teşkilat kanunlarındaki hükümlerine göre sözleşmeli personel statüsünde çalışanlar ile 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre geçici personel statüsünde çalışanlar bu kanun kapsamına dâhil değildir.” hükmü bulunmaktadır. 6253 sayılı Teşkilat Kanunu’nun 30’uncu maddesinde “Bu kapsamda çalıştırılan tüm personel sözleşme ücreti dışında, mali ve sosyal haklar kapsamında herhangi bir ad altında ödeme yapılamaz.” hükmü yer almaktadır. İlgili mevzuat hükümleri gereğince kamu personel sisteminin bir gereği olarak tüm kamu kurumlarında geçici statüde çalışan personelde olduğu gibi Türkiye Büyük Millet Meclisinde de çalışan danışmanlara da kıdem tazminatı ödenmemekte ve işsizlik sigortası prim kesintisi yapılamamaktadır.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bir de, yirmi dokuz yıldır ödenen şu teşvik ikramiyeleri... Bu eylül ayında ödemesi yapılmadı, bununla ilgili düşüncenizi de alırsak efendim.

TBMM GENEL SEKRETERİ MEHMET ALİ KUMBUZOĞLU – İmzada, imzada.

BAŞKAN – Efendim?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – “İmzada.” diyor Genel Sekreterimiz.

BAŞKAN – Tamam, imzadaysa mesele yok, ödenecek yani.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Yazılı soru önergeleriyle ilgili sayısal bilgileri vermiştim, bazı arkadaşlarımız buna temas etti.

Değerli arkadaşlar, şu andaki birikimin esas sebebi tatille ilgili husustur. Genel Kurulun tatilde bulunduğu dönemde Başkanlığa sunulan soru önergelerinin bakanlığa havalesi hakkında bir sınırlama, sıkıntı var İç Tüzük’te. Bunların Başkan tarafından ilan edilmesi, daha sonra bakanlıklara gönderilmesi gerekiyor. Tatil döneminde bu ilan işlemi yapılamadığı için bakanlıklara gönderilmesi de gerçekleştirilemiyor. On beş günlük süre bakanlıklara gönderildikten sonra başlıyor, bu da tatil ve ara vermeden sonra başlatılmaktadır. Bununla ilgili gerekli tekitleri Meclis Başkanlığımız yapmaktadır.

Sayın Emecan’ın “Meclis bir süredir haftada iki gün çalışıyor, bu teamül hâline geldi.” şeklinde bir ifadesi vardı. Yazılı kurallar varken teamül söz konusu olamaz. Dolayısıyla İç Tüzük’e göre salı günleri 15.00-21.00; çarşamba, perşembe günleri 14.00-21.00 saatleri arasında çalışmaktadır Meclis.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkanım, toparlarsanız lütfen.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Tabii, Meclisin çalışmalarıyla ilgili bu genel kuralın Danışma Kurulunun teklifi üzerine Genel Kurul tarafından değiştirilmesi mümkündür. Bu sebeple, bu Mecliste daha önceki dönemlerde cumartesi, pazar günleri dâhil Meclisin çalıştığını gördük ama bazen tabii perşembe günleri de Meclisin gündemine dair husus olmadığı için çalışma yapılmadı.

BAŞKAN – Efendim, bunların hepsi bütün siyasi partilerin ortak kararı olarak Genel Kurula çıkıyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Evet, bu tamamen Danışma Kurulu ve Genel Kurulun aldığı kararlar çerçevesinde düzenleniyor.

BAŞKAN – Aç-kapa da yapılmadı efendim, direkt kapatıldığı için bütün partilerin Genel Kuruldaki temsilcilerinin, grup başkan vekillerinin imzalarıyla yapıldı o işlem.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Evet.

Burada Sayın Tatlıoğlu’nun komisyonlardaki üye dağılımıyla ilgili dile getirdiği husus şu: Tabii, 600’deki oran ile 26’daki oran aynı olmuyor. İnsanlar söz konusu olduğunda sadece tam sayılara göre dağılım yapabiliyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Bu yanlış hesap efendim.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP - Ondalık sayılar yapamıyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yanlış.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Ben burada size bahsediyorum, bunu size verebilirim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır, iradeyi yansıtmıyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Milletvekili sayılarıyla ilgili... Benzer bir şey seçim sonuçlarıyla ilgili olarak, illerde ve ilçelerdeki oranların, onların aynen oransal yansıması Mecliste de söz konusu değil.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Hayır, öyle değil efendim. Genel Kuruldaki denge komisyonlarda yok.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Tatlıoğlu, bir dakika, bahsediyorum işte size.

Genel Kuruldaki dengeye göre şöyle: AK PARTİ'nin, yüzde olarak, 550'de 290 ya, yüzde kaç? 49,23 küsur; Cumhuriyet Halk Partisi, 24,44 küsur; HDP, 11,03; MHP, 8,48; İYİ PARTİ, 6,79 küsur, 100 üzerinden yaptığımızda bu.

Şimdi, geliyoruz Komisyondaki oranlara, ihtisas komisyonları eğer 26 kişiden oluşuyorsa AK PARTİ'nin 12,80; Cumhuriyet Halk Partisi, 6,35; HDP, 2,86; MHP, 2,20; İYİ PARTİ, 1,76.

Tabii, 1,76 kişi veya 2,20 kişi olamayacağına göre bunları eğer 5'in üzerindeyse, 2,5'in üzerindeyse 3'e tamamlıyoruz, altındaysa alttaki sayıya tamamlıyoruz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, özür diliyorum. Sayın Başkan, çok farklı şeyler konuşuyoruz. Lütfen, bir dakikanızı rica ediyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Müsaade edin, bir dakika, ben söyleyeyim önce, siz söylediniz değil mi?

Şimdi, burada Plan ve Bütçe Komisyonunda 30 kişi bulunuyor. Burada 30'u aynı oranlara aldığımızda, yani 290 bölü 600 yaptığımızda...

BAŞKAN – Tam da Sayın Tatlıoğlu buna itiraz ediyor, “Niye 32 değil?” diye soruyor?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – 31 olduğunda eksik oluyor efendim.

BAŞKAN – Efendim, 31 olmuyor zaten, tek olmuyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – 14,69.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 2 üye düştü, 598 yapmanız lazım.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Hayır, tam sayı üzerinden yapıyoruz, öyle şey olur mu?

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Yok, yok, 294, doğru efendim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meclisin 600 üyesi yok mu?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Hayır, 600 üye Meclisin tam sayısı, yani şu anda şahıslar üzerinden yapılmaz o hesap.

Burada 30 üzerinden AK PARTİ'nin oranı 14,69; Cumhuriyet Halk Partisi, 7,29; HDP, 3,29; MHP, 2,53; İYİ PARTİ, 2,02.

BAŞKAN – Tam da 0,69 ben oluyorum işte.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – 25 yaptığınızda 12,25.

Bakın, burada esas olan şu. Bir dakika dinler misiniz? Bir dakikanızı rica ediyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – O, Başkanlık Divanının kararı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Esas olan, pratik olarak şunu söylemek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bitirdiniz mi?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Bitirmedim, isterseniz sonra konuşsun Sayın Tatlıoğlu, ben bitireyim.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Otuz saniye rica edeceğim.

BAŞKAN – Buyurunuz.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Efendim, Genel Kurula milletin verdiği dengenin komisyonlara yansması lazım. Eğer biz bunu yansıtmazsak millî iradeyi temsil edemeyiz bu Komisyonda. Yani bunu 25 yaparsınız, AK PARTİ 12,25 oluyor. Mesela AK PARTİ, MHP, CHP meselesi değil, mesele millî irade meselesi değil. Dolayısıyla nasıl Genel Kurulda işlemler gidiyorsa burada da öyle gider. Yani 1’inci parti... Eğer siz bunu böyle yaparsanız yarın 1’inci, 3’üncü partiler değişir. Bu nedenle millî irade temsil edilmiyor. Hakikaten burada bir...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Matematik iyi çalışmıyor.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Hayır, ne öneriyorsunuz, onu merak ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 31 olsun.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Efendim, şunu söylemek istiyorum:

Benim bununla ilgili şeyim var, sonra size söyleyeyim.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Tamam, anladım.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ama temel olarak böyle bir şey var.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Son bir iki hususa değineceğim.

Sayın Bekaroğlu’nun Meclis Camisi’yle ilgili... Nerede, burada mı?

ERKAN AYDIN (Bursa) – Camiye gitti.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Camiyle ilgili yıkım konusunda herhangi bir karar yok, belki camiye gitmiştir çünkü cami açık, hizmete açık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Niye özel muamele yapıyorsunuz AK PARTİ Genel Başkanına?

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Başkanım, bitiriyorum.

Sayın Aydın benim konuşmamla ilgili bir şeyde bulundu. Orada tabii çok uzun bir tarihî malumat vermek istemiyorum. İstanbul’da Meclis-i Mebusan -16 Mart 1920’de İstanbul işgal edildiği zaman-bir karar alıyor Doktor Rıza Nur ve arkadaşlarının verdiği bir teklifle. O karar Anadolu’da bir yerde toplanmak üzere bir karar alıyor.

Tabii, bu karar da Ankara’da o zaman henüz Meclis açılmadığı için Heyet-i Temsiliye Başkanı olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün Başkanı olarak onunla istişare hâlinde alınan bir karar. Bu karardan hemen sonra 19 Martta da yine “Gazi Mustafa Kemal” başlıklı bir tamim yayınlanıyor. Bu tamimde Meclis-i Mebusan’daki milletvekillerinden katılabilecek olanların Ankara’ya gelmeleri, katılamayacak olanlar sebebiyle de boş kalan seçim çevrelerinde yeniden seçim yapılmasına dair bir karar alınıyor. Benim ifade ettiğim şey budur. Türkiye Cumhuriyeti borçlarını öderken bile, Osmanlı Devleti’nin kendi hissesine düşen borçlarını üstlenmiştir Lozan’da da. Dolayısıyla bir devamlılık söz konusu bizim devlet tarihimizde. Bunu ifade etmek için söyledim.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım. Diğer soruları da biz arkadaşlarımıza yazılı olarak bilgi verebiliriz.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür ediyorum.

Diğerlerini de yazılı rica edeceğim.

Sayıştay Başkanımız, on dakikadır süreniz.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Sayın Başkan, benim sözüm vardı.

BAŞKAN – Efendim, en son dedim ya, bütün cevaplar bittikten sonra.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Konuyla ilgili, konuyu direkt üzerine söz aldım.

BAŞKAN – Efendim usul böyle ama.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Söz veriyorsunuz ama araya girenlere.

BAŞKAN – Vermedim, açmadım ki mikrofonu, yani orada bir korsan bildiri vardı.

Buyurunuz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ - Sayın Başkanım, Komisyonumuzun değerli üyeleri; geçtiğimiz yıl da yine Komisyonumuzda yapılan tartışmalar neticesinde bazı hususları not almıştık, bu çerçevede kendimizi yeniliyoruz ve de geliştiriyoruz. Şüphesiz Sayıştay 156'ncı yılını kutladı bu yıl. Köklü geleneklere sahip olan devlet kurumlarımızdan biri. Biz bu geleneklerin yaşatılması, sürdürülmesi ve de geçmişinin bilinmesi bağlamında gerek 1'inci Başkanımız, ilk kurucu Başkanımız ki Vakıflar Bakanlığından gelmiştir, Ahmet Vefik Efendi. Sonrasında, Sayıştay'ı yeniden yapılandıran, 1879 yılında 2 defa dönem başkanlığı yapmış olan Ohannes Efendi vardır. Sayıştay, Ohannes Efendi döneminde yeniden yapılandırılmıştır. En son Sayıştay Başkanı Sakızlı Armanak Efendi 1922 yılında Sayıştayın bütün evrakının, pılı pırtı ne varsa her şeyinin Ankara'ya taşınmasını gerçekleştiren kişidir ve 1923'ten itibaren Ali Fuat Ağralı görevi devralmıştır. 33 Sayıştay başkanımızın hepsinin fotoğraflarını biz sergi salonumuza ve de toplantı salonumuza astık. Tarihimizi, geçmişimizi orada muhafaza ediyoruz. Ben de 34'üncü Başkanım vekâlet edenleri bir kenara bırakırsak.

Şüphesiz, teamüllerimiz çok geçmişe dayanıyor olmakla birlikte, 6085 sayılı Kanun'la önemli değişiklikler oldu. Uluslararası denetim standartlarının bizim denetim sistematiğimize uyarlanması söz konusu oldu.

BAŞKAN – Tarihi nedir 6085 sayılı Kanun'un.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – 2010. 2011 yılından itibaren 6085 sayılı Kanun uygulanmaya başlandı. 6085 sayılı Kanun, uluslararası denetim standartlarına atıf yapıyor, diyor ki: “Sayıştay, denetimlerinde uluslararası denetim standartlarını uygulayacak.”

Biz gerek geçen yılki tartışmalardan hareketle gerekse ara sıra gündeme geldiğinde “Sayıştay raporları daha iyi nasıl anlaşılabilir?” şeklindeki düşünceden hareketle bu yıl görüşmeler başlamadan önce Komisyona “Sayıştay Düzenlilik Denetimi Temel Kavramları” diye bir kitapçık gönderdik. Bunu internet sitemize de koyduk. Yani vatandaş da Sayıştay denetim raporlarını nasıl okuyacak ve anlayacak? Şüphesiz, raporları teknik dilden mümkün mertebe uzaklaştırmaya ve de daha anlaşılır kılmaya çalışıyoruz ve de ona da destek olsun mahiyetinde bu kitapçığı Komisyonumuza gönderdik. Aynı zamanda buradaki karekoddan da internetten ulaşma imkânı da var. Şüphesiz, bu kitapçıkta yer alan hususları mümkün mertebe vatandaşın anlayacağı konuşma diliyle biz yazmaya çalıştık. Bunlar kanundan, yönetmelikten ya da denetim rehberlerinde yer alan hususlardan gelen açıklayıcı bilgiler.

Aynı şekilde, yine geçen sene gündeme gelmişti Sayıştayın faaliyetleriyle ilgili olarak düzenli bir şekilde Komisyona bilgi vermesi. Şüphesiz, bu bilgilendirme tayin edildiği takdirde gelir, Komisyona doğrudan sunum da yaparız ancak her zaman bunun imkân dâhilinde olmadığını dikkate alarak biz altı ayda bir olmak üzere bir bilgilendirme kitapçığı Komisyona gönderiyoruz. Ocak ayında yeni versiyonunu ve güncellenmiş versiyonunu yine Komisyonumuza göndereceğiz. Sayıştay faaliyetleriyle ilgili olarak...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Bunu daha önce biz görmedik Başkanım.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Komisyona göndermiştik. Belki dağıtıldı, tatil sırasına denk gelmiş olabilir. Biz yeniden gönderelim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Odasında duruyordur Başkanın!

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Isparta’da olduğunuz zamana denk gelmiştir!

BAŞKAN – Şöyle: Sayın Başkanın kurumunu bir “check” etmesi lazım, posta servisini; bize ulaşmadı.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Onu biz teyit edelim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Lütfen.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Güncellenmiş versiyonunu ikinci defa tekrar bir daha gönderelim.

BAŞKAN – Yok, gelmedi efendim, ilk defa göndereceksiniz.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Tamam.

Ocak ayında da 31/12 tarihi itibarıyla yeniden güncellemeleri yapıp biz Komisyona bunu göndereceğiz.

Gerek konuşmalar sırasında gerekse sorular faslında çeşitli hususlar gündeme getirildi. Bir defa, Sayıştay denetim raporlarında ortaya konulan hususların ciddi ve önemli hususlar olmadığı yönünde birtakım vurgular vardı. Biraz önce bahsettiğim gibi, şüphesiz, bunlar denetim ve finans diliyle denetim standartlarında bahsedilen dille yazılan raporlar. Ancak bunları mümkün mertebe biz basitleştirmeye çalışıyoruz. Sayıştay denetim raporları, uluslararası denetim standartları uyarınca düzenlenen raporlar. Uluslararası denetim standardı ne diyorsa, nasıl bir rapor yazılmasını söylüyorsa biz o tür bir raporu hazırladıktan sonra Meclisin dikkatine sunmak istediğimiz hususları da koyuyoruz. Bugün Türkiye’nin en büyük holdingi ve ona bağlı şirketlerin denetim raporları tek sayfadan ibarettir çünkü denetimden maksat, uluslararası standartlar çerçevesinde makul güvence sağlayacak bir denetim görüşü vermektir. Esas itibarıyla “denetim görüşü” diye standartlar öyle tarif eder “denetim görüş vermek” der. Dolayısıyla “denetim görüşü” demek aslında olumlu görüştür ancak standartların İngilizce versiyonunda buna “olumlu görüş” tabirini kullanmaz sadece “görüş vermek” tabirini kullanır. O bakımdan şu hususu açıklığa kavuşturmakta fayda var: Bağımsız denetçi herhangi bir şirkette denetim yaptığında mali tablolarda yer alan ve de finansal raporlama çerçevesiyle uyumlu olmayan hususları yönetimin bilgisine sunar. “Bu hususlar sizin tabi olduğunuz finansal çerçeveye uygun değil, bunları düzeltin.” der. Dolayısıyla, yönetim söz konusu hususları düzeltir, finansal raporlama çerçevesinde uygun mali tablolar hazırlandıktan sonra bağımsız denetçi olumlu görüşünü verir. Dolayısıyla, bağımsız denetçinin raporunda herhangi bir eleştiri yer almaz çünkü eleştirilecek olan hususların tamamı yönetime bildirilmiştir ve yönetim bunları düzeltmiştir. Bizim raporlama sistematığımızda ise bizde yılı içinde, şimdi arkadaşlarımız 2018 yılı denetimlerini yapıyor, 2018 yılına ilişkin bulguları kamu idaresinin üst yönetimine sunuyoruz.

BAŞKAN – Kaç kurumda denetim yapıyorlar?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Arkadaşlarımız 620 civarında bu sene rapor yazıyor. 620 civarında kurumda bağlı idarede, büyükşehir belediyesinde denetim yapıyoruz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kaçı merkezî idareye bağlı?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Merkezî genel bütçede Meclise gönderilen rapor sayımız 179 bu sene. Bunlar merkezî idare kapsamındaki kurumlar hepsi.

BAŞKAN – 112 tanesi merkezî...

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – 44 tane de genel bütçe dediğimiz daha dar çerçevedeki kurumun denetim raporları var. Diğerleri özel bütçe ve düzenleyici denetleyici kurullar. Hepsinin raporları, bunlar Meclise geliyor. Şimdi, bu raporlarda kamu idareleriyle uzlaşılan hususlar yani kamu idaresinin “Tamam, bu hususta üstat sen haklısın, biz bunu düzeltelim.” dediği hususlar 31/12 tarihine kadar düzeltiliyor.

BAŞKAN – Ama bu dedikleriniz Plan ve Bütçe Komisyonuna sevk edilen raporları konuşuyoruz. Onun dışında KİT Komisyonuna gidenler bunun dışında tabii ki.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – KİT Komisyonuna 75 adet rapor gidecek aralık ayı içerisinde onları göndereceğiz. Ayrıca, belediyelerin, il özel idarelerinin raporları söz konusu.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Belediyenin raporları nereye gidiyor?

BAŞKAN – Belediye meclislerine.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Belediye meclislerine, onları da ilgili meclislerinde görüşülmek üzere belediye meclislerine gönderiyoruz. Onları da internet sitesine koyuyoruz. Belediye raporlarımız ile 2017 yılı denetim raporları internet sitemizde var, orada kamunun genel olarak erişimine açık. Aslında Sayıştayın bütün süreçleri web sitesinde yer alıyor, bütün raporlarımız web sitemizde yer alıyor.

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sizin sitenizde hangi belediyenin ne kadar borçlu olduğunu görebilir miyiz?

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Tabii, raporlarımızın ekinde belediyelerin mali tabloları var. Mali tablolarından doğru görebiliriz. Şimdi, izah etmeye çalıştığım hususta esasen buydu, oraya gelmek istiyorum. Şimdi, denetim sırasında mali tablolara yanlış yansıma ihtimali olan hususları arkadaşlarımız düzelttiriyor ve mali tabloya doğru yansımaları sağlıyor. 31/12 tarihinden sonra ortaya çıkan bulguların özel şirketlerde olduğu gibi geriye dönük olarak düzeltme imkânı yok. Kamu idarelerinde 31/12 son tarihtir ve artık geriye dönük herhangi bir muhasebe kaydı düzeltme, herhangi bir işlem yapılamaz. Dolayısıyla, 31/12 tarihinden sonra ortaya çıkan ve arkadaşlarımızın yani denetçilerin “Bu husus raporlama çerçevesine uygun değil.” dedikleri hususları kamu idaresi uygun görse bile, aynı kanaatte olsa bile yayınlayacağı mali tabloyu düzeltme şansı yok. O tür bulguları biz denetim raporunda “düzeltilemeyen bulgular” diye yer veriyoruz. Düzeltilen bulgular zaten düzeltilmiştir ve mali tablo finansal raporlama çerçevesine uygun olarak yayınlanmıştır. Dolayısıyla, esas bakılması ve de değerlendirilmesi gereken hususlar mali tablolarıdır. Bizim denetim raporlarımızda yer verilen bulgular uluslararası standartlar çerçevesinde mali raporlama çerçevesine uyum sağlanamadığı için burada dikkat çekmek üzere yüce Meclisin dikkatine sunduğumuz hususlardır.

İkinci husus ise, bizim raporlarımızda iki bölüm yer almaktadır. Birinci bölüm, denetim görüşünü etkileyen bulgular bölümü ki bu izah etmeye çalıştığım hususlar onlar, denetim görüşünü etkileyen hususlar çünkü mali tabloda bir kalemde bir farklılık vardır, ne kadar farklılık olduğunu biz onu izah ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Başkanım, toparlar mısınız lütfen.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Denetim görüşünü etkilemeyen hususlar kısmındaysa kamu idaresinin mevcut mevzuata uyum konusunda sıkıntılı görüldüğü ve tavsiye edilen hususlar. İç kontrol ortamında risklerin görüldüğü yani iç denetçilerin aslında bunu görüp bildirmesi lazım ancak daha iyi bir kamu yönetimine nasıl hizmet edebiliriz bağlamında biz iç kontrol ortamında değerlendiriyoruz. İç kontrol ortamının iyileştirilmesine yönelik olarak değerlendirme yapılan hususlar

ve onun dışında, kamu idaresine yapılan denetim gözüyle, finansal tablo hazırlama gözüyle yapılan tavsiyelerden oluşmakta. Dolayısıyla raporumuzun ikinci kısmında yer alan, denetim görüşünü etkilemeyen bulgular da bu çerçevede Meclisin dikkatine sunulmakta. Ancak bu hususların tamamı, yani izah edilen bu hususların tamamı uluslararası denetim standartları çerçevesinde raporlanması gereken hususlar değil. Biz gerek önceki yıl, ben geçen yıldan itibaren Komisyonda bulunuyorum, gerekse bu yılki müzakerelerimizde, aslında milletvekillerimizin daha fazla kurumlarla ilgili bilgi talep ettiğini ve bunları nasıl sunabiliriz düşüncesiyle...

BAŞKAN – Başkanım, toparlamanızı rica edeceğim.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – ...hem raporlarımızı sunalım hem de daha açıklayıcı mahiyette bilgiler yazalım. Bazen kanunun elverdiği ölçüde basitleştirme yapsanız bile raporların dili yine de teknik kalabiliyor. O bakımdan, bu rehberimizi, hazırlamış olduğumuz temel kavramlar rehberini önümüzdeki süreçte daha iyileştirerek sunmak istiyoruz.

Sayın vekillerimizden yine çeşitli vesilelerle sorular geldi. “İzleme faaliyetleri ne olacak? Bu kapsamda ne tür bir takip yapılıyor?” diye Sayın Aksu sormuştu. Şimdiye kadar izleme faaliyetleri denetim ekibinin gündeminde olan ve denetim ekibi tarafından takip edilen hususlardı. Biz önümüzdeki yıldan itibaren, gerek geçen yıl bu kurumla ilgili, kamu idaresiyle ilgili olan bulguları gerekse yeni bulguları takip etmek suretiyle Meclisin dikkatine sunacağız. Önümüzdeki yılın raporlarında bu izleme faaliyetleriyle ilgili bilgiler de yer alacak.

Sayın Başkan, uygun görülürse diğer hususları da yazılı olarak...

BAŞKAN – Yazılı olarak alalım.

CAVİT ARI (Antalya) – Ben belediyelerle ilgili bir şey sormuştum.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Sayın Vekilimizin sormuş olduğu “Hangi belediyeler denetleniyor?” diye, bütün belediye denetim raporlarımız şu anda internet sitemizde. Denetimde temel kriter bütçe büyüklüğüdür. Bütçe büyüklüğünü esas alarak biz denetimlerde belediyeleri sınıflandırıyoruz. Onun dışında, çeşitli vesilelerle denetim programı hazırlandıktan sonra ihbar, şikâyet, benzer bir şey olursa ayrıca onlar da dikkate alınıyor. Onun dışında başkaca bir kriter söz konusu değildir.

Sayın Vekilim, bugün itibarıyla internet sitemizden bakabilirsiniz hangi belediyelerin denetlenmiş olduğuna.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

SAYIŞTAY BAŞKANI SEYİT AHMET BAŞ – Varlık Fonu, kanun dışıdır, onu. Yüce Meclisin, Sayın Başkanımızın dikkatine arz ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Bu arada bir bilgi daha paylaşayım: Biz iki yıldır Bütçe Başkanlığı olarak bu Sayıştay raporlarının özetlerini çıkarıyor ve Komisyon üyelerimizle paylaşıyoruz. Bu sene ikinci sene. Şu an raporu tamamladık, yarın çoğaltımını yapacağız. Sizlere, odalarınıza dağıtımı yapılacak.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Geç kalmadınız mı? Başladık görüşmelere.

BAŞKAN – Geç kalmadık. Ancak yani işte... Bunu Bütçe Başkanlığımızın bir yan hizmeti olarak kabul edin ama madem “Geç kaldınız.” diyorsunuz, dağıtmayalım yani, madem istemiyorsanız. Burada çünkü bir zorunluluk yok. Yani eskiden beri aslında bu özetler daha kapsamlı bir şekilde çıkıp kendi içimizde Başkanlık Divanında tutulan bir şeydi. Biz bunu sizlerin de işinize yarayacak şekilde özetledik.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kadro ihtiyacı var o zaman?

BAŞKAN – Kadro ihtiyacımızı, Meclis Başkan Vekilimiz burada yok ama Genel Sekreter çok iyi biliyor ki yeni hükümet sistemiyle birlikte, Sayın İsmail Kahraman Meclis Başkanından 50 uzman yardımcısı talebimiz oldu. Ancak bunun 15’ini lütfettiler. Şimdi 8’ini aldık.

TBMM BÜTÇE BAŞKANI LEVENT KOÇAK – 6 aldık, 1 de Başbakanlıktan geldi, 7 oldu.

BAŞKAN – 7 oldu. 8 daha vereceksiniz ama buranın yasama kapasitesinin güçlendirilmesi açısından mutlak surette bu işin yapılması gerekiyor.

Sayın Genel Sekreter, Sayın Meclis Başkan Vekilimiz burada yok ama soru da cevapsız kaldı. Bu 4/A-B ve C’lilere yapılan giyim yardımı 4/D’lilere de yapılacak mı? Bununla ilgili yönetmelikte bir değişiklik yapmayı düşünüyor musunuz? Ya da bu yönde bir teklifiniz olacak mı Meclis Başkanlığına idari teşkilat olarak?

TBMM GENEL SEKRETERİ MEHMET ALİ KUMBUZOĞLU – Benim bildiğim 4/B’liler giyim yardımı alıyor ama 4/C’liler alamıyordu. Onlar da 4/B’li olunca onlar da alacak diye düşünüyorum.

BAŞKAN – 4/D dışında herkes alıyor.

TBMM GENEL SEKRETERİ MEHMET ALİ KUMBUZOĞLU – Bana şu ana kadar böyle bir sorun aksamadı, varsa çözeriz yani.

BAŞKAN – İşte, sordum. Tamam, teşekkür ediyoruz. Kayıtlara geçti.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, kart bedeliyle ilgili cevap alamadık.

BAŞKAN – Ücrete ilave ediliyor yol parası, o yüzden.

Teşekkür ediyorum.

Sayın Malkoç, buyurunuz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Efendim, teşekkür ediyorum.

Plan Bütçe Komisyonumuzun Sayın Başkan ve üyeleri, Sayıştay Başkanımız, kamu kurum ve kuruluşlarının değerli yöneticileri, basınımızın kıymetli mensupları; sözlerime başlarken hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Yapılan müzakerelerde Kamu Denetçiliği Kurumu açısından çok faydalı görüşler ileri sürüldü, çok değerli tenkitler, eleştiriler ve teklifler oldu. Biz önümüzdeki 2019 yılı bütçesi uygulamalarında bütün bunları dikkate alacağız.

Tabii, efendim, çok sayıda soru var. Sayın milletvekillerinin ismini zikrederek bunlara girince on dakikalık süre dolacak, o açıdan başlıslasınlar. Ben ana başlıklar hâlinde özetleyeyim. Ayrıca, her sayın milletvekilimiz sorduğu soruya uygun görürseniz yazılı olarak cevap verelim.

BAŞKAN – Yazılı olarak bize gönderirseniz, Komisyona, biz de dağıtımını yaparız.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Tamam efendim.

Siyasi değerlendirmelere ve eleştirilere girmeyeceğiz yazılı ve sözlü cevaplarımızda.

BAŞKAN – Yani Sayın Yılmaz’ın sorusunu cevaplamayacaksınız, öyle anlaşıyor.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Yok efendim, onun dışında başka şeyler... Söyleyeceğim, Sayın Yılmaz’a cevap vereceğim efendim.

Tabii, hepimizin malumu olduğu üzere Kamu Denetçiliği Kurumu gücünü Türkiye Büyük Millet Meclisinden alan, Anayasa’nın 74’üncü maddesinde düzenlenmiş ve 6328 sayılı Kanun’la çalışmaları tanzim edilen bir kurum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizim birkaç tane sorununuz var. Bunlardan bir tanesi, biz karşılaştığımızda, bulunduğumuz ortamlarda hep bize sözlü olarak şikâyet ediliyor ve ardından da basına yansıyan olaylarda resen olaya müdahale etmemiz isteniyor. Hâlbuki, bizim yasada sınırlandırılmış bu. Anayasa’da da yazılı, 6328 sayılı Kanun’da da var, Kamu Denetçiliği Kurumu şikâyet üzerine işlem yapıyor. Şimdi, bize herhangi bir şikâyet gelmeyince biz işlem yapamıyoruz. Çok yoğun olan yani toplumu sarsan, toplumun gündeminde yoğun olan konularda rapor incelemesi yapabiliyoruz, nitekim bununla ilgili de belli konularda yaptık. Temennimiz şu: Sayın milletvekillerimizin bu bahsettiği konularda şikâyetleri olursa mutlaka kendilerine gelen seçmen veya sivil toplum kuruluşu örgütlerini bize yönlendirsinler, biz o konuda gerekli yardımlaşmayı yaparız. Bizim ana görevlerimizden bir tanesi de zaten hak arama kültürünü yaygınlaştırmaya çalışmak, çabamız bunun üzerine kurulu.

Efendim, bize burada yapılan en büyük eleştirilerden birisi Kamu Denetçiliği Kurumunun daha aktif olması, tanınırlığının artırılması. Bu doğru ama şunu unutmayalım: İsveç’te 1806’da Anayasa’ya girmiş olan bir kurum yani iki yüz yılı aşkın bir kurum, Türkiye’de bu kurumun faaliyetleri henüz daha beş yıllık. Buna rağmen 2017’deki tanınırlık oranı yüzde 20’ydi, yapılan bu çalışmalarla şu anda yüzde 35’e çıktı tanınırlık oranı. Basın danışmanlığının kurulması, Kurumsal İletişim Başkanlığının ihdas edilmesi... Milli Eğitim Bakanlığıyla görüşüp 6’ncı sınıf Sosyal Bilgiler kitabına mesela Kamu Denetçiliği Kurumunu koydurduk, bu sene çocuklardan bize çok sayıda başvuru geldi. Bizim belki diğer kurumlardan farklarımızdan biri de şu: 18 yaş altındaki çocuklarla ilgili veli veya vasilerinin onayı olmadan şikâyet alabiliyoruz. Şimdi, bir çabamız da Milli Eğitim Bakanımızla görüşüp lisedeki uygun kitaplara bunu koydurmak. Üniversitelerle ilgili çalışmamızı anlattım. Tanınırlık ve bilinirlik artırılması için kamu spotları yapacağız; radyo, televizyon ve medya ve sivil toplumla ilişkilerimizi artıracamız.

Kararlarımızın uygulanması için efendim, kurumda araştırma ve takip bürosu oluşturduk. Bu araştırma ve takip bürosu ihdasının şu faydası oldu: Kararlarımıza ilk zamanlarda uyma oranı yüzde 20 civarındaydı şimdi yüzde 65’e çıktı. Tabii, şöyle bir durum daha var Sayın Başkanım: 2017 yılında biz yeni karar çeşitlerimize, yönetmeliğimizi değiştirerek yeni bir karar türü ilave ettik. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesinin karar türlerinden biri olan “dostane çözüm kararı.” Eğer dostane çözüm kararını da hesaba katarsak kararlarımızı uyma oranı yüzde 90 civarında. Bu fena bir rakam değil. Avrupa’da bunun ortalaması yüzde 50.

Efendim şimdi, bizim verdiğimiz bazı kararlarda, mesela önceden bakanlıklara kanun değişikliği yapmaları, yönetmelik değişikliği yapmalarını öneriyoruz. Bir yönetmelik birkaç bakanlığı ilgilendirdiği için hemen uyamıyorlar veya kanun değişikliğinin ne kadar zor olduğunu biliyoruz.

Efendim, bazı kararlarımız da mesela ÖSYM’yle ilgili, 09.45 kararı olduğu gibi. Biz o konuda 10 tane karar verdik ama sınava giren 2,5 milyon öğrenciyi etkiledi. ÖSYM’nin karar verdiğimiz dönemdeki başkanı “Karara uymayacağım.” dedi, o değişince gelen başkan karara uydu ve bu yıl çok ciddi bir sorun olmadı. Belki bu öğrencilerden 100 bin kişi para yatırdığı hâlde sınava giremedi. Biz o kararı vermeseydik Sayın Aksu, belki de 5 bin, 10 bin dava açılacaktı.

Aynı şekilde bir örnek daha arz etmek istiyorum: 2017 yılı Nisan ayında Mustafa Demirci adında bir vatandaş Ordu’nun Aybastı ilçesinde ilaç almaya gidiyor, deniyor ki: “Senin SGK’yla irtibatın koptu.” “Niçin?” diyor. “SGK’ya sor.” SGK’ya gidiyor. “Sen 1997’de emekli oldun ama 1973 yılından yüz seksen gün prim borcun var.” deniyor. SGK. Ödüyor onu, on gün sonra evine bir zarf geliyor: “Seni 1997 yılında yanlışlıkla emekli ettik, yirmi yıldır emekli maaşı alıyorsun, bunu öde.” Şimdi, bu olay bize intikal eder etmez Bakan Hanımla görüştük, diğer kurumlara ve bunu çözdük. Ardından bir de

baktık ki SGK'nın ilgili genel müdürü eski evrakları elektronik ortama geçirirken belki 60 bin insana aynı sıkıntıyı çıkaracaktı. Bizim çözdüğümüz, bir olay, bir vaka üzerine verdiğimiz bir karar bunları önlemiş oldu ama bunları gereği gibi kamuoyuna yansıtmamız tabii zor oluyor efendim.

BAŞKAN – Sayın Paylan sizi her akşam televizyonda bekliyor, öyle söyledi!

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – İnşallah efendim. Bu sefer de başka eleştiriler gelir efendim “Çok televizyona çıkıyorsunuz.” diye.

Şimdi efendim, kurumun tarafsızlığıyla ilgili... Şimdi, Anayasa'nın 74'üncü maddesinde kurumun Başdenetçisinin nasıl seçileceği o kadar ayrıntılı düzenlenmiş ki birinci, ikinci tur oylarda üçte 2 çoğunluk aranmış, üçüncü turda da salt çoğunluk aranmış. Yani buraya seçilecek olan insan özellikle tarafsızlığı ve bağımsız çalışacağına ilişkin Mecliste uzlaşma aranmış, biz bunu gözetmeye çalışıyoruz seçildikten sonra. Kararlarımızı dikkatli okuyan arkadaşlarımız, üniversiteler başta olmak üzere bu konuda memnuniyetlerini ifade ediyorlar. Efendim, ayrıca 6328 sayılı Kanun'un 12'nci maddesi var. Burada da çok açıkça ifade ediliyor, “Hiçbir organ, makam, merci veya kişi Başdenetçi ve denetçilere görevleriyle ilgili olarak emir veremez, talimat veremez, genelge gönderemez, tavsiye ve telkinde bulunamaz...” diye devam ediyor. Yani şunu ifade etmek istiyorum: Ben göreve geleli iki yıl yani Meclis tarafından seçileli iki yıl oldu. Bu süre zarfında sadece bir bakan arkadaşımız aradı beni, ben ona 12'nci maddeyi okuyunca o da “Kusura bakma.” dedi. Yani kurumumuzun çalışmalarıyla ilgili herhangi bir yönlendirme, telkin veyahut da maksadı aşan herhangi bir uygulama bugüne kadar olmamıştır.

Sayın Katircioğlu –yani maddi konuyla ilgili olduğu için onu önceleyeceğim- “Kâr amacı gütmeyen kuruluşlara transferler yapılmış 94 bin lira, bu nedir?” diyor.

Sayın Katircioğlu, cari transfer olarak adlandırılan bu ödenek tertibi 2019 yılında 94 bin TL'dir. Bu tutar memurlara yapılan öğlen yemeği devlet katkısıdır. Yani başka herhangi bir kuruma veya kişiye herhangi bir ödeme söz konusu değildir. Bizim kanunumuzun 5'inci maddesinde sadece bakamayacağımız alanlar sınırlandırılmış. 5'inci maddenin (a) fıkrasında Cumhurbaşkanının eylem ve işlemleri vardı, sistem değişince, parlamenter sistemden Cumhurbaşkanlığı sistemine geçince Cumhurbaşkanlığının eylem ve işlemleri de görev alanına girdi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başdenetçim, süre tamamlandı, bir toparlarsanız lütfen.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Bir diğeri yasama organıyla ilgili. Bir diğeri de mahkemeye intikal eden konularla ilgili. Türk Silahlı Kuvvetlerinin sırf askerî nitelikteki faaliyetleri var. Örneğin, Afrin'e operasyon kararı alınıyor. Biz o kararı alınsın mı, alınmasın mı diye gündemimize şikâyet olsa da alamıyoruz. Ama, Afrin operasyonu kararının uygulanmasında askerlerin yaptığı uygulamalar veya askerlerimize karşı yapılan uygulamalar bizim inceleme konumuza girebiliyor.

BAŞKAN – Sayın Malkoç, çok teşekkür ediyoruz.

KAMU BAŞDENETÇİSİ ŞEREF MALKOÇ – Sayın Başkanım, diğer sorulara yazılı olarak size cevapları intikal ettireceğim efendim.

Saygılar sunuyorum, teşekkür ediyorum.

2019 yılı bütçesi ülkemize hayırlı olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, son söz milletvekilinindir diyerek, Sayın Sındır'a söz vereceğim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Öncelikle, Sayın Meclis Başkan Vekilimizin herkesin huzurunda eline alarak gösterdiği bu kitabın üzerinde “Kemal Paşa Külliyesi ve Yedi İlkesi” yazan bu kitabın eskitilmiş kapağıyla sanki eski, cumhuriyetin ilk kuruluş dönemlerinin ya da bu Meclis binasının yapıldığı dönemin bir belgesiymiş gibi göstererek “Buraya eskiden de Külliye deniyor.” gibi ifadesi kabul edilemez.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Kütüphaneden alınmış, fotokopi.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Bu kitap 2012 yılında yazılmış, kaleme alınmış Mimar Ziya Payzin tarafından basımı yapılmış. “Millî Şef” olarak tabir ettiğimiz Sayın İsmet İnönü Paşa’yı bir Duce’yle, bir “Führer” diyerek Hitler’le, faşist olarak içinde nitelemiş bir mimarın yazdığı bir kitap.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bakın, bu kitap amacı Türkiye Büyük Millet Meclisi binasına veya bu binanın yapıldığı bölgede Hükûmet Mahallesi veya Devlet Mahallesi denen bu bölgenin adının külliye olarak değiştirilmesine ön açmaya çalışan açık ve net aslında cumhuriyet devrimlerinin kazanımlarına karşı bir üslup ve içerikle yazılmış bir kitap.

Bakın değerli arkadaşlar, bu isnat edilen bu kitap, referans olarak aynı zamanda almış olduğumuz bu kitap, az önce söylediğim gibi biraz eskitilmiş, sanki tarihî bir belge görünümü verilmiş, çağdaş Türkiye Cumhuriyeti’nin ilke ve değerlerinin değil, Osmanlı Devleti’ndeki sarayın ve saltanatın ve hilafetin esaslarını ilke olarak edinerek “külliye” isminin verilmesini ortaya koymuş bir kitap.

Kitabın ön sözündeki bir cümleyi paylaşmak istiyorum: “Yakın tarihimizde Osmanlıların bıraktığı, Timurların bıraktığı belgeler güzel örneklerdir. İslam dünyasında resim, heykel dışlanmıştır. Bu yüzden belgeler, yazıtlar ve yapıtlar şeklinde olur. Yazılı yapıtların en yücesi ve kutsalı Kur’an-ı Kerim’dir. Her ayeti bir İslami yapıtın gerekçesi veya bezemesi, sanatı olmuştur. Dikili yapıtlar en ufak bir taştan başlar, en büyük bina, köprü, su yolu gibi üç boyutlu bir yapıya kadar gider. Eğer bir yapıt bir maksadı anlatan birkaç yapı grubundan oluşursa ona topluca hepsini içeren bir ad verilmiştir ki bu ad ‘külliye’ olarak dilimize geçmiştir, yerleşmiştir.”

BAŞKAN – Sayın Sındır, toparlamanızı rica ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Örnek olarak verdiği örnek Fatih Külliyesi, Süleymaniye Külliyesi ve Edirne’de Selimiye Külliyesi.

Hemen buradan hareketle şunu da söylemek istiyorum: Aynı kitapta “Adı ‘Kemal Paşa Külliyesi’ olarak konmamış olsa da -aynı yazarın ifadesi- gerçekte külliye’dir.” diye de cümlesi de söz konusu.

BAŞKAN – Sayın Sındır, toparlayalım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Değerli arkadaşlar, Büyük Önderimiz, cumhuriyetimizin kurucusu, yüce Meclisimizin birinci Cumhurbaşkanı, Büyük Önderimiz Mustafa Kemal Atatürk “Hâkimiyet, bilakayduşart milletindir.” Yani “Egemenlik kayıtsız şartsız milletindir.” derken, Türkiye Cumhuriyeti’nin demokratik, laik, sosyal, hukuk devleti ilkelerini ortaya koymuştur. Atatürk’ün laiklik ve laik Türkiye Cumhuriyeti’nin referanslarını kullanıyor olması, Türkiye Büyük Millet Meclisinin, Türk Dil Kurumunda da bir caminin çevresinde camiyle birlikte kurulmuş medrese, imaret, sebîl, kitaplık, hastane ve benzeri yapıların bütünü olarak tanımlanmış. Külliye ifadesinin kullanılmasının önündeki en büyük engel olduğunu özellikle belirtmek isterim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - “Benim en büyük eserim külliye’dir, odur budur.” değil, “Benim en büyük eserim Türkiye Cumhuriyeti’dir.” diyen Mustafa Kemal Atatürk’ün “2 Mustafa Kemal vardır, biri etten kemikten, diğeri de sizsiniz ben değil, o da fikirlerimdir.” diyen Mustafa Kemal’in zaten dünya görüşüne aykırı bir ifade olacaktır külliye gibi büyük bir anıt eser gibi ifade eder bu kitap.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkan, kitapla ilgili...

BAŞKAN – Sayın Başkan, müsaade eder misiniz.

Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar...

BAŞKAN – Bakın, arkadaşlar, 18.30’da diğer görüşmeye başlayacağız, lütfen...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tamam bitiriyorum, hemen bitiriyorum.

...demokratik ve laik bir devlet olma iddiasında olan Türkiye Cumhuriyeti devletimiz Meclisi bir külliye olarak tanımlanamaz çünkü külliye caminin etrafındaki müştemilatır. Bir sefer Meclisimizi bir müştemilat olarak tanımlamak doğru değildir. Daha kapsayıcı ifadeleri kullanmamız esastır.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Ayıp ya! Bir defa müştemilat bir medrese.

BAŞKAN – Bunu konuşmanızda söylediniz zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, ben bir Hristiyanım yani sonuç olarak bu beni kapsamıyor. Arkadaşlar, bakın, daha çoğulcu, daha kapsayıcı ifadelerle bunları yapmamız lazım. Siz ideolojik bakışınıza göre bunu yapıyorsunuz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Diğer bir konu: Kaba ve yaralayıcı sözler konusunda Sayın Başkan, sansürcü bir uygulama yapıyorsunuz. Bu uygulamadan lütfen vazgeçin.

Meclis çalışanlarıyla ilgili lütfen çalışma barışını sağlayacak uygulamalar yapın.

Son olarak da yani “Sana mı soracağım?” diye böyle dayılanarak ifade Türkiye Cumhuriyeti Meclisi Başkanının Vekili olduğunu söyleyen bir kişiye hiç yakışmadı.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Başkan Vekilini konuşturmayan zata verilmiş cevaptır.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayıştay Başkanımıza da şunu söyleyeceğim: Sayın Sayıştay Başkanımız, özel bir oturum tekrar yapaım derim, bunu öneriyorum, Başkanımıza da öneriyorum ve önem sıralamasıyla ilgili geçen yıl önermiştim yani bulgularla ilgili yani 100 liralık bulguyla, 100 milyonluk bulgunun aynı şekilde bulunması konusunda bir düzenleme yapılması lazım raporlarınızda diye önermiştim, bu yapılmadı.

Ombudsmanımıza da şunu söyleyeceğim: Sayın Ombudsman, inanın siz bazı noktalarda gözükerseniz hani devletin vicdanısınız siz ben ombudsmanlara öyle bakarım. Diyelim ki o Cumartesi Anneleri’nin yanında gözükerseniz inanın şikâyetler artar. Yani siz iş bitirdiğinizi, sonuç aldığınızı gösterirseniz size şikâyetler yağar çünkü pek çok hak ihlali var. Bunlarla ilgili hakkaniyetli davranmanızı rica ediyorum, daha görünür olmanızı rica ediyorum sizlerden.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ettim.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Sayın Başkanım, bir söz istiyorum. Kitapla ilgili bilgileri çarpıttı Sayın Sındır. Neresinden okuduğunu bilemiyorum, söyleyeceğim ama.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) - Kitaptan okudum hepsini.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Başkanım, bakan, 18.30’da biz ikinci bölüme geçeceğiz, müsaade edin lütfen.

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – Anladım da beyefendi bütçe üzerine konuşacağına kitap üzerine konuştu...

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Başkan.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Tatlıoğlu, söz vereceğim, müsaade edin Sayın Başkan...

TBMM BAŞKANI VEKİLİ MUSTAFA ŞENTOP – ...ama Meclis binasının mimarı olduğunu söylemedi, en önemli tarafını unuttu. Bu binayı yapan, Türkiye’ye davet edilen Avusturyalı mimar Clemens Holzmeister’in davet ettiği bu binanın mimarı, Holzmeister geri döndükten sonra da binayı tamamlayan adam, o kitabı yazan. Burasından bahsetmediniz siz.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz, tamam.

Evet, Sayın Tatlıoğlu buyurun.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Olabilir.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Tamamen kendisi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Avusturyalı karar verecek buna.

BAŞKAN – Arkadaşlar, bir müsaade edin ya, lütfen ya, rica ediyorum.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, aslında hem Sayıştaya hem de Meclise teknik olarak tek soru benim sorumdu. Bu 2019 bütçesindeki sıçrama cevapsız kaldı. Bütçeyle doğrudan iki soru buydu.

BAŞKAN – O da yazılı olarak gelecek.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) - İkisi de cevapsız kaldı. Yani bu bütçeyi konuşuyoruz ama bunlar ilgiliydi bütçeyle.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutup oylatacağım.

İlk olarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçesini okutuyorum:

(Türkiye Büyük Millet Meclisi 2019 yılı bütçesi ile 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

CAVİT ARI (Antalya) – “Oy birliği” demediniz.

BAŞKAN – “Oy birliği” demediğiniz anlamda, o “oy çokluğu” anlamına gelir.

Sayıştay Başkanlığı bütçesini okutuyorum:

(Sayıştayın 2019 yılı bütçesi ile 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Kamu Denetçiliği Kurumunun bütçesini okutuyorum:

(Kamu Denetçiliği Kurumunun 2019 yılı bütçesi ile 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Değerli üyeler, böylece gündemimizin birinci bölümünde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Plan ve Bütçe Komisyonu

31 . 10 . 2018

T: 6

O: 4

Değerli arkadaşlar, ikinci bölümdeki bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek üzere birleşime saat 18.30'a kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati:18.00

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 18.32

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın değerli bürokratları, yazılı ve görsel basınımızın değerli temsilcileri; Başkanlık Divanı adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 6'ncı Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

Bugünkü gündemimizin ikinci kısmında Cumhurbaşkanlığının Bütçe, Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının Bütçesi, Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının Kesin Hesap ve Sayıştay Raporu, Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin Bütçe, Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, Diyanet İşleri Başkanlığının Bütçe, Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, İletişim Başkanlığının Bütçesi, Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, Savunma Sanayi Başkanlığının Bütçesi, Savunma Sanayi Müsteşarlığının Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, Strateji ve Bütçe Başkanlığının Bütçesi, Kalkınma Bakanlığının Kesin Hesap, Sayıştay Raporu, Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının Bütçesi, Devlet Arşivleri Başkanlığının Bütçesi, Başbakanlığın Kesin Hesap, Sayıştay Raporu bulunmaktadır.

Şimdi, söz talebi...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usulle ilgili Sayın Başkan...

BAŞKAN – Usulle ilgili tartışmayı yapmıştık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usul.

BAŞKAN – Usulü sabah yaptık ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Efendim, sabah yaptık. Bu başka bir kurum.

BAŞKAN – Yani neye ilişkin usul tartışması talebiniz var, söz talebiniz var?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ben söz verirsiniz anlatacağım.

BAŞKAN – Ne olduğunu söylerseniz ona göre söz vereceğim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkanım, bakın, kurumları saydınız Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumları. Bu saymanız bile seksen beş saniye sürdü.

BAŞKAN – Saat tuttunuz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, seksen beş saniye sürdü. Yani o anlamda lütfen bir usul sözü verin de...

BAŞKAN – Peki, Sayın Paylan, buyurun.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

8.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan'ın, ikinci bölümdeki kurum bütçeleri fazla olacağı için konuşma sürelerinin ayarlanması gerektiğine ve Cumhurbaşkanlığı Vekilinin seçilmiş kişi olmamasına ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcısı, değerli bürokratlar, basın emekçileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, dediğim gibi, kurumları bir saydınız Cumhurbaşkanlığına bağlı kurumları seksen beş saniye sürdü. Şimdi, bu kadar kurumları, bakın, saat altı buçukta başlıyoruz ve muhtemelen, benim tahminim sabah 03.00’te bitecek bu oturum.

BAŞKAN – 04.00 gibi planladık.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – 03.00-04.00 olur yani ve yarın sabah bizi 10.00’da toplantıya çağıracaksınız.

BAŞKAN – 11.00’de çağıracağım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Peki, Allah razı olsun. Yani dört saat uyuyacağız uyuyabilirsek, geleceğiz Milli Savunma Bakanlığının oturumunu yapacağız. Başkanlık Divanını bu anlamda eleştiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Meclis, Sayıştay, Ombudsmanlığı görüştük sabah 10.00’den beri, bu kadar yorulduk, şimdi sabah 04.00’e kadar çalışacağız, saat 11.00’de gelip Milli Savunma Bakanlığını yapacağız. Yanlış bir tasarrufunuz var Sayın Başkan. Bu anlamda sizi eleştiriyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Diğer bir konu, esas vurgulamak istediğim, şimdi, bu yeni dönemde arkadaşlar, yeni alışkanlıklar, yeni teamüller oluşturuyoruz. Şimdi, bizim karşımızda hep milletvekili bakanlar vardı biliyorsunuz, yani Sayın Naci Ağbal hem Maliye Bakanımızdı hem de Milletvekiliydi, Bayburt Milletvekiliydi kendisi veya diğer bakanlarımız da aynı şekilde, çoğunlukla böyle, istisna, cumhuriyet tarihi boyunca çok az istisna var Sayın Davutoğlu diyelim ki bir dönem Dışişleri Bakanıydı, seçilmemiş, atanmış bir bakandı.

BAŞKAN – Usulü geçtiniz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Usulü şu, şunu söylüyorum: Şimdi, Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımız ve Vekili, Cumhurbaşkanımız elbette seçildi ama Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcımız da atanmış bir Cumhurbaşkanını Yardımcısı yani millet Cumhurbaşkanını, Sayın Cumhurbaşkanını seçerken Sayın Cumhurbaşkanını Yardımcısının ve Vekilinin kim olacağını bilmiyordu ve ona göre oy vermedi. Oysa bazı başkanlık düzenlerinde biliyorsunuz, cumhurbaşkanıyla beraber cumhurbaşkanı yardımcısı da seçilir, Amerika’da böyledir, başka ülkelerde de örnekleri var, vekili de öyledir çünkü Allah korusun, bir durum olur, bir anda cumhurbaşkanına bir şey olur, vekili de seçilmiş olsun ülkeyi o devam ettirsin.

BAŞKAN – Ama aşağıda bir Anayasa değişikliği teklifiniz yok buna ilişkin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, şunu söylüyorum Sayın Başkan: Şimdi, burada görüşmeleri yapacağız ve biz siyasi eleştiriler yapacağız, yani diyeceğiz ki: Cumhurbaşkanlığı şöyle yapsın, böyle olsun, keşke böyle olsaydı ama Cumhurbaşkanını Vekilimiz bize siyasi cevap veremeyebilecek çünkü seçilmiş kişi değil, yani teknik cevap verecek.

BAŞKAN – Verecek, verecek, onda sıkıntı yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, böyle olur, genelde böyle olur. Hayır, ben de onu söylüyorum, bu anlamdaki teamül de ilk kez göreceğiz çünkü ilk kez sonuç olarak böyle bir oturum yapacağız. Bu anlamda bizim beklentimizi söylemek istiyorum: Siyasi yorumlarımızı elbette... Hani geçen gün BDDK’yı gördük Sayın Başkan, o anlamda söylüyorum.

BAŞKAN – Siyasi cevap istiyorsunuz. Sorun yok.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani mümkünse bu anlamda cevapların olabilmesi, kifayetli cevapların olabilmesi ama bu konuda tabii ki seçilmemiş bir Cumhurbaşkanı Yardımcısı olduğu için bir sınırı olacaktır bir yere kadar, seçilmiş milletvekillerine bir yere kadar cevap verebileceğini düşünüyorum. Bunu da göreceğiz tabii ki, buna da alışacağız.

Diğer bir konu, Sayın Başkan, kurumları saydınız seksen beş saniye sürdü. Geçen sene 4 Başbakan yardımcımız vardı burada biliyorsunuz, 2 birleşim yaptınız bununla ilgili ve iki gün çalıştık.

BAŞKAN – Siz iki günün bir çalışmasını...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Siz iki günün bir çalışmasını bütün kurumları bir araya getirdiniz, akşamın altı buçuğunda başlıyoruz ve gecenin 04.00'ünde bitireceğiz. Bu anlamda konuşma sürelerini de buna göre ayarlamanızı zannediyorum.

BAŞKAN – Eleştirdiniz zaten, teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Yani bu anlamda gerekli tedbirleri almanızı rica ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Evet, şimdi, sunumunu yapmak üzere Değerli Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay'a söz veriyorum.

Buyurun Sayın Oktay.

IV.- SUNUMLAR (Devam)

4.- Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Oktay'ın, 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri hakkında sunumu

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, değerli basın mensupları; 2019 yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanun Tasarısı kapsamında Cumhurbaşkanlığı ve Cumhurbaşkanlığına bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların bütçesinin görüşülmesi vesilesiyle Cumhurbaşkanlığı ve şahsım adına heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu vesileyle cumhuriyetimizin 95'inci yılını bir kez daha kutlar, bütçe ve kesin hesap görüşmelerinin hayırlı olmasını dilerim.

Sunumumda, yeniden yapılandırılan Cumhurbaşkanlığı ile bağlı, ilgili ve ilişkili kurumların bütçe, kesin hesap, faaliyetler ve projeleri hakkında kısa bilgiler paylaşacağım.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; ülkemizde 1983'ten günümüze kadar geçen otuz dört yılda 21 hükümet kurulmuş, bu hükümetlerin ortalama ömrü yaklaşık bir buçuk yıl sürmüştür. Tartışmasız, istikrar üreten bir sistemin varlığı zaruri hâle gelmiştir.

Son Anayasa değişikliği ile birlikte yasamanın ve yürütmenin ayrı ayrı ve doğrudan millet tarafından seçildiği bir sistem benimsenmiştir. Bu husus, milletin yürütme üzerinde doğrudan söz sahibi olması açısından önem arz etmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçişle birlikte başarılı uygulama örneği gösteren ülke deneyimleri ve Türkiye'nin tarihsel yönetim yapısı da dikkate alınarak kamu yönetiminde önemli yapısal dönüşümler gerçekleştirilmiştir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanı yardımcılıkları oluşturulmuş, bakanlık sayısı 21'den 16'ya düşürülmüş, Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı yeni başkanlıklar, ofisler ve politika kurulları oluşturulmuştur.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı, 1 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 17'nci maddesi uyarınca, Cumhurbaşkanı tarafından verilen görevleri yerine getirir; ayrıca, gerekli durumlarda Cumhurbaşkanına vekâlet ve temsil görevlerini icra eder.

Cumhurbaşkanlığına doğrudan bağlı olarak kurulan 4 ofis, 9 politika kurulu ve başkanlıklarla dinamik bir yapısalılık sağlanarak, milletimizin ihtiyaçlarına hızla cevap verilecek, gelişmelere hızlı uyum sağlanacak, doğru ve sürdürülebilir politikalar geliştirilecek bir sistem oluşturulması hedeflenmiştir. Bu çerçevede, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine uyum amacıyla yapılan kanun değişiklikleriyle birlikte yayımlanan Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinin gerektirdiği ve uyum için gerekli olan diğer alt mevzuat değişikliklerinin yapılmasına devam edilmektedir.

Kamu hizmetlerinde entegrasyon, kaynakların etkin ve verimli kullanımını sağlamak amacıyla dijital dönüşümü koordine etmek, dünyanın en büyük sorunlarından olan siber güvenlik ve bilgi güvenliğini artırıcı çalışmalar yapmak amacıyla Dijital Dönüşüm Ofisi; ulusal ve uluslararası bankacılık ve finans sektörünü izlemek, finansal analizler yaparak en iyi uygulamaları ve veri kaynaklarını ekonomiye kazandırmak için Finans Ofisi; Türkiye'nin insan kaynakları envanterini çıkartarak insan kaynağı havuzu oluşturmak ve ihtiyaç duyulan alanlarda yetenek gelişim faaliyetlerini yürütmek amacıyla İnsan Kaynakları Ofisi kurulmuştur.

Yine bu çerçevede, ülkenin ekonomik kalkınmasında gereksinim duyulan yatırımların artırılması ve Türkiye'de yatırım yapılmasını özendirilmeye yönelik çalışmalar yapmak üzere Başbakanlık Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı, daha aktif icrai bir birim olarak Yatırım Ofisine dönüştürülmüştür.

14 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle stratejik iletişim alanında çatı bir kuruluş olarak Cumhurbaşkanlığına bağlı genel bütçeli İletişim Başkanlığı kurulmuştur.

Ayrıca Cumhurbaşkanlığı bünyesinde Bilim, Teknoloji ve Yenilik Politikaları Kurulu, Eğitim ve Öğretim Politikaları Kurulu, Ekonomi Politikaları Kurulu, Güvenlik ve Dış Politikalar Kurulu, Hukuk Politikaları Kurulu, Kültür ve Sanat Politikaları Kurulu, Sağlık ve Gıda Politikaları Kurulu, Sosyal Politikalar Kurulu, Yerel Yönetim Politikaları Kurulu olmak üzere 9 adet politika kurulu oluşturulmuştur.

Kurullar, ülkemizin temel politikalarına yön vermek üzere, dünyadaki gelişme ve şartlara göre görev alanlarına ilişkin ayrıntılı çalışmalar yaparak politika ve stratejiler önermek, kamu kurum ve kuruluşlarına kendi alanlarına ilişkin görüşler vermek, uygulanan politika ve gelişmeleri izlemek ve Sayın Cumhurbaşkanımıza bu konularda ilgili raporlar hazırlamakla görevlendirilmiştir.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; bildiğiniz üzere, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemine geçiş sağlayan Anayasa değişikliğiyle birlikte bütçe onay ve uygulama süreci ile bütçe sonuçlarının denetimini kapsayan hükümlerinde de değişiklik yapılmıştır. Bu doğrultuda bütçenin, Cumhurbaşkanı tarafından bir teklif şeklinde Parlamento'ya sunulması hüküm altına alınmıştır.

Günümüzde ekonomi ve onun temel bileşeni olan "kamu mali yönetimi" idari başarı açısından kritik bir role sahiptir. Kaynak tahsisini ve kullanımını iyi yapan ülkeler ve hükümetler daha başarılı olmakta, bu ise istikrarı, büyümeyi ve refahı beraberinde getirmektedir. Bu doğrultuda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, mali yönetim ve bütçe sürecinin etkinliğini artıracak bir altyapıyı da oluşturmuştur.

Yeni sistemde, yürütme ve yasamayı bir araya getiren bu bütçe süreci, hükümet politikalarına ve meclis gündemine önemli katkı sağlayacak bir platform oluşturacak ve bu bağlamda yasama ve yürütme arasındaki iletişim ve iş birliğine önemli katkılar sağlayacaktır.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; 2019 yılı bütçesi, Yeni Ekonomi Programı kapsamında, orta vadeli makroekonomik tahminler ve programların güvenilirliğinin güçlendirilmesine yönelik bir çerçeve içinde hazırlanmıştır. 2019 yılı bütçesi kapsamında mali disiplinin sağlanmasına yönelik olmak üzere yönetimin mali kontrol gücünü artıracak tedbirler öngörülmektedir. Bu noktada, 2019-2021 dönemindeki önceliğimiz ülkemizde makro istikrarın perçinlenmesi, sağlıklı ve sürdürülebilir büyümenin gerçekleştirilmesidir.

Mali disiplinin sağlanmasına yönelik yönetimin mali kontrol gücünü artıracak tedbirlerin alınması, harcama tavanları, program tavanları, borçlanma ve açık gibi kuralların belirlenmesi ve bu kuralların etkin bir şekilde uygulanması planlanmıştır.

2019 yılı bütçesi çalışmalarında cari açık, enflasyon, kur ve faiz başta olmak üzere ekonomik dengelerin iyileşmesi için mali disiplini sağlamaya yönelik harcama ve gelir tedbirleri alınmış ve kararlılıkla uygulanması konusunda siyasi irade ortaya konulmuştur.

Konuşmamın bu bölümünde, bugünkü görüşmelerde bütçe ve kesin hesaplarını görüşeceğimiz Cumhurbaşkanlığıyla bağlı, ilgili ve ilişkili kurum ve kuruluşların gerçekleştirdiği ve 2019 yılında gerçekleştireceği proje ve faaliyetlerinden de kısaca bahsetmek istiyorum.

Sayın Başkan, değerli komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte eskiden genel sekreterlik şeklinde teşkilatlanmış olan Cumhurbaşkanlığı idari teşkilatı, İdari İşler Başkanlığı olarak değiştirilmiştir. İdari İşler Başkanlığı, Başbakanlıktan devralınan bazı görevler ile yeni sistemle kurulan birimlerin etkin ve verimli bir şekilde görevlerini yerine getirmesini temin etmek üzere yeniden yapılandırılmıştır.

Bu yapılandırma kapsamında, Cumhurbaşkanlığı İletişim Merkezi (CİMER) ile Başbakanlık İletişim Merkezi (BİMER), 10 Temmuz 2018 tarihinde CİMER adıyla tek bir çatı altında hizmet vermeye başlamıştır. Bu çerçevede, 1 Ocak-18 Ekim 2018 tarihleri arasında CİMER ve BİMER'e toplamda 2 milyon 784 bin 220 başvuru ulaşımıştır. Söz konusu başvurularla ilgili olarak toplam 2 milyon 433 bin 628 sevk ve cevaplama işlemi yapılmıştır. İnternet üzerinden alınan yaklaşık 547 bin başvuru ise, vatandaşların talebine binaen CİMER otomasyon sistemi üzerinden doğrudan ilgili kurumlara sevk edilmiştir.

Türkiye'nin en büyük kütüphanesi olarak faaliyet gösterecek Cumhurbaşkanlığı Kütüphanesine yönelik çalışmalarımız da devam etmektedir. Kütüphane koleksiyonunda şu anda yaklaşık 1 milyon 400 bin adet yayın bulunmaktadır ve bu rakam her geçen gün artmaktadır. Yayınların büyük bir kısmı devir ve bağış yoluyla sağlanmaktadır. Birçok uluslararası kütüphanenin bağış politikaları incelenerek yeni kütüphanenin bağış politikası oluşturulmuştur.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlık bütçesinin ödenekleriyle ilgili bazı rakamları da sizlerle paylaşmak isterim.

Yeni kurulan ve faaliyetlerine başlayan Cumhurbaşkanlığı ofislerinden Finans Ofisi için 5 milyon TL, İnsan Kaynakları Ofisi için 8,5 milyon TL, Dijital Dönüşüm Ofisi için 70 milyon TL, Yatırım Ofisi için 150 milyon TL olmak üzere toplam 233 milyon 500 bin TL başlangıç ödeneği öngörülmüştür.

Herhangi bir afet gerçekleşmesi durumunda acil yardımların ilgili kuruluşlara aktarılmasıyla ilgili olan acil destek giderleri için 150 milyon TL, İçişleri ve Millî Savunma Bakanlığınca kullanılan barışı destekleme ve koruma hizmetleri için 750 milyon TL ödenek öngörülmüştür. Devralınan görevler ve

yeni kurulan birimlerle ilgili olarak 2019 bütçesinde 1 milyar 295 milyon 500 bin TL ödenek teklifi yer almaktadır. 2017 yılında Cumhurbaşkanlığına toplam 663 milyon 858 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 99,2'sine tekabül eden 658 milyon 240 bin 289 TL'si kullanılmıştır.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığına kendisine verilen görevleri yerine getirmek üzere 2019 yılı için toplam 2 milyar 818 milyon 899 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli üyeler; yeni hükümet sisteminde İletişim Başkanlığı başta kamu diplomasisi olmak üzere devletimizin stratejik iletişimi konusunda çatı kuruluşu ve politika belirleme merkezi hâline getirilmiştir. Bu bağlamda ülkemizin millî menfaatlerini ilgilendiren konularda ve ülkemizin 2023 hedefleri doğrultusunda yeni bir yapılanmaya gidilmiştir. Başkanlık, çeşitli ülkelerden Türkiye'ye gelen basın mensupları ve kanaat önderlerinin ağırlanması, ülkemizde tertiplenen çeşitli ulusal ve uluslararası toplantılar vesilesiyle ve uluslararası basın mensuplarının hizmetlerine sunulmak amacıyla ihdas edilen basın merkezlerinin düzenlenmesi gerek davetlimiz olarak ve gerek kendi imkânlarıyla gelen yabancı gazetecilere mihmandarlık hizmetlerinin sağlanması ve yerleşik uluslararası basının bilgilendirilmesi faaliyetlerine önemli katkılarda bulunacaktır.

İletişim Başkanlığı dünya üzerinde çok geniş bir coğrafyadan da haberdar olunmasını sağlamaktadır. Bu amaçla Almanca, Arapça, Çince, Fransızca, İngilizce, İspanyolca, Japonca, Rusça başta olmak üzere toplamda 35 dilde haber takibi yapılmaktadır.

İletişim Başkanlığına dönüştürülen mülga Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğüne 2017 yılında toplam 315 milyon 305 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 98,47 oranına tekabül eden 310 milyon 485 bin 984 TL'si kullanılmıştır. İletişim Başkanlığına kendisine verilen görevler için 2019 yılında toplam 344 milyon 531 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde kurulan yeni başkanlıklardan birisi de Strateji ve Bütçe Başkanlığıdır. Kalkınma planı, Cumhurbaşkanlığı programı, orta vadeli program, orta vadeli mali plan, Cumhurbaşkanlığı yıllık programı ile sektörel plan ve programların Hazine ve Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırlanması ve makro dengelerin oluşturulması görevleri bu Başkanlığa verilmiştir. Ayrıca, Hazine ve Maliye Bakanlığı ile koordinasyon içinde merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin bütçe hazırlık çalışmaları ve uygulama süreci de Başkanlıkça yürütülmektedir. Kamu istihdamına ilişkin politikaların oluşturulması amacıyla çalışmalar yapmak, kamu kurum ve kuruluşlarının kadro ve pozisyon ihdas ve kullanım taleplerini değerlendirmek Başkanlığa verilen diğer bir görevdir.

On Birinci Kalkınma Planı hazırlık çalışmaları, yeni Hükümet sistemi çerçevesinde kalkınma vizyonuyla, ekonomik ve sosyal politikalarla uyumlu biçimde sürdürülmektedir. 2017 yılında başlatılan 2019-2023 yıllarını kapsayan On Birinci Kalkınma Planı'nın hazırlık çalışmaları 2018 yılında da katılımcı bir şekilde yürütülmüş, bu kapsamda 75 özel ihtisas komisyonu ve çalışma grubu toplantılarına ilaveten Türkiye Büyük Millet Meclisi komisyon üyeleriyle, bölgesel kuruluşlarla, bakanlıklarla ve farklı paydaşlarla istişare toplantıları düzenlenmiştir. Plan tamamlandığında Meclisimizin onayına sunulacaktır.

Başkanlığın Hazine ve Maliye Bakanlığı ile müştereken hazırladığı 2019-2021 yıllarını kapsayan Orta Vadeli Program, Yeni Ekonomi Programı adıyla 20 Eylül 2018 tarihinde kamuoyuna açıklanmıştır. Ayrıca, tüm bakanlık, ilgili, ilişkili ve bağlı kurumlarının beş yıllık stratejik planları ile 2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Program çalışmaları Başkanlıkça yürütülmektedir. Beş yıllık stratejik planlar kasım ayı sonu itibarıyla tamamlanacaktır. 2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı 27 Ekim 2018 itibarıyla yayımlanmıştır.

2019 yılı Cumhurbaşkanlığı Yıllık Programı'nda nitelikli insan, güçlü toplum, yenilikçi üretim ve istikrarlı büyüme, yaşanabilir mekânlar, sürdürülebilir çevre ve kalkınma için uluslararası iş birliği eksenleri altında eğitim, sağlık, güvenlik gibi toplam 50 alanda hedef ve politikalarla bunlara ilişkin toplam 444 tedbir belirlenmiştir. Belirlenen bu tedbirler, üçer aylık dönemler hâlinde izlenip değerlendirilecektir.

Kurumların yatırım bütçe tekliflerine esas olmak üzere, 2019-2021 Dönemi Yatırım Programı Hazırlama Rehberi yayımlanmıştır. 2019 yılı yatırım proje tekliflerinin değerlendirilmesinde azami tasarruf ilkesiyle kalkınma potansiyelini destekleyici mahiyetteki iktisadi ve sosyal altyapı yatırımlarıyla devam eden projelerden en kısa sürede tamamlanabilecek projelere öncelik verilmiştir. 2019 yılında toplam kamu sabit sermaye yatırımları 122,9 milyar TL'dir. Bu tutar gayrisafi yurt içi hasılanın yüzde 2,8'ine tekabül etmektedir.

Strateji ve Bütçe Başkanlığı önümüzdeki dönemde Kamu Özel İşbirliği Modelin'in uygulanmasında dünya uygulamalarını dikkate alarak projelerin hazırlık süreci başta olmak üzere, kamu kuruluşlarının KÖİ modeli konusundaki kapasitesinin artırılması faaliyetlerine de devam edecektir.

Strateji ve Bütçe Başkanlığının merkezi uyumlaştırma fonksiyonunu yürüttüğü stratejik planlama çalışmaları çerçevesinde merkezî yönetim bütçesi kapsamındaki kamu idareleri ile KİT'lerin stratejik planları değerlendirilerek bunların yürürlüğe girmesi de sağlanmıştır.

Mülga Kalkınma Bakanlığına 2017 yılında toplam 1 milyar 649 milyon 850 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 93,84'lük kısmına tekabül eden 1 milyar 548 milyon 152 bin 987 TL'si kullanılmıştır.

Strateji ve Bütçe Başkanlığına 2019 yılı bütçesi için 260 milyon 584 bin TL ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizlerin de bildiği üzere, Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu TMSF tasarruf sahiplerinin haklarının korunması amacıyla mevduatın sigortalanması, fona devrolan bankaların çözülmesi görevlerini yerine getirmektedir. TMSF ifa ettiği bu görevleriyle ülkemiz finansal güvenlik ağının önemli kurumlarından. TMSF'nin hâlihazırda 37,8 milyar TL mevduat sigortası rezervi mevcuttur. Söz konusu rezerv, sigortalı tasarruf mevduatı ve katılım fonunun yüzde 7,7'sini karşılayacak seviyededir. Bu oran Amerika'da yüzde 2, Kanada'da da yüzde 1'dir.

Kurulduğu tarihte yalnızca tasarruf mevduatını sigortalamakla görevli olan TMSF 2005 yılından bu yana katılım fonlarını da sigorta kapsamına almıştır. Ayrıca, ticari mevduatın da sigortalanması çalışmaları devam etmektedir.

TMSF 1994-2016 yılları arasında yönetim ve denetimi kendisine devredilen 26 bankanın çözümü ve geri kazanım faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu kapsamda 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla 23 milyar dolar tahsilat sağlamıştır. Bahse konu tutarın 12,5 milyar dolarlık kısmı hazineye borç geri ödemesi, 1,4 milyar dolarlık kısmı Merkez Bankasına avans geri ödemesi, 5,6 milyar dolarlık kısmı Maliye Bakanlığı başta olmak üzere kamu kurum ve kuruluşlarına kaynak aktarımı ve 1,9 milyar dolarlık kısmı diğer gerçek ve tüzel kişilere yapılan ödemelerde kullanılmıştır.

15 Temmuz 2016 hain FETÖ darbe girişimi sonrasında başlayan OHAL süreci ile TMSF'nin yürüttüğü ana faaliyetlerine ilave olarak kayyumluk, satış amacıyla varlıkları devredilen medya ve basın kuruluşlarının çözülmesi ve Bank Asya nezdindeki hesap bilgisi taleplerine ilişkin yürütülen çalışmalar da eklenmiştir.

TMSF'nin bu çerçevede yürüttüğü faaliyetlerle ilgili olarak da sizleri yine kısaca bilgilendirmek isterim.

TMSF 25 Ekim 2018 tarihi itibarıyla 42 ilimizde 1.004 şirkete kayyum olarak atanmıştır. Söz konusu şirketlerin 30 Eylül 2018 tarihi itibarıyla aktif büyüklüğü 55,74 milyar TL, toplam ciroları 21,95 milyar TL, toplam öz kaynakları 21,05 milyar TL, dönem kârı 1,53 milyar TL'dir. Bu şirketlerde 45 bin 477 kişi istihdam edilmektedir.

TMSF tarafından yürütülen bir diğer faaliyet de 15 Temmuz hain darbe girişimi sonrasında kapatılan medya ve basın kuruluşlarının varlıklarının çözülmesidir. 668, 670 ve 674 sayılı KHK'ler kapsamında kapatılan 151 gazete ve dergi, yayınevi ve dağıtım kanalları ile özel radyo ve televizyon kuruluşlarının varlıkları Maliye Bakanlığı tarafından satış amaçlı olarak TMSF'ye devredilmiştir. Bahse konu varlıkların SPK onaylı değerlendirme firmalarından hizmet alınarak değerlemesi tamamlanmış olup 25 Ekim 2018 itibarıyla 32,3 milyon TL'lik satış yapılmıştır.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Diyanet işleri Başkanlığı Türkiye'nin tarihî sorumluluklarına ve gelecek perspektifine uygun olarak uluslararası boyutta inisiyatif alan bir kurumdur. Avrupa'dan Amerika'ya, Asya'dan Afrika'ya kadar dünyadaki bütün Müslümanlarla iletişim ve iş birliği hâlinindedir.

“İslam dini ile ilgili evrensel düzeyde güvenilen ve referans alınan bir kurum olmak” vizyonuyla hareket eden Diyanet işleri Başkanlığı Anayasa, kanun ve diğer mevzuatla kendisine verilen görev ve yetkileri doğrultusunda hizmetlerini yürütmektedir.

Bu bağlamda Diyanet İşleri Başkanlığı cami içinde ve dışında yürüttüğü hizmetlerde çocuk ve gençlik eksenli çalışmalar, kadın hakları, engelli ve yaşlılar, çevre duyarlılığı ve aile yapısının korunması gibi pek çok konuda toplumun bilinçlenmesi hususunda çalışmalar yapmaktadır.

Diğer taraftan, Başkanlık “Ramazan ayı”, “Camiler Haftası”, “Muharrem Ayı” “Aile Haftası”, “Dünya Kadınlar Günü” gibi dinî ve millî günlerde özel çalışmaları yoluyla toplumu aydınlatmakta, toplumda bir farkındalık oluşturmaktadır.

Başkanlık, camilerin estetik ve mimari açıdan iyileştirilmesinin yanı sıra engelli, yaşlı, genç çocuk ve benzeri tüm toplum kesimlerinin erişimine elverişli hâle getirilmesi için de gayret göstermektedir.

Diyanet işleri Başkanlığı terör saldırıları nedeniyle zarar gören cami, Kur'an kursu ve müftülük hizmet binalarının bakım ve onarım işlemlerini hızla tamamlayarak yeniden hizmete açılmalarını sağlamış, terörden zarar görmüş bölgelerde yaşayan insanlarımıza manevi destek vermek amacıyla çeşitli rehabilite programları düzenlemiştir.

Yaygın din eğitimi kapsamında; Kur'an-ı Kerim'i baştan sona ezberlemek isteyenlere Hafızlık Eğitim Programı, Kur'an kursu bulunmayan yerlerdeki muhtelif yaş grubundaki vatandaşlara Camilerde Kur'an Öğretimi kursu, yaz tatilindeki öğrencilere yaz Kur'an kursu düzenlenmekte, ihtiyaç hâlinde görme, işitme, bedensel, zihinsel engelli öğrencilere yaygın din eğitimi hizmeti verilmektedir. Kur'an kurslarında eğitim öğretime devam eden öğrenci sayısı 761.884'tür. Bütün bu kurslardaki öğrencilerin ders kitapları ve eğitim materyalleri ücretsiz olarak dağıtılmaktadır.

Başkanlık kendi personelinin eğitimine de dinî yüksek ihtisas merkezleri ve eğitim merkezlerinde icra edilen eğitim programlarıyla büyük önem vermektedir.

Toplumu din konusunda aydınlatmanın temel araçlarından biri de dinî yayın hizmetleridir. Başkanlık sahih dinî bilgiyi yayınları yoluyla da yaygınlaştırma amacıyla kaynak eserlerden ilmi eserlere, çocuk kitaplarından edebi eserlere birçok eser yayımlamış, bunları okul, cezaevi, dernek ve şahıslara ücretsiz olarak göndermiştir. 2018 yılında şu ana kadar 19 milyon 181 bin eser ücretsiz olarak halkımıza dağıtılmıştır.

Başkanlık bugüne kadar başta Kur'an-ı Kerim meali olmak üzere ihtiyaç ve talepler doğrultusunda dinî yayınlar alanında 35 dil ve lehçede toplam 370 adet eserin basımını gerçekleştirmiştir. Hadislerle İslâm, Temel Dinî Bilgiler, Hz. Muhammed ve Evrensel Mesajı farklı dil ve lehçelere tercümesi gerçekleştirilen belli başlı eserlerdendir.

Radyo ve televizyon yayıncılığı yoluyla da dinimizin adalet, barış, rahmet ve sevgi yüklü evrensel mesajını toplumun tüm kesimlerine ulaştırmaya gayret göstermektedir. Bu amaçla Diyanet TV, Diyanet Radyo, Diyanet Kur'an Radyo ve Diyanet Risalet Radyo yayınları hayata geçirilmiştir.

Yurt dışı hizmetlerini koordine etmek üzere hâlen 52 din hizmetleri müşavirliği, 38 ataşeliği bulunmaktadır. Başkanlık, ekseriyeti Avrupa ülkelerinde olmak üzere yurt dışında yaklaşık 2 bin personel ile hizmetlerini devam ettirmektedir.

Diyanet işleri Başkanlığı bugün itibarıyla 100'ü aşkın ülkede öncelikle din hizmeti olmak üzere insanî ve sosyal yardım faaliyetleri yürütmektedir. 108 ülkeden Türkiye'ye getirilen 2.171 öğrenci ilahiyat fakültelerinde, dinî yüksek ihtisas merkezlerinde, Kur'an kurslarında ve uluslararası imam hatip liselerinde öğrenimlerine devam etmektedir.

Halkının büyük çoğunluğu fakir olan ülkelere, vekâlet yoluyla Başkanlık ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliğiyle çok sayıda kurban kestirilmektedir. 2018 yılında 430.008 hisse kurban kesimi yapılmış, böylece 145 ülkenin 436 noktasında 6 milyon aileye hizmet verilmiştir.

15 Temmuzdan beri milletimizin, dini istismar eden hain ve sinsi yapılara karşı daima uyanık kalmasını sağlamak için birçok faaliyet yürütülmüş, 2018 yılında "Din İstismarıyla Mücadele Seminerleri" adı altında dini istismar eden FETÖ, DEAŞ gibi örgütlere karşı kamuoyunu bilgilendirmek için âdetâ seferberlik ilan edilmiştir.

2017 yılında Diyanet İşleri Başkanlığına toplam 7 milyar 153 milyon 29 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup kullanılan miktar 7 milyar 246 milyon 975 bin TL olmuştur.

2019 yılı için Diyanet İşleri Başkanlığına 10 milyar 445 milyon 979 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Saygıdeğer milletvekilleri, Sayın Başkan; mülga Başbakanlık merkez teşkilatında ana hizmet birimi olan Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü, 11 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle Cumhurbaşkanlığına bağlı genel bütçeli idare olarak Devlet Arşivleri Başkanlığına dönüştürülmüştür.

Her millet bir tarihî mirasın sahibidir. Bu tarihî mirasla irtibat kurabilmenin yegâne kaynağı arşivlerdir. Arşivler bir ülkenin tapu senedi, bir milletin kimliği, hakları, hatıratı ve en önemlisi bir devletin hafızasıdır. Barındırdıkları belgenin muhtevası açısından birer bilgi merkezi konumunda da olan arşivler, devletlerin ve milletlerin geleceğinin inşasında stratejik bir güç unsurudur. Bu anlamda ülkemiz, arşiv belgesi bakımından büyük bir zenginliğe sahiptir. Sahip olduğumuz tarihî servet yalnızca ülkemiz için değil, Orta Doğu, Balkanlar, Kafkasya, Avrupa ve Afrika'daki birçok ülkenin tarihinin gün yüzüne çıkarılabilmesi ve günümüzde bu coğrafyada yaşanan olayların anlaşılabilmesi için birincil kaynak niteliğindedir.

Kamuda dijital dönüşüm çalışmaları kapsamında her yıl yaklaşık olarak 7 milyon belge görüntüsü elektronik ortama aktarılmakta ve bu rakam artırılarak devam etmektedir. 48 milyon 291 bin 865 belge görüntüsü dijital ortama aktarılmış, 2023 yılı hedefleri doğrultusunda yaklaşık 40 milyon tarihî belge görüntüsünün daha elektronik ortama aktarılması hedeflenmiştir.

2016 yılından itibaren yenileme çalışmaları tamamlanan arşiv kataloglarının internet üzerinden taranabilmesi sağlanmıştır. Araştırmacılar, Devlet Arşivlerine gelmeden evinden ya da iş yerinden belge taramasını yapar hâle gelmiştir. Böylece kurumdaki araştırma hizmeti hız kazanmış ve kolaylaşmıştır.

Araştırmacılara İnternet üzerinden 09 Mayıs 2017-19 Ekim 2018 tarihleri arasında 472.350 belge görüntüsü verilmiştir. 19 Ekim 2018 tarihi itibarıyla sisteme kayıtlı yerli ve yabancı araştırmacı sayısı 63.351’dir.

45 ülke ile Arşivlerarası İşbirliği Protokolü mevcut olup bu kapsamda 447.209 belge görüntüsü yurtdışından ülkemize kazandırılmıştır.

Millî ve milletlerarası stratejilerin belirlenmesinde, politikaların uygulanmasında ve ülkemizin tarih temelli tezlerinin güçlendirilmesine yönelik belgeye dayalı yayınlar hazırlanmakta, ülkemizi ve arşivimizi uluslararası alanda tanıtmak amacıyla yurt dışında ve yurt içinde sergiler düzenlenmektedir. Bu doğrultuda, yurt dışında 85, yurt içinde ise 316 adet sergi düzenlenmiş. Ayrıca arşivlerin tanıtımı kapsamında 2012-2018 yılları arasında 720 heyet ve 40.508 katılımcı arşivleri ziyaret etmiştir.

Devletin tüm arşivlerine kurulacak bilgi ağı sistemi ile tek merkezden erişime açılmasını sağlamak için “Devlet Arşiv Ağı” oluşturulması çalışmalarına başlanmış, kamuda üretilen belgelerin daha düzenli oluşturulması, bu alandaki kamu maliyetlerinin düşürülmesi ve belgelere kolay erişimin sağlanması için kurum ve kuruluşlarda “e-belge yönetim sistemi”, “saklama süreli standart dosya planı” ve “arşivcilik” konularında rehberlik, eğitim ve denetim çalışmalarına devam edilmektedir.

2017 yılında mülga Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğüne toplam 88 milyon 462 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 80,8’ine tekabül eden 71 milyon 471 bin TL’si kullanılmıştır.

2019 yılı için Devlet Arşivleri Başkanlığına 91 milyon 211 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli Komisyon üyeleri; Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı, bünyesindeki saray, köşk, kasır, müze ve tarihî fabrikaların, uluslararası müzecilik ve konservasyon standartlarına uygun olarak idaresi, bakımı, onarımı, restorasyonu ve müze olarak işletilmesi ile görevlidir. Tarihî objeleri de dâhil olmak üzere, tüm bu yapıların, kültürel ve tarihi arka planlarına sadık kalınarak korunmaları, restore edilmeleri ve yerli-yabancı ziyaretçiler tarafından ziyaret edilmeleri sağlanmaktadır.

2019 yılında içlerinde millî saraylar ve kasırların da bulunduğu 13 adet önemli proje ve restorasyon faaliyeti yapılması planlanmaktadır.

2019 yılı için Millî Saraylar İdaresi Başkanlığına 120 milyon 527 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri; Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı 9 Temmuz 2018 tarihinde yayımlanan 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname’yle “Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı” şeklinde yapılandırılmıştır.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı, Türkiye Cumhuriyeti’nin ülkesi ve milleti ile bütünlüğüne, varlığına, bağımsızlığına, güvenliğine, anayasal düzenine ve millî gücünü meydana getiren bütün unsurlara karşı içten ve dıştan yöneltilen mevcut ve muhtemel tehditlerin bertaraf edilmesine yönelik görev ve faaliyetlerini bugüne kadar olduğu gibi, bugünden sonra da yüksek kararlılıkla sürdürecektir. Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına tevdi edilen görevlerin modern teknik ve usuller kullanılması suretiyle ifa edilebilmesi amacıyla başlatılan fiziki ve teknik altyapı yatırımlarının 2019 yılında sonuçlandırılması planlanmıştır.

2017 yılında Millî İstihbarat Başkanlığına toplam 2 milyar 255 milyon 738 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 97,2’sine tekabül eden 2 milyar 192 milyon 162 bin 514 TL’si kullanılmıştır.

Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığına 2019 yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nde toplam 2 milyar 157 milyon 761 bin TL ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin Teşkilat ve Görevleri Hakkında 6 numaralı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'yle MGK Genel Sekreterliğinin görev ve yetkileri yeniden tanımlanmıştır.

Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği, Millî Güvenlik Kurulunun sekreteryaya hizmetlerini ve Millî Güvenlik Siyaseti Belgesi'nin hazırlanmasına ilişkin çalışmalarını yürütmektedir.

Genel Sekreterlik, verilen görevler doğrultusunda uluslararası, bölgesel ve millî güvenlik ortamını yakından takip ederek, araştırma ve değerlendirme yapmakta, dokümanlar hazırlamakta, seferberlik ve savaş hâli ile kriz yönetimi konularında faaliyetlerini sürdürmektedir.

2017 yılında Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine toplam 28 milyon 975 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 95,7'sine tekabül eden 27 milyon 736 bin 173 TL'si kullanılmıştır.

2019 yılı için Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğine 32 milyon 341 bin TL ödenek tahsis edilmesi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, değerli üyeler; sunumun bu bölümünde, ülkemizin bekası için oldukça önemli görevler yürütmekte olan Savunma Sanayii Başkanlığı faaliyetlerinden de kısaca bahsetmek istiyorum.

Savunma Sanayii Başkanlığı, Türk Silahlı Kuvvetleri ve güvenlik güçlerimizin ihtiyaçlarının karşılanması faaliyetlerini yürütmektedir. Bu faaliyetleri yürütürken amacımız, azami ölçüde yerli ve millî imkânları kullanmaktır. Zira bizler biliyoruz ki eğer savunma ihtiyaçlarınızı sadece veya çoğunlukla başka ülkelere tedarik ederseniz en ihtiyaç duyduğunuz anda o sistemleri alamama ya da alsanız dahi kullanamama riskiyle karşı karşıya kalırsınız.

Bu bakış açısıyla Silahlı Kuvvetler ve güvenlik güçlerimizin ihtiyaçlarını tedarik ederken nitelikli ihracata da katkı yapan Türk savunma sanayisini geliştirmek için çalışıyoruz. Bu çerçevede 2002 yılında, AK PARTİ iktidarının göreve başladığı yılda, yüzde 18 dolayında olan yerlilik ve millîlik oranı, geldiğimiz noktada yüzde 65 seviyesini aşmış durumdadır. Bu seviyelere erişmek savunma sanayi alanında bağımsızlığımızın da artmış olduğu anlamına geliyor. Geçtiğimiz yıl içerisinde Suriye'de gerçekleştirdiğimiz operasyonlarda ve terörle mücadele harekâtlarında kullanılan millî ve yerli ürünlerimizin de bu bağımsızlığın göstergesi niteliğinde olduğunu hep birlikte gördük ancak bu seviyeyi de yeterli görmüyoruz. Savunma sanayi alanındaki yerlilik ve millîlik oranını daha yukarılara çıkarmamız gerektiğinin bilincindeyiz, bu amaçla çalışmalarımıza durmaksızın devam ediyoruz.

Savunma sanayimizin tasarlayıp ürettiği ve sahada kendisini ispatlayan ürünlerin ihracatı da yapılmaya başlanmıştır. Bu, ülkemiz için çok önemli bir dönüm noktası olarak karşımızda durmaktadır. Geçtiğimiz dönemlerde savunma alanındaki ürünleri ithal eden bir ülkeden, artık ihracat yapan bir ülkeye dönüşüyoruz. Bu çerçevede, 2002 yılında 248 milyon dolar olan savunma ve havacılık ihracatımız 2017 yılı sonu itibarıyla yaklaşık 2 milyar dolar seviyesine ulaşmıştır.

Bu yıl Pakistan'la imzaladığımız ATAK helikopteri, MİLGEM savaş gemisi gibi büyük projelerle birlikte önümüzdeki yıllarda bu rakamın çok daha yukarılara çıkarılmasını hedefliyoruz.

Savunma Sanayii Başkanlığının yürüttüğü projeler sonucunda üretilen ATAK, Taarruz, Taktik ve Keşif helikopterinden 40 adedi güvenlik güçlerimize teslim edilmiş olup ayrıca 30 adedinin Pakistan'a ihracı konusunda sözleşme imzalanmıştır. ATAK, özgün tasarımı ve motoruyla birlikte daha yüksek yerlilik ve millîlik oranına sahip olacak şekilde yenilenmektedir.

Ayrıca, çok sayıda ülkenin yerli ve millî imkânlarla ürettiğimiz ATAK helikopterimiz, Hürkuş temel eğitim uçağımız, MİLGEM savaş gemimiz, İHA ve SİHA'larımızla yakından ilgilendiğini burada iftiharla belirtmek istiyorum.

İHA/SİHA alanında geldiğimiz noktayı bir sonraki aşamaya taşıyacak daha fazla faydalı yük taşıma kabiliyetine sahip taarruzi İHA Akıncı, 2019 yılında ilk uçuşunu yapacaktır.

Deniz Kuvvetlerimizin gücüne güç katacak olan çok maksatlı amfibi hücum gemimiz TCG Anadolu'nun da önümüzdeki yıl denize indirilmesini hedefliyoruz.

Bunun yanında, çeşitli ülkelere de ihracatı yapılan Kirpi, Cobra, Ejder Yalçın, Vuran gibi zırhlı araçların üretim ve teslimatları da devam etmektedir.

Uzun Menzilli Bölge Hava ve Füze Savunma Sistemi Projesi kapsamında S-400 alımına ilişkin sözleşme imzalanmıştır. Bir adedi opsiyon olmak üzere iki adet S-400 sistemi sözleşme kapsamında tedarik edilecektir. Projenin bir aşaması olarak uzun menzilli bir hava savunma sisteminin millî imkân kabiliyetler göz önünde bulundurularak tasarlanıp üretilmesine yönelik çalışmalara da devam edilmektedir.

Özgün genel maksat helikopterimiz, Taarruz Helikopterimiz, Hürjet ve Millî Muharip Uçak projelerimizle bu alandaki çalışmalarımız tüm hızıyla devam etmektedir.

2017 yılında Savunma Sanayii Başkanlığına toplam 76 milyon 12 bin TL ödenek tahsis edilmiş olup söz konusu ödeneğin yüzde 93,59'una tekabül eden 71 milyon 147 bin 524 TL'si kullanılmıştır.

Savunma Sanayii Başkanlığı'na, 2019 Yılı Bütçe Kanunu Teklifi'nde toplam 87 milyon 822 bin TL ödenek tahsisi öngörülmüştür.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonunun çok değerli üyeleri; 2019 yılı bütçemiz, Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin getirdiği yeni yapılanma ve anlayışla başarılı bir şekilde uygulanacaktır.

Bürokrasi üreten değil, hizmet veren bir yapıyla daha hızlı karar alan, tüm hizmet ve süreçlerde sonuç ve verim odaklı, yeniliklere hızla adapte olan, karşılaşılan zorlukların hızlı ve etkin bir şekilde bertaraf edilmesini temin eden, istikrarlı ve sürdürülebilir büyümeyi sağlayacak şekilde tüm kurum ve kuruluşlarımızla birlikte tam kapasite çalışarak ülkemizi çok daha güçlü ve müreffeh bir geleceğe taşımak yegâne amacımızdır.

Sözlerime burada son verirken, bugün yapılacak müzakereler, tüm katkılar ve eleştirileriniz için şimdiden sizlere teşekkür ediyorum.

2019 mali yılı bütçesinin ve görüşülecek kurum bütçelerinin ülkemiz için hayırlı olmasını diliyor, hepinize saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Oktay'a teşekkür ediyoruz.

Bütçeler üzerindeki sunum tamamlanmıştır.

Birleşime saat 20.15'e kadar ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.30

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 20.20

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı Birleşim Altıncı Oturumu açıyorum.

Müzakerelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Şimdi, müzakerelere başlamadan önce bürokrat arkadaşlarımızın kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica edeceğim.

(Toplantıya katılan bürokratlar tanıtıldı)

BAŞKAN – Görüşmelere geçmeden Sayın Paylan’a söz vereceğim.

II.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Diyarbakır Milletvekili Garo Paylan’ın, bakanların 2 güvenlik görevlisiyle Meclise gelmeleri konusunda duyarlı davranmalarını rica ettiğine ilişkin açıklaması

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, gördüğüm kadarıyla Fuat Bey mütevazı bir kişilik yani yemekte gördüğüm kadarıyla, yeni tanıştık kendisiyle ama bulunduğu makam mütevazı bir makam değil ve belki de onu başka bir yere doğru sürükleyecek. Geldiğinde görüyorum ki 40 güvenlik görevlisiyle beraber Meclis koridorlarında hareket ediyor. Yani bu Mecliste uygun değil bence Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Yani burada Sayın Komisyon Başkanım bu konuda sizin de tedbir almanız lazım yani bakanlarımızın buraya 1-2 görevliyle gelmeleri bence yeterlidir. Koridorlarda böyle bir anda... Ve çok iri yapılı kişiler, inanın insanları eze eze gidiyorlar. Bu anlamda sizden istirhamım, lütfen, bu konuda talimatınızı verirsiniz. Bundan sonraki bakanlarımızın da 2 görevliyle buraya gelmeleri yeterlidir diye düşünüyorum güvenlik görevlisi veya neyse. Duyarlı davranmalarını rica ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Ben sadece Türkiye Büyük Millet Meclisi Koruma Başkanlığından polis arkadaşların kalmasını, diğer arkadaşlarımızın dışarıda beklemeleri gerektiğini söyledim içeriye girmeden önce.

VI.- KANUN TEKLİFLERİ VE DİĞER İŞLER (Devam)

A)KANUN TEKLİFLERİ (Devam)

1.- 2019 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanun Teklifi (1/276) ile 2017 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/275) ve Sayıştay tezkereleri (Devam)

ç)Cumhurbaşkanlığı

d)Milli İstihbarat Teşkilatı Başkanlığı

e)Milli İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığı

f)Milli Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliği

g)Diyanet İşleri Başkanlığı

ğ)Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu

h)İletişim Başkanlığı

ı)Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü

i)Savunma Sanayii Başkanlığı

j)Savunma Sanayii Müsteşarlığı

k)Strateji ve Bütçe Başkanlığı

l)Kalkınma Bakanlığı

m)Millî Saraylar İdaresi Başkanlığı

n)Devlet Arşivleri Başkanlığı

o)Başbakanlık

ö)Başbakanlık Tanıtma Fonu Genel Sekreterliği

p)Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı Başkanlığı

BAŞKAN - Sayın Şener, buyurun lütfen.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, bütçesi görüşülen kurumların değerli temsilcileri, değerli bürokratlar, milletvekili arkadaşlarım; hepinizi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Önce Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde bazı şeyler söyledikten sonra asıl Diyanet İşleri Başkanlığı üzerinde konuşmak istiyorum.

Her şeyden önce şu “Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemi” ifadesi mantıklı da değil, doğru da değil. Herhâlde bir yasaya da girdi bu ifade. Ama Sayın Cumhurbaşkanından daha fazla, iktidar partisi milletvekillerinden daha fazla sayın MHP milletvekili arkadaşlarımla kullanmış olması nedeniyle de bu kavramı bir sorgulayalım diye düşünüyorum. Yani “Cumhurbaşkanlığı Hükûmet sistemi” diye bir şey olmaz. Bir kere, 16 Nisanda değişen sadece hükûmet sistemi değildir, yasama değişmiştir, yargı değişmiştir, tüm erkler değişmiştir. Olayı hükûmete indirgeyerek tanımlamak mümkün değil. “Parlamentar demokrasi” diyoruz “başkanlık sistemi” diyoruz ikisini de demokratik sistem olarak görüyoruz. Ama bu Cumhurbaşkanlığı sistemi aslında demokratik de değil. Yani ileride nereye evrimleşeceğini de bilmiyorum. Bu sistem demokratik bir sistem değil bir kere. Yani ileride diktatörlüğe mi evrilir yoksa faşizme mi evrilir, bunu ben de kestiremiyorum.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Millî iradenin kabul ettiği bir şey.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama yani bir şey söylenecekse hiç değilse bu “hükûmet”i çıkarmak lazım. Yani bir de öneri yapayım “Cumhurbaşkanlığı sistemi” mesela daha şık bir şey gibi geliyor bana.

BAŞKAN – Sistem Cumhurbaşkanlığı sistemi değil ama yani.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ama “başkanlık sistemi” diyoruz ya, evrensel kavramlaşmış bir şey var. Adını “başkanlık” koymadık “cumhurbaşkanlığı” koyduk, hiç değilse “cumhurbaşkanlığı sistemi” diyebiliriz.

BAŞKAN – Erkler arası ayrılığın vurgulanması için tercih edildi belki de.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet şimdi, 2018 bütçesine göre Cumhurbaşkanlığı bütçesinde dikkatimizi çeken şeyler şunlar: Birincisi Cumhurbaşkanlığı bütçesinde büyük bir artış var. Bu yılın tasarruf yılı olacağı ilan edilmiş olmasına rağmen Cumhurbaşkanlığı bütçesinde bu tasarrufa riayet

edilmemiştir. 845 milyon TL olan 2018 Cumhurbaşkanlığı bütçe harcama ödenekleri 2,8 milyar TL olarak önerilmiştir, Meclise gelmiştir. Yaklaşık yüzde 231 artış söz konusudur. Bu artışın elbette bir nedeni vardır, bu neden konusunda da gerekli açıklamanın yapılacağını umuyorum.

Personel harcamalarına baktığımızda yüzde 179'luk artış var, mal ve hizmet alımlarına baktığımızda bunda yüzde 631'lik bir artış var. Yani bu artışların diğer bütçe ödeneklerine baktığımızda hiç telif edilir tarafı yoktur. DSİ'nin, Karayollarının yatırım ödeneklerinde bile tasarrufların, kısıtlamaların olduğu bir ortamda Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki bu artışlar doğru değildir diye görüyorum ama bir gerekçesi varsa onu da bilmek isteriz. Ama asıl dikkati çeken konu temsil ve tanıtım giderleri.

Bakın, temsil ve tanıtım giderlerinde günlük ödenek miktarı 282 bin liradır, bir günde 282 bin liralık temsil ödeneği var. Türkiye Büyük Millet Meclisinin bir yıllık temsil ödeneğinden daha fazla bir aylık Cumhurbaşkanlığı temsil ödeneği var. Ama Cumhurbaşkanlığı sütununda gördüğümüz bu günlük 282 bin liralık temsil ödeneğine karşılık Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı bütçesindeki temsil ve tanıtım ödeneği çok daha fazla dikkat çekici. Buradaki günlük, bakın, İletişim Başkanlığının bütçesindeki günlük temsil ve tanıtım ödeneğinin miktarı 720 bin liradır. Bu günlük 720 bin liralık, yıllık 259 milyon liralık temsil ödeneğini İletişim Başkanlığı nereye kullanıyor? Yani doğrusu bunu bilmek istiyorum. Ama bunu da muhtemelen Sayın Cumhurbaşkanı kullanıyorsa Sayın Cumhurbaşkanımızın günlük temsil ödeneği 1 milyon lira demektir. Bu büyük bir rakam Sayın Başkan. Yani bunu güvenilir, ikna edici bir açıklama yapmadıkları takdirde burada, Komisyonunda azaltmamız gerektiği kanaatindeyim.

Diğer taraftan, bakın, yani bir de çok yakışık almayan bir durum olarak düşünüyorum. Bunun da bence düzene sokulması lazım. Cumhurbaşkanı aile bireyleri ile bakmakla yükümlü olduklarına ilişkin her türlü tedavi, ilaç ve cenaze giderlerine ilişkin özel ödenek öngörülmüştür 2019 bütçesinde. Bu ödenek miktarı da 3 milyon Türk lirasıdır. Şimdi, diğer tüm SSK'lılar ve diğer sosyal güvenlikli yararlanarlarda bu tedavi, ilaç, cenaze gideri gibi şeyler sadece bakmakla yükümlü olduğu çocuklarını kapsarken burada bakmakla yükümlü olduğu işte yaşı on sekizi geçmiş, tahsil hayatı bitmiş çocukları da kavrayacak şekilde "aile bireyleri" ifadesi kullanılmaktadır. Çocuklar, torunlar, torunların torunları giriyor mu buna? Nasıl bir harcama usulü var? Ama yıllık 3 milyon lira bir ödenek konulduğuna göre sağlık ihtiyacı için, bunun büyük bir rakam olduğunu düşünüyorum ve bunun Anayasa'daki 10'uncu maddedeki "Hiçbir kişiye, aileye, zümreye ve sınıfa imtiyaz tanınamaz."a uygun olmadığını ve bu maddenin biraz da şık olmadığı için değiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum.

Tabii, sadece olay bununla ilgili değil. Şimdi "Cumhurbaşkanlığına 17 binek otomobil, 1 minibüs, 1 panel, 2 otobüs, 6 diğer taşıt alınması." diye, yeni araç alımlarıyla ilgili bir ödenek var. Aslına bakarsanız, Başbakanlık kaldırıldı. Başbakanlıkta atıl o kadar çok taşıt vardı ki bunların hepsi muhtemelen Cumhurbaşkanlığına devredildikten sonra bu ilave taşıtlara niye ihtiyaç duyulduğunu da merak ettiğimi belirtmek istiyorum. Ama bir başka konu var, bu da bu Türkiye Varlık Fonu'yla ilgilidir. Cumhurbaşkanımız, artık, Türkiye Varlık Fonu'nun Başkanıdır ve dolayısıyla bu Varlık Fonu'nun Cumhurbaşkanlığı bütçesinde görünmesi lazım, bütçede böyle bir kalem yok.

Bütçede olmayan, cetvelde göremediğim bir başka kalem de şudur: Yani örtülü ödeneği nereye koyduk? Eskiden örtülü ödeneği, bildiğiniz gibi, Başbakan kullanırdı, daha sonra Başbakanla birlikte Cumhurbaşkanına da örtülü ödenek hakkı verildi, sonra Başbakanlık kalkınca şu anda örtülü ödeneği sadece ve sadece Cumhurbaşkanı kullanmaktadır. Başbakanlığı döneminde beş yıl boyunca örtülü ödeneğe bakan kişi de ben olduğum için biliyorum; bu, çok kolay, çok rahat harcanan bir kalemdir. Hatta çok rahat söyleyebilirim, insan şahsi parasını bu kadar rahat harcayamaz. Harcamayı yapan Başbakan, sonunda "Aylık, yerine harcanmıştır." diye imza attığı takdirde bütün harcamalar meşrulaşır, sarf evrakları bile saklanmaz. Bir yere harcandığını söyleyen, suç işlemiş sayılır bilgisi dâhilinde olsa

bile. Böylesine koruma altına alınmış bir harcama. Buna sıkı sınırlar getirilmesi gerektiği kanaatindeyim ama konjonktürün uygun olmadığı bir ortamda bunun sınırlanamayacağını da biliyorum. Geçen seneki örtülü ödenek 3 milyar liraydı. Yani belgesiz, kayıtsız harcama yetkisi içerisinde kullanılan 3 milyar liralık, eski hesapla 3 katrilyon liralık bir örtülü ödenek harcaması vardı. Bu sene bütçe cetvelinde ben göremedim ama bu seneki veya 2018’de şu ana kadar harcanan miktarın ne olduğunu, 2019’la ilgili de ne öngörüldüğünü bilmemiz lazım. Her ne kadar örtülü ödeneğe sembolik bir para konulur, yıl içerisinde yedek ödenekten aktarmak suretiyle çoğaltılrsa da en azından yıllık bir perspektif olur. O perspektifin ne olduğunu da 2019 için bilmemizde fayda olduğu kanaatindeyim.

Şimdi, değerli arkadaşlar, elbette sistem değişmiştir ve bu sistem yeni kurallarına göre işlemiştir ama hiçbir zaman denetim mekanizmalarının ortadan kaldırılmasının ne uygulayıcılara ne de ülkeye faydalı olduğu kanaatindeyim. Denetim ne kadar güçlü olursa, ne kadar iyi işlerse uygulayıcılar da yaptıkları işi o kadar düzenli yaparlar diye bakıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Şener.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onun için Meclis güçlü olmalıdır ve Meclis denetim fonksiyonlarını bihakkın yerine getirebilmelidir diye bakıyorum.

Diğer bir konu da -zamanımız çok yetersiz olduğu için, denetim görevlerimizi yeterli sürede de yerine getirmekte zorluk çektiğimiz için- Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi üzerinde konuşmak istiyorum ama ilgili görevli, Diyanetten kimse var mı burada?

BAŞKAN – Burada, Başkan Yardımcısı geldi.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dinin her şeyin üzerinde olduğunu düşünmek lazım. Özellikle, siyaseti, siyasi emelleri dinin önüne koymanın dine de haksızlık olacağı kanaatindeyim ve maalesef, pek çok cuma hutbesinde, iktidarın politikalarının cuma hutbesine taşındığını gördüm. Yani bir yolsuzluk haberi çıkıyor, yolsuzluk tartışılırken beş ayrı hafta, imalı olarak, bazen doğrudan kelimeler, cümleler kullanılarak cuma hutbelerinde dinlenmişimdir ve rahatsız oldum. Yani niye dinin önüne başka bir şey koyuyorsunuz? Hele siyaseti dinin önüne koyarak siyaseti asli unsur hâline getirdiğiniz zaman dine yapılabilecek en büyük kötülüğü yapmış olursunuz. Bırakın, siyaset kendini savunsun. Siyasetin yanlışlarını topluma kabul ettirmek için çaba harcamak Diyanetin görevi değil ki. Veya işte ayrı bir başlık altında belki tartışmak gerekir, bilmem Halep... İşte, devlet Halep’i alacağı sırada Diyanetin cuma hutbelerinde kıyametler kopuyordu, yer gök inliyordu, aman, 1 milyon kişi göç edecekmış, bilmem ne olacaktı. Türkiye’deki bütün Suriyeli göçmenler devletin işgal ettikleri yerlerden değil, devletin elindeki yerleri, emperyalizmin sürdüğü çeteler işgal ederken ortaya çıkmıştır. 5 milyon dış göç, 7-8 milyon iç göç; hepsi tamamen emperyalizmin uluslararası seyyar teröristleri Suriye’ye sokmasıyla birlikte ortaya çıkmıştır. Bunu bir tarafa bırakıp bir yanlış politikayı meşrulaştırmak için böyle cemaate gözyaşı döktürecek şekilde cuma hutbesi okutmaktan daha büyük kötülük olmaz dine. Bu yapılmaması gereken bir şey. Bakın, Haçlı Seferlerinde bu kadar vahşet yaşanmamıştır Orta Doğu’da. Moğol istilaları sırasında bu kadar vahşeti ve acıyı İslam dünyası çekmemiştir. Bütün bu acılar yanlış Orta Doğu politikaları yüzünden çekilmiştir, Diyanetin destekleme eğilimi gösterdiği politikalar yüzünden çekilmiştir. Bu, dine de hakarettir ya. Yazıktır. Veya işte, bir ayı geçti, “Ekonomik savaş ilan ettiler.” diye hutbe dinliyorum. Kardeşim, hükümetin politikalarını sen orada cuma hutbesine çevirme hakkını kendinde nerede görüyorsun? Din sana bunu veriyor mu? Bırak siyaset kendini anlatsın, varsa bir ekonomik savaş onu kendisi söylesin, bu senin görevin değil ki. O bakımdan, insanları dinden soğutmak İslam’a aykırı bir şeydir. “Kolaylaştırın, zorlaştırmayın; müjdeleyin, nefret ettirmeyin.” diyor hadis-işerifte. Diyanetin görevi bu dinden nefret ettirmek değildir insanları. O bakımdan, bu

konunun üzerinde -her dinlediğim cuma hutbesinden sonra- şimdiye kadar susmuştum, ilk kez burada konuşuyorum, konuşmaya devam edeceğim çünkü daha önce bunun yanlış olduğu kimse tarafından söylenmemiş olabilir diye bakıyordum.

Diğer taraftan, zaman zaman...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz devlete sahip çıktık.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Devlet başka, iktidar başka, parti başka. Devlete sahip çıkmak başka bir şeydir, partiye sahip çıkmak başkadır kardeşim.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hemşehrim, “Toprak bütünlüğü” dediğiniz devlettir. Devlet bütünlüğünde olabilmesi için insan topluluğu olması lazım, insan topluluğunda genelin olması lazım. Devletine sahip çıkmak suç mudur ya?

CAVİT ARI (Antalya) – Siyasi mesajlar veriliyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ya, emperyalizmle iş birliği yaptığın politikaları savunmak Diyanetin görevi mi?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hangi emperyalizmle ya?

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Amerika’yla birlikte iş birliği yaparak başlatmadınız mı Suriye politikasında, Libya politikasında, Yemen politikasında? Bilmiyor muyuz?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Şimdiye kadar küresel politikalar...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, müsaade edin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Üstelik bu emperyalist politikalar siyonizmin stratejilerine dayanıyor.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Küresel liderlik yapan bir lider var mı?

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu konuşuruz, Dışişleri bütçesinde konuşuruz onu. Burası yeri değil.

BAŞKAN – Bir dakika... Arkadaşlar, müsaade eder misiniz...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hayır, hayır, yok ki! Küresel lider ya!

BAŞKAN – Müsaade edin Sayın Çelebi.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bir anlatsana kardeşim ya! Bir bütçede anlat şu liderliği de görelim ya!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Niye böylesiniz ya! İnsan bir teşekkür eder ya!

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Küresel lider olmak emperyalizmle iş birliği yapmak mı oluyor?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İnsan bir teşekkür eder ya.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Emperyalizmle iş birliği yapmak küresel liderlik değildir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Emperyalist değil. Emperyalizmi ayağına getiriyorsun...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Çelebi, Diyanetin görevi, imamın görevi o değil.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben makul bir şey anlatmaya çalışıyorum, sınırlarımı aşıyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Şener...

BAŞKAN – Sayın Çelebi, anlaşılmıştır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Ben makul bir şey anlatmaya çalışıyorum, sınırlarımı aşıyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Devleti tartışmak haramdır, onu siz benden daha iyi bilirsiniz.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Tartışmak istiyorsanız gelin tartışalım.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sizin, İslam dünyasına çektiğiniz acı bin beş yüz yıldır...

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Bir milletvekili siyaset makamı değildir.

CAVİT ARI (Antalya) – İmamın görevi siyaset yapmak değildir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sayın Şener....

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Milletvekilliği fetva makamı değildir.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ben fetva vermiyorum.

LÜTFÜ TÜRKKAN (Kocaeli) – Nasıl fetva vermiyorsun ya!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, müdahil olsanız!

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şener...

BAŞKAN – Evet, Sayın Aydemir, Sayın Çelebi, lütfen...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Şener, sonuçta Suriyeli göçmenler ülkemize gelmiştir, Diyanet İşleri Başkanlığımız da bunlara sahip çıkmayı söylemiştir, sonuca göre hareket etmiştir...

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani burada Diyaneti suçlamanın bence yersiz olduğunu düşünüyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Hayır, söyleyeceğiz, söylemediğimiz takdirde yanlışlar devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yani bir Müslüman, Müslüman kardeşine sahip çıksın demek suç mu? Yani bunu anlatmaya çalışıyor!

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu söylemiyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Onu söylüyor.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Onu söylemiyor!

Diyanetin politikasını meşrulaştırmak...

BAŞKAN – Müsaade eder misiniz arkadaşlar, böyle bir müzakere usulü yok arkadaşlar! KİT Komisyonuna çevirdin burayı Sayın Aydemir.

Sayın Şener, lütfen toparlar mısınız, sürenizi açıyorum, lütfen toparlayın.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Yani camilerin ve hutbelerin Emevi hutbelerine dönmemesini istiyorum ben. İşin özeti bu.

Diyanetle ilgili söyleyeceğim ikinci bir konu daha vardı ama oraya da girmeyeceğim. Yani özellikle, bazen akla, bilime aykırı, sitelerinde bir şeyler yayınlanıyor, sosyal medyada, onun üzerinden dine yönelik birtakım olumsuz eleştirilerin yaygınlaşmasına sebep oluyor, bu konuya da dikkat etmelerini rica ettiğimi belirterek teşekkür ediyorum.

Sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Şener.

Evet, Sayın Paylan, buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, sayın bürokratlar; herkesi saygıyla, sevgiyle selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, eski Maliye Bakanımız Sayın Naci Ağbal bilir, geçen yıl getirdiği bütçeyi vicdansız ve adaletsiz bir bütçe olarak tanımlamıştım, maalesef, siz gittiniz Sayın Naci Ağbal, daha da vicdansız, daha da adaletsiz bir bütçeyle karşı karşıyayız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Naci Ağbal’ı arıyoruz!

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Evet, “Gider eteri gelir beteri.” demişler, maalesef, evdeki bulgurdan da olmak üzereyiz bu anlamda.

Cumhurbaşkanlığı bütçemize baktığımızda, Sayın Fuat Bey, bakın, Osmanlıdan bugüne iki yüz yılın üzerinde bir demokrasi mücadelemiz var. Demokrasi mücadelesi, biliyorsunuz, hep Batı’da krallara karşı, Osmanlıda da padişahı dengeleyici ve denetleyici kurumların oluşturulması, devlet yapısının demokratikleşmesi üzerinedir. Yani gücü tek bir yerde toplamak gibi bir hayalimiz yoktu, AK PARTİ’nin kuruluş iddiası da aslında bu değildi.

Ne diyorduk? “Vesayet unsurlarından ülkeyi arındıracağız, darbe dinamiklerini geride bırakacağız, demokratik bir Türkiye’ye doğru yürüyeceğiz.” diyorduk. Bu konuda hepimiz heyecanlıydık ve hepimiz katkı sunmaya çalışıyorduk ama on altı yıllık AKP iktidarı sonucuna baktığımızda, geldiğimiz noktada, eminim ki siz de paylaşırsınız ki hayallerimizden çok uzaktayız.

Elbette bir ülkede bir yürütme olacak ama o ülkenin demokratik olup olmadığını o ülkedeki yürütme belirlemez çünkü her ülkede bir yürütme vardır. Biliyorsunuz, 3’üncü, 4’üncü dünya ülkelerinde de yürütmeler var, orada da parlamentolar var, orada da sözde yargı var, orada da güya basın var ama o ülkeler demokratik ülkeler olarak tanımlanmıyorlar.

Demokratik ülkeler, kuvvetlerin gerçekten ayrıldığı, sözde değil özde ayrıldığı, kuvvetlerin birbirini etkin bir şekilde denetleyebildiği ve kuvvetlerin her birinin eşit derecede itibar gördüğü ülkelerde ortaya çıkabiliyor, maalesef, bu noktalardan gittikçe uzaklaşıyoruz.

Gücü tek bir elde toplamak ve diğer kuvvetleri yok saymak, itibarını yok etmek, benim görüşüme göre, en başta o gücü tek elde toplayan kişiye zarar verir veya kuruma zarar verir, yapıya zarar verir. Eğer ki bir güç denetlenmiyorsa, dengelenmiyorsa ve her gün etrafındaki herkes, ona “Padişahım çok yaşa.” diyorsa, o kişi kendini düzenleyemez, kendine eleştiri bulamadığı zaman “Ya, ben herhâlde her şeyi doğru yapıyorum.” der, öyle zanneder ve yola öyle devam eder. Oysa görüyoruz ki pek çok hatalar yapmışız ki bu badireleri atlattık.

Bakın, 2007’de bir darbe, postmodern bir darbe girişimiyle karşı karşıya kaldık yeniden, 1998 sonrası, 28 Şubat sonrası, denildi ki “Bu son artık, herhâlde bir daha yaşamayacağız.” Siz öyle dediniz, AK PARTİ bunu söyledi “Artık geçti darbe günleri.” dediniz ama 2016 yılının 15 Temmuzunda bir baktık ki devletin her yerini sarmalamış bir yapı darbe girişiminde bulunma cesaretini gösterdi ve gördük ki pek çok hata yapmışız.

Oysa biz, burada -Sayın Naci Ağbal çok iyi biliyor- defalarca uyardık, dedik ki: “Arkadaşlar, bakın, toplumsal barışa kasteden bir şey var devlet içinde. Bakın, Ceylanpınar’da iki polisimiz öldürüldü, Suruç’ta bombalar patladı, Ankara’da gar katliamı oldu, havalimanında bombalar patladı ve bunu durduramadık.” Bir şekilde birileri suçlanıyor ama ortada bir dinamiğin olduğunu, bir darbe dinamiğinin olduğunu okuyamadık, daha doğrusu okuyamadınız. Biz burada defalarca uyardık.

Bakın, 1980 darbesini bilenler bilir. 1980 darbesi öncesi ne yapılmıştı? Solcu kahvesini bombalayan el de aynı eldi, sağcı kahvesini bombalayan el de aynı eldi ve bir darbeye gidildi. Aynı şekilde, darbe öncesi toplumsal kaos yaratmak isteyen bir dinamik vardı ve maalesef, darbeye doğru yürüdü, şükür ki başarılı olmadı. Maalesef ki biz haklı çıktık.

Ben, burada, Meclis komisyonunda defalarca “Darbe geliyor arkadaşlar, darbe dinamiği devrededir.” dedim, hatta, bana bazı AK PARTİ’li arkadaşlar darbeden sonra “Sen nereden biliyordun darbeyi?” dediler. Allah’tan Hristiyanım da “ByLock var mı? diye sormadınız.

Değerli arkadaşlar, darbe dinamikleri böyle olur ama güç bir merkezdeyse ve her şeyi tek bir merkeze almışsanız, devlet içinde belli odaklar o gücü ele geçirmeyi isterler çünkü tek bir merkezdedir güç. Oysa güçler dağılırsa darbe yapma imkânı da kalmaz. Mesela Amerika Birleşik Devletlerinde nereye darbe yapacaksınız? Eyaletler var, yerel yönetimler var, yerel yönetimler güçlü, yargı güçlü, Parlamento var, basın etkin bir şekilde işliyor, nasıl darbe yapacaksınız? Herkes o dinamiği görür ve sistemi uyarır. Sistemi uyarıcı mekanizmaları işletmezsek, Allah korusun, yakın bir gelecekte tekrar aynı dinamikler tetiklenebilir çünkü siz “Kandırıldık.” dediniz arkadaşlar. Yani Cumhurbaşkanı’nın Yaverine kadar girmiş bir darbe dinamiği vardı “Kandırıldık.” dediniz. Bütün bunları engellemenin yolu demokratik bir sistem kurmaktan geçer.

Elbette anlıyoruz, olağanüstü bir dönemden geçtik ama olağanüstü bir dönem sonucu, siz bu girdaptan çıkmak için özgürlükleri genişletmeyi, demokrasimizi tahkim etmeyi tercih etmediniz, tam tersine özgürlükleri berhava ettiniz, güvenlikçi alana doğru yürüdüünüz yani güvenlikçi bir devlet yapısı ortaya koydunuz ve üç yıldır bu devam ediyor. Yani 2015’ten beri devam ediyor, darbe girişimi yaşamamıza rağmen iki yıldır da bunu sürdürmeye devam ediyorsunuz Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Fuat Bey. Bu anlamda, bu yoldan artık vazgeçmenin zamanıdır.

Bakın, Sayın Naci Ağbal’a ekonomik meseleyle ilgili de dedim ki: “Bakın, bu yolda yürürseniz ekonomik kriz gelir. Bünyeye kortizon veriyorsunuz. Bünye hasta, siz maliye ve para politikalarıyla bünyeye kortizon veriyorsunuz, bu önünde sonunda stagflasyona yol açar.” dedim, maalesef orada da haklı çıktım. Uyardım “Yapmayın bunu, bünyeye bu kadar kortizon vermeyin, önünde sonunda bünyeyi hasta eder.” dedim, yine haklı çıktım. Uyarılarımız dikkate alınmadı, sonuçta bir siyasi ve ekonomik kriz yaşıyoruz.

Bütün bunların devre dışı kalması için, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, yürütme elbette olacak, saygın bir yürütmemiz olacak, etkin bir yürütmemiz olacak ama bu yürütmeyi dengeleyici mekanizmalar, Parlamento etkin bir şekilde işlemeli ama, maalesef, Parlamentomuz etkin bir şekilde işlemiyor çünkü “kuvvetler ayrılığı” dediniz, “güçlü Meclis” dediniz ama Cumhurbaşkanı’nı, sonuç olarak, Meclisin...

Bakın, yalnızca şekli olarak söyleyeyim, her salı Sayın Cumhurbaşkanı Meclise geliyor grup toplantısı yapmaya...

Sayın Başkan, bir uğultu var ama...

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen sessiz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mecliste grubu olan 5 siyasi parti var, diğer siyasi partiler de var; sonuç olarak 5 genel başkan var. Sayın Cumhurbaşkanı da sorulunca bir partinin Genel Başkanı, buraya geldiğinde ama buraya geldiğinde bir bakıyoruz... Az önce sizi eleştirdim ya, onlarca görevliyle geliyorsunuz, hurra, böyle bir anda sanki ayrı bir güç gelmiş gibi. Sonuç olarak biz milletvekilleri olarak yalnız geziyoruz, Meclis koridorlarında yürüyoruz, siz 40 kişiyle girdiniz. Ama Sayın Cumhurbaşkanı bir geliyor, Mecliste olağanüstü hâl, üstümüzde helikopterler uçuyor, bir bakıyoruz, onlarca arabayla

Sayın Cumhurbaşkanı geliyor, Şeref Kapısı'ndan giriyor, bantlar çekiliyor, biz onlarca bandı aşarak bir yere ulaşmaya çalışıyoruz, Mecliste bir olağanüstü hâl durumu ve Sayın Cumhurbaşkanına özel bir muamele yapılıyor. Ama, hâlbuki Meclise geldiğinde, ya bir AK PARTİ Genel Bakanı olarak gelse, diğer partisi olan genel başkanlar gibi davransa belki Meclisin o anlamda, dengeleyici, denetleyici görüntüsü anlamında en azından şekil olarak bir görüntü vermiş olur. Ama maalesef verdiği bu görüntü eşitlikçi değil. Burada bütün genel başkanlar gibi davranan bir AK PARTİ Genel Başkanı olmalı ama böyle davranmıyor maalesef. Meclisin denetim yetkisini etkin bir şekilde yerine getirebildiğimizi düşünmüyoruz. Çünkü AK PARTİ Genel Başkanı olarak aynı zamanda AK PARTİ genel grubu üzerinde bir etkisi var elbette. Yani düşünebiliyor musunuz başkanlık sistemi olan yer olan Amerika'da Trump'un partisi üzerinde bir etkisi yoktur, partisnin senatörleri, milletvekilleri bağımsız olarak kendi vicdanlarına göre başkanı denetlerler. Buradaysa biz sanki muhalefet, onlar iktidar, değil, artık böyle bir sistemse onlar 1'inci parti, biz 3'üncü partiyiz, öbürü 4'üncü parti. Herkes sizi dengelemek ve denetlemekle görevli, bütün milletvekilleri. Bunun yolunu açmalısınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlayın.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kendi iyiliğiniz için bunun yolunu açmalısınız. Eleştirilmek için bunu yolunu açmalısınız. Denetlenmek için bunun yolunu açmalısınız.

İkinci güç, yargı. Oysa bakıyoruz, yargı büyük oranda yürütmenin sopası olarak kullanılıyor Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı. Bakın “Al papazı, ver papazı.” açıklaması bütün dünyada zaten aşınmış olan yargının itibarını daha da aşırdı. Çünkü “Ben yargıya bir talimat veririm, papazı veririm, papazı alırım.” denmiş oldu. Bakın, Selahattin Demirtaş iki yıldır tutuklu. Bir gece operasyonu 4 ayrı başsavcılık ki başsavcılıkları denetleyen, koordine eden bir kurum yoktur, 4 ayrı şehirde 12 milletvekilimizi, 2 eş başkanımız dâhil, tutukladılar ve iki yıldır onlara gerçek anlamda bir suçlama yöneltilmedi çünkü hepsi siyasi ifadeleriydi. Toplumsal bir kesimin, 6 milyon kişinin oyunu almış bir partinin genel başkanını siz tutuklarsanız siyasete karşı olan umutları yok edersiniz. Oysa bir cumhurun başkanı bütün cumhurun başkanıdır. Toplumun bir kesimini makbul sayıp geri kalanları ötekileştirirse toplumsal barışa hizmet etmiş olmaz. Yargıyı bu anlamda gerçekten adaletli bir noktaya taşımak hepimizin görevi.

Sevgili Osman Kavala bir yıldır tutuklu, daha bir iddianame görmedi Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

Diğer bir güç, basın. Basın özgür mü, sizi denetleyebiliyor mu, dengeleyebiliyor mu? Hayır. Alın gazeteleri, 15 gazete aynı manşetle çıkıyor, hepsi “Padişahım çok yaşa.” manşetleri atıyor. Oysa o basın özgür olsa, sizi eleştiren manşetleri atsa belki o zaman hatalarınızı görebilirsiniz. Özgür basının olduğu yerde yürütmeler daha etkindir çünkü eleştirirler. Oysa bakıyoruz basında genelde sizi öven, güzelleme yapan yazılar var. Bu sizin kötülüğünüze. Önce siz “Beni eleştir ey basın.” Demelisiniz. Ama bu ortam maalesef yok.

Diğer bir güç, akademi. Akademimiz özgür mü? Değil. Rektörlerimizin hâlini görüyoruz. Cumhurbaşkanı dahi eleştirdi, ilk 500'de 1 tane üniversitemiz yok. Üniversitelerimizi özgür kılacak ortamı yaratmalıyız. Beyin göçü yaşıyoruz.

Diğer bir güç, sivil toplum; özgür değil. Yani ezcümle eleştirilmeyen her güç hata yapar ve hata yapmaya devam eder.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, olağanüstü bir dönemden geçtik. Bakın, dün Sayın Berat Albayrak geldi buraya, bir ekonomi programını anlattı. Başarılı olması için biz de elimizden gelen eleştirilerimizi yaptık. Ama ekonomik krizden çıkmak için ekonomi programına ihtiyaç var ama bununla beraber bir demokrasi programına, bir normalleşme programına, bir olağanlaşma programına ihtiyaç var. Ya, bir 1980 darbesinde bile bir olağanüstü dönem üç yılda bitti. Yani olağanüstü hâl belli yerlerde devam etti ama en azından tekrar bir normalleşme sürecine geçildi.

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Artık normalleşme, olağanlaşma dönemine geçmek zamanı değil midir?

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcı, bir de Sayın Cumhurbaşkanı milletten fedakârlık istedi, biliyorsunuz, “Bir ekonomik kriz var, fedakârlık istiyorum.” dedi. Şimdi, Allah’ımızı severseniz, 1.603 lira alan bir asgari ücretli veya çocuğuna pantolon alamadığı için intihar eden bir baba oldu, onlarca örnek sayabiliriz...

Sayın Cumhurbaşkanının maaşına yüzde 26 bir zam yapılacak ve 74.500 liraya çıkarılacak, emekli maaşı da alıyor Sayın Cumhurbaşkanı, 27.500 lira sanıyorum alacak; 105 bin lira alacak. Sayın Cumhurbaşkanının böyle bir şeye ihtiyacı olduğunu düşünmüyoruz, belki haberi bile yok bundan, bilmiyoruz. Şimdi, biz fedakârlık isterken önce bizlerin örnek olması lazım, fedakârlık yapması lazım. Maaşımıza Cumhurbaşkanı, milletvekili olarak zam istemesek, zam yapmazsak ne olur? O 150 araçlık konvoylardan vazgeçip üç beş arabayla Sayın Cumhurbaşkanı gezse ne olur? Bütün bunlarda biz fedakârlık görüntüsü yapmazsak veya saraydaki kokteyllerde ejder meyveli “smoothie”, aloe vera, somonlu suşi servisleri yapmak ne demek? Bunları o gariban vatandaşlarımız gördüklerinde toplumsal vicdanı, adaleti nasıl yaralar düşünemiyor muyuz? Bütün bunlarla ilgili... Yani uçan saray, kışlık saray, yazlık saray, bunlardan biraz geri adım atmak gerekmez mi? Bütün bunlarla ilgili fedakârlığı hep beraber yapmamız gerekiyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak şunu söyleyeceğim...

Sayın Başkan, lütfen, kurumlar çok yani biz sözcülere şey yapıyorsunuz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Aynı şeyleri söylüyorsunuz.

BAŞKAN – On beş dakikanız doldu.

Buyurun.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Sabah aynı, öğlen aynı, her gün aynı ya, değişen bir şey yok ki Başkanım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, Allah rızası için...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Hep aynı şeyler Başkanım.

BAŞKAN - Size de söz veririm söz isterseniz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Herhâlde İngiltere’ye çok gittiği için öyle anlıyorum. Yani 100 araçlık konvoyu filan orada görüyor.

BAŞKAN - Sayın Paylan, devam edin.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – İngiltere’de bir bakanla beraber metroya bindik. Bakın, bir bakanla beraber metroya bindik Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Demin bir arkadaş da Fransa örneğini verdi de...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bakın, bir bakanla beraber metroya bindik Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir söz al da konuş kardeşim ya.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, arkadaşımıza bir söz verin benden sonra da bir konuşsun.

BAŞKAN – Sen bitir, ben ne yapacağımı biliyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, biraz da Millî İstihbarat Başkanlığıyla ilgili birkaç cümle söyleyip bitireceğim.

Şimdi, hani az önce bahsettim ya, darbe dinamikleri tetiklenir ve belli yerlerde tetiklenir, bu ta Teşkilat-ı Mahsusa’dan beri böyledir. Yani toplumsal fay hatlarına belli nifaklar sokulur. Biliyoruz ki MİT içinde de belli odaklar, çeteler bu darbe dinamiğini tetiklediler, toplumsal barışımıza kastettiler. Bu anlamda bir arınmanın gerçekten sağlanmış olduğunu umut ediyorum. Ancak müstafi Başbakanımız Ahmet Davutoğlu’nun başkanlığında yapılmış bir toplantının, biliyorsunuz, kayıtları sızdı ve orada şöyle deniyordu, MİT’ten yetkililer: “Ya, biz Suriye tarafına geçeriz, bu tarafa birkaç füze atarız, operasyonun gerekçesini oluştururuz.” Bu yalanlanmadı, bakın, bu açıklama yalanlanmadı. Orada hepsinin “tape”leri var. Deniyor ki “Oraya geçeriz, birkaç füze atarız Kilis’e doğru, ondan sonra operasyonun gerekçesini oluştururuz.” ve bunlar oldu. Şimdi de diyoruz ki... Bakın, Kobani’ye doğru top atışlarının başladığı bir dönem.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Yalan, yalan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Hayır, bu yalanlanmadı, yalanlansın o zaman. Yalanlansın, yalanlanmadı.

Şimdi, Kobani’ye operasyon konuşuluyor. Bakın, toplumsal barışımıza kast etmek isteyen belki yeni darbe dinamikleri var.

ABDULLAH NEJAT KOÇER (Gaziantep) – O kadar çok yalan var ki.

BAŞKAN – Arkadaşlar, söz istersiniz, söz veririm.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bu anlamda, bizi belli noktalara çekmek isteyen ve toplumsal barışa gerçek anlamda kastetmek isteyen dinamikler olabilir. Bunlarla ilgili tedbirler almamız gerekir. Millî İstihbarat Teşkilatının dediği her istihbarata inanmayın. Sayın Davutoğlu’na “2 polisimizi şunlar öldürdü.” dendi, çözüm süreci bombalandı. Bu anlamda, burada FETÖ’cülerin bunu yaptığı daha sonra ortaya çıktı. Bu anlamda, bir siyaset kurumunun sorumluluk almasına ihtiyaç var, toplumsal barış yönünde yürütmesine ihtiyaç var, güvenlikçi politikalara hapsolmamaya ihtiyaç var, güvenlik-özgürlük dengesini etkin bir şekilde kurmak ve demokrasimizi tahkim etmek üzere adımlar atmaya, normalleşme adımını atmaya ihtiyaç var.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Paylan.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Müsaade ederseniz Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili iki cümle edip bitireceğim.

BAŞKAN – İki cümle...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Şimdi, Diyanet İşleri Başkanlığımız -ben hep söylüyorum, Fuat Bey yeni olduğu için tekrar etmek istiyorum- bütçesi en çok artan kurumlarımızdan birisi biliyorsunuz ve siz de söylediniz, İslam diniyle ilgili çok iyi hizmetler verdiğini söylediniz. Ben de Türkiye Cumhuriyeti vatandaşı bir Hristiyan olarak açıkça söyleyeyim, ben de vergi veriyorum ve bu ülkenin

Hristiyanları, Alevileri, Musevileri, Ezidileri, bütün inançlara sahip insanları da vergi veriyor Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı. Ama dediniz ki “Yalnızca İslam’a hizmet ediyor.” Ben aslında bana hizmet etmesini de istemiyorum çünkü benim yapılarım özerk. Taa, Osmanlı’dan beri kendi yapılarımızı özerk bir şekilde yönetmek istiyoruz. Böyle olmalı, devletin bir dini olmaz, devletin bir din kurumu olmaz. Bu çerçevede, bu hakkı siz nasıl doğru buluyorsunuz? Ben hakkımı helal etmiyorum bu anlamda.

Bu kadar vergi verilen bir noktada -herkes vergi veriyorsa- herkese hizmet eden, belki destek veren bir koordinasyon kurumu olabilir, o da talep ediyorsa ama bu, yalnızca tek bir inancın tek bir mezhebine hizmet eder noktada olmasını hakka, adalete uygun bulmuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son olarak, kuvvetler ayrılığı...

BAŞKAN – Bitti zaten.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son cümlemi edeyim mi?

BAŞKAN – Buyurun.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, değerli bürokratlar; devlet yapısını demokratik bir hâle getirmek zorundayız. Bu yönde reformlar yapmak zorundayız. Bütün gücü tek bir ele toplamak o ülkeyi demokratik bir ülke yapmaz. Bu anlamda, Sayın Cumhurbaşkanının da, sizlerin de, bütün bürokratların da, Meclisin de, yargının da ivedi olarak bir reform sürecine, bir normalleşme, demokratikleşme sürecine girmesi gerekiyor. Biz bu konuda sorumluluk almaya hazırız diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, Cumhurbaşkanlığının değerli temsilcileri, kıymetli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığı teşkilatımız yeni yapısıyla burada, Cumhurbaşkanlığı ve bağlı kuruluşlarının ilk bütçesini görüşüyoruz.

Tabii -Sayın Şener çıkmış ama- Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminden yine bir parça bahsetmek gerekte, yine bahsedeceğim. Bir defa Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin kurucusu kabul edilen milletimizdir yani milletimizin eseri, cumhurun eseri. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin ana omurgasını güçlü devlet, güçlü yönetim ve demokratik istikrar oluşturuyor.

Baktığımız zaman, dünyada, tüm ülkelerde standart bir yönetim sistemi yok, her ülkenin kendi özelliklerine göre yönetim sisteminde farklılıklar görülmekte. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemimiz de bize özgü bir sistem; Türk milletin tarihî misyonuna, devlet geleneğine de uygun bir yönetim modeli. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi cumhuriyet tarihimizdeki en önemli yönetim reformu, şartlara ve gelişmelere cevap veren en dinamik, demokratik tercihtir. Yeni sistem, Türkiye’nin, medeniyet ve milletler mücadelesindeki stratejik kozu, güvenlik suru ve güçlü ruhudur. Yeni sistemle hükûmet tartışmaları, hükûmet krizleri, hükûmet kurulamama sorunu ortadan kalkmış, koalisyonlar dönemi sona ermiş; siyasi, ekonomik ve demokratik istikrarın yolu açılmış -bürokrasiyi azaltacak, yetki karmaşalarını giderecek- hızlı işleyen, çabuk karar alan, sorunların çözümüne ve Türkiye’nin gelişmesine odaklı bir yönetim yapısı tesis edilmiştir. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemiyle başlayan dönem siyaset ve devlet hayatının sıçrama tahtası, önümüzdeki bin yılların da altın anahtarıdır. Bu

anahtar doğru kullanılırsa Türk milletini ebedi yurdundan söküp atmaya da hiç kimsenin gücü yetmeyecektir. Yeni sistem ruhuna ve dokusuna uygun şekilde tatbik ve tesis edilirse inanıyoruz ki geçmiş kronik anlaşmazlıklar, kriz çıkaran anormallikler bir daha asla yaşanmayacaktır ve yine inancımız odur ki Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Türkiye'nin önu açılıp bölgesel ve küresel bir güç merkezi hâline gelmesi ve lider ülke olması inşallah sağlanacaktır. Milletimizin isteğı de budur. Biliyoruz ki mazlum milyonların, gönül ve kültür coğrafyamızın beklenti ve özlemi de bundan farklı değildir.

Sayın Başkan, biliyorsunuz, bütçenin tümü üzerinde yaptığımız görüşmelerde ve bugün Meclis ve Sayıştay bütçesiyle ilgili yaptığımız görüşmelerde de Sayıştay raporları ve kesin hesapların görüşülmesinin ayrı bir komisyon tarafından yerine getirilmesinin doğru olacağını, Milliyetçi Hareket Partisinin görüşünün bu yönde olduğunu ifade ettim.

Şimdi, daha önceki yıllarda da aynı konuları gündeme getirdik ama maalesef bu konuda bir mesafe katedemedik. Ben bugünkü kuruluşlarımızın Sayıştay raporlarına baktım. Tabii, on dakikalık sürede bunların hepsini burada görüşme imkânı yok ama satır başlarıyla tespitleri sizlere ifade edeceğim. Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğimizin raporunda bir asansör montajı işiyle ilgili olarak diyor ki: "Yürürlükteki ihale mevzuatına uygun olmayan iş ve işlemler yapılmış." Savunma Sanayii Başkanlığımızın raporunda diyor ki: "Taşınmazların kullanım şekli tapu kayıtlarına uygun değil." Yine "237 sayılı Taşıt Kanunu'na aykırı taşıt kullanımı var." diyor. Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı'nın Sayıştay raporuna bakıyoruz, kanuna rağmen bütçe hazırlamamış, yasal dayanaktan yoksun taşra teşkilatı kurmuş, yasal dayanaktan yoksun yurt dışı teşkilatı kurmuş, kanunda belirtilen personel sayısı aşılmış, kanuni dayanaktan yoksun yurt dışı uzun süreli görevlendirmeler yapmış. Hangi masrafların karşılanabileceğı belirlenmemiş. Esas, TMSF raporuna geliyorum, çok da detaylı bir rapor. Burada çok ilginç, hakikaten Komisyon olarak görüşmemiz gereken konular var, diyor ki... Firma isimlerini vermeyeyim, raporda yazıyor. Fonun payından kaynağı belirsiz kesinti yapılmış. Ne kadar? 75 milyon 495 bin 674,69 dolar.

BAŞKAN – TMSF'yi söylüyorsunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Yine, 2'nci maddede aynı şekilde, 1 milyon 526 bin 207 dolar. 2'nci maddede yine "Dayanaksız olarak fon payından ortaklara ödenmek üzere 158 milyon 256 bin 932,43 dolar kesinti yapılmış." diyor. Sadece onunla ilgili raporda kurumun da verdiği cevap üzerine Sayıştayın oluşturduğu son görüşünü okuyayım, diyor ki: "Fonun payından hangi belgelere dayanılarak ve nasıl hesaplandığı anlaşılamayan 158 milyon 256 bin 952,43 Amerikan doları tutarında kesinti yapılması suretiyle oluşan fon gelir kaybının telafi edilmesi gerekmektedir." Çok madde var. Yine, özel iletişim vergisi kesintisi fazla kesilmiş, onu söylüyor. "TMSF'nin alacaklarında eksiltmeye sebep olunmuş, keyfilik var, kanuna aykırılık var." diyor, fonu zarara uğratan fon personelinin takip edilmediğini söylüyor. 5411 sayılı Bankacılık Kanunu'na aykırı işlemlerden bahsediyor, kredinin geçmiş dönem borcuna sayılması, yine gayrimenkul değerlendirmesinin SPK tebliğine aykırı olduğu tespiti var. Yine, "Bankacılık Kanunu'na aykırı fon iştiraki kurumların personeline beş maaş kredi..." diyor, gidiyor. Yani personelle ilgili uygulamalar var, vergi kaybından bahsediyor. Yani bunları görüşmeden geçiyoruz. Yani Sayıştay ne yapıyor, bilmiyorum. Sayıştay bu konuda ne diyecek? Yani bu "telafi edilmesi" derken kim telafi edecek? Bu konuda kanuna aykırı, kanunlara aykırı işlemler dolayısıyla ilgililer hakkında herhangi bir soruşturma, inceleme -bilmiyorum- yapılan bir şey yok mu? Yani bu konuların mutlaka vuzuha kavuşması lazım çünkü çok yüksek meblağlar var. Bu konuyu dikkatinize getirmek istedim.

Bir diğer konu, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, malum OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu Cumhurbaşkanlığına geldi. Millet olarak yaşadık, o 15 Temmuz FETÖ ihanet ve işgal girişimini yaşadık. Allah'a şükür milletimiz bu işgal girişimini püskürttü. Aslında emperyalistleri o 15 Temmuzda gördük, onların uşaklarını, onların iş birlikçilerini, onların taşeronlarını 15 Temmuzda gördük. Tabii, emperyalistleri hemen Irak, Suriye sınırımız boyunca bir terör devleti kurmak isteyenler olarak da gördük, onlara karşı da çok başarılı bir operasyon gerçekleştirdik hem Fırat Kalkanı Harekâtı'yla hem de Zeytin Dalı Harekâtı'yla. Emperyalist güçlerin oradaki projelerini akamete uğratacak çalışmayı başarıyla sonlandırdık. İnşallah, devamı da gelecek.

Bu OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonu ile ilgili şunu söyleyeceğim Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım: En son verdiği verilere bakarsak, 125.678 kamu görevinden çıkarma var. Komisyonun sitesinden aldığım bilgiler ekim ayı itibarıyla. Başvuru 125 bin, verilen karar sayısı 36 bin. 36 binin 2.300'ü kabul görmüş yani bir anlamda iade edilmiş, geriye 89 bin başvuru incelemede, incelemesi devam ediyor. Yani aradan iki yıla yakın süre geçti, her ne kadar Komisyon 2017'nin sonuna doğru çalışmaya başladı, altyapıyı falan oluşturdu ama bu işi hızlandırmak lazım. Bakınız, 36 binde 2.300 kişi suçsuz görülmüş. Yani bir suçsuz insana bir gün bile daha fazladan o mağduriyeti yaşatmanın gerçekten vebali de var. Yani bu 89 binin içinde ne kadar çıkacak bilmiyorum. Hem bu vatan hainliği yaftasından kurtulmak...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, ilave süre vereceğim.

Buyurun, toparlayın.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - ...hem de haklarının iadesi bakımından bu durum çok önemli. Yani bunu hızlandırmamız gerekiyor, bir şekilde, kısa sürede bunu sonuçlandırmamız gerekiyor çünkü bizlere, hakkında herhangi bir adli, idari soruşturma olmayan ya da yapıldıysa savcılıktan takipsizlik alan ya da mahkemeden beraat eden ve OHAL İşlemleri İnceleme Komisyonunda hakkının iadesini bekleyen epey insan geliyor. Yani bunların, bir an önce, o yaşadıkları mağduriyeti gidermek gerekiyor.

Tabii, savunma sanayisiyle de ilgili kısa birkaç konu söyleyeceğim. Tabii, bugün Sayın Cumhurbaşkanımızın yaptığı açıklama hepimizi gururlandıracak bir açıklama, "SİPER" adıyla uzun menzilli bölgesel savunma sisteminin kurulması. Yine, hep söylüyoruz, kendi gemimizi, uçığımızı, yerli ve millî tankımızı, helikopterimizi, İHA'mızı, SİHA'mızı üretmemizden dolayı millet olarak tabii ki gurur duyuyoruz, göğsümüz kabarıyor. Yerlilik oranının yüzde 65'in üzerine çıkması da önemli.

Son olarak da bölgemde yapılan bir yatırımla ilgili teşekkür edeceğim. Konya'da –ki Konya savunma sanayisi açısından bir üs olma yolunda ilerliyor, o potansiyeli var- 300 milyon lira sermayeli, ASELSAN Konya Savunma Sanayi Anonim Şirketi ortaklığında yapılacak olan Silah Sistemleri Tesisinin kuruluşuyla ilgili bilgiler geçtiğimiz aylarda kamuoyuyla paylaşıldı. Bu konuda Savunma Sanayii Başkanlığımıza ve sizlere Konya'nın bir evladı olarak teşekkür ediyorum. Konya'da bu potansiyel var. İnşallah bunun arkası da gelecek. Hele ki Beyşehir ilçemizde, Üzümlü'de, Huğlu'da tüfek sanayisi var ve yoğun bir şekilde üretimini ihraç eden yerli ve millî sanayimiz var. Yüzyıllık da bir mazisi var. Oralarla ilgili de yine güzel çalışmalar yürütülüyor. Ben bu konuda tekrar teşekkür ediyorum.

Bütçelerimizin hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kalaycı.

Sayın Yılmaz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Şimdi “On altı yıllık AKP iktidarını nasıl tanımlarsınız?” diye bana sorarsanız, özellikle son üç dört yıldaki icraatı göz önüne aldığım da ve geline nokta itibarıyla da bulunulan konum itibarıyla da 2 kelimeyle özetleyebilirim: Birisi inkâr, öbürü maalesef kibir.

Bununla ne demek istiyorum? Şunu demek istiyorum: İnsanoğlu eylemlerinin sorumluluğunu üstlendiği sürece insandır. Maalesef AKP iktidarının son dönemlerinde, yapılan eylemlerin, uygulamaya konulan politika tercihlerinin sonucu kötü ortaya çıktığında bunun sonucu dürüst bir şekilde, şeffaf bir şekilde kabul edilmiyor, mutlaka bir dış güç arıyor, bir yabancı güç arıyor ve bütün yanlışlar ona yüklenmeye çalışılıyor.

Dün burada Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız vardı, kendisine birtakım sorular soruldu fakat bu sorulara cevap verilmedi. Aşağı yukarı elli dakikaya yakın konuştu “İcraatın İçinden” tadında bir korsan konferans verdi bize ve buradan ayrıldı, gitti, hiçbir sorumuzun cevabını alamadık. Dolayısıyla yürütmenin 2 numaralı kişisi olarak Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımıza aynı soruları ve aynı analizimi bir kere daha yapmak istiyorum. Bir tekrar olacak ama yapacağım.

Efendim, bu ülke uluslararası camianın saygıdeğer bir üyesi olmak ve oyunun kurallarına uymak için birtakım tercihlerde bulundu. Bu tercihlerde zaman içerisinde ödemeler dengesinin önce cari kısmını liberalleştirdik, arkasından, ödemeler dengesinin sermaye hareketleri kısmını da liberalleştirdik ve uluslararası piyasalara bir şekilde entegre olduk. Tabii, bunun artıları var, eksileri var. Artısı şu: Bu piyasalara girdiğiniz zaman tabii sizi yakından tanıyacıklar. Eğer bu piyasalardan herhangi bir şekilde borçlanmak, kredi vesaire temin edip ekonominizi canlandırmak, büyümek istiyorsanız, bu, tanındığınız, bilindiğiniz için belki düşük faizden daha olumlu bir şekilde borçlanabilme imkânı sağlayacak ama öbür taraftan da eğer ipin ucunu kaçırsanız ve bir noktaya gelir tikanırsanız o zaman kendinizi uluslararası piyasaların saldırısına hedef yapıyorsunuz. Şu anda geline nokta o diye düşünüyorum.

Bu tercihleri kullandıktan sonra ağlamanın, sızlamanın ve “Dışarıdan bize saldırı var.” demenin bir anlamı yok. Bakan Bey dün burada “Biz biliyoruz, uluslararası bir başkentte finansçılar bir araya geldiler, bir karar aldılar, 10 Ağustosta saldırıya geçtiler, 13 Ağustosta böyle oldu ama ondan sonra biz bunu püskürttük.” vesaire dedi. Kendisine sorduk: “Bu başkent neresidir ve burada toplanan kişiler kimdir? Ne yaptılar?” Yani Türk milletinin bunu bilmeye ihtiyacı var ama maalesef bu sorumuza hiçbir yanıt alamadık ve dediğim gibi “İcraatın İçinden” tadında bir korsan konferans verdi ve buradan ayrıldı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye korsan olsun? Niye “korsan” deyip duruyorsunuz ki?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Şöyle korsan: Yani bir akademik toplantıda bildiriye sunarsanız, siz orada moderatör olarak durursanız ve sizin orada konuşmacıları organize etmeniz gerekirken kendiniz görev alıp... Burada bizim sorularımız vardı.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Siz bu korsanı anlamazsınız. Bu, böyle dediğiniz anlamda korsan değil.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Söylenenlerin hiçbirine itirazınız...

BAŞKAN – Ne zaman, kim, neye itiraz etti?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz de zaten bizi anlasınız böyle konuşmazsınız.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Doğru söylüyorsun, anlayacağız biraz ama...

BAŞKAN – Kimi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hocam “inkâr” diyor başlarken zaten “kibir” diyor, bu bir hakarettir aslında. Hocam, kusura bakmayın yani...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Yok, hakaret değil, bu bir gerçek. Lütfen bunu hakaret olarak anlamayın, hakaret diye bir şeyim yok.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz de size kinle konuşuyorsunuz...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Ben eğer size hakaret edersem bu kul hakkıdır, ben bunun altından kalkmam ama realite bu. Bu kabul edilmedi...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hocam, niye “inkâr, kibir” diyorsunuz yani neyi inkâr ediyoruz?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dolayısıyla ben konuşmama devam edeyim lütfen.

Şimdi, siz uluslararası bir oyuncu olarak girmişsiniz ve bu oyun gereği de uluslararası piyasalardaki konjonktürün olumlu yönünden yararlanarak ülkenizi borçlu hâle getirmişsiniz ve gırtlığınıza kadar da borçlanmışsınız. Şimdi, o borçları da verimli alanlarda kullanmamışsınız, döviz geliri elde edecek, nakit akımları yapacak yatırımları yapmamışsınız; vadesi gelmiş, bu ödenecek ve şu anda diyorsunuz ki: “Bize bir saldırı var.”

Bu piyasaların özelliği şu: Burada spekülasyon yapılır ve bu spekülasyon hukukidir. Spekülasyon olmasa zaten piyasa olmaz. Herkes aynı yönde düşünse ne alım olur ne satım olur. Farklı insanlar farklı yönde stratejiler belirleyecekler ki o spekülasyona girecekler ki piyasa çalışsın ama bu piyasada manipülasyon varsa bu suçtur, bu kriminal bir iştir ve dolayısıyla cezalandırılması gerekir.

1992 yılında İngiltere Avrupa’daki euroya hazırlık babında ulusal paraların birbirlerine olan değerlerini, muamele maliyetlerini azaltmak için “tüneldeki yılan” diye bir kur sisteminin içerisine girdi. Merkeze markı koydular, diğer ülkelerin paraları da bu markın merkez değerine karşı yüzde 2,5 bir bant içerisinde salınacak. Soros denen adam dedi ki: “Bakın, bu, İngiltere’nin şu anda içinde bulunduğu makroekonomik öğeleri dikkate aldığımızda, işsizliği, büyümeyi, cari açığı, kurun seviyesini vesaireyi dikkate aldığımızda bu bant sürmez, bu bant bir yerde patlar.” Ve bunu açıkça İngiliz Hükûmetine de gazetede, dergide açıkça söyledi. Buna karşılık da İngiliz sterlini üzerinden açığa satarak pozisyon aldı ve bunun sonucunda bu sistem gerçekten çöktü, Soros bir gecede 2 milyar dolar kâr yaptı bu işten. Dolayısıyla, bunun kınanacak, şu yapılacak, bu yapılacak bir tarafı yok, bu sistemin mantığı böyle. Biz de buraya girdik ve bunun da koşullarını kabul ederek buraya girdik. Dolayısıyla, bugün geldiğimiz noktada ülkenin 460 küsur milyar dolar borcu var, yılda 240-250 milyar dolarlık borç servisi yapacaksınız ve sermaye girişine ihtiyacınız var. Sermaye de kalıcı olarak gelmiyor, sıcak parayla geliyor. Böyle bir ortamda, kalkıp da sorumluluğu alıp “Ben niye bu hatayı yaptım?” deyip sağı solu suçlamanın bir anlamı yok. Ben, buradan şunu çıkardım ki gerçekten olan bitenin farkında değilsiniz ve kapınıza bir kriz geldi ve bu kriz size bunu öğretecek.

İnşallah ben yanlış çıkarım ve de siz bana gelir dersiniz ki: “Durmuş Bey, bak böyle demiştin ama olmadı.” Burada yapılması gereken şu: İnkâr dediğim işte burası. Realite bu, bunu kabul etmiyorsunuz. Türkiye’de şu anda reel sektörün şirketler kesiminin ne içinde olduğunu bilmiyorsunuz. Niçin BDDK’ye talimat üstüne talimat veriliyor veyahut da BDDK bu batık kredilerin yüzdürülmesi için otuz altı ay içerisinde, üç yıl içerisinde istediği kadar yeniden yapılandırılabileceğini söylüyor. Bir problem var burada. Dolayısıyla, Sayın Bakanın dünkü yaptığı sunumunda bankacılık sistemiyle ilgili olarak verdiği rakamlar gerçekten doğru değil, keşke doğru olsa. Ben, dost olarak söylüyorum, memleketimi sevdiğim için bunu söylüyorum, size hakaret falan etmek gibi bir niyetim yok, böyle bir şey değil ama bir türlü buraya gelmiyorsunuz. Bunun arkasından da gidiyorsunuz, belki de bir ülkenin başkentinde bir araya gelip “Türkiye’ye spekülatif atak, saldırı yapmak için bir araya geldiler.” denilen

insanların karşısına geçip, Londra’da 15 trilyon fon yöneten insanların karşısında Türkiye’de ekonomik politikaların nasıl olacağı konusunda açıklama yaptınız ve oradan Türkiye’ye de sermaye akımının gelmesini istediniz ama şunu da yaptınız ki: Bu faizci düzenin karşısında faizsiz bir düzeni savundunuz ve ertesi gün de her şey allak bullak oldu, bu kere de tersten adım attınız.

Buradan da şuraya gelmek istiyorum: Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesi konuşuyorum, maalesef değer üretmediniz bugüne kadar, özellikle son dönemde değerlerin içini boşalttınız. Bundan iki ramazan öncesi Ankara Ticaret Odasında zamanın Diyanet İşleri Başkanı “İslam’da Ticari Ahlak” diye bir konferans verdi. Yanına da Din İşleri Yüksek Kurulunu getirdi, bir buçuk saat orada konuştu, soru-cevap kısmı oldu, ondan sonra da akşam namazı kılmak üzere mescide gittik. Mescitte Din İşleri Yüksek Kurulundan gelen kişiye şu soruyu sordum: “Bir ülkede Hükümet hükümrانlık hakkının gereği olarak toplumda 49 kişiye dese ki ‘Sana hükümrانlık hakkım olan para basma hakkının bir kısmını veriyorum’ o 49 kişinin bir kısmı bu parayı...”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Yılmaz, toparlayın lütfen...

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Toparlayacağım.

“...ticarete kullanılabilir, bir kısmı da bunu istediği faizden krediye verebilir. Bunun hangisi helaldir, hangisi haramdır?” “Ben bunu bilemem.” dedi. Buradaki 49 sayısı, Türkiye’de 49 tane banka var, bunun içerisinde özel finans kurumları var. Bu özel finans kurumları gibi katılım bankaları var. Nasıl faizli bankacılar havadan para yaratabiliyorsa şu andaki “faizsiz” denilen sistem de aynı şekilde para yaratıyor. Bunların üzerinde düşünmüyoruz. Faizli bir düzenin içerisinde biz İslam ekonomisi yapmaya çalışıyoruz ve buradan da Merkez Bankasına yükleniyoruz “Faizi yükseltme.” diyoruz ve sonuçta hepimizin sofrasından her kahvaltıda 2 zeytin, 3 zeytin kayboluyor.

Bakın, Elmalılı Hamdi Yazır’ın Kur’an tefsirinde Bakara’nın 275’inci ayetiyle ilgili olarak 20 sayfa var, Hayrettin Karaman’ın tefsirinde 13 sayfa var, Seyyid Kutub’un Fi Zelali’l Kur’an’ında 27 sayfa var 275 ayetin tefsiriyle ilgili olarak. “Faiz haram.” diyor. Hepsi de faizin ne kadar kötü şey olduğunu söylüyor, tamam, nokta, faiz haram Müslüman için fakat bu düzen nasıl kurulacak, bu sistem nasıl ortaya konulacak, bunu bilen yok. Bilmediği için de şu anda bize düşmesi gereken şey, bilenler lütfen iki adım öne çıksın, ben bu işin içinden geliyorum ama maalesef yok. Dolayısıyla, bu değerini içini boşaltıyoruz. Susalım, en azından bir bilen ortaya çıkıp bunu kuruncaya kadar da biraz çile çekelim, aşkın çilesini çekelim, ondan sonra ortaya çıksın.

Dolayısıyla, Diyanet İşleri Başkanlığı için söyleyeceğim şey şu: Maalesef çok siyasi davranıyorlar ve dine hizmet etmekten ziyade zarar veriyorlar. Kusura bakmasınlar, ben, beyefendinin yaptığı eleştiriyi aynen katılıyorum. Lütfen, siz din ne diyorsa onu yapın, siyasetçi kendini savunsun.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Bekaroğlu...

Süreler on dakikadır arkadaşlar, ek süre vermeyeceğim.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, değerli arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Cumhurbaşkanlığına bağlı çok sayıda kuruluşla ilgili hem 2019 yılı bütçesi hem de kesin hesaplara ilgili düşüncelerimizi söyleyeceğiz. Sayın Başkanın da on dakika baskısı devam ediyor.

Değerli arkadaşlarım, bugün, Urfa Harran Üniversitesinin Rektörü -dün yaptı sanıyorum- dehşet bir açıklama yaptı, onu paylaşarak sözlerime başlamak istiyorum. Dedi ki: “Arkadaş, bugünkü şartlarda Cumhurbaşkanına itaat etmek farzıyandır, Cumhurbaşkanına karşı çıkmak da haramdır.” İlahiyatçı mı, nedir bilmiyorum. Bunu özellikle söyledim çünkü uygulanmakta olan bu yeni sistemin ne anlama geldiğini gösteren bir deyiştir bu. Bu rektör hâlâ yerinde duruyor.

BAŞKAN – Kim bu mübarek adam?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Yani bu adam manyak, deli, kendi bilmem ne yapmış değil, hâlâ bugün kimse bununla ilgili bir işlem yapmadı ve rektör olarak duruyor.

Değerli arkadaşlarım, herkes bütçenin farklı yönleriyle ilgili bir şeyler söyledi. Kurulan bu sistemle ilgili birkaç cümle etmek istiyorum.

Bakın, bu sistem, kurduğunuz, Cumhurbaşkanlığı sistemi dediğiniz sistem o dönem 16 Nisan...

NİLGÜN ÖK (Denizli) – İfade özgürlüğü yok mu?

CAVİT ARI (İstanbul) – İfade özgürlüğüymüş.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – İfade özgürlüğü müymüş? Tabii, olabilir.

16 Nisan referandumu öncesi muhalefetin söylediği yere hızlı bir şekilde geldi yani artık bu sistemin demokrasi olmadığına, bir tek adam sistemi olduğuna dair herhangi bir şüphe kalmamıştır. Niye kalmamıştır? Biz o Anayasa değişikliğini o gün çok tartıştık, her şey söylendi, birkaç konuyu hatırlatacağım.

Cumhurbaşkanının yetkileriyle ilgili Anayasa'nın ilgili maddesi sayıyor, sayıyor, ondan sonra Cumhurbaşkanı yardımcılarını, bakanları tayin etmek, üst kademe yöneticilerini atamak, görevlerine son vermek, yabancı devletlerle devam eden milletlerarası anlaşmalar, millî güvenlik politikaları tespit etmek, Silahlı Kuvvetlerin kullanılması filan diye gidiyor. Böyle bir yetkinin bir tane adama -seçilmiş, tabii seçilmiş- verildiği sistemin adı tek adam sistemidir. Üstelik de bu adam hiçbir şekilde denetlenmiyorsa... “Efendim, nasıl denetlenmiyor? Denetleniyor. Eskiden Cumhurbaşkanı sadece vatana ihanetten yargılanabiliyordu, bu Cumhurbaşkanı Yüce Divana gönderilebiliyor.” Bu cumhurbaşkanı Yüce Divana filan gönderilemiyor. Teorik olarak gönderilebiliyor. Hiçbir şekilde bu Cumhurbaşkanı fiilen Yüce Divana gönderebilecek...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Necmettin Erbakan Hoca da bunu savunuyordu.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, buradan çıkınca kol kola geziyorsunuz koridorda.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Arkadaş, biraz sonra söz al, ne istersen söyle ya!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Zaten söylüyoruz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ne istersen söyle. Ne yani?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Erbakan Hoca da aynı şeyi savunuyordu.

MEHMET BEKAROĞLU (Ağrı) – Ya, sana bir şey diyeceğim, çok kızacaksın.

Bakın, Ebu Cehil Mekke’de dolaşırdı, yanında da böyle adamları vardı, sürekli gürültü yapardı. Senin yaptığın şey de bu ya! Bir sus kardeşim!

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Necmettin Erbakan Hocama karşı...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bir sus, sus! Fikrimizi söyleyelim. Bir sus!

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Erbakan Hocam’a da karşı hiç o zaman öyle söylemiyordunuz. Onu söylüyorum ben.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Hayır, söylemiyorsun, hiçbir şey söylemiyorsun, gürültü yapıyorsun sadece.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Eleştiriyorum sizi.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, beni bile dinlemiyorsun artık ha!

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Gürültü yapıyorsun, başka hiçbir şey yapmıyorsun. Sus!

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

Arkadaşlar, bu şekilde bu toplantı bitmez. İstiyorsanız ben bunu sabaha kadar da uzatırım, bunun yolunu da çok iyi bilirim yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, ben düşüncemi söylüyorum, siz de başka bir şey söyleyin.

BAŞKAN – Yapmayın, tehdit gibi algılamayın bunu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) - Bu sistemin bir kişiye verilen yetkiler dolayısıyla gerçekten tek adam sistemine doğru gittiği çok açık.

Değerli arkadaşlarım, bu tek adam sadece yetkileri... Bakın, yürütmeyi hiç kimseyle paylaşmadan bütünüyle kendisi kullanıyor. Seçilmiştir, yürütmeyi seçiyor zaten. Yaptığımız şey, Anayasa değişikliği, hükümet şekli değişikliğidir. Bakanlar Kurulundan, Başbakanı Cumhurbaşkanına devret, tamam, bir şey demiyorum. Yasama yetkisini, Meclisin yasama yetkisini paylaşıyor. Nasıl paylaşıyor? Paylaşıyor. Bunu yeniden tartışabiliriz. Yani sadece Cumhurbaşkanlığı kararnameleriyle değil, başka birçok yönüyle yasama yetkisini paylaşıyor. Bütçe yapma yetkimizi elimizden aldı değerli arkadaşlarım bu Anayasa değişikliği. Yani “bütçe hakkı” dediğimiz, millet adına, Türkiye Cumhuriyeti’nin 80 milyon insanı adına bütçe yapma hakkımızı elimizden aldı bu Anayasa değişikliği. Siz bu hakkı devrettiniz bir tane insana. Niye? Biz bütçesini burada reddetsek bile adam yoluna devam ediyor. Böyle bir insan tek adamdır değerli arkadaşlarım.

Sayın MHP temsilcisi de hepiniz söylüyorsunuz, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım da sanıyorum söyledi; işte, “Türk tarihimize filan uygun.” Hangi tarihimize uygun? Nerede var başkanlık sistemi tarihimizde, nerede? “Tarihimize uygun.” derken neyi kastetti, padişahları mı kastetti, neyi kastetti bilmiyorum. Tek adam yönetimine doğru gidiyoruz.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Osmanlı’nın tarihine bakın...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Dün de “tek adam” diyorlardı, bugün de “tek adam” diyorlar; ne değişti?

BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Çelebi; sizin ikinizi de şu arka sıraya alayım lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, sadece yasama yetkisini gasbetmiyor, yargı da bir şekilde... Fiilen olanlara bir şey demiyorum. Bir Cumhurbaşkanı çıkıyor, değerli arkadaşlarım, böylesine güçlü bir Cumhurbaşkanı çıkıyor “Ben şu mahkeme kararını tanımıyorum. Anayasa Mahkemesinin şu kararını tanımıyorum.” diyor değerli arkadaşlarım. Yani yüksek yargıyı, Anayasa Mahkemesini kendisinin ataması, kendisinin atadığı Anayasa Mahkemesinin gerektiğinde Yüce Divan olup kendisini yargılayacağı; bunlara hiçbir şey söylemiyorum teorik

olarak, bunları söylemiyorum. Cumhurbaşkanı çıkıyor “Ben bu mahkeme kararını tanımıyorum, bu Anayasa Mahkemesi kararını tanımıyorum.” diyor değerli arkadaşlarım, yurttaşlar neyi tanıyacak, kimi tanıyacak, kime güvenecek? Mahkemelere emir veriliyor. Anayasa’nın maddeleri açık, emir veriyor. Bu bir tek adam yönetimidir ve bu tek adam, muhalefet oldukça, ekonomide falan birtakım problemler çıktıkça giderek otoriterleşiyor ve totaliterleşiyor değerli arkadaşlarım.

Bakın, şimdi hemen ben atlayacağım, Diyanet İşleri Başkanlığı bütçesini de işin içine katayım. Cumhurbaşkanı Sayın Recep Tayyip Erdoğan –tarihini vereceğim- Cumhurbaşkanlığı Külliyesinde, sarayda yapmış olduğu bir toplantıda Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanını eleştiriyor değerli arkadaşlarım, Camiler ve Din Görevlileri Haftası filan sebebiyle eleştiriyor, diyor ki: “Şimdi çıkmış ezandan, Kur’an’dan bahsediyor. Sen ne anlarsın ezandan, Kur’an’dan? Sadece milleti aldatmak için bir taraftan ‘ezan, Kur’an’ diyeceksin. Onunla onu bir araya getirme, zaman zaman cenaze namazlarında görünme suretiyle bu milleti aldatmaya kalkma.” Değerli arkadaşlarım, bunu Sayın Cumhurbaşkanı söylerken Diyanet İşleri Başkanı alkışladı. Yazıklar olsun size! Yazıklar olsun bu din insanlarına! Yazıklar olsun böyle bir Diyanete! Kimin Diyanet İşleri Başkanı değerli arkadaşlarım? Bu adam Cumhurbaşkanı, Cumhurbaşkanı bir partinin genel başkanı aynı zamanda. Cumhurbaşkanı bir partinin genel başkanı olduğunu unutuyor; bir insanı, herhangi bir insanı, Ana Muhalefet Genel Başkanını dinden çıkarıyor.

Değerli arkadaşlarım, bakın, mevcut bu Anayasa’da, çağdaş hukukta filan böyle bir şey yok. Orada olmadığı gibi, dinde de böyle bir şey yok değerli arkadaşlarım.

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) – Sakin, sakin.

BAŞKAN – Aman Sayın Bekaroğlu, sağlığınıza dikkat edin.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Din de inanmış bir insana, bir mümine “Mümin değilsin.” demeyi kötülüyor, üstelik de öyle bir şeyde kötülüyor ki. Bakın, o dönem bir sahabe bir savaşta ganimet elde etmek için “Ben Müslüman oldum.” diyen insanı öldürüyor, bunun üzerine ayet geliyor, diyor ki: “Sen ganimet elde etmek için o insana ‘Mümin değilsin.’ dedin.” Kınıyor. Sayın Cumhurbaşkanı ganimet, ganimet derken siyasi rant elde etmek için bir başka Müslüman’a “Müslüman değilsin.” diyor ve Diyanet İşleri Başkanı, niye orada oturuyor o insan? Bizim Diyanet İşleri Başkanımız değil mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Bekaroğlu, hiçbir zaman “Müslüman değilsin.” dememiştir Cumhurbaşkanımız, nasıl böyle bir şey söylüyorsunuz?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bizim Diyanet İşleri Başkanımız değil mi? O insan orada niye oturuyor?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiçbir zaman “Müslüman değil.” dememiştir Sayın Cumhurbaşkanımız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Sarayda ana muhalefet partisine “Müslüman değilsin.” diyen Cumhurbaşkanını alkışlayan Diyanet İşleri Başkanı orada niye oturur değerli arkadaşlarım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Hiçbir zaman bu cümleyi kullanmamıştır Sayın Cumhurbaşkanımız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Size soruyorum: Biz nasıl bir ülkede yaşıyoruz?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Siz kendi Genel Başkanınıza hakaret ediyorsunuz şu anda. Cumhurbaşkanımızın söylemediğini siz söylüyorsunuz şu anda.

BAŞKAN – “Müslüman değilsin.” demiyor, “Ne biçim Müslüman’sınız!” diyor yani.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, otoriterleşme ve totaliterleşmedir değerli arkadaşlarım. Bakın, böyle bir şey...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – O cümleyi kuramazsın Sayın Bekaroğlu, Kılıçdaroğlu’na hakaret ediyorsun.

AYSU BANKOĞLU (Bartın) – Basında var, basında.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yok öyle bir şey. “Ezandan ne anlıyorsun?” demek, “Müslüman değilsin.” demek anlamına gelmez.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlar, ben okudum, “Sen bayram namazlarında görüneceksin, ondan sonra da Müslüman’ım diye gezeceksin.” diyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cumhurbaşkanımız öyle bir cümle kullanmamıştır.

CAVİT ARI (Antalya) – Müsaade edin, dinleyin ya.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Uyarın arkadaşınızı.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, arkadaş, dinlesene!

Sayın Başkanım, konuşmayacak mıyız?

BAŞKAN – Konuşun.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Yanlış yapıyorsunuz arkadaşlar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Konuşuyoruz, ne oluyor bu arkadaş? Niye gürültü yapıyor bu arkadaşımız?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Arkadaşım, beş dakika fazla konuşun ama yanlış yapıyorsunuz.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Neyi yanlış yapıyoruz? Biraz sonra al sözü, de ki: “Yanlış yapıyorsun.”

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Kılıçdaroğlu’na “Müslüman değilsin.” dememiştir Sayın Cumhurbaşkanımız.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – “Yanlış yapıyorsun.” de biraz sonra çıkıp.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Metni çıkar.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bakın, çıkarıyorum: “Şimdi çıkmış ezandan, Kur’an’dan bahsediyor. Sen ne anlarsın ezandan, Kur’an’dan?” Ne anlama geliyor bu arkadaşım?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Ben sizi savunuyorum, ben CHP’yi savunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bırak, savunma, savunma, lütfen sus.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CAVİT ARI (Antalya) – Sana mı kaldı bizi savunmak?

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, bakın...

BAŞKAN – Sayın Aydemir, Sayın Kılıçdaroğlu kendini savunur, Sayın Bekaroğlu ne derse desin, siz girmeyin topa.

Sayın Bekaroğlu, sesiniz kesilmiş, biraz ek süre vereyim size.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu, tek adam sisteminde tek adamın da giderek otoriterleştiğini, totaliterleştiğini, kendisi gibi düşünmeyenlere her tür kötülüğü yapabileceğini çok açık, net bir şekilde ortaya koyar değerli arkadaşlarım. Zaten Harran Üniversitesine atanmış olan Rektörün bugün söylediği söz de bu anlama geliyor değerli arkadaşlarım.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, Harran Üniversitesi Rektörü gitmiş bir şey söylemiş yani...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Alın görevden, niye görevde duruyor?

BAŞKAN – Yani onu kendinize rehber edindiniz, üzerine inşa yapıyorsunuz.

NİLGÜN ÖK (Denizli) – O, söyleyen kişiyi bağlar, genelleme yapamazsınız.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, ne oldu arkadaşlar ya? Ben fikrimi açıklıyorum. Kimseyi dövdüm mü, kimseye bağırdım mı, kimseye hakaret ettim mi? Bakın, konuşmaya bile tahammül edemiyorsunuz.

Arkadaşlarımın söylediğini tekrar etmek istemiyorum, elbette otoriter bir şeye doğru gidiyorsunuz. Bakın, muhalefetin hiçbir rengine tahammül edemiyorsunuz. Yahu, yıllardan beri, yirmi seneden beri Galatasaray Meydanı'nda cumartesi günü oturan annelere tahammül edemediniz arkadaşlar. Yani bakın, daha başka bir şey oldu ve ne Diyanet İşleri Başkanı çıktı ne başka bir şey söylendi. Ne oldu biliyor musunuz, Üsküdar'da Bağlarbaşı Kültür Merkezi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bir sürü renk var; CHP var, İYİ PARTİ var, HDP var...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Ya, bir dinle arkadaş ya! Ne yapacaksın ya? Sayın Başkan, susturacak mısın? (CHP ve AK PARTİ sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

Bakın, ne oldu? Bağlarbaşı Kültür Merkezinde bir konferans var...

BAŞKAN – Arkadaşlar, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 21.38

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 21.48

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı Birleşimin Yedinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sözlerinizi toparlar mısınız lütfen Sayın Bekaroğlu.

Buyurun.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Değerli arkadaşlarım, kimseyi özel bir şekilde itham etmek, saldırmak, böyle bir amacım yok, durum tespiti yapıyorum. Karşı taraftan ses yükseldiği için ben de duyurmak için sesimi yükselttim, eğer rahatsızlık verdimsem özür dilerim.

Değerli arkadaşlarım, örneklerle gösterdim, bu sistem öyle, vesayet sisteminin ortadan kaldırılması, yerine demokrasi kurulması... “Türkiye’deki meselelerin daha çabuk bir şekilde çözüleceği, sorunların zaman kaybedilmeden etkin bir şekilde çözüleceği bir sisteme geçtik. Bu sistemle uçacağız.” filan, böyle bir şey yok, bunu anlatmaya çalışıyorum değerli arkadaşlarım. Böyle olmadığı gibi, bunu aşan, artık insanları rahatsız etmeye başlayan şeyler var. Değerli arkadaşlarım, yaptığınız her şeyde, siyaseti, işte, muhafazakârlıkla, millilikle, dinlikle falan örtmeye çalışıyorsunuz, böyle bir din de yok değerli arkadaşlar. Yani kurulan sistemde demokrasi yok dedim şu ana kadar ama böyle bir din de yok. Bakın, Rum illerinden birisi merak ediyor Peygamber Efendimizi, “Kimdir bu din yayan, devlet kuran?” diye Medine’ye geliyor, diyorlar ki “Orada.” Nasıl orada? “Ağacın altında, arkadaşlarıyla konuşuyor.” Seçemiyor aralarından, “Allah Allah, bu mu buranın devlet başkanı?” Ne elbisesinden belli ne korumaları var, hiç kimse yok.

Başka bir şey daha anlatayım arkadaşlar: Şimdi E cetvelinde, T cetvelinde anlatıyor; Cumhurbaşkanının, Cumhurbaşkanının eşinin, ailesinin kullanacağı, yapacağı harcamalar, çelenkler melenkler, masraflar hepsi buna eklenmiş. Hatırlıyorsunuz değil mi, Hazreti Ali’ye geliyor vatandaş, özel iş konuşacağından dolayı mumunu söndürüyor “Sen özel konuşmaya geldin.” diye. Hazreti Ömer’le ilgili daha başka hikâyeler var. Şeffaflığa çok ciddi bir örnektir, ganimet kumaş gelir ama herkese yarım elbiselik düşer. İki gün sonra Ömer’in sırtında o kumaştan elbise gören sahabe yakasına yapışır “Bize yarım elbise, sana bir elbise...” Oğlu Abdullah gelir, yetişir “Ben babama verdim.” der.

Değerli arkadaşlarım, bunları anlatmadık mı yıllardan beri? Niye siz hiç görmüyorsunuz? Yani elbette karşılaştırma açısından demiyorum ama bu insanlar sizin insanınızdan daha mı geride insanlardı? Niye onların arkadaşları yakasına yapıştı da siz yapışmıyorsunuz da bana saldırıyorsunuz değerli arkadaşlar? Böyle bir şey var mı? Bunu hatırlatıyorum ben, bunu hatırlattığım için bana kıızıyorsunuz, öfkeleniyorsunuz değerli arkadaşlarım. Kızmayın, öfkelenmeyin, ben görevimi yapıyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Bekaroğlu.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bitmedi, bir konu...

BAŞKAN – Son cümlenizi alayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Son cümle olmaz.

Bakın, bu Sayıştay raporlarıyla ilgili önemli şeyler var. Sadece TMSF'yle ilgili birkaç cümle söylememe izin verirseniz Sayın Başkanım... Gerçi ifade etti arkadaşımız ama çok ciddi, çok ağır bulgular var. TMSF Başkanı ikna etmeye falan çalışıyor ama öyle değil. Bunlar yenilecek, yutulacak bulgular değil. Tek tek siz okuyun değerli arkadaşlarım ya. Siz milletvekili arkadaşlarım “tüyü bitmemiş yetimin hakkı” filan diyen... Oradan geldiniz, ben sizi çok iyi tanıyorum. Okuyun ya, Sayıştayın raporunu okuyun. Biz eleştiriyoruz eksik diye. Okuyun, orada tek tek firmaları da göreceksiniz, kimlere verilmiş, bunu göreceksiniz değerli arkadaşlarım. Susmayın ya, susmayın, gerçekten susmayın. Siz sorumlu olacaksınız, indallahda, Allah katında sorumlusunuz ya, insanlara karşı sorumlusunuz; yapmayın, etmeyin. Düşmanlık falan yapmıyoruz, sadece ve sadece uyarıyoruz.

Bakın, hızlı bir şekilde duvara çarpıyoruz. Sadece ekonomik değil, toplumsal barışta, her konuda duvara çarpıyoruz. Bu duvara çarpma sadece Sayın Erdoğan'ın duvara çarpması, Adalet ve Kalkınma Partisinin duvara çarpması değil. On altı seneden beri bu ülkeyi yöneten böylesine güçlü bir insanın, Cumhurbaşkanının duvara çarpması. Bu çarpmadan dolayı hepimiz darmadağın olacağız, hepimizin kafası yarılacak değerli arkadaşlarım, sizi uyarıyoruz.

BAŞKAN – Sayın Bekaroğlu, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Tatlıoğlu, buyurun lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Sayın Başkan, değerli üyeler, Sayın Oktay; hepinize saygılar sunarım.

Efendim, önce ben Cumhurbaşkanlığı bütçesiyle ilgili bir konuyu vurgulamak istiyorum. Arada Sayın Oktay'a da bahsettim.

Şimdi, bu metinlerde şöyle geçiyor: “Cumhurbaşkanı belirler.” “Cumhurbaşkanı yönetir.” “Cumhurbaşkanı yürütür.” Esasen buradaki “Cumhurbaşkanı” kavramı yürütmenin başını ifade ediyor ama siz yalın metinde bunu böyle “Cumhurbaşkanı” “Cumhurbaşkanı” dediğiniz zaman hakikaten “tek adam” “tek adam” denilen iddiayı da kuvvetlendirmiş oluyorsunuz. Lütfen bu metinlerde bununla ilgili düzeltme yapın. Hatta, AK PARTİ'li arkadaşlara bile bunu söylediğimiz zaman onlar da böyle anlıyor ve onlar da Sayın Cumhurbaşkanının yanlış bir şey yapmayacağından, ona güvenmek gerektiğinden bahsediyorlar. Bu önemli yani. Bu niçin önemli? Bütçeyi konuşuyoruz, kamusal metinleri konuşuyoruz, devleti konuşuyoruz; o anlamda yerini bulmalı.

İkincisi, gerçekten bu CİMER çok başarılı bir şey yani arayanların yüzde 87'sine dönmek çok başarılı bir şey. Tebrik ederim yani bu CİMER konusunda bu süreci.

Şimdi, bütçeye geldiğimizde, bu yüzde 300'lük artışın bir dökümü var ama bunun temel mantığını bir cümleyle anlatırsanız çok seviniriz. Yani nedir bu yüzde 300'lük artış? Aşağı yukarı 800 milyondan 2,8 milyara doğru yükselmenin temel mantığı bu yeni sistem midir? Bundan dolayı büyüme midir? Yoksa yeni bir alım mı vardır? Lütfen, bunu temel olarak açıklarsanız çok sevinirim.

Sonra, bütçe sunumunuzda bu 2023 hedeflerinden bahsediyorsunuz, orta vadeli plan, kalkınma planları, 11'inci Kalkınma Planı'ndan bahsediyorsunuz. Bence bu kavramları da artık konuşmalardan kaldırmak lazım. Neden biliyor musunuz? Yani 2023 planları artık hayal oldu yani bunlar hayal olalı da çok oldu. Yani 25 bin dolarlık fert başına millî gelirle dünyanın 10'uncu büyük ülkesi... Bunlar mümkünse artık metinlerde yer almasın, bunlar bizim toplam kalitemizi düşüren hususlar ve bunlar devamlı var. Dün Sayın Albayrak'ın metninde de vardı. Mesela orta vadeli planları burada yazıyor ama baktınız mı bilmiyorum. Bu orta vadeli planların hiçbir tanesinin son beş yılda TÜFE ve işsizlik tahminleri doğru çıkmadı. Mesela Merkez Bankasının son beş yıldır bütün enflasyon tahminleri yüzde 5. İşte bugün açıkladı, yüzde 25.

Başka bir şeyi daha vurgulamak istiyorum. Bütçeyi koordine eden makam olarak söylüyorum, dün saat yedi civarında Sayın Bakan 2018 enflasyonunu yüzde 20 olarak tahmin etti, bugün saat on birde Merkez Bankası yüzde 25 olarak söyledi. Yani bir koordinasyonsuzluk olduğu çok kesin. Bunu neden özellikle önemsiyoruz? Bakın, dün de söyledim, üniversiteler, şirketler, şahıslar, yabancı firmalar kendi programlarıyla ilgili bunları önemsiyor, bunlara göre kendilerine bir yol haritası çiziyorlar. Devletin verdiği bilgiler doğru olmalı çünkü nihayetinde devlet aşınıyor. Mesela, dün Sayın Paylan galiba söyledi, resesyon, stagflasyon... Dün de söyledim ben, dedim ki: Artık TÜİK varken resesyon, stagflasyon olmaz çünkü TÜİK bu rakamları buralara erdirmez. Bu ülkenin istatistik geçmişi de çok değerlidir aynı maliye geçmişi gibi, bunları aşındırmamak lazım. Dolayısıyla bu metinde 2023 hedefli 11'inci Kalkınma Planı, bakın bakalım ona... Her bir kalkınma planına baktığımızda, her biri bizi Amerika yapıyor. Çok hayali, bu bütün gelişmekte olan ülkelerde böyle. Ha hayallerle konuşuyoruz ama gerçeklerle de yüzleşiyoruz ve moralimiz bozuluyor.

Bu koordinasyon yetersizliğinden sonra, özellikle Cumhurbaşkanlığıyla ilgili burayı geçmeden birkaç ricam var.

Birincisi, Katar'dan alınan uçakla ilgili lütfen resmî bir açıklama yapın, deyin ki "Bu bize hibedir burada." veya "Şu şekildedir..." Bunu önemsiyoruz yani kamuoyu açısından.

Bir de başka bir şey daha vurgulamak istiyorum. Burada Varlık Fonu'nun Genel Müdürü de var. Geçen gün kamuoyuna açıklandığı için söylüyorum. 1 Şubat 2017 tarihli bir belgesi var Varlık Fonu'nun, denetim firmasına "Bu bilgileri McKinsey'le paylaşın." diyor 1 Şubat 2017'de. Bu bizde, hepimizde var. Bu, kamuoyuyla paylaşıldı. Biz bunu Sayın Yılmaz'la Genel Kurulda konuşalım mı konuşmayalım mı tartıştık fakat gizli olduğu için bunun etik olmayacağını düşündük ve burada konuşmadık.

BAŞKAN – Yok, Sayın Paylan paylaştı bütün kamuoyuyla zaten.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Olabilir. Herkesin kendi kıyameti var, bizim de kendimize göre bir kıyametimiz var. Biz bunu etik bulmadık ama burada bir açıklama yapın lütfen. Yani bu McKinsey 1 Şubat 2017'den itibaren var mı? Çünkü bunlar çok önemli şeyler, kamuoyuna mal olmuş şeyler. Doğru bilgi edinmek hakkımız özellikle.

İletişim Başkanlığının bütçesinde bir şey var. Bu dinlenme, kültür ve din hizmetleri bütçenin yüzde 87'sine tekabül ediyor yani 344,5 milyonluk bütçenin 301 milyonu bu hizmetlerle ilgili. Bu nedir? Yani bununla ilgili İletişim Başkanı bir açıklama yaparsa çok seviniriz.

Millî İstihbarat Teşkilatında da bir şey dikkatimizi çekti arkadaşlarımla, Sayın Naci Cinisli'yle. 2018'de 2 milyar 335 milyon olan bütçe 2019'da yüzde 7 azalmış. Şimdi, 25'lik enflasyonu da düşünürsek Millî İstihbarat bütçemiz yüzde 32 azalmış. Bunun sebebi nedir? Yani burada bu seneye mahsus bir şey mi oldu? Yani böyle bir satın alma mı oldu da acaba ondan dolayı mı azaldı? Hani yoksa biz güçlü bir istihbaratımızın olmasını her zaman doğru bulmuş bir ülkeyiz. Bu düşüşün nedenini soruyorum.

Sayın Oktay, bir de burada söyleniyor "Sanayide yüzde 62'ye çıktı." Falan ama şimdi bunu Sayın Binali Yıldırım'ın açıklamalarıyla üst üste koyduğumuzda çelişiyor. Sayın Binali Yıldırım bu ATAK helikopterleri ve Altay tanklarıyla ilgili Almanya'yla iş birliği için dedi ki: "Zaten önemli kısımlarını Almanya yapıyor. Biz öyle çok katma değerli bir kısmını yapmıyoruz. Dolayısıyla Almanya'yla iş birliği yapabiliriz." Bu savunma sanayisindeki yüzde 60'a çıkmış pay nedir? Yani gerçekten bu konuda bir açıklama yaparsak çok sevinirim.

Şimdi, Diyanet İşleriyle ilgili de bakın değerli arkadaşlar, Sayın Garo Paylan'ın dediğini dikkate alın; Müslümanca bir şey söyledi ve dedi ki: "Benim vergimden camilere pay gitmesin." Çok doğru bir şey. Ya bu vergilerle bütün ibadethaneleri finanse edelim ya da her kesim kendi ibadethanesini finanse etsin. Allah'ın emri de evrensel mesaj da budur. Buna her şeyden önce bizim dikkat etmemiz lazım.

İkincisi: Diyanet İşlerinde gerçekten aşağı yukarı yüzde 35'lik bir bütçe artışı var. 2018 bütçe ödenegi burada verilmemiş. 2017'de 7 milyar 246 milyon, 2018'de çok değil 500 milyon artmış fakat şimdi, 10,4 milyar liralık bir artış var. Nedir Diyanetteki yüzde 35'lik artışın sebebi?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Dışişleri Bakanlığının görevlerini yapıyor.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Ayrı bir şey. Yani bu böyleyse, bir görev bölüşümü varsa, mesela istihbarattaki ayrılma buraya mı verildi? Yani ironi için söylüyorum. Bunun temel nedeni nedir? Dolayısıyla bunu görmek lazım.

Burada bir şey söyleyeyim ben de. Sayın Bekaroğlu'nun dediği kadar ben bilmiyorum ama kesin olan bir şey var arkadaşlar; ahlak üretmeyen bir dindarlığın sahibiyiz, bugün gerçek bu, maalesef bu. Bakın, teravih namazları normal yassı namazları kadar dolmuyor. Bunun bir sebebi olmalı ve bir sebebi var. Biz Yesevi meşrep bir din anlayışının sahibiyiz. Biz Kahire öğretisinin sahibi değiliz. Kahire öğretisinin merkezlerinde -Şam'dır, Bağdat'tır, Kahire'dir- İslam medeniyeti dediğimiz medeniyetin uzun dönemli bir izi yok. Bu, bir öğreti. Sayın Şener söyledi, bakın, Abbasiler Şam'a gelip Emevileri yıktığında, Ömer Bin Abdülaziz hariç ne kadar Emevi halifesi varsa mezardan çıkarıp yakmışlar.

BAŞKAN – Sayın Tatlıoğlu, toparlayın lütfen.

İSMAİL TATLIOĞLU (Bursa) – Biz bu meşrep dindar değiliz ve olmadık. Biz bir medeniyetin sahibiyiz, Karahanlılarla, Selçuklularla, Osmanlı'yla ve Endülü's'le. Bu medeniyet insan merkezli bir dindir, bu medeniyet saltanat merkezli bir din değildir. Saltanat merkezli dinin sürdüğü coğrafya hâlâ fitne ve fesat kaynıyor. Bunun merkezi yine Bağdat'tır, Şam'dır, Kahire'dir.

Şimdi, buradan, Diyanetle ilgili bir şey daha söylemek istiyorum. Lütfen bu camilere bir estetik getirelim. Yani sıradan bir memur, işçi emekli cami derneği başkanı oluyor ve caminin mimarisine karar veriyor. 5 cami parasıyla bu fakir fukara halk 1 cami yapıyor.

Bir de artık yani utanıyor insan, bu cuma harçlarını keselim, her cuma para. Cuma harcı bu. Biz kendi camilerimizi finanse edecek... Diyanetin de parası var, devletin de parası var. Bağışlayacak olan da buna bağışlasın. Her cuma, cuma harcı ya bu. Lütfen ya, bir tertemiz cami olalım, tertemiz Müslümanlar, tertemiz insanlar olalım. Türk devletine, Türk milletine bu yakışıyor diye düşünüyorum.

Saygılar sunarım.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, saygıdeğer Komisyon üyeleri, Cumhurbaşkanlığının değerli bürokratları, değerli basın mensupları; sizleri saygıyla selamlıyorum.

16 Nisan 2017'de yapılan halk oylamasıyla kabul edilen Anayasa değişikliğiyle yönetim sistemimiz kapsamlı bir reforma tabi tutulmuştur. Aziz Türk milleti bu konudaki hükmünü vermiştir. Bu değişiklikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçilmiş, 24 Haziran 2018 seçimleriyle de sistem bütünüyle uygulamaya girmiştir. Güçlü devlet, güçlü yönetim, demokratik istikrar gayeleri yeni sistemin ana omurgasıdır. Türk milletinin tarihi misyonuna uygun bir düzenlemedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi siyasi ve toplumsal uzlaşmanın ön plana çıktığı, millî iradenin doğrudan tecelli ve temerküz ettiği bir yönetim yapısıdır. Yasama, yürütme ve yargı organlarının kendi içinde daha güçlü ve daha bağımsız şekilde çalıştığı bir yapıya kavuşması Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin ana hedeflerindendir. Yasama, yürütme ve yargı arasında sağlam bir denge ve denetim mekanizmasının tesis edilmesiyle Türkiye Büyük Millet Meclisi de daha etkin ve güçlü bir yapıya kavuşacaktır. Sınırsız yetki ve sorumsuz cumhurbaşkanı yerine hem yargı ve yasama tarafından denetlenecek hem de millete karşı hesap verecek bir Cumhurbaşkanlığı oluşturulmuştur. Yürütmedeki iki başlılık giderilmiş, Anayasa’da belirtilen “yönetimde istikrar” ilkesinin sağlanması temin edilmiş, temsilde adalet artırılmıştır.

İnanıyoruz ki Türkiye’nin bu sistemle, emperyalizmle mücadeleye ve adalet anlayışına dayalı, medeniyet yapıcı tarihî misyonuna uygun bir şekilde, 2023, 2053 ve 2071 hedeflerine de ulaşması mümkün olacaktır.

Biz önümüzdeki dönemin Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin bütün unsurlarıyla sağlıklı bir zemine oturmasını, kurum ve kurallarının hızla inşasını önemli görüyoruz. Bu kapsamda, büyük ölçüde sorunsuz oluşturulan idari yapılanmayı önemli ve değerli buluyoruz. Buna göre -Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı da ifade ettiler konuşmalarında- 9 politika kurulu, 4 Cumhurbaşkanlığı ofisi, 1 idari işler başkanlığı, 11 bağlı kuruluş ve 16 bakanlıktan oluşan bir Cumhurbaşkanlığı teşkilat yapısı öngörülmüştür. Bu yöndeki sistem değişikliği az önce de ifade ettiğim gibi, önemli bir sorun olmaksızın gerçekleşmiştir. Yönetimin temel fonksiyonları planlama, teşkilatlanma, denetim, eş güdüm ve yöneltmedir. Dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı yapısı içerisindeki teşkilatlanmanın da bu anlayışa uygun olarak yapıldığını görüyoruz. Ancak bazı eksikliklerin var olduğu da muhakkak. Bunların da ikincil düzenlemelerle aşılmasının mümkün olacağını ifade etmek istiyorum.

Değerli Komisyon üyeleri, ben de Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili birkaç söz söylemek istiyorum. Diyanet önemli bir kurum. Eğer Diyanet İşleri Başkanlığı işini gerçek anlamda yapabilmiş olsaydı belki de 15 Temmuz’a giden yol bu kadar kolay olmayacaktı. Türkiye’de ciddi bir ahlaki kirlilik ve yozlaşma var ve toplumun her alanında maaalesef yaygınlık kazanmış. Yaşadığımız birçok sorunun temelinde de esasen bu olgu var. Din kisvesi altında pazarlanmaya çalışılan sapkın akımlara karşı çocuklarımızı korumak için Anadolu irfanını öne çıkaran bir din öğretimi ve anlatımı benimsenmelidir. Bilgi ve aklın ışığında, İslam geleneği genç kuşaklara öğretilmeli, radikal grupların gençlerimizi terör örgütlerine yönlendirmesinin önüne geçilmelidir. Bu kapsamda, Türklüğün ve İslam’ın millî ve manevî değerlerini yaşayan ve yaşatan Hoca Ahmet Yesevi, Hacı Bektaş Veli, Mevlâna, Yunus Emre ve Hacı Bayram Veli gibi önder şahsiyetlerin felsefesi bu manada anlatılmalıdır. Din anlatımında ve öğretiminde feragat ve fedakârlık duygularının, ahlak ve adalet anlayışının, devlet malına sahip çıkmanın, kamu menfaatlerini şahsî menfaatlerinin önünde tutma anlayışının bir kültür ve bilinç olarak yerleştirilmesine Diyanetin katkı vermesi son derece önemlidir ve geleceğimizin teminatı açısından da bunu önemli görüyoruz.

Konuşmamın bu aşamasında Sayıştay raporlarıyla ilgili birkaç hususa ben de değinmek istiyorum. Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla ilgili bir taşıt meselesi. Geçen yılki -yanlış hatırlamıyorsam- bütçe müzakerelerinde de bunu konuştuk. Burada, bakanlığa ait olmayan yani 237 sayılı Taşıt Kanunu’na aykırı taşıt kullanımından söz ediliyor. Bu nedir? Geçen dönem, geçen yıl burada bir uzlaşmazlık olduğunu ama bunun çözüleceği ifade edilmişti, anlaşılan yine çözülememiş. Buradaki ifadeler tabii rencide edici. Devletimizin kendi memurlarını, Taşıt Kanunu’na uygun olarak bundan yararlanacak olan herkesi taşıyabilecek aracı illaki vardır. Dolayısıyla hâl böyleyken dışarıdan, özel sektörden, Savunma Sanayisine iş yapan firmalardan araç alınması ve daire başkanının, şube müdürünün veya X kişinin bu araçlara bindirilmesi kabul edilebilir bir durum değildir. Burada bir yanlışlık varsa bunun da

düzeltilmesi gerekir. Kuşkusuz, Savunma Sanayii Başkanlığının yaptığı işleri önemli görüyoruz. Yine Sayın Cumhurbaşkanının bugün açıkladığı bu “SİPER” açıklamasını da önemli buluyoruz, teşekkür ediyoruz ancak Sayıştayın denetimine takılan bu tür hususların da maşeri vicdanın kabul edeceği şekilde tanzim edilmesinin gerektiğini düşünüyoruz.

Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu’yla ilgili ciddi eleştiriler var. Sayın Kalaycı ifade ettiği için buna tekrar girmek istemiyorum.

Kalkınma Bakanlığıyla ilgili bazı hususlar var ama ben burada başka bir konuya değinmek istiyorum. Hatırlanacağı üzere, bir buçuk yıl evvel Sayın Başbakanın açıklamasıyla bir Cazibe Merkezleri Programı ilan edilmişti. Biz de Milliyetçi Hareket Partisi olarak yıllardır söylediğimiz kırsal kalkınma programı anlamında bizim de “tarım kentleri” olarak ifade ettiğimiz bir projenin devamı olarak bunu gördüğümüz için desteklemiştik ve buna ciddi umut bağlanmıştı fakat bir yıldır bununla ilgili herhangi bir ses seda yok. Bu proje ne oldu, ne durumdadır, şu anda kim yürütüyordur, doğrusu bunu da öğrenmek isteriz.

Bir başka konu, Türkiye Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı. Burada bu kurumla ilgili Sayıştay raporu baştan aşağı âdetâ evlere şenlik çünkü hemen hemen her yapılan işle ilgili bir eleştiri konusu var ve bunlar eğer bir anlaşmazlık yoksa -çünkü kurumlar bir muhasebeleştirme sisteminden kaynaklanan farklı bakışın olduğunu geçen dönem ifade etmişlerdi- yine eğer böyle bir şey yoksa hakikaten bunlar yenilir yutulur şeyler değil. Burada mesela, okumak istiyorum size, bir ifade var: 5523 sayılı Kanun’un 10’uncu maddesinin (9)’uncu fıkrasında “Başkan ve diğer personelin, görevlerinin ifası sırasında yaptıkları masrafların hangilerinin Ofis bütçesinden karşılanabileceğine dair usul ve esaslar yönetmelikle belirlenir.” diyor. Yani burada sadece Başkan ve personelden bahsediyor ama Sayıştay diyor ki: “Kanunda yer almamasına karşın giderleri ödenecekler arasında Danışma Kurulu üyeleri ile Ajans personelinin evlilik bağı ile bağlı olduğu eşi ile yasal olarak bakmakla yükümlü olduğu çocukları ile anne ve babasını kapsayan aile bireyleri de dâhil edilmiş bulunmaktadır.”

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun, toparlayın.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

“Dolayısıyla Kanunda belirtilen sınırların dışına çıkılarak Kanunda olmayan hususlar yönetmelik hükümleri arasına dahil edilmiştir.” Yani bu ne demek? Bu, personel dışında aile bireylerinin de işte yurt dışı seyahatlere dâhil edilmesi, masraflarının karşılanması ve belki de harcırah verilmesi; bütün bunların mümkün kılındığını ifade eden bir durum. Eğer burada –dediğim gibi- muhasebeleştirmeden kaynaklanan veya farklı sebeplere dayalı bir şey varsa bunların da vuzuha kavuşması lazım.

BAŞKAN – Bunun böyle olduğuna ilişkin bir bulgu yok da bu girmiş. Aslında bu Danıştayın işi yani Sayıştayın görev alanı da değil bu. Yani yönetmeliğin iptaline yönelik ya da bu maddenin iptaline yönelik açılan, işleyen herhangi bir süreç de söz konusu değil 2012’den bu yana.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Evet. İşte burada görevi ihmal, görevi kötüye kullanma, bütün bunlar devreye girer o zaman.

Bunun dışında, yine bütçe yapılmasıyla ilgili aynı kurumda bir sorun var. Bütçe yapılıp Başbakanlığa bildirilmesi gerektiği hâlde bütçe yapılmadığından söz ediyor. Hizmet alım sözleşmelerinde çelişkili hükümlerin yer aldığını, yetkisi olmadığı hâlde taşra teşkilatı ve yurt dışı teşkilatı kurulduğu ifade ediliyor. Bütün bunlar tartışılabilir. Yani böylesi bir ajansın fonksiyonları dikkate alındığında kuşkusuz bazı esnekliklerin olması lazım. 3046 sayılı Kanun’a tabi olmadığı açık. Dolayısıyla buna uygun taşra

teşkilatı kurulmaması anlaşılabilir bir şey olabilir ancak buna ilişkin bir mevzuatın yapılması da zor olmasa gerek. Yine, bu şahsi harcamaların kredi kartları kullanılmak suretiyle yapılması vesaire gibi birtakım eleştiriler de var. Bütün bunların açıklığa kavuşturulmasının yararlı olacağını düşünüyorum.

Cumhurbaşkanlığı bütçesinin memleketimize, milletimize hayırlı sonuçlar getirmesini diliyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Arı...

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, değerli bürokrat arkadaşlarımız, saygıdeğer milletvekilleri; ben de benden önce konuşan Sayın Abdüllatif Şener ve Sayın Bekaroğlu’nun bütçeyle ilgili yapmış olduğu eleştirilere aynen iştirak ediyorum. Öncelikle onu söyleyeyim.

Sayın Başkanım, Maliye Bakanımız yapmış olduğu sunumda, bu bütçe döneminin özellikle tasarrufa dönük bir bütçe olacağını ve özellikle de yatırıma dönük bütçede azalma yapılacağını ifade etti. Zaten, sunulan bütçede de bu açıkça görülmekte. Ancak 1920 yılından bu yana çıkarılmakta olan Resmî Gazete’nin dahi yaşanan ekonomik kriz nedeniyle, kâğıt fiyatlarındaki ani artış nedeniyle yayımının durdurulduğu bir Türkiye’de, Cumhurbaşkanlığı bütçesindeki bu bütçe artışına ve yine Cumhurbaşkanlığı tarafından yapılan israfa dayalı harcamalara özellikle dikkati çekmek istiyorum.

Beştepe’de yapılan ve malum ifadeyle, “saray” olarak ifade edilen inşaatın ve hâlihazırda kullanılan binanın maliyeti ve devam eden Marmaris Otluk Koyu’ndaki 300 odalı olduğu söylenen yazlık sarayın yanında, şimdi de yakın tarihte 7 yatak odası, 2 özel salonu, toplantı odaları, küçük hastanesiyle VIP uçak satın alındı. 400 milyon dolar civarında olduğu ifade edilen yani yaklaşık 2 milyar 500 milyon TL civarındaki bu uçan sarayın alınması, eğer parayla alındıysa, israf değil mi? Yani bir Resmî Gazete’nin dahi kapandığı, hükümet tarafından kapatılan bir Türkiye’de bu yapılan harcamalar Türkiye’nin ekonomisi açısından ciddi bir israf teşkil etmektedir değerli arkadaşlar.

Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımız buradayken biraz önceki konuşmamda söylediğim hususu tekrar etmek istiyorum. Bugünkü yayınlarda çıkan bir habere göre Cumhurbaşkanlığında çalıştırılmak üzere 1.108 işçinin daha işe alındığı iddia edilmekte. Yani bu kadar günlük masrafının had safhada olduğu bu saraya 1.108 işçinin daha alınması yine bu ekonomik sıkıntı içerisinde israf değil mi? Bunu sormak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, ben notlarıma almıştım ama Sayın Bekaroğlu da bunu dile getirdi. Geçtiğimiz yakın tarihte Sayın Cumhurbaşkan da -ki işin bir anlamda, yönetim anlamında sorumlusu olan kişi olarak- Türkiye’de bulunan üniversitelerden hiç birinin dünyada ilk 500 üniversite içerisine giremediğinden şikâyetçi. Efendim, eğer şikâyet edecek olan biri varsa o şikâyeti yapacak olan kişi biziz. Çünkü üniversitelere rektör atamasını yapan Anayasa’ya gereği Sayın Cumhurbaşkan. İşte, bu rektörlerden biri -Sayın Bekaroğlu da biraz önce söyledi ama ben notlarımla arasına almıştım- Harran Üniversitesi Rektörü Profesör Doktor Ramazan Taşaltın bir TV programında “Cumhurbaşkanına itaat etmek farzı ayndır.” şeklinde açıklama yapmış. Erdoğan’a karşı gelmenin de haram olduğunu iddia etti.

SALİH CORA (Trabzon) – Grup Başkanımız açıklama yaptı bununla ilgili.

CAVİT ARI (Antalya) – Efendim, grup başkan vekiliniz açıklama yapabilir, onun açıklama yapmış olması bu ayıyı örtmez.

SALİH CORA (Trabzon) – Grup başkan vekilimiz değil, Grup Başkanımız yaptı.

CAVİT ARI (Antalya) – Eğer böyle bir ayıp olduğunu düşünüyorsanız o rektörü atadığınız gibi gereğini de yaparsınız.

SALİH CORA (Trabzon) – Sabırlı olun.

CAVİT ARI (Antalya) – Grup başkan vekilinin açıklama yapmış olması böyle bir ayıbı örtmeye yetmez.

Şimdi, değerli arkadaşlar, farzı ayn her Müslüman'ın kesinlikle yapması gereken, yapması istenilen Allah'ın emri olarak ifade edilmekte. Devlet adalet ve liyakat ilkeleriyle yönetilir. Böyle liyakatsiz kişilerin belli makamlara getirilmesi hem devletimizin hem de milletimizin geleceği açısından büyük tehlike arz etmektedir. Bu nedenle, eğer siz de bu olaydan muzdaripseniz derhâl bu rektörle ilgili gereğini yaparsınız.

Biraz önceki konuşmacılarımız özellikle Diyanet İşleriyle ilgili birtakım eleştirilerini dile getirdiler, ben de kısaca bu konuya değinip konuşmamı sonlandırmak istiyorum. Son dönemlerde, evet, Diyanet İşleri ve özellikle de çok sayıda imam -tabii ki ben hepsini kastedemem, kastetmemde doğru olmaz ancak çok sayıda diyorum- bilhassa köylerimizdeki imamlar orada eskiden var olan öğretmenin yerini almış ve bir anlamda da -maalesef diyorum- iktidarın sesi olmaya çalışmakta. Değerli bürokrat arkadaşlarım... Özellikle Diyanet İşleri Başkan Yardımcısına ve de Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısına özellikle dikkat çekmek istiyorum bu konuda. Çünkü imamlar çoğunlukla siyasete bulaşır vaziyete gelmişler. Bunu son dönemlerde yaşanan referandum süreçlerinde çok iyi gördük. Gittiğimiz köylerde imamların o bölge halkını etkilemeye çalıştığını açıkça gördük, son seçimlerde bunları gördük. Dolaştığımız köylerde özellikle birçok imam arkadaşın o bölge halkını etkilemeye çalıştığını gördük. İmamın görevi bellidir; imam o bölgede dinle ilgili bilgi aktaracaksa aktarır, namazını kıldıracaksa kıldırır, siyasete karışamaz. Bu anlamda, idare olarak bu konuda gerekli tedbirlerin alınmasının özellikle zamanı geldi ve geçmek üzere, artık imamlar siyasete bulaşmasını istiyoruz.

Sonuç itibarıyla, değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde gerçek anlamda israfa dayalı harcamalar olduğu, bu anlamda da ülkemizin bulunduğu ekonomik sıkıntı ortamında daha tedbirli bir bütçenin hazırlanması gerektiği ortadadır.

Ben Cumhurbaşkanlığı bütçesinde uygun kısıtlamalar yapılarak düzenlemeler yapılması gerektiğini ifade eder, saygılar sunarım.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, sayın bürokratlar; hepinize saygılarımı sunuyorum.

Şimdi, tabii, bu on dakikalık sürede bu kadar fazla kurumu konuşmamız mümkün değil ve dolayısıyla da genel yorumlar yapmak zorundayız.

Ben öncelikle olarak şunu söyleyeyim: Cumhurbaşkanlığına bağlı 13 kurum saydım, bunların 5'i güvenlikle ilgili, 3 tanesi ekonomiyle ilgili, 3 tanesi kültürle ilgili, 2 tanesi de basın veya 2'si birleştiyse 1 tanesi basınla ilgili kurumlar bunlar. Şimdi, bu bize ne söylüyor? Bu birazdan söyleyeceklerimi de ekledikten sonra daha net olacak belki ama Cumhurbaşkanlığı sistemi dediğimiz sistem esas itibarıyla daha fazla merkezileşmeyi ima ediyor hem siyasi olarak hem ekonomik olarak. Birazdan ekonomik olan kısma da değineceğim ama genel bir merkezileşmenin varlığı çok açık. Şimdi, merkezileşme dediğimiz mesele aslında bu topraklarda çok yeni ve yakın bir zamana ait bir durum değil. İbni Haldun'u

hatırlarsanız, İbni Haldun bütün medeniyetlerin esasında tarihte bata çıka gitmesinin temel sebeplerinden bir tanesinin kurulan medeniyetlerin bir süre sonra merkezileşerek gücün yoğunlaşmasıyla bir anlamda yıkılır hâle gelmesinin sebep olduğunu söyler. Yani merkezileşme esas itibarıyla gerçekten toplumların yararına gibi gözükse de aslında zararına çalışır. En yakın örneğini söyleyeyim size, Sovyetler Birliği. Sovyetler Birliği niye battı diye bakarsanız, Sovyetler Birliği bu anlamda merkezileşmenin arkasında olduğu süreçlerden dolayı battı. Peki, bu ne demektir? Bu şu demektir arkadaşlar, yaşadığımız kapitalist sistem esas itibarıyla şöyle bir özelliğe sahip, şöyle bir çelişkiye sahip: Her geçen gün az sayıda insan çok sayıda insanın hayatıyla ilgili kararlar verir. Tekrar edeyim: Her geçen gün az sayıda insan çok sayıda insanın nasıl yaşayacağına, ne yiyeceğine, ne giyeceğine karar verir ve bundan dolayı da kapitalizm istikrarsızdır. Çünkü bu türden bir yapılaşma kaçınılmaz olarak alınan merkezi kararların yanlış olma olasılıklarını artırır. O sebeple de serbest piyasa, ademimerkeziyetçilik vesaire gibi meseleler aslında bu türden merkezileşmenin zararlarını ortadan kaldırmak için bulunmuş yöntemler bütün insanlık tarihi boyunca. Dolayısıyla da ne yazık ki Cumhurbaşkanlığı sistemini kuran arkadaşlar, Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlar, bence, şimdi, henüz daha bunu anlamıyorlar, anlamalarını da beklemiyorum aslında ama bu merkezileşme esasında bu partinin de sonunu getirecek bir şeydir, yeter ki daha sıkıntılı sonuçlar üretmesin toplumumuz açısından. Çünkü arkadaşlar, çok basit bir şey bu esas itibarıyla. Çünkü az sayıda insan çok sayıda insanın hayatıyla ilgili kararlar vermeye başladığında o kararların yanlış olma olasılıkları da büyür, artar. Dolayısıyla da doğru karar veriyorum sanırsınız ama yanlış sonuçlar üretir. Dolayısıyla da ben buna dikkat çekmek istiyorum. Burada yaptığımız konuşmaların çoğunda zaten böyle bir gelişmenin altını çizmek istedim ve bunları da belirttim.

Şimdi, bu çerçevede baktığımızda ekonominin yönetimiyle ilgili bir merkezileşmenin de dikkat çektiğini söylemem lazım. Şimdi, bakın, arkadaşlar, 9 tane kurul kuruldu, politika kurulları, bunlardan bir tanesi de Ekonomi Politikaları Kurulu denilen bir kurul. Şimdi, bu kadar Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı etkinlikten bahsetti, verimlilikten bahsetti. Mesela ben şunu anlamakta zorlanıyorum: Hazine ve Maliye Bakanlığı varken bir Ekonomi Politikaları Kurulu kurmak ne anlama geliyor? Yani bu “efficiency”i artıran bir şey midir bu? Ben bunun tam aksi olduğunu düşünüyorum, tam aksi. Ben bunu dün Berat Albayrak’a burada sorduğumda sadece gülmekle yetindi ama ben yani şunu tahmin ediyorum -çünkü bu insanların çoğunu da tanıyorum ben oradakilerin- bu, yetki karmaşası demektir, kararların alınmasında problem demektir, yüksek maliyetler demektir.

Şimdi, öyle baktığımızda, 9 tane kurul... Arkadaşlar, bir kere bakanlıklar da var, 16 tane de bakanlığımız var yanılmıyorsam, 9 tane üst kurul var, üst kurul gibi. Bir de bunlara ilaveten çok sayıda “bağımsız otoriteler” dediğimiz ama bağımsızlıkları olmayan, yine Adalet ve Kalkınma Partisinin 2010’lu yıllarda verdiği bir kararla hepsinin bakanlıklara bağlandığı kurumlar var BDDK gibi, Rekabet Kurulu gibi vesaire.

Şimdi, arkadaşlar, bu inanılmaz bir yoğunlaşma, inanılmaz bir merkezileşme işareti. Bundan memnun olabilirsiniz, sonuç olarak “Türkiye’yi biz yönetiyoruz.” duygusuyla yapabilirsiniz ama unutmayın ki Adalet ve Kalkınma Partisine bu ülkede destek veren insanların sayısı öyle yüzde 50’nin çok üzerinde değil. Dolayısıyla da eğer toplumu kazanmak istiyorsanız toplumun genel çıkarlarına uygun işler yapmanız lazım. Yoksa sadece kendi cenahınızın istediklerini yapmak olmamalıdır diye düşünüyorum.

Şimdi, sürem tabii hızla azalıyor ama ben yine de birkaç şey söylemek istiyorum. Basınla ilgili olarak, eski Basın ve Enformasyon Kurumu galiba İletişim Başkanlığı hâline dönüştürüldü. Bunu niçin yaptılar ve niçin Cumhurbaşkanına bağlandı? Ben size söyleyeyim yani benim anladığım kadariyle: sarı basın kartını veren kuruluşu bu, Basın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü, bu yetki

Cumhurbaşkanlığına bağlanmış oldu. Bu da tuhaf geliyor bana çünkü dünyanın her yerinde basın kartı özellikle gazetecilerin sendikalarının sağladığı bir hizmettir ama burada bu da tekelleşmiş vaziyette. Bu da, ta tepedeki Cumhurbaşkanı tarafından sarı basın kartı verilecek olması normal bir durum değil arkadaşlar. Bu, bütün bu merkezileşmenin önemli göstergelerinden veya önemli parçalarından biri diye düşünüyorum.

Şimdi, bununla bağlantılı TMSF'yle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum: Şimdi, TMSF bence çok açıkçası... Yani ben zaten ilk defa milletvekili oldum, ilk defa burada bu konuşma imkânına sahip olabiliyorum ama şunu söyleyebilirim size: Parlamentonun bütçe üzerinde denetimi böyle sağlanamaz arkadaşlar. Allah'ınız aşkına, biz 13 tane kurumun konusunu konuşuyoruz şu anda ve TMSF özellikle ilgilenilmesi gereken bir kurum. Neden? Çünkü Sayıştay denetiminde bir sürü soru var. Demin Sayın Kalaycı altını çizdi, 1 milyarın üzerinde açıklanamayan bir durum var, bir kaçak var ve bunu konuşma şansına sahip değiliz ama asıl benim dikkatimi çeken konulardan bir tanesi şu: TMSF'ye devredilen -FETÖ bağlantılı olduğunu tahmin ediyorum- yanılmıyorsam, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının konuşmasından aldığım nota göre 151 tane gazete, dergi, televizyon, radyo vesaire TMSF aracılığıyla yeniden yapılandırıldı ya da işte nasıl yapıldıysa.

Şimdi, şunu biliyoruz arkadaşlar: Bu yayın kuruluşlarının çoğu nereye gitti diye baktığımızda Kalyon İnşaatın sahibi olduğu Turkuvaz grubuna gitti. Kalyon İnşaat zaten Hükûmetten üçüncü havalimanı dâhil olmak üzere bir sürü ihaleyi almış ve yürüten bir kuruluş ve onun içindeki bir medya grubu bir anlamda bunlara sahip oldu. Şimdi, arkadaşlar, bu da medyadaki inanılmaz tekelleşmeyi, inanılmaz merkezileşmeyi söylüyor bize.

Şimdi, sabahleyin tartışma yapıyoruz Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlarla. Garo Paylan illa buradan medya gitmesin ısrarını ifade ettiğinde arkadaşlar “Ya, ne bu, rol mü keseceksiniz?” gibi laflar atıyorlar. Arkadaşlar, Halkların Demokratik Partisinin neredeyse medyada adı anılmıyor. Yani şaka değil bu. Ne basılı yayında ne de görsel alanda Halkların Demokratik Partisinden yokmuş gibi varsayılıyor. Arkadaşlar, biz Türkiye'nin 3'üncü büyük partisiyiz, 3'üncü büyük partisiyiz. Yani bu yapılan şeye, hakikaten sizlerin de buna isyan etmesi gerektiğini düşünüyorum açıkçası ben.

Ve Sayın Cumhurbaşkanı Vekili buradayken daha önce konuşmamda söylediğim şeyin de burada tekrar altını çizmek istiyorum: Cumhurbaşkanımız bizi, Halkların Demokratik Partisi mensuplarını, milletvekillerini cumhuriyet resepsiyonuna davet etmedi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, toparlayın lütfen.

Buyurun.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu, asla ve asla kabul edilebilir bir şey değildir, biz illegal bir parti değiliz. Biz bu ülkenin kanunları çerçevesinde kurulmuş bir partiyiz ve Türkiye toplumlarından 6 milyon civarında oy almış bir partiyiz. Allah'ınız aşkına, elinizi vicdanınıza koyun. Bizi “terörizm” lafıyla eşitleyerek bizi terörist mi yapacaksınız? Ve yani şunu söyleyeyim, en çok da biz barıştan söz ediyoruz ve barış biz söz ettiğimizden dolayı terörist bir kelime hâline getirildi neredeyse. Cumhurbaşkanına gerçekten teessüf ediyorum, burada sizin yanınızda söylemiş olayım, bu çünkü kabul edilebilir bir şey değildir. Bir Cumhurbaşkanının Türkiye'nin 3'üncü büyük partisini resepsiyona çağırması asla ve asla hakkaniyetli değildir ve bu bence yapılmaması gereken bir şeydir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erol Hocam, affedersiniz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, lütfen, Sayın Katircioğlu bir tamamlasın da.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir şey soracağım. Hocama saygım var benim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Sağ olun.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bir defa dahi olsa bölücü, vatan haini PKK’lıları kınadınız mı?

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, arkadaşlar....

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – O zaman şöyle söyleyeyim ben size, ben şunu söyleyeyim...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kurtla yiyip kuşla şivan ediyorsunuz, öyle bir şey yok kardeşim.

BAŞKAN - Sayın Aydemir, müsaade edin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bakın, 67 milletvekilimiz var -bakın, lütfen dinleyin- ve bu milletvekillerinin çoğu da Türk.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Türk olması önemli değil ki.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bir dakika, bir dakika, bir dakika...

BAŞKAN – Müsaade edin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ama şunu söylemek istiyorum arkadaşlar.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Kürt kardeşlerimiz bölücü anlayışa...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Arkadaşlar, ben de diyorum ki...

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) - ...esasinda asıl bölücülüğü yapan farkında olmadan belki de Adalet ve Kalkınma Partisidir.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hayır efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Çünkü bu ayrımcılığı yapan...

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bu ayrımcılığı yaptığınız zaman zaten bölücülük yapmış oluyorsunuz. Biz diyoruz ki: “Bu ülkenin ortak bir kimliğe ortak bir paydaya ihtiyacı var.” Bizim asıl iddiamız budur, Türkiyelileşme projesi budur ve Türkiyelileşme projesi esas itibarıyla yani çoğunuzun inandığının tersine Türkiye’de Türkiyelileşmiş tek partidir Halkların Demokratik Partisi. Evet, çünkü diğer partiler, siz de dâhil olmak üzere bir kimlik partisisiniz arkadaşlar. Tek bir kimliğin içinden bakıyorsunuz dünyaya, anlatabiliyor muyum, problem burada.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Müsaade ederseniz bir şey söyleyeyim mi, bana bir bakın.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Bir şey kaçırıyorsunuz...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, böyle bir usul var mı ya, böyle bir usul var mı?

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Biz aştık bunları.

BAŞKAN – Arkadaşlar...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Şimdi, isterseniz arkadaşlar konuşmaların sırasını bozmayalım.

Bakın, ben size...

(AK PARTİ ve HDP sıraları arasında karşılıklı laf atmalar)

BAŞKAN – Arkadaşlar, Sayın Çelebi...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Madem öyle çok açık söylüyorum: Ben sizinle her düzeyde tartışmaya hazırım.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Ben bunu daha önce de söyledim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Nitekim arkadaşlarımla konuştum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – İnsanların isimleri...

BAŞKAN – Bir saniye...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ben söylüyorum size, benim argümanlarımı eğer tartışacaksak

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Kendi köylerine bile giremiyorlardı, siz bunu gözden geçiriyorsunuz kardeşim.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Tamam, peki.

Sayın vekiller, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı...

BAŞKAN – Sayın Katircioğlu, toparlayın efendim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bitiriyorum, evet.

GARO PAYLAN (İstanbul) – Sataşmalara müsaade etmeyin.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Bilmiyorum, derdimi anlatabildim mi Yanlış bir yolda gidiyoruz. Yanlış yol merkezleşmiş olmaktan kaynaklanıyor ve açıkcası söyleyeyim yani Adalet ve Kalkınma Partisiyle ilgili olarak benim herhangi bir sıkıntım yok, ben Adalet ve Kalkınma Partisi Türkiye siyasetine girdiğinde onun birçok argümanlarını desteklemiş yazarçizerlerden birisiyim aynı zamanda, bilenleriniz biliyordur. Ama hepiniz şunu görmek zorundasınız arkadaşlar, bu gidiş iyi bir gidiş değil. Bu, bütün yetkilerin tek elde toplandığı bir gidiş. Tıpkı İbn-i Haldun'un söylediği gibi bütün medeniyetlerin sonunu getirecek bir gidiştir. Bu uyarı ama bunu kabul etmeyeceğinizi ben biliyorum zaten. Yani çünkü arkadaşlar anlatamıyorum ben derdimi ama hepimiz kendi kimliklerimiz içinden bakıyoruz. Onun için de birbirimizi aslında tam olarak anlamıyoruz da zaten. Çünkü demin tartışmayı hatırlar mısınız, Külliye tartışması, Meclis tartışması. Şimdi, bu bile esasında Türkiye'nin nasıl kültürel kodları itibarıyla bölünmüş olduğunu gösteriyor. Biz de diyoruz ki Halkların Demokratik Partisi olarak: Biz bütün bu Osmanlı bakiyesi toplumun farklılıklarıyla birlikte ortak bir kimlik üzerinde anlaşalım, birleşelim istiyoruz, bizim derdimiz bu.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Katircioğlu.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Ben de teşekkür ediyorum.

Saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Girgin...

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Halk fakirleşirken iktidar aldıkları borçlarla saltanat içinde saraylar yaptırmakta, 3 bin kişilik koruma orduları ve yüzlerce lüks makam araçları, fuzuli harcamalarla halkın rızkını yemektedir. 2018 yılı için 800 milyon olan Cumhurbaşkanlığı bütçesi, 2019 yılı için 2 milyar 800 milyona çıkarıldı. Buradan Cumhurbaşkanlığı makamına sormak istiyorum: Cumhurbaşkanlığı için yapılan yüzde 26 zam 2019 kamu toplu iş sözleşmelerinde yapılacak mı? 1.100 odalı saraya 1.108 işçi daha alındı. Sarayda ne oldu da üretim artışı mı oldu, saraydaki oda sayısı mı arttı- tek kalemde mevcut işçilere ek olarak 1.108 işçi daha alındı?

Cumhurbaşkanlığının günlük elektrik gideri nedir? Cumhurbaşkanlığının günlük ısınma gideri nedir? Cumhurbaşkanlığına tahsis edilmiş kaç araç vardır? 2019 yılında 28 araç daha alınacak. Açıklanan yeni ekonomik program çerçevesinde saray için tasarruf uygulanmayacak mı?

Uçak iade edilecek mi? Katar'dan alınan uçak gerçekten hibe midir, kaç paraya alınmıştır, devlet bütçesinden mi karşılanmıştır?

Emeklilikte yaşa takılanlar için Erdoğan "Bir de bunlar türedi." diye ifade kullanmıştır. Cumhurbaşkanı Erdoğan kaç yaşında emekli olmuştur?

Sarayı doyurmak için halktan alınan vergiler de yetmiyor, bir de yatırımları kısıyoruz. 2019 yılı bütçesinde bir önceki yıla göre yüzde 71 artışla taşınmaz satış gelirleri 3 milyar 507 milyon liraya yükseltmiştir. Bu kapsamda, vatandaşın sırtında kambur olan sarayı satmayı düşünecek misiniz, yoksa itibardan tasarruf etmeyecek misiniz?

Bir diğer konu: Millî Eğitim Bakanlığı bünyesinde bulunan Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün 2019 yılı için belirlenen bütçesi, Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesine hemen hemen yakın. Din Öğretimi Genel Müdürlüğü için ayrılan ödenek 8 milyar 679 milyon Türk lirası. 2017'deki bütçesi 3 milyar 946 milyon liralık bütçeyi aşıp 6 milyar 21 milyon lira harcama yapan Din Öğretimi Genel Müdürlüğüne 2018 yılı için 6 milyar 634 milyon ödenek ayrılmıştı. Buna göre, bütçesi 8 milyarı geçen Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün bütçesi Dışişleri Bakanlığı, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ve 29 kurumu geride bırakan Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesine yaklaşmıştır. Böylece Diyanet İşleri Başkanlığı ve Din Öğretimi Genel Müdürlüğünün toplam bütçesi 20 milyar liraya dayanmıştır. Türkiye Bilimsel ve Teknolojik Araştırma Kurumuna ise 2019 yılı için 3 milyar 74 milyon lira bütçe ayrılmıştır. Erdoğan "Türkiye'nin nasıl oluyor da dünyanın en büyük 500 üniversitesi arasında esamesi okunmuyor?" diyor. Bu bütçeyi hazırlayan Erdoğan'ın bunu söylemeye hakkı yoktur, 6 binden fazla akademisyenin görevine son veren Erdoğan'ın bunu söylemeye hakkı yoktur.

Değerli milletvekilleri, Cumhurbaşkanlığı bütçesi, sade ve görünür ve kontrol edilip denetlenebilen bir bütçe olmalıdır ama maalesef, denetlenemeyen bir bütçedir. Sizler Cumhurbaşkanına güvenebilirsiniz fakat bu yine de o devasa bütçeyi denetlenemez yapmamalı. Biliyorsunuz, yakın tarihte yaşanan ve hepimizin hayretler içerisinde öğrendiği yaşanmış bir olay var. 2 Kasım 1995 günü emekli Orgeneral Necdet Öztoran'un sesini taklit eden Parsadan, Tansu Çiller'i telefonla arayarak 5,5 milyar lira ister. Para ertesi gün Başbakanlık ödeneğinden Parsadan'ın hesabına yatırılır. Bizler bu kurumların başındaki kişilere güvenebiliriz fakat bu kişi ve kurumlar da tam anlamıyla denetlenemediğinde bu yöneticilerin çeşitli kişi ve gruplarca kandırıldığını, bu örnekte olduğu gibi birçok defa yaşadık. Bazılarında ciddi bedeller ödediğimiz de oldu. Bu yüzden burada tarihe bir kez daha not düşmek istiyorum: Tam manasıyla denetlenemeyen Cumhurbaşkanlığı bütçesi burada onay görürse vicdanlarda asla onay ve teveccüh görmeyecektir. Kaldı ki Cumhurbaşkanı daha önce FETÖ tarafından kandırıldığını itiraf etmiştir. Cumhurbaşkanlığı bütçesi yeniden gözden geçirilmeli, halkın vicdanını rahatlatacak şekilde dönüştürülmelidir diyor, saygılar sunuyorum.

(Oturma Başkanlığına Sözcü Abdullah Nejat Koçer geçti)

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Girgin.

Sayın Hüseyin Kaçmaz, buyurun lütfen.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkanı Vekili ve diğer bürokrat arkadaşlar; aslında Komisyondaki birçok milletvekili arkadaşımız bu raporlardaki birçok eksikliği, eleştiriye zaten gündeme getirdi. Tekrarlamamak için çok da aynı durumları anlatmaya gerek olmadığını

düşünüyorum ama şunu net bir şekilde söyleyebiliriz, hepimiz görüyoruz: Halk yoksullaşıyor, halk fakirleşiyor, halk gerçekten aç. Şunu net bir şekilde söyleyeyim, hatta kendimden örnek vereyim: Geçen sene 47 liraya aldığım bebek mamasını şu an 120 liraya alıyorum. Bu sadece bir örnek. Hani, onu net bir şekilde söyleyeyim. Asgari ücretle geçinen insanlar nasıl geçiniyor hakikaten şaşırmış durumdayım. İnsanlar aç. Hani, ülke bu hâldeyken maalesef ki Cumhurbaşkanlığı bütçesinin bu kadar yüksek olması bence vicdana ve etiğe aykırı olduğunu düşünüyorum. Onun için, bu durumun düzeltilmesi gerektiğini düşünüyorum. Çünkü sarayın menüsünden bahsettiler. Hani, medyatik olan şeylerdi yine bunlar, ejder meyveli smoothie ve benzeri şeyler, onları geçtim. Hatta şöyle de söyleyeyim, burada aloe vera, sanırım starex diye bir şey de geçiyordu, içecek yine herhâlde. Oradaki starex'i ben açıkça söyleyeyim, minibüs olarak zannettim "Acaba içecek yerine minibüs mü veriliyor Hyundai Starex diye?" Gerçek. Çünkü o kadar bir israf politikası yürütüldüğünü ben de düşünüyorum. O konuda hepimizin eleştirisi mevcut. Hatta şu an bu görüşmede olduğumuzu bilen birçok vatandaş sosyal medyadan mesaj atıyor "Açız. Gerçekten bu israf politikasından vazgeçilsin. Geçinemiyoruz." şeklinde birçok mesaj atıyor. Bu bütçe görüşmelerinde de sizinle paylaşmak istiyorum.

Birçok konuda, tabii, eleştirilerimiz var. Bunlardan biri de yine, Diyanet İşleri Başkanlığına ilişkin bütçede bunlar mevcut. Bütçenin çok da teferruatına girmeden Diyanet İşleri Başkanlığının kendi alanındaki eksikliklerini ya da taraftarlığını, açıkçası, anlatmaya gayret sarf edeceğim. Hani, bu konuda birçok eleştirimiz var. Ki yıllardan beri bu yapılıyor. Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi bu ülkedeki tüm vatandaşlardan alınan vergilerle oluşturuluyor. Bunun içinde Hristiyan'ı, Yahudi'si, ateisti, Müslüman'ı, herkes olmasına rağmen ama maalesef ki Diyanet İşleri Başkanlığının genel itibarıyla Müslüman ve Sünni, Hanefi mezhebine ilişkin bir hizmette bulunduğu iddiamız var. Bunu kendi bölgemizden de şu örneklerle somutlaştırabilirim: Maalesef ki Kürtlerin yoğunluklu olarak yaşadığı bölgelerde görev yapan personelin, başta Kürt dili olmak üzere, Şafi mezhebi, Kürtlerin örf ve âdetleri hakkında son derece yetersiz olduklarını görüyoruz. Hatta şunu da söyleyebilirim sizi: Kürtçe ibadet zaten kesinlikle yok, onu söyleyeyim. Sayın Çelebi de söyledi, evet, AKP döneminde Kürtçe Kur'an meali de yazıldı hemen seçim öncesinde ama bunun üzerine bir şeyler eklenmedi, onu da belirtiyim. Sabah da söyledim, şu an Diyanet İşleri Başkanlığının sitesinde 6 dilde yayın yapılıyor ama Kürtçe yok ya da diğer Türkiye'deki başka diller yok. Bu konu kesinlikle eleştirilmesi gereken bir konu ve bunun öz eleştirisi de verilmeli çünkü Diyanet İşleri Başkanlığı en nihayetinde dinle ilgili bir kurum ve hakkaniyeti, hukuku gözetmek zorunda olduğunu düşünüyoruz. Yine başka örnekler verebiliriz. Başka köye cuma namazına giden imamlar var çünkü o köyde cuma namazı kılınabilecek bir nüfus yok ama Diyanet İşleri Başkanlığı bu köye ya da bu mezraya imam atıyor. Bu durum da kabullenilebilecek bir durum değil. Ya da -birçok milletvekilimiz, Komisyondaki üyelerimiz bu durumu da eleştirdi- cumada toplanan yardımlar gerçekten yakışmıyor, bu bütçeye rağmen neredeyse her hafta bu yardımların istenilmesi gerçekten kabul edilebilir bir durum değil ve maalesef ki Ulaştırma Bakanlığı Sayın Binali Yıldırım da Van'daki bir mitingde bunu söylemişti. Şu an Türkiye'nin bu Kürt meselesini güvenlik politikasıyla çözmeye çalışması sebebiyle yaklaşık 1 trilyon dolar bir kaybı olduğunu iddia etti, hatta 300 milyar ile 400 milyar dolar arası bir savaş bütçesine ayrılmış; kaybedilen, gerçekten herkesin hakkı olan, boş yere tüketilen bir para olduğunu düşünüyoruz biz. Daha önce de söyledik bu mesele, evet, siyasetle ve aynı zamanda vicdanla çözülebilecek bir mesele.

Bugün mesela size bölgede yaşanan bazı şeyleri anlatayım, Sayın Diyanet İşleri Başkan Yardımcımız da burada. Örgüt üyelerinin cenazelerinde mesela müftülük imamı izne çıkarıyor.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hangi örgüt?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hangi örgüt? Terör örgütü mü?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Efendim?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hangi örgüt?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Hangi örgüt olması önemli değil. Sizden rica ediyorum, ben bir bitireyim sonra siz söylersiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Dediniz ki: “Kürtçe ibadet yok.” Ben Erzurumluyum kardeşim, nasıl yok ya!

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam onu ayrı söyledim, bunu ayrı söylüyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Benim gittiğim yerlerde var, öyle bir şey olabilir mi?

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Ya, bir müdahale etmeyin.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Nerede var mesela?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Erzurum’da var.

BAŞKAN – Arkadaşlar... Hatibe müdahale etmeyin İbrahim Bey.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Ya yapmayın! Müsaadenizle bitireyim, sonra siz de eleştirin.

BAŞKAN – Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tam biz eleştirilerimizi dile getiriyoruz. Bakın, bu yaptığınızı şekilde hiçbir şey çözülüyor, gerçekten çözülüyor. Bakın, ben çocukluğumdan beri bu durumların bire bir içindeyim.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Biz de içindeyiz, her şeyi görüyoruz.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Ya, içinde değilsiniz, eminim ki içinde değilsiniz.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Binlerce insanımızın katili bir örgüt var.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Ya, şunu söyleyeyim: Taybet İnan’ın yedi gün yedi gece cenazesi yerde kaldı ya! Allah için biraz da elinizi vicdanınıza...

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Sanki çok masum adamlarmış gibi anlatıyorsun ya.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Kim masum adamlarmış?

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Can almaya gelmişler, katil güçlülükleri onlar.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Taybet İnan diyorum, 65 yaşında bir kadın ya! Allah için, sizden rica ediyorum, beni bir dinleyin.

BAŞKAN – Karşılıklı konuşmayalım. Sayın Kaçmaz...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Siz dinlemeden, sırf cevap vermek için veriyorsunuz. Lütfen, sizden ricam, bir dinleyin.

BAŞKAN – Sayın Aydemir...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Sizin gibi düşünmek zorunda değiliz.

BAŞKAN – Devam edin Sayın Kaçmaz, devam edin.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Hayır, mesela, işte, diyoruz, Taybet İnan’ın da cenazesi o sokağa çıkma yasağı döneminde yedi gün yedi gece dışarıda kaldı. Diyanet İşleri Başkanlığımız da bu konuda... Benzer mahiyette bir sürü örnek var. Ölümün her türlüüne karşıyız, şiddetin her türlüüne karşıyız. O konuda netiz, hiç kimsenin de farklı yere çekmesine gerek yok. Dediğim gibi, biz bire bir yaşamış

insanlar olarak bunu nasıl çözebiliriz? Bağırarak çağırarak ya da daha fazla öfkelenerek bu işi çözebilir miyiz? Hayır, bir kırk sene daha, yüz sene daha sürecek, olan yeni nesillere olacak, yine bu ülkeye olacak, hepimize olacak.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Bitecek, bitecek, Allah'ın izniyle yakın zamanda bitecek.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Neyse, size artık daha fazla cevap vermeyi düşünmüyorum, onun için de duymazlıktan geleceğim, onu söyleyeyim. Toplumsal barışa -açıkça söyleyeyim- kastedenler bu ülkede savaş politikasında ısrar edenlerdir, kimse bu. Savaş politikasında ısrar toplumsal barışı dinamitler, onu net söyleyeyim. Şunu söyleyeyim size: Bu şekilde bu meselenin çözülebileceğini düşünmek gerçekten abesle iştigaldir. Bu mesele çözülmez bu şekilde. Diyanet İşleri Başkanlığı da, Cumhurbaşkanlığı makamı da, siyasetçiler de, hepimiz üstümüze düşeni yapmalıyız. Ya, dediğim gibi, cenazedeki dinî vecibenin yerine getirilmesi dahi engelleniyor. Bilmiyorum, Sayın Diyanet İşleri Başkan Yardımcısının haberi var mı ya da merkezden verilen bir talimat var mı?

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Onlar Müslüman mıydı?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Yani siz mi karar vereceksiniz Allah için? Ya, bir cenaze...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Hayır, Müslüman'sa cenaze namazı kılınması lazım. Yani Hristiyan'sa başka bir şey yapılması lazım, onun için söylüyorum, değil mi?

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - İslam dininde de bir cenaze... Artık mevta olmuştur, cenazedir.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müdahale etmeyelim, hatibe müdahale etmeyelim.

Buyurun.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Yani ısrarla bu durumu polemik hâline getirmenin gerçekten gereği yok. Ben şunu net söyleyeyim, sadece bir siyasetçi olarak da değil, bu ülkenin bir yurttaşı olarak, Şırnaklı bir Kürt olarak bunu söylüyorum: Bu meselenin çözümünde evet buyurun tartışalım, konuşalım, sadece bunu istiyorum.

İBRAHİM AYDEMİR (Erzurum) – Hendekler açıldığında karşı çıkabilseydiniz olurdu.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) - Farklı düşünebiliriz, onu net söylüyorum, evet çünkü farklı yerden bakıyoruz ama şunu net söyleyeyim: Ben yaşadım, yeni nesiller yaşamasın istiyorum. Bu ülkenin maalesef ki birçok... Ya, şunu net söyleyeyim: Ben 1986 doğumluyum. PKK olmadan önce de Kürt meselesi vardı, sanki PKK'yle birlikte bu durum ortaya çıktı. Öyle bir anlatıyorsunuz ki... Yapmayın Allah için. Yani şunu da söyleyeyim: Sizin geldiğiniz siyasi gelenek de birçok ötekileştirmeye maruz kaldı. Ben açık ve net söyleyeyim: Ben 2006 yılında, çok mütedeyyin bir insan olmama rağmen, başörtülü sınıf arkadaşlarım derse girebilsin diye disiplin cezası almış bir kişiyim yani. Yapmayın yani farklı bir şey dediğimizde hemen üstümüze saldırmayın. İktidarın verdiği bu güçle de bunu yapmayın. Gerçekten, sizden rica ediyorum, sadece bir dinleyin; ha, beğenirsiniz, beğenmezsiniz, amenna, o sizin bileceğiniz iş. Mesela diyorum ya, bu konuda da eleştirilerimiz var. Bu ülkede örneğin, Alevi inancında olan vatandaşların da verdiği vergiyle yine bütçesi oluşturulan Diyanet, Aleviler için de bir şey yapmıyor, Hristiyanlar için de bir şey yapmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz, lütfen tamamlar mısınız.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Tamam Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Sataşmalar oldu Sayın Başkanım.

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Şunu net söyleyeyim: Buradan istirhamım, gerçekten, biraz daha sakin düşünmeye, gerçekten bu sorunu nasıl çözeriz üzerine yoğunlaşmaya... Birbirimize de sırf laf yetiştirme anlamında da bir şeyler yetiştirmeyelim. Dediğim gibi, ben o sokağa çıkma yasağında da 1990'lı dönemlerde de ve sonrasında da ben, Allah ömür verirse o bölgede yaşayacağım. Ben orada huzur istiyorum, açık ve net söyleyeyim. Huzur da konuşmaktan, iletişimden, siyasetle birlikte vicdandan da geçer, onu net söyleyeyim. O örgüt üyesi olsun, A örgütü, B örgütü, hiç fark etmez. Eğer ailesi cenazesinde dinî vecibelerini yerine getirmek istiyorsa... İslam'da da hiçbir dinde de bunun aleyhine bir durum olduğunu düşünmüyorum. Diyanet İşleri Başkanı Yardımcısının da bu konuyu gündeme alacağını düşünüyorum, onu net söyleyeyim. Bu şekilde insanlar birbirine karşı daha fazla öfke besler; bu, sorunu daha da derinleştirir ve bu çözümsüzlüğü hepimize dayatır.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Evet, teşekkür ederim Sayın Kaçmaz.

Sayın Emecan, buyurun lütfen.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Sayın Başkan Vekilim, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, değerli bürokratlar ve basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe hakkı çerçevesinde kamu vicdanını en fazla yaralayan bütçe -dün konuştuğlarımız dâhil, bundan sonra konuşacaklarımız da dâhil- herhâlde Cumhurbaşkanlığı bütçesi olacaktır. Burada toplumun vicdanından bahsediyoruz ve Cumhurbaşkanlığı bütçesinden.

Şimdi, saatlerdir konuşmacı arkadaşlar, değerli yorumcular sistem üzerine çeşitli yorumlar yaptılar. Belki biraz tekrar olacak ama tekrar etmeden de geçilemiyor maalesef çünkü önemli bir konu. Adına ne dersek diyelim, ister Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi, ister başkanlık, ister yarı başkanlık, ister Cumhurbaşkanlığı ne olursa olsun, bu sistem zaten başından itibaren kurulmuş, sorunlu bir sistem. Bu sistemi sorunlu hâle getiren en önemli olgulardan bir tanesi de Cumhurbaşkanının partili bir Cumhurbaşkanı olması. Burada tarafsız ve bağımsız bir Cumhurbaşkanının makamının bütçesinden bahsetmiyoruz, partili bir Cumhurbaşkanının bütçesinden bahsediyoruz. Toplumun vergileriyle, vatandaşın vergileriyle bütçesi karşılanan bir bütçeden bahsediyoruz. Şimdi birtakım rakamlardan bahsedeceğim, iki dönemin rakamlarını karşılaştırdığımızda, baktığımızda 3 katına çıkmış bir bütçe ve nedense geçim sıkıntısı çeken ve maaşına da yüzde 27 zam isteyen bir Cumhurbaşkanıyla karşı karşıyayız.

Şimdi, özellikle bu kriz ortamında -sizler biliyorum ki “kriz” telaffuzunu sevmiyorsunuz ama biz “kriz” diyoruz çünkü bir kriz var- vatandaş, üretici, sanayici, emeklisi, memuru inim inim inlerken, her yerde tasarruftan bahsedilirken, dün Sayın Bakan bile birçok eleştiriye rağmen bütçede tasarrufa gidileceğinden bahsederken bu karşımıza çıkan Cumhurbaşkanlığı bütçesi açıklanmaya, maalesef, ihtiyaç duyuyor. Neden bu kadar yüksek bir bütçe karşımıza geldi? Bütçe rakamlarını incelediğimizde -ki bence bu, detay; önemli olan, bütçenin geneli üzerindeki bu bütçenin zaten karşımıza gelmiş olması- açıkçası baktığımız zaman şu ana kadar değerlendirdiğimiz bütçeler içerisinde bütçe içerisinde en fazla gider kalemi hep personel gideri olmuştur fakat Cumhurbaşkanlığı bütçesine baktığımızda, özellikle mal ve hizmet alım giderlerinde anormal bir artış olduğunu görüyoruz. Bunun alt başlıklarına baktığımızda, özellikle bu görev giderleri ve tüketime yönelik mal ve hizmet, malzeme alımları, özellikle işte bu, yolluklar falan, ciddi anlamda bir artış var. Bunların detayları açıklanmaya muhtaç, açıklanması gerekiyor. Neden bu giderler bu kadar fazla artmıştır? Hangi mal ve hizmet alımları devreye girmiştir de bu rakamlar bu kadar fazla artmıştır?

Şimdi, tabii ki bu sayılar üzerinden, bu rakamlar üzerinden konuşuyoruz. Belki bu bütçe buradan, Komisyondan geçecek; Genel Kurula da gidecek. Ben bu noktada aslında Cumhurbaşkanlığı bütçesini kamu vicdanına havale ediyorum. Bunun hesabını vatandaşımız soracaktır diye düşünüyorum.

Diğer taraftan, yine, Cumhurbaşkanlığıyla ilgili özellikle Atatürk'ün kurmuş olduğu Atatürk Orman Çiftliği alanının kullanımı var. Bu alanın kullanımı da kamu vicdanını yaralayan bir kullanım. Atatürk'ün vasiyetine aykırı olarak oraya bir saray yapılmış. Aynı zamanda, şu an ucube hâline gelmiş olan bir ANKAPARK var, bu alanı işgal eden. Açıkçası, bunun da ben bu Cumhurbaşkanlığı bütçesini ve Cumhurbaşkanlığı bütçesi altındaki varlıkları sorunlu hâle getirdiğini düşünüyorum.

Ayrıca da Cumhurbaşkanlığı sarayının maliyetini henüz tam olarak bilemiyoruz. Yani işin acı tarafı, Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi de bu konuda ülkemizden bir savunma istedi. Yani bu bizi -her ne kadar karşı olsak da- Avrupa İnsan Hakları Mahkemesine karşı ülke olarak zor durumda bırakmaktadır. Yani bunu da paylaşmadan, buna da değinmeden geçemeyeceğim.

Ayrıca, sarayda görev yapan personel sayısına arkadaşlarımız değindi. Bu 1.108 işçinin alımıyla ilgili, bir anda niye bu kadar fazla personel alındı? Bunun da açıklanmaya muhtaç olduğunu açıkçası düşünüyorum.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı altına, tabii, bir sürü kurum bağlandı. Bazı arkadaşlarımız bu kurumlarla ilgili tespitlerine değindiler. Özellikle TMSF'yle ilgili ben de değineceğim ama TMSF'ye gelmeden önce, Basın-Yayın ve Enformasyon Müdürlüğü de Cumhurbaşkanlığına bağlı, bununla ilgili de arkadaşlarımız konuşma yaptılar ve söz alacak arkadaşlarımız var, zamanı iyi kullanmak için fazla detayına girmeyeceğim, sadece size bir şey sormak istiyorum: Özellikle Anadolu Ajansında çalışanlar üzerinde, aldıkları ücretlerle ilgili birtakım baskılar olduğu bilgileri geldi; işten çıkarma, zorla emekli edilerek yine düşük maaşlarla tekrar göreve alınmayla ilgili. Ekim ayı içerisinde, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, bu konuda size bir yazılı soru önergesi gönderdim. Süresi içerisinde hâlâ cevabı gelmedi, sizden bunun da cevabını beklediğimi burada yüz yüze gelmişken, fırsat bulmuşken belirtiyim.

Şimdi, Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili, Sayıştay tarafından yapılan denetim sonucunda birtakım bulgulara rastlanmış. Burada da mesela taşınmaz mal hesapları ile icmal cetvelleri arasında bir uyumsuzluk olduğu tespit edilmiş. Rakamlara baktığımızda ciddi anlamda büyük bir fark var. Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili yetkilimiz buradaysa, mesela taşınmaz varlıkları 19 milyar 558 milyon 568 bin küsur olması gerekirken 2 milyar 679 milyon 722 bin 111 olarak gösterilmiş. Aradaki farkın çok fazla olması, açıkçası, bunun araştırılması ve takip edilmesi gereken bir durum olduğunu gösteriyor.

Bir de yine, Millî İstihbarat Teşkilatıyla ilgili bir sorum olacak. Özellikle FETÖ firarilerine ilişkin diğer bazı ülkelerde operasyonlar yapılıyor. Aslında o ülkelerdeki operasyonların o ülkelerin istihbarat birimleri tarafından yapılması gerekiyor. Neden acaba bizzat MİT tarafından, bizim personelimiz tarafından bunlar yürütülmektedir? Bunu da sormak istiyorum.

TMSF'yle ilgili, gerçekten, Sayıştayın çok ciddi bulguları var. Yani bunlar da açıklanmaya muhtaç, incelenmeye muhtaç bulgular. Hızlıca onlara da bir değinmek istiyorum. Mesela Digitürk dijital yayın platformunun satışından elde edilen gelirin fon payına düşen kısımdan kaynağı belirsiz kesintiler yapılmış, ciddi de rakamlar var burada. Yine, Digitürk'un satışından elde edilen gelirin fon payına düşen kısımdan dayanaksız olarak ortaklara ödenmek üzere kesinti yapılmış. Döviz cinsinden bakiye satış bedelinin Türk lirasına çevrilmesi sonucu TMSF alacaklarında bir eksilme olmuş yani bu, eksilmeye sebep olmuş; bunu da bulgu olarak tespit etmiş Sayıştay. Hak sahiplerince on yıldır aranmayan mevduatların zaman aşımına uğratılması sürecinin mevzuata uygun olarak yürütülmemesi... Ne kadardır bu zaman aşımına uğrayan mevduat? Neden uygun olarak yürütülmemiştir? Fon tarafından devralınan firmanın kullandığı kredinin geçmiş dönem borcu sayılması, gayrimenkul değerlendirme

şirketinin tespit çalışmalarının Sermaye Piyasası Kurulunca yayınlanmış tebliğe uygun yapılmaması, bir de emekliye ayrılan fon kurulu üyelerinin özlük haklarının mevzuata aykırı olarak ödenmesine devam edilmesi gibi daha sayabileceğimiz çok ciddi bulgular var. Rapora yansıyan bu bulgular konusunda ilgili kurum temsilcileri tarafından bizlerin aydınlatılmasını istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Emecan.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Yine, Yatırım Destek ve Tanıtım Ajansı ile ilgili de çeşitli bulgular var Sayıştay raporlarında. Yasal dayanağı bulunmadığı hâlde taşra teşkilatının kurulması mesela, daha önce de değinildi. Gerekli prosedürlere uyulmadan yurt dışı teşkilatı oluşturulması, kanunda belirtilen personel sayısının aşılması, ajans muhasebe sistemine ilişkin sorunlar bulunması, insan kaynakları yönetiminde kanunda bulunmayan hükümlere yer verilmesi ve kanuni dayanaktan yoksun olarak bazı çalışanların yurt dışında uzun süreli görevlendirilmesi, hizmet alımı sözleşmeleri ve eklerinde çelişkili hükümlerin bulunması gibi birçok bulguya yanıtlar verilmesi gerekiyor.

Yani aslında bu kadar kısa sürede, bir sürü kurum var, birçok kurum hakkında bulgular var ama hepsine tabii giremiyoruz süreden dolayı.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Ben son sözlerimi söylemek istiyorum. Bu soruların, tabii, cevaplanmasını istiyorum.

Dediğim gibi, Cumhurbaşkanlığı bütçesini ben son olarak kamunun vicdanına havale ediyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Emecan.

Sayın Çelebi, buyurun lütfen.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Teşekkür ediyorum Başkanım.

Aslında ben konuşmayı düşünmüyordum ama değerli hatiplerimiz konuşunca ben de konuşmaya karar verdim.

Sayın Başkanım, çok değerli milletvekili arkadaşlarım, Cumhurbaşkanımızın Vekili, Değerli eski Bakanımız ve çok değerli hazırun; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben özellikle yeni sistemimizin de devletimize, milletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum bütün kalbimle.

Ben sabah da konuşmuştum, dolayısıyla, özellikle bizim milletimizin başardığı en önemli tarihi olayların başında gelen ve ilelebet payidar kalacağına inandığımız Türkiye Cumhuriyeti'nin 95'inci yıl dönümünü kutlamanın vermiş olduğu gururu yaşıyoruz bugün itibarıyla. Cumhuriyet ezelden ebede akıp giden tarihimizde çok önemli bir dönüm noktasıdır. Cumhuriyet milletimizin tarih sahnesinde yeniden dirilişinin adıdır. Milletimiz cumhuriyet rejimiyle kazandığı değerleri toplum hayatımızın vazgeçilmez unsuru olarak benimsemiş, karşılaştığı sorunları cumhuriyete olan bağlılığı sayesinde birlik ve beraberliğinden ödün vermeden aşmayı bilmiştir. Türkiye Cumhuriyeti milletimizin namusu ve haysiyetine emanettir. Cumhuriyet millî iradenin varlığıyla anlamlı ve baki kalacaktır.

Bu düşüncelerle cumhuriyetimizin kuruluşunun 95'inci yıl dönümünü kutluyor, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere kurucu kahramanları, şehitlerimizi, gazilerimizi şükran ve minnetle ve saygıyla anıyorum.

1923 yılında kurulan Türkiye Cumhuriyeti 1946 yılında çok partili siyasi hayata geçişiyle birlikte kuruluş sürecini tamamlamıştır. 1946 yılından sonraki dönemde ise demokrasisini darbe ve darbe girişimlerine rağmen olgunlaştırmış, geliştirmiş ve bu geliştirme sürecini perçinlemiş ve gücünü pekiştirmiştir.

Milletimiz 16 Nisan 2017 tarihli Anayasa değişikliğiyle halk oylamasıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine onay vermiş, 24 Haziran 2018 seçimleriyle de yeni sistemin ilk Cumhurbaşkanını seçmiştir. Cumhurbaşkanımızın ant içtiği 9 Temmuz 2018 tarihinde yürürlüğe giren bu yeni sistemin, ben tekrar hayırlı ve uğurlu olmasını bütün kalbimle temenni ediyorum.

Değerli Başkanım, saygıdeğer milletvekilleri; Türkiye Cumhuriyeti devleti –ben daha önceki konuşmamda da söylediğim için- Osmanlı Devleti’nin bir bakiyesi ve topraklarıdır. Osmanlı Devleti ve Türkiye Cumhuriyeti her zaman için kendi milletine yasalar ve ümmet bilinciyle bakmıştır. Bu en basit mesele şudur: Özellikle, Suriye’den gelen kardeşlerimiz vardır ve Türkiye Cumhuriyeti devleti kimsenin kimliğine bakmadan, Kürt’ü, Türk’ü veya o bölgede yaşayan Arabi, Arap’ı, Nusayri’si kim olursa olsun, herkese kapısını açmıştır ve bu devlette kaç seneden beridir kimseden herhangi bir kuruş almadan bu insanlara bakıyor. Ama bunun tersine, siz Avrupa’ya baktığınız zaman, insanları bir kampa hapsediyor, üzerine kilidi vuruyor ve bu kilitte birlikte o insanların genç kızlarına, çocuklarına, yaşlılarına her gün hakaretler ediyorlar. Dolayısıyla bu topraktaki müdebbir olan insanlar, devlet başkanları, bu devletin büyük olan insanları, yönetici olan insanları ümmet bilinciyle bu insanlara baktığı için, kendi milletine baktığı için hiç kimsede ayırım yapmamışlardır. Hele hele özellikle AK PARTİ hükümetlerinden önce -ben sabahki konuşmamda da onu söyledim- gerçekten, bu bölgede yaşayan bir sürü insan, Kürt’ü de Türk’ü de Laz’ı da Çerkez’i de Pomak’ı da herkes belki geçmişteki devletten bir tokat yemiştir. Ama AK PARTİ hükümetleriyle birlikte -herkes kendi elini vicdanına koysun- söylenilmeyen her şeyi AK PARTİ hükümetleri ve Recep Tayyip Erdoğan söyledi, yapılmayan her şeyi Sayın Cumhurbaşkanımız şu anda yaptı ve o dönemde, 2002’de, 2016 veya 2018’e siz gelip de baktığınız dönemlerde, geriye gittiğinizde, devlet kuruluşlarıyla, sosyal hayatıyla, kültürel yaşantısıyla, terörle birlikte, olmayan her şey bu ülkede konuşuldu. Hele hele özellikle çözüm süreciyle... Çözüm sürecinde, hiç kimsenin telaffuzunu dahi etmek istemediği, korktuğu bir şeyi bu hükümetler yaptı, Recep Tayyip Erdoğan yaptı. Ben daha önce de söyledim, gerçekten, bu ülkede Kürtlere daha önce kimlik vermeyen bu devletti ama Recep Tayyip Erdoğan’ın sayesinde bu ülkedeki Kürtlere bu kimlik verildi. Hiç kimse Kürtçe konuşamıyordu, hiç kimse kendi kızına veya çocuğuna bir “Zozan” adını bırakamıyordu. Nüfus dairesine gidildiği zaman, bu arkadaşlarla ilgili soruşturma veya kovuşturma evrakını verip ilk önce polis ensesinden tutup götürüyordu.

Ben hassaten şunu istirham ediyorum: Birkaç sene öncesine gidin, burada ensesinden yakalanıp giden milletvekillerine siz baksaydınız o zaman...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Geçen sene de oldu, Eren Erdem içeride.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Geçen sene ama terörden dolayı oldu, burada herkesin onayına sunuldu.

Dolayısıyla şudur: Bu topraklara benim memleketim olan Ağrı’dan Sultan Alparslan 1071’de, o tarihte girdi, Müslüman’dı ve o Müslüman olan komutanlarla birlikte Kürtler de vardı. Daha sonra 1453’e baktığınız zaman yine öyle, ondan önce Kudüs’ün fatihine bakın, yine öyle.

Dolayısıyla şudur: Her zaman için bu ülkede ümmet bilinciyle bu devlet kendi vatandaşlarına bakmıştır. Yan komşularımıza baktığınız zaman demografik yapıda olan insanların kimlikleri bile yoktu. O insanlar mülk alıp satamıyorlardı ama unutmayın ki bu ülkede kim olursa olsun... Bakın, Garo Paylan –ben söylemedim, kendisi iki üç gündür söylüyor- Ermeni kökenli bir kardeşimiz ama

bugün bu devlette milletvekili. Bu devlette bir Kürt kardeşim kalkıyor, ilk önce Başbakan oluyor, sonra Cumhurbaşkanı oluyor, milletvekili oluyor, bakan oluyor. Belki içinde bir sürü kardeşimiz vardır. Şunu unutmayalım: Her Kürt'ün evinde bir Türk, her Türk'ün evinde bir gün bir Kürt vardır.

Dolayısıyla bu devlet yasakçı bir zihniyetle kimseye bakmıyor; bu devlet gerçekten herkese vatandaşlık hukukuyla bakıyor, Anayasa'da ne dercedildiyse onun gereğini yapıyor ama bu devletin yapacağı bir de bir şey vardır, eğer bu devlete hanel getirilebilecek bir şey varsa bu devlet o zaman şahin olmak zorunda çünkü kendi kaderini, kendi vatandaşını bu devlet korumak zorunda. Bu devlet ne sadece Türk'ün devletidir ne sadece Kürt'ün devletidir ne sadece Laz'ın devletidir; bu sadece 82 milyon insanın devletidir. Dolayısıyla hepimizin bunu böyle bilmesi lazım. Dolayısıyla şudur: Bizim birlik olmamız lazım. Bizim bu ülkenin ne bir çakılını kimseye vermemiz lazım ne de ülkenin bir çakılını biz göz dikmeyiz, bizim zaten şiarımız da odur.

Dolayısıyla şunu özellikle söylemek istiyorum: Bu devlet vergi alır mı? Vergi alıyor ama bu devlet Şafii'sine de yardım ediyor. Bakın, şu anda benim ilçemde –ben Patnosluyum- Ağrı'da, Ağrı merkezde Ulu Camimizi bu devlet yapıyor. Patnos'ta şimdiye kadar bizim sadece verdiğimiz 200 milyar vardı, onun haricinde yüzde 99'unu devlet yapıyor. Şafii bölgesi. Akdamar Adası'na gidin. Allah için, ben sizi götürüyüm yahu, vallahi ben şeref duyarım. Akdamar Adası'na bakın, Ermeni kilisesini bu devlet yapıyor. Dolayısıyla, bu devlet sadece Şafii'ye yapıyor, sadece Hanefi'ye yapıyor; yok böyle bir şey.

İkinci hususta şunu arz edeyim: Diyanet benim şeyim değil ama bu devlet sadece yardım ediyor “Allah rızası için hayır yapın. Zekâtınızı verin, hayrınızı verin.” diyor, başka bir şey de demiyor. Dolayısıyla şudur: Bizim devletimizi kötülemeye gerek yok arkadaşlar -ben sabah da söyledim- algı yapmamıza gerek yok. Biz ne kadar kol kola girersek, ne kadar devletimizi güçlü kılarırsak biz o kadar ayakta dururuz.

Demin bir arkadaş söyleyince ben söyledim, şu anda bu devlet, devletin Reisicumhuru, biz gerçekten küresel liderlik yapıyoruz. Bunu kabul edin veya etmeyin, bu farklı bir şey, siyasi bir analiz değil, siyasi bir gerçektir. Şimdiye kadar bu devlette hiçbir dönemde Avrupa'dan 3 tane, 4 tane lider birlikte gelip de aynı gün bir Cumhurbaşkanını ziyaret etmemişlerdir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım Sayın Çelebi.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Bu devlet şu anda küresel liderdir ve bizim kendi devletimizle gerçekten gurur duymamız lazım.

Ben bu bütçenin, yeni bütçenin devletimize, milletimize hayırlı olmasını diliyorum.

Bu vesileyle, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi, teşekkür ediyorum.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Bakın, siz konuşurken kimse araya girmedir.

BAŞKAN – Nasıl muamele ediyorsan öyle muamele görürsün.

CAVİT ARI (Antalya) – Arkadaşlarınız konuşurken siz müdahale ettiniz.

BAŞKAN – Müsaade edin ya, ben onu söylüyordum, dur Sayın Ari.

Sayın Çelebi yani en ufak bir sohbete dahi tahammül edemediniz konuşurken. Sizden rica ediyorum, bundan sonraki konuşmalarda sabır, sabır.

Teşekkür ediyorum.

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) – Tamam Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sağ olun, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Aydemir...

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Sayın Başkan, çok kıymetli Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız, çok değerli bürokratlarımız, çok değerli Komisyon üyelerimiz, basınımızın değerli temsilcileri; ben de hepinizi saygıyla, sevgiyle, muhabbetle selamlıyorum.

Bütçemizin hayırlı olmasını Cenab-ı Allah’tan temenni ediyorum, inşallah bereketli olur, 81 milyon ve tüm mağdurların inşallah ümidi olmaya devam eder. Rabb’im bereketli kılsın inşallah.

Cumhurbaşkanlığımızın ilk bütçesini görüşüyoruz. Evet, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçmek için 16 Nisanda referanduma gittik. Referandum sonucunda sistem değişti ve millet bu yönde karar verdi. Daha sonra 24 Haziranda bu yeni sisteme göre seçime gittik, millet iradesi sandığa yansıdı ve yüzde 52 oy oranıyla Cumhurbaşkanımızı seçtik ve şu anda Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yönetiliyor.

Evet, değerli arkadaşlar, arkadaşlarımız konuşmalarında tek adam yönetiminden bahsediyorlar, tek adam sisteminden bahsediyorlar bu yeni sistem için özellikle. Benim dördüncü dönem milletvekilliğim ve milletvekili olduğum günden itibaren ne yazık ki Komisyon üyelerimizin tamamı mikrofonu eline aldıkları zaman tek adamdan bahsettiler. Ya geçtiğimiz dönemlerdeki sistemde tek adamlık yoktu ya şimdi tek adamlık yok veya sistemle tek adamlığın bir alakası yok. Bunu arkadaşlarımızın bir düşünmesini özellikle rica ediyorum. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi için değerli arkadaşlar “Diktatörlük geliyor.” ya da “Faşizm geliyor, şu oluyor, bu oluyor.” diyorlar. Yüzde 52 oy oranıyla gelinen bir noktada, seçimle gelinen bir noktada nasıl bir diktatör olabilir bir kişi, nasıl olunabilir?

DURMUŞ YILMAZ (Ankara) – Saddam da yüzde 90’la gelmişti.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Cumhurbaşkanımız seçim meydanlarına, bizler ve sizler seçim meydanlarınıza giderken konuşmalarımızda 81 milyona ne dedik? Cumhurbaşkanlığı sistemine geçiyoruz ve Cumhurbaşkanı Yardımcısı da belli değil dedik. Milletimiz bunu bilerek oy kullandı mı? Kullandı. “Cumhurbaşkanlığı Yardımcımızı millet bilmeyerek oy kullandı.” diyorsunuz. Evet, zaten millet bunu bilerek oy kullandı, millet bunun için oy verdi zaten ve yüzde 52 oy oranıyla da seçimi ne yaptı, AK PARTİ, birinci parti kazandı ve Recep Tayyip Erdoğan’ı Cumhurbaşkanı yaptı. Şimdi, bu sistemin iyi veya kötü taraflarını konuşuyoruz.

Değerli arkadaşlar, seçimin bittiği akşam hükümet kurma telaşına düşüldü mü? Hükümet belli oldu mu? “Koalisyon acaba olacak mı, hükümet kurulacak mı, kurulmayacak mı?” diye günlerce, haftalarca hükümet kurma çalışmaları içerisinde Türkiye girdi mi? Veya koalisyon kurulmadı diye Türkiye’ye ne kadar maliyet yüklendi? Evet, bunların hepsini hesap etmek lazım ve yeni sistemin ona göre kıymetini bilmek lazım değerli arkadaşlar.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Koalisyon yok mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Dolayısıyla yeni sistemde koalisyonlar artık bitmiştir. Yeni sistemde koalisyon...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Uğur, koalisyon yok mu?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, değerli arkadaşlar, birinci parti var diyoruz, ikinci var diyoruz, üçüncü parti, dördüncü parti var diyoruz, az önce söylemedik mi bunları? Sizler söylüyorsunuz zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, hayır, MHP’yle koalisyon gibi bir birliktelik var, bir ittifak var, o devam yani koalisyon devam ediyor.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, çok güzel bir noktaya temas ettiniz Sayın Kuşoğlu, teşekkür ediyorum. MHP’ye de teşekkür ediyoruz, MHP’yle birlikte bu yola çıktık ve MHP’yle birlikte...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Unutmayın bunu.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Evet, bize göre doğru olan işlerde MHP yanımıza geldi, beraber bu sistemi geçirdik.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yoksa hükûmet kurulamazdı.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Teşekkür ediyoruz kendilerine, kendilerine teşekkür ediyoruz. Ama Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminde koalisyon var mı arkadaşlar?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşte, var diyoruz.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) - Hangi bakanlık MHP’ye ait, hangi bakanlık MHP’ye ait, söyleyebilir misiniz? Bir söyleyin yani “koalisyon” diyorsunuz ya madem.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hayır, destek olmazsa bugün devam edebilir mi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Evet, arkadaşlar, bu desteği sizlerden de bekliyoruz, aynı desteği biz sizlerden de bekliyoruz.

BAŞKAN – Sayın Aydemir, siz devam edin Sayın Aydemir.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Niye sizlerden de bekliyoruz değerli arkadaşlar?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Destek olmasa bugün Hükûmet olabilir miydi?

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz 81 milyonu kucaklamak istiyoruz, AK PARTİ olarak, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sistemi olarak, Hükûmet olarak da 81 milyonu kucaklamak istiyoruz. Niye kucaklamak istiyoruz 81 milyonu? 780 bin kilometrekarede herkesi kucaklamak istiyoruz. Evet, değerli arkadaşlar, az önce arkadaşlarımız dediler ki: “Barış olması için savaş yapmamanız lazım.” Değerli arkadaşlar, savaşlar devletler arasında olur. Türkiye şu anda savaş yapmıyor ki, Türkiye şu anda teröristleri vuruyor. Evet “Savaş istemiyoruz.” diyor ya arkadaşlar, önce “barış” kelimesini kullanmaları lazım, barışın kıymetini bilmesi lazım arkadaşlarımızın. Değerli arkadaşlar, biz herkesi kucaklayalım, herkesin söylediğini dikkate alalım, dikkate de almak istiyoruz ama öncelikle “Tek millet, tek bayrak, tek vatan, tek devlet” demesini bilmek lazım arkadaşlar. 780 bin kilometrekarede yaşayacağız ama “Tek devlet.” diyemeyeceğiz, “Tek millet.” diyemeyeceğiz, “Tek bayrak.” diyemeyeceğiz, ondan sonra “Niye barış yok?” diyeceksiniz, “Niye bizi dikkate almıyorsunuz?” diyeceksiniz. Önce kelimelere bakacağız arkadaşlar. 81 milyonu dikkate alıyoruz ama bu 4 ana unsuru dikkate alanla birlikteyiz beraber. Farklılıklarımız olabilir, onlar zenginliğimizdir. Biz hiçbir zaman Kürt, Türk diye ayırım yapmadık, yapmayacağız da, bundan sonra yapmayacağız. Laz’ı, Çerkez’i, kuzeyi, güneyi, doğusu, batısı diye ayırım yapmıyoruz. Bunu samimiyetle söylüyorum.

Değerli arkadaşlar, AK PARTİ’de kibir yoktur. Biz inkâr da etmiyoruz. Yeri geldiği zaman Cumhurbaşkanımız çıkıyor, diyor ki: “Bizi burada kandırdılar.” Diyor mu?

CAVİT ARI (Antalya) – Evet, kaçınıcı kere.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – İnkâr da edebiliriz bunu ama inkâr etmiyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Defalarca kandırıldınız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Biz inandığımız yolda, Türkiye’nin birliği için, bu bayrak inmesin diye, ezanlar dinmesin diye mücadelemizi sürdürüyoruz değerli arkadaşlar.

Evet, ezanlar dinmesin diyoruz, Diyanet İşleri Başkanlığımızı da çok teşekkür ediyorum. Niye teşekkür ediyorum? Değerli arkadaşlar, arkadaşım az önce yine itiraf etti, her insanın olduğu yerde hizmet vermeye çalışıyorlar. “Mezralara kadar gitti.” dedi arkadaşlarımız. “Cuma namazı kılınmayan yerde kalabalık olmamasına rağmen, nüfus olmamasına rağmen buralara imam gönderiyorsunuz.” diyorlar. Arkadaşlar, bunun için ne yapmak lazım Diyanet İşleri Başkanlığına? Teşekkür etmemiz lazım. Bakınız, her insanın olduğu yere hizmet götüren bir Diyanet İşleri Başkanlığı var.

BAŞKAN – Ben de size teşekkür edeyim toparlarsanız.

UĞUR AYDEMİR (Manisa) – Toparlıyorum.

Değerli arkadaşlar, coğrafyamıza baktığımız zaman Orta Doğu’da hakikaten bir kan akıyor. Değerli arkadaşlar, bu kanı Türkiye akıtmadı, bu kanı Diyanet İşleri de akıttırmadı. Bu kanı geldi, birileri akıttı ve âdeta cehennem ateşiyle Orta Doğu yanıyor. Bu ateşi Türkiye’ye sıçratmak isteyenler de var, biz buna engel olmaya çalışıyoruz. Ve Orta Doğu’daki akan kanı durdurmak isteyen ülkelere baktığımız zaman hangi ülkeler var? Türkiye’yi 1’inci sıraya koyabiliriz, öyle sıralarsınız. Değerli arkadaşlar, Türkiye, bu akan kan dursun ve buradaki kardeşlerimiz daha çok mağdur olmasınlar diye ölümden kaçanlara sonuna kadar kapılarını açtı. Biz bunlarla ekmeklerimizi paylaşıyoruz, misafirlerimizle ekmeğimizi paylaşıyoruz ve onları burada misafir ediyoruz. Diyanet İşleri Başkanlığımız ne yapıyor? Buradan gelen kardeşlerimize ensar ve muhacir ruhuyla tekrar bu ruhun yeşermesi için mücadele ediyor.

Değerli arkadaşlar, Orta Doğu’da akan kanın müsebbibi Diyanet İşleri Başkanlığı değil. Çıkan olaylar sonucunda ülkemize gelenlere kapılarımızı açtığımız için buradan Hükûmetimize, Cumhurbaşkanımıza ve bu misafirleri bağrına basan milletimize teşekkür ediyoruz. Çıkan sonuçta, Diyanet İşleri Başkanlığı da değerli arkadaşlarım, bu kardeşlerimizin yarasını sarmak için cuma hutbelerinde fetva veriyor, cuma hutbesi okutturuyorlar ve bu yönde çaba sarf ediyorlar. Bundan dolayı da kendilerine çok teşekkür ediyorum.

Sayın Başkanım, size de çok teşekkür ediyorum, çok müsamahakâr davrandınız, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydemir.

Sayın Mustafa Baki Ersoy...

MUSTAFA BAKİ ERSOY (Kayseri) – Sayın Başkan, kıymetli Komisyon üyeleri, Cumhurbaşkanı Yardımcımız, değerli bürokratlarımız ve basınımızın güzide temsilcileri; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Kıymetli hazırun, sabah saat ondan bu saate kadar Komisyonunda görüşülen konuları ve kıymetli hatiplerimizin ifadelerini dikkatlice dinledim. Tabii ki kurumlarımızın bütçe görüşmeleriyle ilgili olumlu ya da olumsuz eleştiriler olacaktır ancak yüce Türk milletini ve yüce Türk devletini temsil eden şahıslara karşı kullanılan bazı ifadelerin hiç de hoş olmadığını belirtmek isterim. Yüce Türk devletinin en üst temsil makamı olan Cumhurbaşkanlığı makamının basit ifadelerle yıpratılmaya çalışılması doğru değildir.

Türkiye Cumhuriyeti devletinin Cumhurbaşkanının Türkiye Büyük Millet Meclisine hangi kapıdan girdiği konusu veya tahsis edilen 2 adet WC konusu veya Cumhurbaşkanı Yardımcımızın güvenliğini sağlayan polislerimizin sayısı konusu bu Komisyonunda gündeme geliyorsa yani eğer Türk milletinin şerefli mensupları olarak bu yüce makamlara karşı saygı duymuyorsak, duyamıyorsak başkalarının da devletimize ve milletimize saygı göstermesini bekleyemeyiz. Türk’ün töresinde devlete saygı esastır. Türk’ün töresi yüksek vazife duygusu demektir. Türk töresi, evvela Türk milletini sevmek ve Türk milletinin kuvvetine, büyüklüğüne inanmak demektir diyorum, saygılarımı sunuyorum Başkanım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum.

Bu kadar kısa süre içerisinde bu kadar güzel ifade...Gerçekten teşekkür ediyorum Sayın Ersoy.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Beğendiniz galiba.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Tarafsız Başkan!

BAŞKAN – Yani siz de o kadar sessiz, merakla ve ilgiyle izlediniz ki siz de aynı düşünceleri paylaşıyorsunuz diye düşündüm ben, hislerinize tercüman olayım dedim.

Sayın Güneş, buyurun.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Sayın Başkanım, çok değerli Cumhurbaşkanlığı Yardımcımız, çok değerli Komisyon üyelerimiz, çok değerli bürokratlarımız ve basın mensubu arkadaşlarımız; ben de hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle Cumhurbaşkanlığı bütçemizin milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Tabii, benden önceki konuşmacı arkadaşlar Diyanet İşleri Başkanlığı hakkında tüm işleri olumsuz yapıyormuş gibi bir algı uyandırdılar. Mutlaka bazı olumsuzluklar vardır ama özellikle Diyanet İşleri Başkanlığının okul öncesi eğitimde hizmet vermesi halk tarafında çok memnuniyet uyandırdı ve çok büyük bir talep var. Bundan dolayı, ben Diyanet İşleri Başkanlığımıza çok teşekkür ederim.

Şöyle de bir sorunumuz var: Diyanette Atama Yönetmeliği'yle ilgili bazı sıkıntılarımız var. Herhangi bir köyde bir kadro boşaldığında Diyanet İşleri bunu ilana çıkıyor, eğer burayı kimse tercih etmezse buraya kimse gelmiyor ve o kadro boş kalıyor. Birtakım köylerimiz bu yönden mağdur.

Diğer taraftan da aynı şekilde mesleğini icra anlamında yeterli olmayan bu görevlilerimiz halkta memnuniyetsizlik uyandırdığı zaman da bunların yerini değiştirmek de mümkün değil Diyanette. Bunların mutlaka çözülmesi gerektiğini düşünüyorum.

Diğer taraftan, savunma sanayisindeki yerlilik ve millilik oranının yüzde 18'lerden yüzde 65'lere çıkması, gerçekten de çok memnuniyet verici bir durum.

Diğer taraftan, 2002 yılında 248 milyon dolar olan ihracatımızın bu yıl, 2017 yılında 2 milyar dolar seviyesi gibi 10 katına çıkmış olması, hele hele bunu da 87 milyonluk bir bütçeyle gerçekleştirmiş olması gerçekten de takdire şayan bir durum.

Ben, burada, bir şey öğrenmek istiyorum: Bu kadarlık bir bütçeyle bu kadar yenilenmeyi, modernleşmeyi nasıl yapıyorsunuz ve diğer taraftan da bu oluşturduğumuz ATAK helikopterlerindeki ve diğer İHA'lardaki ve SİHA'lardaki yerlilik oranımız nedir?

Arkadaşlar, bu ülkede hiç olumlu şey olmuyor mu? Siz nereden bakıyorsunuz? Sizin baktığınız yeri biz hiç göremiyoruz yani.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Çok isabetli bir soru sordunuz, biz de onay verdik.

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) - Dolayısıyla da şunu diyoruz arkadaşlar: Biz, hem soru soruyoruz hem de olumlu şeyleri de takdir ediyoruz yani bunlar bizim için, bu devlet bizim devletimiz arkadaşlar, bu yapılanlar da bizim ülkemiz için yapılıyor ve hem soru soruyoruz hem de olumlu şeyleri gündeme getiriyoruz.

Ben, tekrar Cumhurbaşkanlığı bütçemizin hayırlı olmasını temenni eder, saygılar sunarım.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum size de Sayın Güneş.

Konuşma süreleri kısaltıkça öyle mutlu oluyorum ki ben de burada.

Sayın Kılınç, süreniz beş dakikadır.

Buyurun.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcısı, kurumların değerli başkanları ve temsilcileri, değerli medya emekçileri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

İletişim Başkanlığıyla ilgili yeni hükûmet sisteminde “İletişim Başkanlığı, başta kamu diplomasisi olmak üzere devletimizin stratejik iletişimi konusunda çatı kuruluşu ve politika belirleme merkezi hâline getirilmiştir.” denmektedir.

Bir yanıyla baktığımızda, İletişim Başkanlığı, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün yerini almış ya da onu da kapsayacak bir kurum olarak düzenlenmiştir. Bu yanıyla baktığımızda, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün genellikle dış hizmetlerle ilgili çalışmalarının İletişim Başkanlığının çalışmalarından sayıldığını ama Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün özellikle Türkiye’de medya alanında, basın-yayın alanında yaptığı Türkiye’ye yönelik çalışmalardan ya da Türkiye’deki basın-yayın kuruluşlarıyla birlikte yaptığı karar süreçlerini de birlikte geliştirdiği çalışmalardan söz edilmemekte; dolayısıyla, Basın Yayın Enformasyon Genel Müdürlüğünün yaptığı, şimdiye kadar gerçekleştirdiği ve bundan sonra da önemli bir ihtiyaç olan basın dünyasının düzenlenmesiyle ilgili konuların baypas edildiğini, yok edildiğini ya da bunların artık düşünülmediğini söyleyebiliriz.

İletişim Başkanlığıyla ilgili bir yandan “stratejik iletişim” kavramı kullanıyor, diğer taraftan “kamu diplomasisi” kavramı kullanılıyor. Evet, 21’inci yüzyılda kamu diplomasisi önemli ama bu, zaten devletler arası ilişkilerin dışında, sivil toplum kuruluşlarının da ülkenin ihtiyaçlarıyla ilgili yapacağı çalışmaları içermekte.

Şimdi, biz, İletişim Başkanlığı olarak Basın Konseyini ortadan kaldırıyoruz; Türkiye Gazeteciler Cemiyetinin çalışmalarını, bir anlamda basın dünyasına katkısını ortadan kaldırıyoruz; Türkiye Gazeteciler Konfederasyonunun konuya ilişkin katkılarından yararlanmayı düşünmüyoruz; basın-yayın dünyasıyla ilgili, medya alanındaki diğer örgütlülüklerini -yani çalışanların sendikaları, kurumların sahiplerinin oluşturduğu meslek birlikleri- içine katmadan bir strateji oluşturmaya çalışıyoruz ve bunu bir kamu diplomasisi olarak değerlendiriyoruz. Dolayısıyla, burada, esasen “İletişim Başkanlığı” adı altında yapılan tariflere de baktığımızda bir başka yanılla ilgili de şunları görüyoruz: “İletişim Başkanlığı 35 dilde haber takibi yapacak.” deniyor. Bu haber takibinden Türkiye Büyük Millet Meclisi şimdiye kadar yararlandırılmış mıdır? Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına herhangi bir servis yapılmış mıdır? Türkiye Büyük Millet Meclisinde grubu olan partilerin grup başkan vekilliklerine yönelik şimdiye kadar bir enformasyon gerçekleştirilmiş midir? Türkiye muhalefet partileriyle ya da sayıları açısından düşünüldüğünde 1’inci, 2’nci, 3’üncü, 4’üncü partilerin genel başkanlıklarına şimdiye kadar dış dünyayla ilgili yapılan bu yayınlarla ilgili bir enformasyon yapılmış mıdır ya da tersinden düşünelim: Türkiye’deki açıklamalar, bilgiler, Türkiye’nin gerçekleri dış dünyaya bu dillerle anlatılmış mıdır?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Sürem doldu herhâlde, son cümlelerimi söylemek istiyorum.

Tüm bunlara baktığımızda, İletişim Başkanlığı, stratejik bir yaklaşımdan ziyade dar, salt Cumhurbaşkanlığına hizmet eden küçük bir kurum görüntüsü vermekte; hâlbuki, gerçekten, ihtiyacımız Türkiye’nin dünyaya doğru ve gerçek bir biçimiyle anlatılmasını sağlamak olmalıdır.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Taşcier...

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, bürokratlar, basın mensupları ve emekçi arkadaşlarım; ben de sözlerime başlarken hepinizi en içten duygularımla selamlıyorum.

Bütçe, bir planın gerçekleştirilmesi için oluşturulur. Üretimi artırmak ve refahı yükseltmek için çağın imkânlarıyla yapılabilecekler masaya konur ve gerekli olan harcamalar belirlenir yani işin bütçesi oluşturulur.

Seneye çocuk sahibi olmak isteyen bir aile şimdiden birikim yapmaya başlar ve evin bütçesini ona göre düzenler, bu böyle değil midir? Peki, bizim planımız ne? Aile Bakanlığının bu sene inşaat harcamalarına ne kadar bütçe ayıracığını mı konuşuyoruz yoksa Cumhurbaşkanı Aile Bakanlığı üzerinden nerede inşaat yapmayı planlıyor onu mu konuşuyoruz? Çevre Bakanlığının personel bütçesini mi oluşturuyoruz yoksa Cumhurbaşkanının önümüzdeki sene bakanlığa alacağı tanındıkların planını mı çıkarıyoruz? Planları tek başına Cumhurbaşkanı oluşturduğuna göre nereye ne yapılacağını bilemediğimizden bütçeyi oluşturmak da zorlaşıyor tabii. Böyle olunca da artık Türkiye Cumhuriyeti'nin 2019 bütçesini değil Sayın Cumhurbaşkanının 2019'da yapılacaklar listesine bütçe hazırlamış oluyoruz.

Bir ülkede bütçe konuşuluyorsa aslında orada demokrasi de konuşuluyor demektir. Bütçede derin boşluklar, büyük soru işaretleri varsa demokraside de aynı sorunlar yaşanıyor demektir. Çünkü bütçe, yurttaşlıkla doğrudan ilgilidir; şeffaflıkla, hesap verilebilirlikle ilgilidir; yurttaşın ödediği verginin yek kuruşunun bile nereye harcadığını denetleyebileceği bir resmî evraktır.

Ben özellikle bütçeyi hazırlayanları tebrik etmek istiyorum. Çünkü bir bütçe nasıl gizlenir, vatandaşın bilgi edinmesi nasıl engellenir, yüzlerce sayfa yazıp hiçbir bilgi paylaşmamak nasıl olur bu bütçede gerçekleştirmişsiniz. Bulunmasın diye uğraştığınız gerçekler arasında topluyoruz, çıkarıyoruz, âdeta bulmaca çözüyoruz. Çözdüğümüz bulmacalardan biri mesela eğitim bütçesi. Eğitim bütçesinin toplam bütçe içerisindeki payı yüzde 12,1'den, 11,84'e gerilemiş. Her yıl oransal olarak küçülen bir eğitim bütçesi söz konusu. Bugün biz sağıkta şiddeti, çocuk gelinleri ve daha birçok sorunu önlemek için eğitime ağırlık vermemiz gerekirken tam tersine yavaş yavaş geriye gidiyoruz.

Bir başka örnek Aile ve Çalışma Bakanlığında. Daha önce ayrı olan iki bakanlığın toplam bütçedeki payı 11,33; bugün getirdiğiniz bütçede 10,72'ye düşmüş durumda.

16 Nisan referandumuyla geldiğimiz noktada da Meclisin bütçe yapma yetkisi elinden alınmış, sadece oylama için Meclis kullanılır olmuştur. Bütçe yapma yetkisi elinden alınan bir kuruma dünyanın neresine giderseniz gidin “gücü azaltılmış kurum” denir. Başka bir ifadeyle “Bütçe yapma yetkisi olmayan Meclis nasıl güçlü olacak?” diye sormalıyız.

Peki, bütçeleri yalnızca ekonomik teklifler, rakamlara boğulmuş açıklamalar, kurumlara ayrılacak ödenekler gibi düşünmemek lazım. Siyasi iktidarların tercihinin de somut yansıması. Örneğin, tercihiniz halkın tasarruf yapması ama yöneticilerin har vurup harman savurması mı yoksa tasarrufsa herkese tasarruf mu? Hemen bir örnek vereyim: Halka sürekli “Kemer sıkın.” talimatı veriliyor, orta vadeli programda işsizlikle ekonominin terbiye edilmesi hedefleniyor, her yerde tasarruf yapılması için talimatlar veriliyor, elbette olabilir, ekonomik zorluk yaşayan ülkelerde bu tür seferberlikler ilan edilebilir, bunu da topyekûn destekliyoruz. Ancak böyle bir durumda Cumhurbaşkanlığı harcamaları nasıl olmalı? Yurttaş nasıl kemer sıkacaksa devlet daha fazla kemer sıkmalı diyoruz.

Bir bütçe düşünün, sarayın bir günlük maliyeti tam 1,8 milyon. Bu rakam asgari ücretli Mehmet’in doksan üç yıllık maaşına denk. Yine Cumhurbaşkanının bindiği araca ödenen para Ankaralı vatandaşın 2 milyon 771 bin 200 kez otobüse binmesine denk. Ne diyorduk? “Ekonomik kurtuluş savaşı” değil mi? Böyle bir savaşın kurtuluşu sadece kaymağı yiyen tabaka içindir, halka kurtuluş çıkmaz buradan.

Ve Türkiye’de vergi gelirlerinin ağırlıklı olarak dolaylı vergilerden oluştuğunu, bunun vergi yükünün emeğiyle geçinen sade yurttaşa yıkılması anlamına geldiğini hepimiz biliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) - Bu tercihiniz 2019’da da sürecek. Gerçi Sayın Bakan dün bir açıklama yaptı, her zamanki gibi “Günü kurtarmaya çalışmak çözüm olmaz.” dedi, sizin bu anlamda da zihniyetinizi değiştirmeniz gerekiyor.

Ve son olarak geçtiğimiz aylarda -ortaya çıkardığımız- Cumhurbaşkanlığının Katar Emirinin uçağını aldığını iddia etmiştik. Satış için yetkili şirket 500 milyon sterline bu uçağın satıldığını ifade etti. Bunun üzerine siz bir açıklama yaptınız, “hediye” veya “hibe” diye bir açıklama. Buradan bunun bir belgesi olup olmadığını sormak istiyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Ve uluslararası ilişkilerde mütekabiliyet esası var, bu hediyeye karşılık biz de bir hediye verdik mi ya da vermeyi düşünüyor muyuz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gülüm...

İSMAİL GÜNEŞ (Uşak) – Başkanım “Günlük 1 milyon 800 bin lira gideri var Cumhurbaşkanının.” dedi. Bu şekilde hesaplarsak Cumhurbaşkanlığının bütçesinin 657 milyar lira olması lazım.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – O da mı yanlış oldu ya!

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Nasıl ya? Nasıl hesapladın?

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – Nasıl hesapladınız?

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Şu hesabı bize bir gösterin de bir görelim ya. Ya, biz bir görelim nasıl hesapladığınızı.

BAŞKAN – Efendim, o 686 milyona gider efendim, öyle gider, bir daha çarparsanız o milyar olmaz.

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Aylık 54 milyon.

BAŞKAN – Arkadaşlar, müsaade edin.

Sayın Gülüm, buyurun.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Günlük 1 milyon olsa 365 milyon yapar.

BAŞKAN – Sayın Sındır, lütfen...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Başlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Gülüm, buyurun.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli katılımcılar; şimdi bütçe tartışmalarını dinliyorum, ilk defa da katılıyorum. Bu rakamlarla konuşunca aklıma ilk önce kadınlar geliyor. Acaba diyorum Cumhurbaşkanlığına ayrılan bütçe kadınlara harcansaydı kaç tane kadının kadın cinayetlerine

kurban gitmesinin önüne geçilebilirdi? Acaba kaç kadın sığınmaevi olanağı sağlanabildiği için kadın cinayetlerinde ölmek zorunda kalmazdı ya da şiddete uğramak zorunda kalmazdı? Ya da kaç kadın sağlık hakkından yararlanabilirdi, hastane hastane dolaşmak zorunda kalmazdı, gerçek anlamda bir sağlık hizmeti alabilirdi? Ya da eğitim hakkı elinden alınan kadınlar bu bütçeyle nasıl bir eğitim alabilirdi; erkek egemenliği, erkek baskısı altında yaşamak zorunda kalmazdı bunu düşünüyorum. Çünkü eğitim dediğiniz şey... Devlet, sosyal devlet olmaktan vazgeçtiğinde, ailelerin üzerine masrafları yaktığınızda öncelikle erkek çocuklar okutulur eğer ailenin okutma olanağı varsa, sonrasında kızlar ya hiç okutulmaz ya da daha alt seviyelerde okullarda okur. Acaba bu bütçeyi kadınlara kullansaydık, bu bütçe kadınlar için harcansaydı kaç kadın eğitim olanaklarından yararlanabilirdi diye düşünüyorum. Ya da “İstanbul Sözleşmesi” diye bir sözleşme imzalandı ve bununla da, imzalanmasıyla da büyük propagandalar yapıldı, iktidar bununla övündü. Acaba bu sözleşmede yerine getirmemiz gereken koşulların ne kadarını yerine getirdik, bu bütçeyi İstanbul Sözleşmesi’nin gerçekten uygulanabilir hâle getirilmesi için uygulaysaydık bugün kadınlar ne durumda olurdu, bugünkü şiddet ortamında bugünkü yoksullukla karşı karşıya kalır mıydı kadınlar? Ya da kız çocukları sokaklarda yaşamak zorunda bırakılır mıydı, yurtlarda tecavüze uğrar mıydılar, devletin bakım ve gözetimi altında gibi görünürken oralarda başlarına her türlü cinsel istismar gelir miydi?

Şimdi, bu bütçeye buradan baktığımızda bir kadın yaklaşımını kadınlar lehine pozitif ayrımcılık uygulayan bir yaklaşımı ya da kadın-erkek eşitliğini gören bir yaklaşımı sunan bir bütçe maalesef ben göremiyorum. Zaten şöyle toplama bir baktığımda da, bu işin mimarisini yapanlara da bir baktığımızda aslında bir bütün olarak da erkek görüyorum. Tek kadın arkadaşımız var şu ekip içerisinde gördüğüm, onun dışında bütünüyle bir erkek yaklaşımı, erkek egemen kafayla hazırlanmış bir bütçe olarak değerlendiriyorum; kadınların olmadığı, kadınların sözünün olmadığı bir bütçenin zaten kadın-erkek eşitliğini gözetmesini de beklemek mümkün değil.

Diğer bir yandan aklıma şu geliyor: Borçlarını ödeyemediği için intihar eden avukat arkadaşım geliyor, ekmek bulamayan aileler geliyor; hastanede masrafları karşılayamadığı için, tedavi olamadığı için yakınlarını kaybeden insanlar geliyor; atanamadığı için intihar eden öğretmen arkadaşım aklıma geliyor. Ayın sonunu getiremeyenleri düşünüyorum, sokaklarda yaşamak zorunda kalan çocukları düşünüyorum ve son olarak da geçimini sağlamak için üçüncü havalimanında ölümü pahasına çalışmaya zorlanan işçileri, emekçileri düşünüyorum. Bu memleketin asıl üretinin kim olduğunu düşünüyorum, emekçileri düşünüyorum ama bu bütçede emekçilere yer yok, bu bütçede yoksullara yer yok, bu bütçede kadınlara, gençlere yer yok.

Sonra aklıma şu geliyor: Gerçekten böyle bir bütçe sunulmuş olabilir mi? Birilerine kepeçyle verirken diğerlerine kaşıkla bile verilmeyen bir bütçe olabilir mi? Bu kadar adaletsiz ne zaman olduk? Bu kadar adaletsizliği ne zamandır normal görmeye başladık? Bu kadar yoksulluğun pençesindeyken, günün sonunu, ayın sonunu nasıl getireceğini düşünürken biz, ne kadar kolaylıkla “Hep bana, hep bana.” diyebilecek bir noktaya taşındık, bunu gerçekten merak ediyorum. Buna inanmak istemiyorum. Bu gördüğüm şeyin bir kâbus olduğunu düşünmek istiyorum ama aklıma sonra şu geliyor: Maalesef, kapitalizmde iktidarlar sermaye için var, zengin olanı daha zengin etmek için var, parası olanın daha fazla parası olması için çalışan bir sistem var ama en azından bazı kapitalist sistemlerde biraz denge kuruluyor, birazcık da olsa yoksula da en azından kaşıkla veriliyor. Bu kadarını bile lütfetmeyen bir yaklaşım var. “Hep bana, hep bana.” demekten lütfen vazgeçin, biraz bu halkın gerçek sahiplerini, yoksulları, emekçileri, kadınları düşünün...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – ...biraz da onlara pay ayırmayı lütfedin lütfen.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.52

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.58

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: İsmail Faruk AKSU (İstanbul)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Şirin ÜNAL (İstanbul)

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, 6’ncı Birleşimin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

Görüşmelere kaldığımız yerden devam ediyoruz.

Sayın Turan Aydoğan, buyurun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkanı Vekilim, çok değerli mesai katılımcısı arkadaşlarım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bütçe konuştuğumuz zaman, aslında bütçenin içindeki kalemler rejimi tarif eder; içindeki kalemler güvenlikçi politikalara yönelikse güvenlikçi bir rejimi tarif eder, özgürlükçü politikalara yönelikse özgürlükçü bir rejimi tarif eder.

Benim tekrar tekrar saymama gerek var mı? Bu bütçeye baktığımızda Jandarma Komutanlığı, İçişleri Bakanlığı, şurası burası, Sayın Cumhurbaşkanının koruması vesair kalemleri ele aldığımızda doğrudan güvenlikçi politikaları tarif eden bir bütçeyle karşı karşıyayız.

Burada şunu söylemek lazım: Bütçe konuşurken iki tane konu olmasa bütçeyi hazırlayanlar çok rahat olacaklar. Bunlardan bir tanesi ekonomiyle ilgili konular, diğeri de hukukla ilgili konular. Bunları çıkarırsak gayet rahat rakamları havada uçururuz. Ondan sonra da burada mesaimizi tamamlar gideriz ama bunları çıkaramıyoruz işte. Bir ülkenin hem ekonomisi hem hukuku iç içe oluyor. İç içe olduğu için de burada bize önümüze koyduğunuz rakamlarla ikna olamıyoruz, sıkıntılar yaşıyoruz. Niye ikna olamıyoruz? Çok basit bir örnek vereyim, arkadaşlarımız dediler ki: “Sürekli Diyanetle ilgili eleştiride bulunuyorsunuz.” Ben eleştiride bulunmayacağım. Bu ülkede yaşayan herkesin dinini öğrenme hakkı vardır. İsterse geleneksel yöntemlerle öğrenir, isterse devletin ona sunduğu imkânlarla öğrenir. Onunla ilgili herhangi bir açıklama yapmayacağım ama şu ifadeyi ele alarak başka kurumlara yapılan haksızlığı dile getireceğim. Sunumun 13’üncü sayfasında diyor ki: “15 Temmuzdan beri milletimizin dini istismar eden hain ve sinsi yapılara karşı milletimizin daima uyanık kalmasını sağlamak için birçok faaliyet yürütülmüş, 2018 yılında ‘Din İstismarıyla Mücadele Seminerleri’ adı altında dini istismar eden FETÖ, DEAŞ gibi örgütlere karşı kamuoyunu bilgilendirmek için âdeta seferberlik ilan edilmiştir.” Pes yani pes! İsterseniz ekonomiyi de Diyanet İşleri Başkanlığına teslim edin, onlar bu ülkeyi yönetsinler. Tabii, belli oluyor ama. Millî Eğitim Bakanlığıyla ilgili bütçe kalemlerine baktığınızda orada bir oynama yok; aksine, terse dönüş var. Bu kalemlerde oynamalar olunca anlıyoruz ki sap saman hepsi birbirine karışmış vaziyette. Bu milleti aydınlatacaksanız Millî Eğitim Bakanlığı ne güne duruyor? Bu milleti aydınlatacaksanız ODTÜ gibi, Boğaziçi gibi, İTÜ gibi üniversitelerin bütçesinde yüzde 10-11 artış yaparken kendi yapılanmalarının ayağı hâline getirdiğiniz Anadolu üniversitelerinde yüzde 30 bütçede artışı göz önüne alıp bir ortaya koysanız ya, ne oluyor. Sayın Cumhurbaşkanı eleştiri yapıyor, diyor ki: “İlk 500’ün içerisinde girmiş üniversitemiz yok.” Ne bekliyorsunuz? Atadığınız rektör cehaletin daniskasını yapıyor, bugünkü konuşmalarıyla rezaletin daniskasını yapıyor. Savunabiliyor musunuz böyle bir rektörü? Ondan sonra da “Bu üniversiteler niye öyle, niye böyle?” diyorsunuz. Bilimi öldürdünüz. 7 bine yakın bilim adamı üniversitelerden kanun hükmünde kararnameyle beraber

ilişkileri kesilmiş vaziyette. Bu ülkenin aklını üniversiteden kopardınız. Birçoğu henüz yargılanmıyor. Haklarında açılmış tek bir dava yok. Kurduğunuz kurulla beraber bekletiyorsunuz. Bunların bilimsel yeterlilikleri var ise niye akıllarından faydalanamıyoruz? Bilimsel yetersizseler niye bu unvanlar kendilerine verildi? Siyaseten suçluysalar niye yargı önüne çıkarıp aklanmalarına ya da yargı yoluyla cezalandırılmalarına yol açmıyorsunuz? Askıda duran akıllar var Türkiye’de, askıda duran akıllar; üniversite hocaları. Tamamını toplasanız herhâlde 10 tane, 20 tane üniversiteyi donatırsınız bu arkadaşlarla beraber.

Şimdi, sol tarafımızda Sayıştaya ilişkin arkadaşlarımız oturuyor. Hiç kimseyi rencide etmek anlamında söylemiyorum bu söyleyeceklerimi. Lütfen, rejim tartışması yapıyoruz aslında burada bu bütçe tartışırken, doğru anlaşılacak istiyorum.

Sayıştayın son yıllarda yaptığı denetimlerin bir kısmını elinden aldınız. Denetim dışı bir dünya kamu organı yarattınız. Bir de denetimler sonrasında oluşturulmuş olan raporların hiçbirine itibar edip hiçbir şey yapmadınız. Sayıştay ne işe yarıyor? Eğer bu ülkede doğru düzgün bir ekonomi yaratacaksanız bu denetim kurullarını yabancılara ihale edip çark etmek yerine özbeöz Sayıştay orada duruyor; onun verdiği raporlara itibar ederek eğer yaptırım uygulanması gerekiyorsa yaptırım uygulama yoluna gidin, tedbir alınması gerekiyorsa tedbir alma yoluna gidin, kenara koyup raflarda üzerlerinde toz biriktirmeyin. Bu milletin millî varlıklarıyla beraber maaşını ödediği, ücretini ödediği, okuttuğu bu birinci sınıf vatandaş, bu birinci sınıf...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alabilir miyim lütfen Sayın Aydoğdu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Yapmış oldukları raporlara itimat ederek bazı işleri yapın.

Şimdi, Sayıştay kenara koydunuz. Tek bir soru soracağım: Onlarca belediye başkanınızı görevden aldınız. Güneydoğuda alınanları saymıyorum, onlar tamamen farklı bir tablo zaten. Kendi belediye başkanlarınızı görevden aldınız. Şurada açık, net, somut bir şekilde bize söyleyebilir misiniz “Hiçbirinin Sayıştay raporlarıyla ilgili bir problemi yoktur.” diye? Varsa niye yargılanmıyorlar? Yoksa niye itibarlarını iade etmiyorsunuz?

Hukukun olmadığı bir ülkede bütçe de yapsanız, rakamlarla da oynasanız ekonomiyi yola koyamayacaksınız. Bizim yüreğimiz yanıyor. Biz bu ülkenin millî değerlerinin yok edilmesine karşı olduğumuz için yüreğimiz yanıyor.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Aydoğdu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Efendim, müsaade ederseniz çok az...

BAŞKAN – Yok, edemem Sayın Aydoğdu.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Eleştiriye tahammül edemeyecekseniz haklısınız.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, sağ olun.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Zaten eleştirel bir iktidar değilsiniz.

BAŞKAN – Sayın Özdemir, buyurun.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de bu geç saatlere kadar sabırla çalışmalarını takip eden Değerli Cumhurbaşkan Yardımcımızı, Sayın Bakanı, bürokratları, basın emekçilerini ve çalışan arkadaşlarımızı saygıyla selamlıyorum.

Bugün, Meclisin Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemindeki ilk bütçe görüşmesi. Tartışmanın odak noktası da aslında Meclisin en temel hakkı olan bütçe hakkının elinden alınması. Reddedilse dahi yeniden değerlendirme oranında işte bir revize edilecek ve tekrar yürürlüğe girecek. Bu temel tartışma alanı olmalıydı Meclis çatısı altında.

Değerli ve önemli katkılar oldu. Bu noktada tekrardan kaçınarak burada dikkatimizi çeken bir konu vardı, ona değinmek istiyorum. Sunuşta sürekli bir kurullar, ofisler, merkezler ve bunların birbiriyle ilişkileri, bağlantıları, koordinasyonu... Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısının yaptığı sunuşta gördük ki burada hepsinin temel amacı bir tek kişiye yani Cumhurbaşkanına bilgi toplamak, bilgi aktarmak, bir koordinasyon görevi görmeleri. Ama burada dikkatimizden kaçan, partili bir Cumhurbaşkanından bahsediyoruz. Adalet ve Kalkınma Partili bir sayın hatip “Devletin icraatlarıyla ilgili bir sorun var mı, sorunuz nedir?” gibi bir soru sordu. Bununla ilgili bir sorun yok zaten. Sorun, devletin partilileşmesi bu yeni sistemle birlikte ve bütün bu organizasyonun, bu kurulların bir tek kişiyi merkeze alması asıl tartışma konusu olmalı.

Bütçeler, baktığımız zaman, bütçeyi hazırlayan siyasal iktidarın tercihleri, öncelikleri, belki ideolojisini yansıtan bütçeler oluyordu ama burada baktığımız zaman, bu bütçe tamamen bir tek kişinin yani Cumhurbaşkanının bir nevi kişisel önceliklerini dikkate alan ve onun tercihlerine göre hazırlanmış bir bütçe. İşte, kurumların yapısı, kimlerin atanacağı, bir sabah kalktığımızda bir KHK’yle birçok kuruma, kurula bir atamanın olduğu... Devlet bürokrasisinde, burada çok değerli bürokratlar var. Oradaki bürokratik yapı oluşurken, o atamalar yapılırken ne kadar hassasiyetle, nitelikli liyakat yapıyla atamaların yapılması gerektiği... Ama biz kimin, nereye, hangi özelliklerine dair atandığını bilmiyoruz, sadece belli isimler karşımıza çıkıyor. Bunu burada dikkatinize sunmak istedim. Dedğim gibi, tek kişiyi merkeze alan, Cumhurbaşkanını merkeze alan bir bütçe hazırlanmış. Toplumun beklenti ve sorun alanlarına yönelik bir bütçe olmadığını görüyoruz biz maalesef.

Bir taraftan vergi gelirleri, vergi yükünü artırıp tasarrufun üzerine kurulu bir bütçe... Sayın Hazine ve Maliye Bakanının sunuşunda bir mali disiplin vurgusu yapılırken ama burada baktığımız zaman birçok kuruma... Ki bugün sunuş yaptığınız kurul icraattan ve yatırımdan öte, bir koordinasyon kurulu ve bunlara muazzam bir bütçe ayrıldığını görüyoruz. Yatırımlar, sosyal güvenlikte kısıntılar var, harcama kalemlerinde. İşte, 80 milyarlık bir tasarruf tedbirinden bahsediyoruz ama Cumhurbaşkanlığının bütçesinde ve bu kurullarda özellikle muazzam bir artış var.

“Sanayi önceliğimiz olacak, ihracata dayalı, nitelikli, katma değeri yüksek ürün” diyoruz ama Sanayi ve Ticaret Bakanlığının bütçesi azalıyor. İşte, ben tüm bu kurulların bütçesini arka arkaya yazdım. Diyanete 10 milyar, savunma sanayisine 87 milyon. Değerli hatip de sordu, dedi ki: “Bu 87 milyona bu kadar başarılı iş nasıl yapılıyor?” Kendisi sanırım burada anlayamadı ama biz onu haklı bulduk ve ben de bu soruyu soruyorum. Yani bir tarafta savunma sanayisine 87 milyon, bir tarafta da Diyanet İşleri Başkanlığına 10 milyar. Elbette ki Diyanetin faaliyetleri, icraatları geniş bir tartışma konusu ama baktığımız zaman, gerçekten, değerli katılımcılar, özellikle son dönemde, son on altı yıldır belki de dini, ahlaki, etik değerlerde gerçekten toplumda bir kopuş, gerçekten zedeleyici bir durum varken bu bütçe belki tartışılmalı. Nereye harcanıyor bu paralar, nereye gidiyor bu Diyanete harcanan bu muazzam bütçe? Personel giderlerini bir kenara koyarsak bunların tartışılması gerektiğini düşünüyorum.

Merkezileşen bir yapı var. Ben de bir akademisyen olarak üniversitelerle ilgili... Ki Sayın Bekaroğlu Hocamız gündeme getirdi bir rektörün açıklamalarını. Baktığımız zaman, yine bir KHK’yle rektörlerin atamalarını biz profesör unvanını da bir kenara bırakıp Cumhurbaşkanına teslim ettik yani merkezî bir yapı var. Üniversitelerin kendi uygun gördükleri yöntemleriyle...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen son cümlelerinizi alayım.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

...araştırma ve eğitim politikalarına, belki geleneklerine göre bir yöntem belirleyip kendi özellikleri ve özgürlükleri anlamında bir rektör seçimi yapmış olsalar biz bugün belki üniversitelerimizi tartışmayacağız ve üniversitelerin başarısını ve bu noktada Diyanetin bütçesini de tartışmayacağız çünkü zaten bu konuda belli bir noktaya gelmiş olacak.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sadece iki tane sorum var.

BAŞKAN – Soru işlemi yapacağım, orada söz veririm.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Sürem dâhilinde kullanmak istiyorum izin verirsiniz.

BAŞKAN – Ama süreniz bitti, onun için söylüyorum.

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Peki, teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kadıgil...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Uzun uzun selamlamak istedim değerli hazırunu ancak ben bu ülkenin bir milletvekiliyim, koskoca bir Cumhurbaşkanlığı bütçesi üzerinde konuşmak için sadece beş dakikam var. O yüzden özür dileyerek direkt konuya girmek istiyorum.

Bu benim bütçedeki ilk görüşmem. Sabah ondan beri burada oturuyorum. İşimi ciddiye aldım aslında, yolladığınız bütün dokümanlara baktım, tek tek okudum. Danışman arkadaşlarım, sağ olsunlar, uzun uzun konuşmalar hazırladılar. Ama sabah ondan beri buradayım dediğim gibi ve gördüm ki aslında bir hikmeti, bir karşılığı ve bir değeri yok burada söylenen sözlerin. Çünkü genel olarak yaklaşım sadece burada değil -şahsi olarak algılamayın istirahat edeceğim- Genel Kurulda da aynı durum içindeyiz. Biz her ne söylersek söyleyelim “Yapılacaksa bir şey biz yaparız.” gibi bir anlayış var. Burada 2+2=6 şeklinde bir hesap hatası bulsak dahi, “Düzeltililecekse de biz düzeltiriz, muhalefet bizi eleştirmesin.” şeklinde bir tutum içinde hareket ediliyor ve bu gerçekten çok büyük bir sıkıntı. İktidar partisi milletvekilleri kızıyorlar “tek adam” dediğimiz için. Bu, işin en en en kibar tabiridir.

Bir tek soru soracağım. Burada çok değerli bürokratlar var, herkes devlet memuru. Tek bir şey rica ediyorum sizden, bu akşam -biliyorum hepinizin de kendi içinde eleştirileri var, insansınız, olmak da zorunda, devlet yönetimine dair eleştirileriniz var- eve gittiğinizde bir tane “tweet” atmaya deneyin bu eleştirilerinize dair. Önümüzdeki yirmi dört saat içinde görevden alınmazsanız ben bir daha “tek adam” deyimini kullanmayacağıma burada değerli hazırunun önünde söz vermek istiyorum.

Dediğim gibi, aslında konuşacak çok şey, soracak çok şey var. Ben hızlı konuşan bir insanım ama ben bile yetiştiremem beş dakika içerisinde bütün bu bütçeleri. İşte Diyanet İşleri Başkanlığıydı, MİT’i, kurulan yeni saraylardı vesaireydi, buna dair eleştirilerimi tek başıma beş dakikada yetiştiremem. O yüzden sadece iki noktaya temas edeceğim ve bırakacağım.

Şu anda bir örtülü ödenek sıkıntısı var, anladığım kadarıyla en büyük sıkıntı bu. Örtülü ödenek, bakıyorum burada, toplamda 16,5 milyar TL’ye ulaşıyor. 2019, 2020, 2021 yılı bütçe tahminlerine baktığımızda üç yıl içinde Sayın Erdoğan’ın tek başına harcayabileceği para 16,5 milyar TL.

Soruyordunuz ya hani “500 okul arasında neden bizim hiç üniversitemiz yok?” diye çünkü bizim YÖK’e ve bağlı tüm üniversitelere ayırdığımız para 33 milyarda kalıyor; böyle bir sıkıntımız var, bunun sebebi bu.

Diğer bir yerde bakıyorum, yine çok dikkatimi çeken ve canımı yakan bir husus bu benim çünkü 2012 yılında 98 tane aracı varmış Cumhurbaşkanlığı makamımızın, şu an geldiğimiz noktada 331 tane araba var. Daha kötüsünü söyleyeyim: Bir adım öne geleyim müsaadenizle, milletvekili seçildim, 1 tane arabam vardı. “İtibardan tasarruf olmaz.” dedi büyüklerimiz, ben de dedim itibardan tasarruf etmeyeyim, sattım o arabayı, gittim Ziraatten bir kredi çektim. Ama bir yandan da içim rahatsız biliyor musunuz, Anadolu’yu geziyoruz çünkü, çiftçilerin hâli ortada, hayvancıların ortada, insanların hâli ortada, işsizlik almış başını gidiyor; acaba çok mu oldu bu araba dedim. Şimdi, Cumhurbaşkanlığının bütçesindeki arabalara bakıyorum, diğerlerini inanın bir kenara bırakıyorum, sadece 11 tane zırlı Mercedes görünüyor, S600 Long markaymış. Nedir bu dedim, gittim, anlamam arabadan, “sahibinden.com” a yazdım. 12 milyon 800 bin liraya satılıyor bu arabanın bir tanesi. Cumhurbaşkanlığında 11 tane var bu arabadan. Hadi 1 tanesini, itibardan tasarruf etmez diyelim, Sayın Cumhurbaşkanımız kullansın, geri kalan 10 tanesini satsak 100 milyon liramız olacak bizim fazladan. Bu 100 milyon lirayla... Şu anda mesela Türkiye Cumhuriyeti tarihinde ilk defa yemin birim fiyatı süt fiyatının üstüne çıktı, malumunuz mu bilmiyorum. Bu insanlara versek, belki önümüzdeki krizin getireceği yıkıcı sonuçlara bir parça destek sağlayabiliriz. Tarıma verebiliriz biz bu parayı mesela. Biz şu anda burada oturduk, simit yiyoruz, ne güzel yapıyoruz, çok teşekkür ederim çünkü ejder meyveli smoothie içmesek de olur. Yani eğer ki bir tasarruftan bahsedeceksek ve biz kamuyu tasarrufa davet edeceksek, istirahat ediyoruz, benim erişimim yok, sizin erişiminiz var, bu söylediklerimi lütfen iletin çünkü bunlar vicdan yaralayıcı bir hâl almış durumda.

Sayın Başkan kızdırmak istemiyorum bana lokum ısmarladığı için. Kısa kesiyorum ve teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Keşir, buyurun lütfen.

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Sayın Başkanım, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, değerli heyeti, sayın milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Gecenin bu ilerleyen saatinde ertesi gün oldu.

Aslında zaman ilerlediği için konuşmak istemedim ama bazı söylenenler konusunda ne kadar eksik bilindiğini gördüğüm için şu kadın konusunun, biraz bu konuda arkadaşların eksik bilgilerini tamamlama ihtiyacı duydum.

Ne yazık ki kadın meselesi ne çekiyorsa ezberlerle konuşmaktan çekiyor. Arkadaşlar, ezberlerle konuşmak yerine önünüze konulan dokümanları bir açıp karıştırın, istirahat ediyorum. Seçmenimize karşı, Türk halkına karşı böyle bir sorununuz olduğunu düşünüyorum. Kadın meselesi ezberlerle konuşulacak ve tutucu bir yaklaşım sergilenecek bir mesele değildir. 17 yaşından beri bu alanda çalışıyorum. Onun için bu alanda söyleyecek çok sözüm var, umarım on dakikam yeterli olur.

Şimdi, konuşmacılardan bir milletvekilimiz İstanbul Sözleşmesi’ne atfı yaptı. Keşke akabindeki uygulamaları da takip etmiş olsaydı. İstanbul Sözleşmesi’ni parlamentosundan geçiren, çekincesiz geçiren ilk ve tek ülke Türkiye’dir. Bu gurur duyacağımız, kadın hakları çalışan arkadaşların gurur duyacağı bir konudur bu. Uyum yasası 6284’ü bizzat çalışmış bir kardeşinizim. Sadece sivil toplum kuruluşlarıyla 17 toplantı yaptık bu çalışmalar içinde biz. En katılımcı perspektifle hazırlanan bir yasa olduğunu da iddiayla söylüyorum burada, alanı bilen biri olarak. Bu yasanın bir mali karşılığı var. Hatırlarsanız 6284 Parlamentodan geçtiği dönemde dünyada bir mali kriz vardı ve bu sözleşmeye imza

atan pek çok Avrupa ülkesi ülkesinde yaşanan mali krizi gerekçe göstererek “Biz böyle bir yasanın altından kalkamayız.” diyerek uyum yasasını çıkarmamıştır. Bunun buradan tutanaklara geçmesini özellikle istediğim için söylemek istiyorum.

Bu konuda söylenecek çok şey var ama bir şeyi daha söyleyeyim. Bir veri vereceğim bu konuda size. Şiddeti önleme ve izleme merkezleri bu yasayla getirilmiş merkezlerdir. Burada 2018 yılı itibarıyla 75 ilde bu merkezler işlevini görüyor, 6284’ün, ilgili yasanın bir uygulamasıdır bu. Eğer bu konuyu ezberler ve konuşmak yerine azıcık dokümanları karıştırırsalardı arkadaşlar, bu verilere erişirlerdi. 788 personel sadece bu merkezlerde, ağırlıklı kadın olmak üzere 208 bin kişiye hizmet vermiştir yasa çıktıktan sonraki dönemde.

Hızlı hızlı, sağlık ve eğitimle ilgili birkaç rakama da değineceğim.

Özellikle “kadın sağlığı” dediğinizde, anne ve bebek ölümleri dünyada kadın sağlığı noktasında birinci verilerimizdir. Gurur duyacağımız veriler var. Yine bu dokümanları karıştırırsaydınız görecektiniz; 2006 yılında 100 bin canlı doğumda anne ölümleri 28,5 iken 2017’de yüzde 14,6’ya düşmüştür. OECD ülkelerinde yüzde 14’tür.

GAMZE TAŞCIER (Ankara) – İyi bir şey mi?

AYŞE KEŞİR (Düzce) – Türkiye son on yıldaki gelişmesiyle bu gelişmeyi en hızlı, en iyi sağlayan ülkedir. Bebek ölümlerinde de aynı şekilde, 2006’da yüzde 16,5 olan oran 2017’de yüzde 6,8’e düşmüştür.

Doğumunu sağlık kuruluşunda yapan... Tabii, anne ve bebek ölümlerinde en önemli veri, kadının sağlıklı bir ortamda, sağlık kuruluşunda doğum yapmasıdır. Bu da 2017’de yüzde 99,7’dir. Bu da yine Türkiye adına gurur duyacağımız bir veri.

Tabii “kadının güçlenmesi” dediğinizde, “kadın yoksulluğuyla mücadele” dediğinizde eğitim olmazsa olmazımızdır. En önemli fırsat eşitliği aracıdır özellikle cinsiyetler arasında. Bu noktada, taşınabilir eğitimden şartlı nakit transferine kadar pek çok alanda, pek çok konuda eğitim verilerimiz yükseldi.

Bakın, ben 1980’lerin öğrencisiyim. Bizim dönemimizde üniversiteleşme oranı yüzde 10’ların altındaydı, bugün yüzde 50’dir; kız çocuklarının üniversiteleşme oranından bahsediyorum. Üniversite erişimini sağlayamadığınız bir kız çocuğunun ne istihdamından bahsedebilirsiniz ne yoksullukla mücadelesinden bahsedebilirsiniz ne de kadının iş gücüne katılımından bahsedebilirsiniz. Bugün üniversiteleşmiş kadınların sadece yüzde 7’si istihdama katılmıyor, yüzde 93’ü istihdama katılıyor. Onun için kız çocuklarının üniversiteleşme oranını burada önemli bir veri olarak görüyorum. Üniversitede eğitim mücadelesi vermiş biri olarak da bunun ayrıca altını çiziyorum.

Söyleyecek çok konum var ama sürem herhâlde azalıyor Sayın Başkanım.

Diğer yandan, mevsimlik tarım işçilerinin özellikle çocuklarının kreş eğitiminin sağlanması -bizzat çalıştığım projeler olduğu için çok rahat söylüyorum bunları, dokümanlara bakmama dahi gerek yok- diğer yandan onların gebe takipleri, sağlığa erişimleri, mevsimlik tarım işçileri genelgesi. Akabinde, bir veriyi de buradan okuyacağım size: Kadının Güçlenmesi Strateji Belgesi 2018-2023, yine Ulusal Eylem Planı 2016-2020; bunlar, gururla hazırladığımız dokümanlar ve takibini yaptığımız dokümanlar.

Hızlıca söyleyebildiklerim bunlar Sayın Başkanım. Daha çok anlatacak şeyim var ama gecenin ilerleyen saatlerinde sabırlarını zorlamak istemiyorum kimsenin.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Nezaketinize teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçeler ve kesin hesaplar üzerinde son konuşmacımız Sayın Kuşoğlu.

Buyurunuz.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, değerli milletvekilleri, Komisyon üyeleri, Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, değerli bürokratlar, değerli basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum gecenin bu saatinde.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, siz Başbakanlık Müsteşarlığı da yaptınız. Bir soru soracağım. Başbakanlığı biz neden kaldırdık? Hangi gerekçeyle kaldırdık? İki bin yıllık bir devlet geleneği, sadrazamlık, veziriazamlık, başvekillik, başbakanlık neden kaldırdık biz? Devleti temsil eden cumhurbaşkanındır, cumhur reisidir, padişahıdır, hakandır, icra makamı da başbakandır. Neden kaldırdık? Hiç kimse bununla ilgili bir izahta bulunamadı biliyor musunuz. Böyle bir gerekçe yok ve Başbakanlığın kaldırılması bizim devlet sistemimizi felce uğratmıştır. Yani şu anda büyük bir sıkıntı vardır Başbakanlığın kaldırılması dolayısıyla. Hep orada düğümleniyor, çok önemli bir zaafımız var. Devlet hafızası, devlet aklı, devlet geleneği, kültürü vesaire birçok konuyla ilgili sorun buradan kaynaklanıyor. Yani tabii ki Başkanlık sistemine vesaire geçilebilir ama Başbakanlığı kaldırmak çok büyük bir eksiklikti, yanlışlıktı ve bu yanlışlık maalesef yapıldı. Yani yeni bir sistem kuruldu, ofisler var, başkanlıklar var. Ben bu hiyerarşiyi anlamıyorum. Dün de söyledim, devleti en iyi bilen kişilerden birisiydim ben, şu anda devleti bilmiyorum, hiyerarşisini bilmiyorum, devlet sistemini bilmiyorum, buradaki bürokratların çoğu da bilmiyordur inanırım. Bakın, en üst düzeyde bürokratlar burada. Şu anda neyin ne olduğu, müsteşar yani eskiden müsteşara tekabül eden görevler, sorumluluklar, siyasi sorumluluğun, nereden başladığı, nerede başladığı, iradi sorumluluğun nereden başladığı, bunlar, hiçbir şey belli değil, altüst oldu bürokrasimiz, Türk devlet geleneğini yok ettiniz. Yani bunu illa McKinsey'e mi sormak gerekirdi? Yanınızda Naci Bey var, Seyfullah Bey var, siz varsınız, bunlardan çok daha iyisini yapardınız. Yani yeni bir sistem kurmak istiyorsak Amerikalılara gerek yoktu, o kadar para vermeye gerek yoktu, çok daha akli başında bir sistem oluşturabilirdiniz siz, gerçekten buna inanıyorum. Şimdi, denetimin olmadığı, şeffaflığın olmadığı, hesap verilebilirliğin olmadığı anormal bir sistem oluşturduk ve birçok tikanıklık var, farkındasınızdır, bundan kaynaklanıyor, Başbakanlığın olmamasından, denetimin olmamasından, bu sıkıntılardan kaynaklanıyor.

Vaktimiz yok, çok fazla konuya giremeyeceğim ama Cumhurbaşkanlığıyla ilgili Sayıştay raporunda, bakın, her sene eleştiriyoruz, bu mali tablolarda bir uçak vardı, bundan evvelki sene de eleştirdik. Bir yılda, hemen alınır alınmaz amortisman ayrıldı, yok edildi. Bunu düzeltin dedik, hâlâ düzelmemiş, iki seneden beri düzelmemiş. Sayıştay raporundaki bilançoda 561 milyon lira olarak duruyor, bunun düzelmesi lazım -geçen yılki arkadaşlarımız yok bu yıl- hâlâ düzelmedi.

Yine sormak istediğim kâr amacı gütmeyen kuruluşlara yapılan cari transferler var, bu 7 küsur milyon lira. Bunun bir kısmı memurlara verilen yemek yardımı ama diğer kısmı nedir? Dernek ve vakıflara veriliyor. Hangi dernek, vakıflardır? Cevap alamıyoruz. Neden dernek, vakıflara Cumhurbaşkanlığı bütçesinden yardım yapılıyor ki? Diğer uygun yerlere ödenek konulur, oralardan yapılır, neden Cumhurbaşkanlığı bütçesinden yapılıyor bu?

Diyanet İşleri Başkanlığına çok kısa olarak değinmek istiyorum, Sayın Bakanım da değindi. Şu anda gerçekten siyasete karışıyor Diyanet İşleri Başkanlığı. Bakın, bir şey söyleyeceğim. Diyanet İşleri Başkanlığı gibi bir kurum -biz de övünüyoruz Diyanet İşleri Başkanlığıyla- fakat 15 Temmuzdan on beş gün sonra Din Şûrası'nı topladı. Bakın, hiçbirimiz FETÖ'nün ne olduğunu bilemeyiz, sempati duyarız, bilmem ne, o dönemde bilemezdik. Ama on beş gün sonra Diyanet İşleri Başkanlığı din şûrasını toplayıp da "Efendim, bu FETÖ dine, İslam'a aykırı, şu 17 kalemde iş yapmıştır." derse ben o Diyanet İşleri Başkanlığına güvenmem. Olur mu böyle bir şey ya? On beş gün önce neden bunu yapmadın da

bu darbeden önce İslam’a aykırı olduğunu ortaya koymadın da darbeden on beş gün sonra Din Şûrası yapıp bunu ortaya koyuyorsun? Bu, siyasetin daniskasını yapmaktır. Bu, İslam’ın farkında olmamaktır. Diyanet İşleri bunu yaptı. On beş gün önce yapsaydı, darbeden on beş gün önce bu şûrayı yapıp “Bu cemaat böyle böyle İslam’a aykırıdır.” deseydi, amenna ama on beş gün sonra yapıp bunu söylemesi doğru mudur, bunun tutar tarafı var mıdır? Bugün de benzeri işleri yapıyor, onun için eleştiriyoruz.

Yine, Diyanet İşleri Başkanlığıyla ilgili olarak da Sayıştay raporunda benzeri görüşler var. Şartlı görüş verilmiş; iki bulgusu denetim görüşlerini değiştirecek, etkileyecek, bir bulgu da denetim görüşünün etkilemeyecek durumda. Orada da aynı şekilde özellikle alınan bağış ve yardımları sormak istiyorum, Sayın Başkanım, faaliyet sonuçları tablosunda alınan bağış ve yardımları. Bakın, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım “Vekâlet yoluyla Başkanlık ve Türkiye Diyanet Vakfı iş birliğiyle çok sayıda kurban kestirilmektedir, 2018 yılında 430 bin hisse kurban kesimi yapılmış, böylece 145 ülkenin 436 noktasında 6 milyon aileye hizmet verilmiştir.” deniyor. Buradaki meblağaları -bir önceki yıl da benzeri rakamlar söz konusu- bu rakamları ortaya koyduğumuz zaman bağış ve yardımların bunu çok üstünde olması lazım. Diyanet İşleri Başkanlığını yıllardır eleştiriyoruz. Vakıf ile Diyanet İşleri Başkanlığının bütçesi birbirine karışıyor. Vakıfla karıştırıyorsunuz birbirine, çalışanlar da karışıyor, hesapları da karışıyor, bağışları da karıştırıyorsunuz, vekâlet şeklinde verilen bağış ve yardımlar da karışıyor. Vakıf ile şu anda Diyanet İşleri Başkanlığı iç içe girmiş vaziyette, olmaz, düzeltilmesi lazım.

Savunma Sanayii Müsteşarlığıyla ilgili, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcım, verdiğiniz rakamlar keşke doğru olsa, yerli ve millilik oranlarıyla ilgili, çok vaktimiz yok ama onlara girmek isterim. Yerli ve millilik oranları doğru tespit edilmiyor. Ve son on yıllık, özellikle son yıllardaki Savunma Sanayii Müsteşarlığının, şimdiki adıyla Savunma Sanayii Başkanlığının gelişimine baktığımız zaman, önemli noktalarda, özellikle teknolojiye, yüksek teknolojiye yetişme noktasında, savunma sanayisini takip noktasında geri kaldığını görüyoruz. Sıkıntılar var, zırhlı araçlarla ilgili bazı sıkıntılar var, onlara girmek isterdim ama yetiştiremeyeceğiz.

TMSF raporuna gireceğim ama ondan önce Millî İstihbarat Teşkilatının şu Kaşıkçı cinayetiyle ilgili olarak “Yasin Hoca”ya da haber verilmesine rağmen bu olayda sınıfta kalmasını da eleştirmeden geçemeyeceğim, onu özellikle söyleyeyim.

Şimdi, TMSF’yle ilgili olarak Sayıştay çok güzel bir rapor hazırlamış, kapsamlı raporlardan biri, denetçileri kutluyorum. Çok önemli tespit ve değerlendirmeler var, 18 bulgusu var Sayıştay raporunun, 18 bulgu. Özellikle not alabilirseniz 4, 5, 9, 12, 17 ve 18’inci bulgular önemli. Bu bulguları bugün vaktimiz olsa ya da kesin hesapla ilgili ayrı bir komisyon oluşturulsa şurada otursak, incelesen, bunların bazı sıkıntılara, belki yolsuzluklara... Öyle bir iddiam yok, çok derin olarak bilmiyorum ama burada iddia edilen konular var. TMSF’nin zararı var mıdır, yok mudur, bilmiyorum ama eğer zararı varsa bunun karşılığında da bir yolsuzluk söz konusu olması lazım, bunların ortaya konması gerekirdi. Bunlara çok detaylı olarak bakılması lazım.

Ayrıca, TMSF’nin her sene eleştirdiğimiz, Sayın Başkanın da bir türlü el atmadığı bir konusu var. Özlük haklarıyla ilgili, çalışanların özlük haklarıyla ilgili ne olduğu belirsiz bir durum var.

BAŞKAN – Sağlık harcamaları.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sağlık harcamalarıyla ilgili olarak ya da yine özlük haklarıyla ilgili olarak ne kamu personeli ne özel sektör böyle ne olduğu belli olmayan bir durumda çalışıyorlar. Bir taraftan kamu haklarından yararlanıyorlar bir taraftan da kamunun dışında bazı haklarında sıkıntıların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, buyurun.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Başkan, onları da açıklığa kavuşturmanız lazım, bir gün bununla ilgili bir oturum yapmamız lazım. Buna benzer birkaç tane konu var, senelerden beri bunu netleştirmedik.

BAŞKAN – Merkez Bankası da var, onlar halletsinler o işi.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Merkez Bankasında da aynı durum...

BAŞKAN – Halletti, Merkez Bankası halletti.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Hallettik mi? Nasıl hallettik onu? Halletmedik onu biz.

BAŞKAN – Yok, bu seneki raporda görünmüyor.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – “Bu seneki raporda görünmüyor.” Sayıştay da bıktı artık rapora dercetmekten, herhâlde o nedenledir.

BAŞKAN – Sayın Kuşoğlu, onlar özel bir sağlık sigortasıyla anlaşma yaparak bu işi çözmüşler.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Kendileri çözmüş o zaman biz çözmemişiz, öyle bir sıkıntı var.

BAŞKAN – Her şeyi de biz çözersek olur mu Sayın Kuşoğlu yani?

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Peki.

Çok teşekkür ediyorum, bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Ben de sizlere çok teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, bütçe ve kesin hesapların üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi soru-cevap işlemini başlatacağım.

Komisyon üyelerimiz için on dakika, Komisyon üyesi olmayan milletvekillerimiz için beş dakika olmak üzere toplam on beş dakika soru taleplerini karşılayacağım. Ondan sonra da Cumhurbaşkanı Yardımcımız Sayın Fuat Oktay’a görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermesi için söz vereceğim.

Soru sormak isteyen milletvekillerimiz sisteme girerlerse istem sırasına göre söz vereceğim.

Sayın Kalaycı, buyurunuz.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, basın çok zor durumda, özellikle yerel basın, mahalli basın, Anadolu basını girdi fiyatlarına gelen yüksek zamlar nedeniyle çok büyük sıkıntı içinde. Malum, bazı konularda bugün de Berat Bey’in açıklamaları da oldu. Yani basına yönelik bir kolaylık, özellikle de yerel basına yönelik bir düzenleme düşünüyor musunuz?

İkinci sorum da Diyanet Teşkilatıyla ilgili. Bugün birçok camimizde -ben kendi bölgemde dahi karşılaşıyorum- imam yok. İkincisi, kadrolu imam var, sözleşmeli imam var, vekil imam var, İŞKUR kapsamında imam var yani Peygamber makamı olarak gördüğümüz bu görevin düzgün olması lazım. Yani kendi içinde maaşlarda o kadar adaletsizlik var ki bunlar nasıl Allah’ın adaletini anlatacak, kendisi adaletsizliğe uğramış.

Üçüncüsü de itikadi mezhebimizle ilgili. Maalesef gidişatımız biraz Selefilik, Vehhabilik yaygınlaşıyor, kendi itikadi mezhebimiz öğretilmiyor. Bu konuda, Matüridilikle ilgili Diyanet İşleri Başkanlığımızın etkin çalışmalar yapması gerekir. Bu konuda yaptıkları çalışma var mı, bunu soruyorum.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Katırcıoğlu...

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Basın-Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğü İletişim Başkanlığı olduktan sonra kaç gazeteci sarı basın kartı almaya hak kazanmıştır? Kaç gazetecinin başvuruları reddedilmiştir? Ret gerekçeleri nelerdir?

15 Temmuz darbe girişiminden bu yana Basın Kartı Komisyonu kaç kere toplanmıştır? En son ne zaman toplanmıştır?

Benim sorularım bunlar.

BAŞKAN – Sayın Paylan...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımız, Katar’dan alınan uçan sarayın -Sayın Cumhurbaşkanımızın sağlık sorunlarıyla ilgili olabilir ama- hastane ihtiva ettiği için alındığına dair iddialar var ve bu uçağın örtülü ödenekten alındığına dair iddialar var. Bununla ilgili net bir açıklama yapılmadığı için burada bir açıklama yapar mısınız?

Diğer sorum: Yedi yüz haftadır Galatasaray Meydanı’nda faili meçhule giden eşlerini, çocuklarını, onların kemiklerini ve adaletini arayan aileler yedi yüzüncü haftada Sayın Süleyman Soylu’nun veya bilmiyorum başka kimin tasarruflaysa yerlerde sürüklendi, gaza, suya boğuldu. Cumhurbaşkanımızın yedi yıl önce kabul edip onlara adalet vadettiği Cumartesi Annelerini yedi yüzüncü haftadan sonra yerlerde sürüklemenizin sebebi nedir? Yani MİT orada bir şey mi gördü, size bir rapor mu verdi çocuklarının kemiklerini arayan, adaleti arayan annelerle ilgili ki bu muameleye tabi tuttunuz ailelerimizi?

Diğer sorum, Basın İlan Kurumu büyük bir bütçe dağıtıyor ve basın çok zor durumda, az önce Mustafa Bey de söyledi. Bizim azınlık gazetelerimiz var ve çok küçük tirajları var, bunların da Türkiye için çok önemli olduğunu düşünüyorum ve çok küçük bütçelerle yardımcı oluyor Basın İlan Kurumu. Burada pozitif ayrımcılık uygulanabilir mi? Gerek Anadolu basınına yani yerel basına gerekse de böyle azınlık basınına pozitif ayrımcılık çerçevesinde destek vermesi gerektiğini düşünüyorum. Bu konuda düşüncenizi merak ediyorum.

Son sorum: Cemal Kaşıkçı cinayetiyle ilgili istihbarat kurumlarımızın ciddi bir ihmal içinde olduğunu düşünüyorum. Burada bir ihmal var mıdır? Cinayetin ses kaydının elinizde olduğuna dair Hükûmete yakın medyadan ve yazarlardan pek çok sızıntı yapıldı, bilinçli sızıntı olduğunu düşünüyorum bunun. Bu konuda bilgi verir misiniz Meclisimize.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Son...

BAŞKAN – Sondu bu.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Son, bu son.

Sayın Fuat Oktay, yıllarca TÜRK TELEKOM’un Yönetim Kurulu Başkan Yardımcılığını yaptınız. TÜRK TELEKOM’un özelleşmeden önce 20 milyar dolar değerinde olduğu söylenirdi, sonra yarısı, 6 küsur milyar dolara özelleştirildi ve bir anlamda ciddi olarak posasının geriye bırakıldığını görüyoruz. Şu anda piyasa değeri 1 milyar dolar. Bu konuda bir sorumluluğunuzun olduğunu düşünüyor musunuz?

BAŞKAN – Sayın Şener...

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Sayın Başkan, aslında bir soru olmaktan öte ilk yaptığım konuşmadaki bir noktayı düzeltmek istiyorum izninizle.

BAŞKAN – Buyurun.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – İletişim Başkanlığı bütçesinde temsil ve tanıtım ödeneğinin 259 milyon TL olduğunu belirtmiştim.

BAŞKAN – 5 milyon 553 bin.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, bu yıllık rakam, alımlarla karıştırmış, bir sütun atlamışız.

BAŞKAN – Hizmet alımlarıyla.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Dolayısıyla 5 milyon 558 bin...

BAŞKAN – 5 milyon 553 bin toplam.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Evet, 5 milyon 553 bin lira olarak düzeltmek istiyorum. Ama konuşmamda Cumhurbaşkanlığı temsil ödeneğiyle ilgili günlük 282 bin TL'lik verdiğim rakam doğrudur.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Aksu...

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Makine ve Kimya Endüstrisi Kurumunun durumu nedir, kapasite kullanım oranı ne kadardır, bu birikimi ne kadar kullanabiliyoruz?

İkincisi, bu yerlilik oranı nasıl hesaplanıyor savunma sanayisinde? Tüm alanlar ve sistemler itibarıyla ayrı ayrı mı yoksa bütün olarak mı, bunun bir tarifi var mı?

Yine sistemlerin bakım, onarım ve idame işlemlerindeki yerli katkı ne kadardır?

Son olarak da Savunma Sanayii Başkanlığına bağlı şirketlere personel alımının bir usulü var mı? Çünkü bu konuda keyfilik olduğu yönünde iddialar var.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Çelebi...

EKREM ÇELEBİ (Ağrı) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, e-devlet ve dijital dönüşüm çalışmaları ne aşamada? Bu çalışmaların özellikle bürokrasinin azaltılmasına ilişkin bir katkılarının veya yansımalarının olup olmayacağına ilişkin bir soru sormak istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kaçmaz...

HÜSEYİN KAÇMAZ (Şırnak) – Sayın Başkan, Cumhurbaşkanlığı bütçesinde diğer sermaye gideri olarak adlandırılan ve 15 milyon TL kaynak aktarılan harcama kalemlerinin neden açıklanmamaktadır? Bu miktar nereye harcanmaktadır?

Yine, Diyanet İşleri Başkanlığına ilişkin, milyonlarca insan hacca gidebilmek için kuraya girip sıra beklerken her yıl Başkanlık tarafından kurasız kontenjanlardan kaç kişi hacca götürülüyor? Türkiye Diyanet Vakfı hesaplarının denetime açılmasını düşünüyor musunuz?

Bir de savunma kısmına ilişkin Suriye savaşından kaynaklı ÖSO ve diğer örgütlere maaş verildiği iddiası var. Mühimmat desteğinin bu zamana kadarki maliyeti nedir?

Yine savunma sanayi alanında Katmerciler, Kale, Bayraktar, Ethem Sancak'ın yüzde 78 payı olduğu düşünülürse ülkenin içeride ve dışarıda savaşı sürdürmesi, sınır ötesi operasyonlar yapması, Suriye topraklarında üsler kurmasıyla ilgili bu holdingler arasında bir iktisadi bağ var mıdır?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Özdemir...

SİBEL ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Kuşoğlu da gündeme getirdi, bu kâr amacı gütmeyen kuruluşlara bir kaynak aktarımı var bütçede. Cumhurbaşkanlığı bütçesinde yaklaşık 8 milyon, Diyanetin bütçesinde de yaklaşık 103 milyon küsur bir rakam. Bununla ilgili bir açıklama yapacak mısınız?

Ayrıca, Sayıştayın yayımladığı Cumhurbaşkanlığı faaliyet sonuçları tablosunda 95.750 TL alınan bağış ve yardımlar ve özel gelirler var. Nedir bu özel gelirler? Hangi kurum ve kuruluşlardan alınmıştır?

Son olarak da şunu sormak istiyorum: Sayın Cumhurbaşkanı, geçtiğimiz eylül ayında “Bilim insanlarımızın yurda dönüş seferberliğini başlatıyor ve uluslararası lider araştırmacılar programı hazırlıyoruz.” demişti. Bu seferberlik nedir? Bu çalışma hakkında bilgi verebilir misiniz? Hukuk ve yargı güvenliği, akademik özgürlükler sağlanmadan bu seferberlik nasıl sağlanacak?

Teşekkürler.

BAŞKAN – Sayın Aydoğan...

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, Millî Kütüphaneyi bir kararnameyle beraber kapattınız. Alternatifi oluşturulmadan bir kütüphaneyi kapattığınıza göre devamıyla ilgili bir açıklama yapmanız gerektiğini düşünüyorum.

İkinci sorum örtülü ödenek konusuyla alakalı. Sayın Cumhurbaşkanımızdan önceki Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ve evveliyatlarıyla karşılaştırıldığında, Sayın Cumhurbaşkanının, parlamenter rejim içerisinde ve bu sistem içerisinde örtülü ödenekle ilgili harcamaları arasındaki farklılıklar varsa rakamsal olarak bu farklılıkları belirtmeniz ve aradaki farkın izahatını yapabilmemiz mümkün müdür?

Bir başka sorum: Sayın Cumhurbaşkanının Rahip Brunson’la ilgili “Bu beden bu canda olduğu sürece bu rahibi kimse alamaz.” ifadesi, daha sonra rahibin teslim alınmasıyla beraber dış politikada itibarımızla ilgili bir sarsılma nedeni değil midir? Eğer “bağımsız yargı” diye cevap verecekseniz, Sayın Cumhurbaşkanı bağımsız yargıyı bile bile bu ifadeyi evveliyatında niye kullanmıştır?

Yurttaşlarımızın aşağı yukarı yüzde 10’unun neredeyse aç yatağa girdiği bir toplumda Cumhurbaşkanlığı bütçesinde yapılan yüzde 30 artış sizi rahatsız etmiyor mu?

Son olarak da MİT’le ilgili bütçeyi görüşüyoruz. 15 Temmuzda saat 14.30’da darbeden bilgi sahibi olduğu iddia edilen MİT Müsteşarlığının bu haberi Sayın Cumhurbaşkanına ve o dönemin yetkililerine ulaştırmada aradaki zaman sorunuyla alakalı tablo bir ihmal midir? İhmalse MİT Müsteşarı hâlâ görevinde, neden? Eğer bu bilgiyi ulaştırmışsa neden tedbir alınmamıştır? Bu konuyu yanıtalamanızı rica edeceğim.

Çok teşekkür ediyorum

BAŞKAN – Sayın Kadıgil...

SALİHA SERA KADIGİL SÜTLÜ (İstanbul) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Cumhurbaşkanlığı için 2019, 2020 ve 2021 yıllarında yaklaşık 2,5 milyar TL sermaye gideri bütçesi ayrıldığı görülmektedir. Bu tutarlar Beştepe’deki sarayın bulunduğu yerleşkedeki yapılar ve Okluk’ta yapılan yazlık saray için mi harcanacaktır? Şayet değilse, Okluk’taki yazlık sarayın bütçeye maliyeti nedir? Bu zamana kadar ne kadar para harcanmıştır? Toplam proje maliyeti ne kadardır? İnşaat ihalesi hangi yöntemle gerçekleşmiştir ve Okluk’taki bu yazlık saray yolu için bugüne kadar kaç tane ağaç kesilmiştir?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Sayın Kılınç...

YÜKSEL MANSUR KILINÇ (İstanbul) – Teşekkür ederim.

Diyanet İşleri Başkanlığının radyo, televizyon yayıncılığıyla ilgili 1 televizyon ve 3 radyo yayını TRT vasıtasıyla sadece bir içerik sağlayıcı olarak mı yürütülmektedir, yoksa bir medya hizmet sağlayıcı olarak işletmecilik mi yapılmaktadır? Eğer TRT -tarafından sağlanan bir olanak- sadece içerik sağlayıcı değil medya hizmet sağlayıcı işletmeciyse hangi usullerle bu çalışma yürütülmektedir?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Sayın Gülüm...

ZÜLEYHA GÜLÜM (İstanbul) – Ben iki soru sormak istiyorum.

Şimdi, bildiğimiz gibi, devlet memurları açısından bir düzenlemeyle güvenlik soruşturmasından geçme şartı getirilmişti. Bu güvenlik soruşturması “gizlilik” ibaresiyle geldiği için çoğu kez davalarda da maalesef bu bilgiye ulaşamamaktayız. Güvenlik soruşturmaları gerekçesiyle ya memurlar atanmış oldukları görevlerinden ihraç edildiler ya da hiç atamaları yapılmadı. Bu güvenlik soruşturmaları kimin tarafından yapılıyor? Burada kriterler nedir? Muhatabı kimse ona sormak istiyorum. Çünkü gerçekten şöyle kararlarla -mahkeme kararlarına da yansıyan durumlar oldu- karşı karşıya kalıyoruz: Bir akrabası, yakını politik faaliyetlere katıldığı için mesela güvenlik soruşturması olumsuz gelen kişilerden bahsedildi. Gizlilik kararı gerekçesiyle birçok dosyayı da göremediğimiz için -aslında savunma hakkına da aykırı bir şekilde diğer gerekçeleri göremiyoruz- burada kriterler nedir? Nasıl bir istihbari bilgi veriliyor dosyalarda atamalar sırasındaki taleplerde? Öncelikle bunu öğrenmek istiyorum.

Bir sorum daha var, ikinci sorum da şu: Krizle birlikte çok yoğun bir şekilde işten atmalar gerçekleşiyor. Birçok iş yeri konkordato ilan ediyor, sonrasında işçilerini çıkartıyor ya da maaşlarını ödeyemediği gerekçesiyle işçiler bu işlerden çıkmak zorunda kaldılar. Hayatlarını maaşlarıyla ancak geçindirebilecek bu işçilerin bundan sonraki hayatlarını nasıl sürdürebileceğine dair bir planlamamız var mı? Bütçede buna dair bir yer ayırma durumumuz var mı? İşsizlik sigortasının bu kadar dar sınırlarda tutulduğu ülkemizde işçilerin hayatlarının nasıl idame ettirileceğini düşünüyoruz? Bu konuda da bir proje olup olmadığını öğrenmek istiyorum.

BAŞKAN – Sayın Sındır...

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sayın Başkan, Sayın Cumhurbaşkan Yardımcımıza sormak istiyorum: Bu yıl, önümüzdeki yıl bütçesi, kamu kaynaklarında, kamu harcamalarında tasarrufun öngörüldüğü bir yıl. Bildiğimiz gibi, araçların cinsi ve fiyatlarında Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından değişiklik yapılabilir olmasına rağmen, kamuya alınacak güvenlik önlemleri binek otomobillerin cins ve fiyatlarını da yine Hazine ve Maliye Bakanlığını belirleyecek ancak Cumhurbaşkanlığı ve Meclis tarafından edinilecek taşıtların cinsi ve fiyatı bu kurumların üst yöneticileri tarafından belirlenecek. Kamuda kiralamayla araç edinilmesinin ekonomik olmaması hâlinde satın alma yoluna gidilmesi de öngörüldüğü. Bu kamu idarelerinin 2019 yılında alabilecekleri taşıtları gösteren cetvele göre Cumhurbaşkanlığı gelecek yıl toplam 28 araç alacak. Bu yıl için toplam 38 araç alınması öngörülmüştü; buna karşı, gelecek yıl alınacak binek otomobil sayısı az da olsa artacak. Bu yıl için 2’si güvenlik önlemleri toplam 16 binek otomobil alınması öngörülen Cumhurbaşkanlığına, gelecek yıl 2’si güvenlik önlemleri 17 binek otomobil daha alınacak. Bu otomobillerin cinsi ve fiyatı da Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı tarafından belirlenecek. Ayrıca, 1 minibüs, 1 panel, 3 otobüs daha alınacağı; “Cumhurbaşkanlığı diğer taşıtlar” kapsamında 6 araç daha alınacağı söz konusu. Bu araçların tamamı

Cumhurbaşkanlığı hizmetlerinde kullanılmak üzere merkezî yönetim bütçesinden karşılanacak, finansman da alınacak. Ne amaçla alındığını ve bu tasarruf tedbirlerinin alındığı bu yıl içerisinde gerekli olup olmadığını sormak istiyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar, soru işlemi tamamlamıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Cumhurbaşkan Yardımcısı Sayın Fuat Oktay’a söz vereceğim.

Buyurun Sayın Oktay.

Süreniz kırk beş dakikadır ama yarım saatte toparlarsanız da makbuldür yani.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hepsine katılmamakla birlikte, bu süre içerisindeki tüm görüş ve önerileriniz, eleştirileriniz için de tekrar yürekten teşekkür ediyorum. Çok detay not aldığımı özellikle ben ifade etmek istiyorum. Hepsini de yakinen takip edeceğimi de bilmenizi istiyorum başlangıçta.

Benim gördüğüm kadarıyla, aldığım notlara şöyle bir baktığımda belirli alanlarda toplanıyor. Hepsine tek tek cevap vermek isterim ama bu süre içerisinde zor gibi gözüküyor. Ben elimden geldiği kadar da cevap vermeye çalışacağım.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili, özellikle tek adam boyutunda yoğunlaşan soruları görüyorum, “demokratikleşme” hemen başında yine, “denetim mekanizması...” Bunların belki üçü de birbiriyle bağlantılı sorular. Bunlar beni biraz şaşırtmadı da değil. Eğer müsaade ederseniz, ben bunu da özellikle ifade etmek istiyorum.

Türkiye’de bir önceki sistem yürürlükteyken de kamuoyu önünde açıkça tartışılan konulardı bunlar. Bugünün konusu da değildi, dünün konusu da değildi; hatta önceki günün, çok daha önceki günün konularıydı. Çok başlılığın olması, hızlı karar verilememesi, esnek olunamaması, hareket alanının dar olması, hızlı hareket edilememesi veya çok başlılığın sadece siyasi farklılıklar veya farklı siyasi gruplardan olan şahıslardan da olmadığı, aslında sisteme baktığımızda aynı siyasi Parti içerisinde olanların da zaman içerisinde sadece karar mekanizmaları yani yapısal sorunlardan kaynaklı sistemin bir şekilde hızlı işleyemediği hepimizin... Zaten çok daha geriye gitmeye de gerek yok, sadece Sayın Sezer ve Sayın Ecevit’in, kendi aralarındaki, hâlbuki birisinin diğerini önermesiyle başlayan süreçte bile anlaşılamaması boyutu ve bunun ülkeye nelere mal olduğu... Gerek kriz dönemlerinde gerek yurt içi veya yurt dışındaki ani karar verilmesi gereken konularda sürecin ne kadar hantal olduğu kamuoyunda da tartışıldı, Mecliste de tartışıldı, emenim ki burada da binlerce kez tartışıldı sadece sizin döneminizde değil, önceki dönemlerde de. Yani, yine eski cumhurbaşkanları ve siyasilerimizden de, yine Sayın Demirel’in de, Sayın Türkeş’in de, Sayın Erbakan’ın da, Sayın Özal’ın da, çok önceki dönemlerde, çok daha önceki dönemlerde herkesin bunu tartıştığını biliyoruz ama bir şekilde belki bu iktidarda veya muhalefette olmanız hasebiyle değişen görüş ayrılıkları veya yaklaşımlardan kaynaklı da bir türlü bu değişim gerçekleştirilemedi.

Bir başka gerçek daha vardı: Türkiye’de sistem değişikliklerinin ne yazık ki siyasi iradenin arzusuyla veya milletin arzusuyla değil, sadece darbelerle gerçekleştirilebileceği, askerî vesayetle değiştirilebileceği de hepimizin neredeyse belki de kanına kadar enjekte edilen bir şeydi. Şimdi, bu dönemde, ilk defa, siyasi iradenin, herhangi bir vesayetin altında ve etkisinde kalmadan değişiklik yapabileceği belki hepimize garip geliyor ama milletimiz bunu kabul etti, bir şekilde Meclis kabul

etti. Sivil toplum örgütleri tarafından tartışıldı mı eksiklikler? Tartışıldı. Sayın Yılmaz, siz de bunun içerisindeydiniz. Defalarca tartışıldı mı, her türlü platformda bu tartışıldı mı? Tartışıldı. Mecliste tartışıldı mı? Defalarca tartışıldı. Komisyonlarda tartışıldı mı? Sadece Plan ve Bütçe Komisyonunda değil, her türlü platformda tartışıldı.

BAŞKAN – Kamuoyu tartıştı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Üniversitelerde tartışıldı mı? Her tarafta tartışıldı. Kamuoyunda tartışıldı mı? Her tarafta tartışıldı. Sadece Ankara’da mı? Her bir ilde tartışıldı bu. Yani toplumun yüzde 100’ünün herhangi bir konuda hemfikir olmasını beklersek bu da mümkün değil. “Demokrasi” dediğimiz şeyin tanımı bu da değil, ben öyle biliyorum en azından.

Dolayısıyla tek adamlık bir sistemi, eğer bütün bu tartışmalardan sonra böyle bir sistemi getirdiysek aslında dolaylı olarak biz başka bir şey söylüyoruz: Bizimle ilgili kararları sadece vesayet odakları verebilir, onlar verirse doğrudur; onun dışında, eğer biz kendi içimizde tartışır, karar verirken burada yanlış yapmış oluruz. Niye? Çünkü toplumun yüzde 100’ü hemfikir değildi. 60 darbesinde toplumun yüzde 100’ü hemfikir miydi? 80 darbesinde ve sonraki Anayasa’da toplumun yüzde 100’ü hemfikir miydi? Her türlü askerî girişimlerde toplumun yüzde 100’ü hemfikir miydi? Yani yüzde 100’ünün hemfikir olduğu yer ancak ve ancak herhâlde mutlak, hani otokratik de demek istemiyorum, onun da ötesindeki sistemlerdir. “Böyle olacaktır.” dersiniz böyle olur, “Olmayacaktır.” dersiniz olmaz. Askerî vesayet sistemleri de zaten budur diye biliyorum, başkasını deme şansınız yok zaten. Dolayısıyla böyle bir yapı... Hem bütün siyasi gruplarda da bu ayrıca tartışıldı, daha dar kapsamlı, geniş kapsamlı birçok platformda da tartışıldı; sonrasında bu Meclise geldi, Mecliste tartışıldı, kabul edildi. Mecliste kabul şartları belli zaten, Meclisin nasıl oluştuğu belli. Mecliste kabul edilen... Yine, bugüne kadar oluşan, toplumun temsil edilmesi anlamında en geniş tabanlı meclislerden de biriydi. Sonrasında topluma gitti, orada da kabul edildi. Eğer ki bütün bunların sonucunda biz diyorsak ki “Kardeşim, bu tek adam sistemiymi.” o zaman ben yine anlayışınıza sığınarak şunu ifade etmek istiyorum: O zaman biz Meclisimizin kararlarına da güvenmiyoruz, milletimizin kararlarına da güvenmiyoruz; demek ki Meclisimiz de milletimizde tek adamlık bir sistem geliştirebilir. Ben bunu kesinlikle kabul etmiyorum. Meclisten geçen, sizlerden geçen bir sistemin veya milletimizin onayladığı bir sistemin ben tek adam sistemi olabileceğine inanmıyorum. Bu da hem sizlere olan saygımdan kaynaklanıyor hem de millete olan saygımdan kaynaklanıyor. Bunu ben özellikle ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi dediğimiz kuvvetler ayrımını yok mu etti? Ben tam tersine güçlendirdiğini düşünüyorum. Şu anda biz yürütme boyutunda bunu görüyoruz. Arkadaşlarımız, bakan arkadaşlarımız geliyor bize, “Ben şunu şunu yapacağım ama şöyle bir yasa değişikliğine ihtiyacım var.” Bizim söylediğimiz ve Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği aynen şudur: “Arkadaşlar, sizin ihtiyacınız olabilir ama bu artık bizim yetkimizde değildir, yürütmenin yetkisinde değildir yasama, herhangi bir yasayı veya kanunu geçirmek. Siz herhangi bir yasayı sevk edemezsiniz.” “Şöyle bir hazırlık yapıyorum.” falan yani “İhtiyacını çalışabilirsin ama sen herhangi bir şeyi çalışıp da Meclise sevk edemezsin, böyle bir yetki yok. Yeni sistemde bu yetki tamamen yasamanındır, sen ihtiyaçlarını belirleyebilirsin. Bunu bir şekilde ilgili kurullar, kurumlar aracılığıyla Meclisimize duyurabiliriz, ifade edebiliriz, kamuoyuna açık platformlarda bunu ifade edebiliriz. Meclisin bizden talep ettiği çerçevede detay çalışmaları yapabiliriz ihtiyaçlarımızın ne olduğuyla alakalı.” Yani kuvvetler ayrılığı şunu da getirmiyor: Yasama tamamen kendi içinde çalışacak, yürütme de bambaşka bir dünyada kendi içinde çalışacak; bunu da getirmiyor. Yani bizim bir şeye ihtiyacımız varsa yürütme boyutunda, bir hizmeti götürebilmek için yürütebilmek için geleceğimiz yer neresi olacak? Sizler olacaksınız. Yani bu ihtiyaçla ilgili talebi kime yapabiliriz, kimden talep edebiliriz? Sizlere yapacağız ve sizlere yapıyoruz zaten.

Bununla ilgili de yine yollar bellidir, nasıl yaşamayla bu iletişimin kurulacağıyla alakalı. Siz bunu kabul edersiniz etmezsiniz, tamamen sizin iradenizdir. Yürütme olarak da biz buna saygı duyarız, bunun dışında bir şey yapma şansımız yok zaten. O zaman mevcut yasal çerçeve içerisinde biz bu hizmetleri yürütmeye çalışırız. Ha, sonradan, tekrar millete gittiğimizde, bizden hesap sorduklarında da bunu izah eder miyiz milletimize? Ederiz, “Şunu, şunu, şunu da yapacaktık ama şu alanlardaki şu yetkiyi alamadığımız için yapamadık.” deriz, o da bizim hakkımız diye düşünüyorum. Yani siz de bize “Niye bunu söylediniz?” dersanız bu da kuvvetler ayrılığı ilkesine aykırı olur gibi.

Şimdi, yargı boyutu... Yani, yeni tartışıyoruz aslında. “Bütün her şeyiyle yürütmenin emrinde olan yargı ve yasama” dediğiniz şey kesinlikle doğru değil. Yani, önceden deseydiniz bunu, doğruydu çünkü yürütme dediğimiz şey yasamanın içinden çıkıyordu, yasamanın içinden çıkan hükümet de zaten en çok oyu alan, iktidar olan yapıdan çıkıyordu. Dolayısıyla hükümetin istediği herhangi bir şeyin burada geçmeme şansı, yasalaşmama şansı yoktu. Şimdi böyle bir şey var mı? Böyle bir şey yok.

EMİNE GÜLİZAR EMECAN (İstanbul) – Var, var!

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Var!

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Müsaade ederseniz, bakın, ben kaç saattir dinledim, hiçbir kelime söylemedim.

BAŞKAN – Bugünkü Parlamento aritmetiği onu gösteriyor ama aritmetiğin böyle olmadığını düşünün.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – O zaman başkanlık da olamazdı.

BAŞKAN – Olur, olur.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Hiçbir şekilde müdahil olmadan ben dinlemeye çalıştım, dinledim de ve notlarımı da bütün detaylarıyla aldım.

Benim uzmanlık alanlarımdan biri de sistem boyutu. Yani, bir sistem kurarken üç günlük kurmazsınız sistemi, üç yıllık, otuz yıllık da kurmazsınız; uzun vadeli kurarsınız. Dolayısıyla bir denge sistemi var mı? Şu an itibarıyla bu gözüküyor. Şimdi, yargıda, eğer yargı yürütmenin bütün her şeyiyle emrinde olma... Böyle bir şey mümkün değil ki. Sadece daha son haftalarda tartıştığımız konu bile tamamen bizim aleyhimize olabilecek kararların nasıl alınabildiğini gösteriyor yargıda. Yani böyle bir şeyin mümkün olması kesinlikle -biraz önce ifade ettim, ben yine tekrarlamak istiyorum- hem kendimize hem de milletimize güven itibarıyla veya saygı itibarıyla biraz ters düşecek diye düşünüyorum. Dolayısıyla kuvvetler ayrımı öncekinden... Ben önceki dönemde de müsteşarlık yapmış birisi olarak da bunu ifade ediyorum ve bunu hissederek de söylüyorum, hani sadece laf olsun diye söylediğim bir şey de değil bu. Bu ayrımı biz görüyoruz, bakanlarımız bunu görüyorlar yürütmede, kurumlarımız bunu görüyorlar. Burada hep birlikte olduğumuz arkadaşların her gün bizden birçok talebi var, hepsine de söylediğimiz aynı şeydir: “Yasama bunu kabul eder veya böyle bir ihtiyacı kabul eder, bununla ilgili herhangi bir şey çıkarırsa tamamdır.” şeklinde.

Arkadaşlarımızdan bazıları yine ifade ettiler, burada ben bir kez daha tekrarlamakta fayda görüyorum: Bu sistemde yine hükümet kurulamaması olayı... Sunuşumda da belirttim zaten, istikrar önemlidir yani bir hükümetin ortalama ömrü bir buçuk yıl olup da bu hükümetten siz istikrar bekleyebilir misiniz, uzun vadeli uygulamalar bekleyebilir misiniz? Yani şimdi, biz burada diyoruz ki herhangi bir seçim bittiği andan itibaren hükümet bellidir, seçim dönemleri bellidir, olağanüstü durumlarda zaten yine karşılıklı dengeleme noktasında değiştirilen Anayasa maddelerinde bu kurulmuştur. “Tek adam” dediğiniz bir şey yok aslında, Meclis çok rahat bir şekilde şimdi Cumhurbaşkanını görevden alabilir. Aynı şekilde de yine karşılıklı denge denetim mekanizmasında orası da Meclisi feshedebilir. Ama birini

diğerini feshetmesi ikisinin birlikte feshi anlamına geleceğinden dolayı o kadar da kolay olmayacaktır. Yine, önceki sisteme baktığımızda tamamen denetim dışı olan ve tamamen sorumsuz olan bir Cumhurbaşkanının şu anda tamamen bir sorumluluk boyutunda ve de denetime tabi olduğunu da yine sizler benden çok daha iyi biliyorsunuz diye düşünüyorum. Dışarıdan nasıl gözüküyor bilmiyorum ama bizim iş yapış şeklimizde ben şunu özellikle ifade etmek istiyorum: Kesinlikle biz tek adam boyutunda böyle bir şey yapmıyoruz, herhangi bir konu geldiğinde oturuyoruz, görüşüyoruz, tartışıyoruz, Cumhurbaşkanımızın söylediği her konuda mutlak şekilde Cumhurbaşkanımızın söylediğinin doğru olduğuyla ilgili bir toplantı tarzımız yok bizim. Yani siz nasıl çalıştınız Sayın Yılmaz bilmiyorum ama biz böyle çalışmıyoruz. Biz bunu açıkça ifade ediyoruz. Hani “inkâr ve kibir” diye ifade ettiniz ama bizde ne inkâr vardır ne kibir vardır; bizde kabul vardır ama kibir asla ve asla yoktur. Kusura bakmayın ama inkârı, sizin görev yaptığınız dönem ve şu andaki hâlinizle -lütfen şahsi algılamayın ama- biraz aynaya bakmakta görüyorum.

Şimdi, politika kurulları konusu görüşüldü. Politika kurulları dediğimiz şey aslında tek adamlık değil, tam da tersi, bir şekilde çok sesliliğin bir ifadesi aslında. Yani siz tek adamsanız ve tek adam boyutunda bakanlıklarınız varsa bakanlarınıza herhangi bir talimat verdiğinizde anında olacaksa bir şey, o zaman, niye bir başka kurul kurma ihtiyacı hissedesiniz? Ve çok farklı kesimleri de içinde barındıracak kurullar bunlar, farklı görüşleri de içinde barındıran bir yapı. Şimdi, bu yapıya baktığımızda aslında bugüne kadar şikâyet ettiğimiz olayın bir anlamda, ciddi olarak belki yapısal olarak tamerini görüyoruz ve göreceğiz diye ümit ediyoruz. Ha, sıkıntılar olabilir mi? Olacaktır. Hiçbir sistem mutlak değildir ki sıkıntılar oldukça da düzeltilecektir bunlar, modifiye edilecektir. Yani biz neden şikâyet ediyorduk? Bir bakan veya hükümetler değiştiğinde her şeyin değiştiğinden şikâyet ediyorduk, alınan kararların veya politikaların, bütün her şeyin yok olduğundan şikâyet ediyorduk. Politika kurulları zaten günlük icranın rutin, yoğun faaliyetlerinin dışında, orta ve uzun vadede, çok daha ileriye bakacak, vizyoner bakış açısıyla, bakanların değişimiyle her şeyin değişmesinin de önüne geçecek, sürdürülebilirliği sağlayan bir yapı aslında. Dolayısıyla, bizim bunları eleştirmek yerine, bir şekilde, buralara çok daha fazla girdi temin etmenin amacında olmamız gerekir diye düşünüyorum. Zaten politika kurulları hem sizlerin görüşlerini alıyor olacaklar hem sivil toplum örgütlerinin görüşlerini alıyor olacaklar; çok farklı kaynaklara, çok paydaşlıkla politikaların oluşturulmasına da katkı veriyor olacaklar. Yani bunun sonucu hem bakanlıkların hem de yine, döndüğümüzde, baktığımızda sonuç olarak milletimizin de faydasına olacağını görüyoruz, düşünüyorum. Dediğim gibi, eksiklikler olabilir mi? Bir sistem kuruyoruz, kolay bir şey değil yani. Eksiklikler olduğunda bunu yine hep birlikte tartışacağız, yine burada tartışacağız, düzenlemesini de yine birlikte yapacağız. Yoksa mutlak doğru şekilde, ilahî bir şey yapmıyoruz ki. Vaktim sınırlı olduğu için, müsaadenizle, burada kalmak istemiyorum.

Şimdi, yine, demokratikleşme boyutu, biraz bununla da alakalı olduğu için birkaç şeyi yine çok kısa bir şekilde ifade etmek istiyorum. Yine bu Anayasa değişikliğiyle ilgili aslında baktığımızda, askerî mahkemelerin kaldırılması vardı bunun içerisinde. E, bu bir vesayetin kaldırılmasıydı. Eğer biz bunu orta ve uzun vadede bir demokratikleşme olarak görmüyorsak o zaman bizim belki bakış açımızı da sorgulamamız gerekir diye düşünüyorum. Yine sadece bugüne bakarak karar vermememiz gerekir. Diğer tarafta, YAŞ’ın sivilleştirilmesi boyutu, Genelkurmayın Millî Savunma Bakanlığına bağlanıyor olması, yine, kuvvetler dengesinin biraz daha dengeli hâle getiriliyor olması bunların içerisinde ve biraz önceki politika kurullarını da ben özellikle yine burada ifade etmek istiyorum.

“Güvenlik odaklı politikalara ağırlık verdik.” E, kusura bakmayın ama 15 Temmuz hep birlikte yaşadık, inkârla da yaşamadık bunu. Defalarca Sayın Cumhurbaşkanımız da bunu ifade etti. “Evet, bazı yerlerde yanlışlıklar yaptık, geç kaldık ama bu sadece bizim yanlışımız değildi, sadece bizim dönemimizdeki bir geç kalma da değildi.” denildi, kırk yıllık bir örgütten bahsediyorsunuz. Yani

öyle bir coğrafyadayız ki biri bitmeden öbürü başlıyor. Alın bir PKK, o da farklı bir şey. DEAŞ dediğiniz şey önceki gün bütün bölgeyi neredeyse fethediyor konumundaydı, dün bitti, bugün yeniden canlandırılmaya çalışılıyor. Bunu kimin yaptığını görmüyor muyuz? Hepimiz görüyoruz bence.

Şimdi, denetim, 15 Temmuz sürecindeki olayı... Ben fiilen sabaha kadar savaşınlardandım. Sonrasında ben kendi evime gittiğimde sekizinci gündü, aylarca biz bunun mücadelesini devam ettirdik. Şimdi biz bunu yokmuş gibi mi farz etmek durumundaydık? Bununla ilgili tedbirleri almamak zorunda mıydık? “7 bin üniversite öğretim üyesi niye açığa alındı?” Yani böyle bir soruyu ben anlamakta zorlanıyorum. Durup dururken üniversitelere gidip de “Sen, sen, sen dışarı!” Böyle bir yaklaşım olmadı. Biz eleştirildik, şununla ilgili eleştirildik: Üniversitelerden açığa alınanların veya ihraç edilenlerin kim olduğuyla alakalı veya kararın niye bizim tarafımızdan verilmediğiyle ilgili eleştirildik. Biz de şunu söyledik: Biz merkezde buna karar vermeyeceğiz. İlgili birimlerimiz oluşturdukları komisyonlarla, kendileri sorumluluk alarak, gerekli soruşturmalar yapılarak gerek adli gerekse de güvenlik birimlerince yapılan soruşturmalar sonucunda alınacak bir karardır dedik buna. Düşünün yani 15 Temmuzdan sonrasında bile biz bunu uyguladık. Ha, sonrasında itirazlar geldi tüm kamu kurumlarından. Hâlâ da bitmiş değil, hâlâ da daha, dün bile, bugün bile basından takip ediyoruz bunları. Eleştiriler geldi, denildi ki “Aldıklarınızın hepsi FETÖ’cü değildi.” Mutlak şekilde bir bilgiye dayalı olarak bu kararlar verildi, kriterlere dayalı olarak bu kararlar verildi ama tabii ki bu adli bir süreç değildi, idari bir karardı, adli bir karar değildi. Sonrasında bir itiraz komisyonu oluşturuldu hatırlarsanız. İtiraz komisyonu, ihraç eden komisyondan farklıydı. Oradaki yaklaşımımız da şuydu: İhraç kararını veren kişiler kendi kararlarının arkasında durma motivasyonuyla belki itirazları anlamsız şekilde reddedebilirler diye farklı bir komisyon oluşturulmasını sağladık. Sonrasında, buradan geçenlere bu defa OHAL İnceleme Komisyonunu oluşturduk yani herhangi bir konu varsa itiraz mekanizmasının yolunu açtık. OHAL İnceleme Komisyonuna da biz bugüne kadar şunu yapmadık: Yani şu, şu, şu kararları şu kadarda sonuçlandıracaksınız da demedik. İstedikleri her türlü imkânı sağladık, fiziksel anlamda ve diğer tüm anlamlarda hepsini sağladık ve şunu söyledik: Hiçbir etkide kalmadan, gerçekten elinizdeki bilgilere, verilere dayalı kendi kararınızı verin, kendi vicdanınızla baş başasınız. Şimdi, buradan çıkan kararlar da sonradan yine eleştirildiğinde tekrar burada da idare yargının önünü açtık, idare mahkemesinden ta Anayasa Mahkemesine kadar giden bir sürecin yolunu açtık. Şimdi, bütün buradan geçmeyle alakalı buraların tamamı açık. Dönüp de “Şunu tekrar alın.” veya “Almayın.” gibi ne Sayın Cumhurbaşkanımız ne önceki sistemde Sayın Başbakanımız veya hiç kimse bu konuyla ilgili herhangi bir irade kullanmıştır, herhangi bir devlet memuruyla ilgili veya üniversite öğretim üyesiyle ilgili. Bize itiraza gelen çok kişi vardı, “Bu, şöyledir, böyledir.” Tamam, varsa itiraz şeyi buradır, ben bilemem ki. Ama bir saygısızlık da yapmadık, tepeden de bakmadık, böyle bir şeye asla zaten yaklaşmadık, yaklaşmayız da böyle bir yaklaşım içerisinde de asla olmayız.

Demokratikleşme boyutunu yaparken de... Yani bu süreçleri, hemen coğrafyamızda, yanı başımızda Suriye’de olanları görüyorsunuz, Irak’ta olanları hep birlikte yaşadık, bütün coğrafyada olanları görüyorsunuz, güney sınırımızda yaşananları görüyorsunuz, oluşturulan koridoru görüyorsunuz; 19 bin tırlık, 3 bin uçaklık gönderilen silahları görüyorsunuz. Yani biz bunu görmezden mi gelelim? Yani bunu görmezden gelerek mi “Gerek yok, biz sadece demokratik...” Demokratikleşmeyi biz zaten yapıyoruz ama terör örgütlerine karşı biz demokratik olamayız ki. Yani ne yapalım? Terör örgütleriyle oturup da demokratik bir şekilde bunu mu tartışalım? Kusura bakmayın, biz, terör örgütlerine ve teröristlere karşı din, dil, ırk veya mezhep, her neyse hiçbir ayırım gözetmeden yürütme olarak kesinlikle net durduk, katı durduk ve katı durmaya da devam edeceğiz. Türkiye’de bize karşı, kendi güvenliğimize karşı

teröristlere karşı da terör örgütlerine karşı da böyleyiz, uluslararası boyuttaki terörist örgütlere karşı da aynı yaklaşımı sergiliyoruz. Yani “sizin teröristiniz-bizim teröristimiz” ayrımını biz hiçbir zaman da yapmadık. Bunun sonuçlarını da görüyoruz aslında uluslararası boyutta da.

Denetim boyutu var. Müsaadenizle, ben birkaç şeyi de orada ifade etmek istiyorum. “Denetim kaldırıldı kurumlarda.” Böyle bir şey de yok. Yani nasıl böyle bir sonuca geliyoruz, onu da bilemiyorum. Rehberlik ve denetim birimleri var, önceden teftiş kurullarıydı. Yani teftiş kurulunun kaldırılıp yerine böyle bir birimin kurulması denetimin kaldırılması anlamına gelmiyor ki. Aslında, arzu ettiğimiz şey şu: Biz şunu yapıyorduk, hâlâ da aslında belki de bir şekilde bu yapılmaya devam ediliyor çünkü zihinsel dönüşüme ihtiyacımız var, henüz bunu yapamadık biz. “Teftiş” demek illa ki herhangi bir hata yapan birisini tutup, alıp çıkardığınız zaman görevinizi yerine getirdiniz. Aslında, ben bunun doğru olmadığını düşünüyorum. Eğer yapının kendisi yanlış üretiyorsa o yapısal çözümü üretmediğiniz sürece, o yapısal sorunu bulup oradan çıkarmadığınız ve düzeltilmediğiniz sürece yani sürecin kendisi yanlışla götürüyorsa bugün birisini çıkarırsınız, yarın ikinci bir şahıs gelir, üçüncü bir şahıs gelir. Kötü olan şahıslar değil ki. Birey birey baktığınızda herkes mükemmel ama yapı bir şekilde şahısları dönüştürüyorsa o zaman “rehberlik” dediğimiz şey bu zaten. Yani gittiğinizde teftiş edeceğiniz yanlışları mutlaka bulun ama aynı zamanda, bu yanlışları üreten süreci, oradaki yanlışlığı da yapıdaki yanlışlığı da bulun, çıkarın ortaya. Onu çıkardığınız zaman ondan sonraki denetimlerinizde bunun düzeltilip düzeltilmediğini sorgulayın. Onu sorgularsanız ve onu çıkarırsanız zaten bu denetim mekanizması boyutundaki, oradaki çıkabilecek hatalar veya yanlışlıklar veya adına ne dersiniz, hangi tür yanlışlıklar varsa onun azaldığını göreceğiz. Dolayısıyla bu kaldırılmamıştır, daha da artırılmıştır süreçlere de incek şekilde. Sayıştay aynı şekilde zaten denetimine devam etmekte ve Meclis denetimi de aynı çerçevede durmakta, biz de zaten bugün bunun için buradayız.

“Meclisin elinden her türlü yetki alındı, bütçe yetkisi de alındı.” Bu da doğru değil diye düşünüyorum. Yani böyle bir yetki alınsa bugün biz burada, gecenin bu saatinde, birde ne yapıyoruz? Hesap veriyoruz yani ben size hesap veriyorum şu anda, bütün arkadaşlarımla birlikte yürütme olarak buradayız ve hesap veriyoruz. Böyle bir yetki de Meclisten alınmamıştır.

Bürokrasi tabii, yeni sistemde daha etkin, daha hızlı hareket edecek mi? Burada bürokrasi önceden de bizim şikâyet ettiğimiz, şimdi de şikâyet ettiğimiz, büyük ihtimalle elli yıl da yüz elli yıl da üç yüz, beş yüz önce de şikâyet edilen bir şeydi, bundan sonra şikâyet edilecek bir husus. Ben kendim şahsi olarak bürokrasiyle en çok mücadele eden birisiydim. Büyük konuşmamak gerekiyor demek ki ondan sonra birdenbire kendimizi bürokrat sıfatıyla bulunca ondan sonra “Biz kendi içimizde ne yapabiliriz?”e dönuştük. Önceden de biz bunu çalıştık, şimdi de biz çalışıyoruz.

Bir soru vardı e-devletle ilgili ve bürokrasiyle ilgili. Aslında, yeni sistemle birlikte ne yapıyor olacağımızı bununla biraz ilişkilendireyim. Özellikle bu yeni sistem geliştirilirken şöyle bir çalışma yapmıştık ve şu anda da bu çalışma bütün hızıyla devam ediyor. “Devlet, ürettiği, vatandaşına verdiği hizmetler veya ürettiği ürünler boyutunda bir bütün olarak bakarsak nedir, ne yapıyor?” diye bir çalışma yapmıştık. Orada şunu gördük “Biraz daha devletin ete kemiğe bürünmüş şekli yani vatandaşla bire bir muhatap olduğu, bire bir karşı karşıya geldiği sahadaki alanlar nedir?” diye baktığımızda -şu anda net rakamlar yanımda yok ama yuvarlak rakamları müsaadenizle vereceğim, arzu ederseniz sonradan net rakamları da verebilirim- şunu gördük biz: Devlet toplam 27 bin hizmet veriyor, tamamı, vatandaşına, iş dünyasına ve kendi kendisine yani kamudan kamuya verdiği hizmetler bunlar. Bu hizmetlerin yaklaşık 12 binini doğrudan vatandaşlara veriyor. Yine yaklaşık, yanlış hatırlamıyorsam, 6-7 bin civarındaki bir hizmeti iş dünyasına veriyor. Geriye kalan kısmı da yine yaklaşık 10-11 bin zannediyorum, kendisine veriyor, kamudan kamuya. Yani yine o da aslında, vatandaşa verdiği hizmetlerle alakalı, onunla da

alakalı, işin yapılabilmesiyle alakalı da yine kamunun kamudan aldığı hizmetler buna dâhil ama sadece kendi kendisine verdiği hizmetler de bunun içerisinde, bütçenin hazırlanışı da yine buna dâhil. Sonrasında, hatırlarsanız, Sayın Cumhurbaşkanımızın “obez devlet” yaklaşımı vardı yani “Bununla bir yere gidemeyiz.” yaklaşımı. Biz “Ne yapabiliriz?” diye baktığımızda, önce dedi ki: “İki şey yapalım burada.” Bir de şu istatistiği vereyim müsaadenizle: Vatandaşına verdiği 12 bin hizmet karşılığı vatandaşından 42 bin belge talep ediyor. Yani “Sen benden şu hizmeti istiyorsun, bunun için şu, şu belgeleri getir.” diye alışık olduğumuz bir yapı var ya... 42 bin belge yani ortalama 3 civarında belge her bir sunduğu hizmet için. Biz bürokrasinin azaltılmasıyla alakalı bir çalışma yapmıştık. Yaptığımız çalışmalarda yani belgelerin azaltılması gibi, sürelerin hızlandırılması gibi, güler yüzün sağlanması gibi birtakım çalışmaları yaptığımızda gördük ki bu, yapısal olarak bu sorunu çözmeyecek çünkü bu çalışmalar her zaman devam etmiş. Yani kaldırdığınız belgeden daha fazlasını bir sonraki aşamada koymuşsunuz geri yani bürokrasi kendisi üretmiş onu farkında bile olmadan. Biz dedik ki: “Farklı bir yaklaşım sergileyelim, yapısal olarak bunu dönüştürelim.” Yapısal nasıl dönüştürürsünüz? Aslında, burada Meclisin de rolü var, yine yürütmenin kendi içinde rolü var, herhangi bir hizmetin verilebilmesiyle ilgili şu, şu, alınması gerekir dediğinizde, bir yasayla ilgili şunlar olması gerekir dediğinizde yapmadığı zaman bürokrat Sayıştay geliyor, bulgu yazıyor. Dolayısıyla tanımına göre belki baktığımızda bütün mevzuata göre hareket ettiğinde en iyi bürokrat olacak ama tam da “bürokrasi” dediğimiz şey şikâyetin merkezine oturacak o zaman; istemezse eksik yapacak, bulgu çıkacak. Bazı bürokrat arkadaşlarımız belki çıkıyor, biraz farklı davrandığı zaman ayrışıyor ama bir sonraki arkadaşımız tekrar gelip yeniden normal sistemin istediği bütün belgeleri istediğinde -bu 42 bin belgeyi- bu defa normal süre geri uzamaya başlıyor. Sadece süre de uzamıyor “kapı kapı dolaşma” dediğimiz şey buradan kaynaklanıyor. Bir hizmet alacaksınız, müracaat ediyorsunuz, sonraki “Şunu, şunu getir.” dediğinde onun için bir başka kuruma gidiyorsunuz. Bunun azaltılmasıyla ilgili yani “Sistemin çarkları arasında eriyor bürokratlar.” dediğimiz şey aslında bu, başka bir şey değil yani şahsın kötülüğünden kaynaklanmıyor veya beceriksizliğinden kaynaklanmıyor, yapı bunu üretiyor. Biz o zaman dedik ki: “Biz, bunu yapısal olarak çözmek için hiç kimsenin kafasına göre bir belge talep etmeyeceği veya herhangi bir bürokratik işlem koyamayacağı e-devlet çalışmalarını tekrardan hızlandıralım. Şimdi, bu dönemde de biz bütün yoğunluğumuzla gece gündüz mutfakta bunu çalışıyoruz, belki dışarıda fazla ifade etmiyoruz ama. Burada öncelikle bu 27 bin hizmeti elemeye başladık. Yani gerçekten katma değer üretmiyorsa, bu 27 binin içerisinde, birisi “Şunu da yapın.” dedi de orada kaldıysa bunları bir ayıklayalım, gerçekten katma değer üretmeyen bir şey varsa ayıklayalım.

Bir başka şey de vardı, herhangi bir hizmet alacaksınız, onunla alakalı, diyelim ki çay gelecek; çayı sipariş ediyorsunuz, çay konuyor, çay geliyor, çay veriliyor, çay gidiyor; “Çayı içtiniz mi?” dediğinizde onun cevabı yok. Her birinin cevabı var ama hâlbuki toplamda tek bir işlem yaptınız, çay içtiniz veya çay aldınız. Bu, 10 parçada ifade edildiği için 10 tane hizmet gözüküyor, 10’unu ayrı ayrı takip ettiğinizde çayı içip içmediğinizle alakalı bilgiyi alamıyorsunuz; alabilmek için 10 tane yerden bilgi almanız lazım, 1 tanesinden alamazsanız bitiyor.

BAŞKAN – Sayın Başkan Yardımcım, son on iki dakikanız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dolayısıyla, orada şöyle bir karar aldık biz, dedik ki: 1) Bu tür şekilde bir sadeleşme yapılacak yani bu 10 tane hizmet değil, bu çay alımıdır veya çay içimidir, neyse. Diğer anlamda da katma değer oluşturmayan bütün hizmetleri eleyeceğiz. Orada bir elemeye gittik, çok ciddi bir düşüş sağlandı. Sonrasında da bunların tamamını e-devlete taşıyacağız dedik. Bunu yaparken de bir yapısal dönüşüme gittik; devletin kendisinde olan verilerin veya belgelerin hiçbirini vatandaştan devlet talep etmeyecektir, hiçbir kurum. Yani sıfır belge mantığıyla gittik. Vatandaşın beyanı esas alınacaktır, vatandaşın beyanı doğrudur. “Bu olur mu?” falan, bu olur çünkü

bütün veriler sende, bütün bilgiler sende, vatandaşın beyan ettiği her şeyi “check” edebilirsin. Hangi okuldan mezun olduğumu sor ama bunun diplomasını isteme. Herhangi bir yerde bir gayrimenkulüm olup olmadığı veya ne bileyim, bir yerde bir payımın olup olmadığını sor ama bununla ilgili belge isteme benden. Güvenlikle alakalı hangi durumda olduğumu sor ama belge isteme, belgeler sende zaten devlet olarak, kendin “check” et. Şu anda tamamen bu sisteme odaklanmış durumdayız, yaklaşık yüzde 87'lere kadar gelmiş durumdayız, tamamlamış durumdayız. Şimdi, yeni sisteme geçtikten sonra da tamamen yeni sisteme göre zaten modüler bir yaklaşımla bunu yapmıştık, kısmet olursa en geç bir yıl içerisinde, daha erken sürede de tamamlamayı arzu ediyoruz. Dijital Dönüşüm Ofisimizle birlikte şu anda yine buna tamamen odaklanmış durumdayız. En geç bir yıl içerisinde bu sistem veri entegrasyonu ile birlikte tamamlanacaktır ve zaten üzerine artık bunun akıllılaştırılması kalacaktır. Yani insan unsurunun nitelikli olarak işin içerisinde olması, gerekli olmadığı yerde de insan unsurunun çekilip tamamen sistemin hızlandırılması olayı; onun üzerine “dijital dönüşüm” dediğimiz süreç çok çok daha hızlanacaktır.

Bu, bürokrasiyi azaltacak mıdır? Biz azaltacağını ümit ediyoruz. Sistem tamamlandıktan sonra yapacağımız şey, o andan itibaren de tüm çalışmaların e-devlet sistemi üzerinden götürülmesiyle alakalı; kurumlarımız zaten şu anda da buna odaklanmış durumdadır. Bunun da yansımalarını direkt e-devlet üzerinden çalışmalarını basında da görebildiğiniz kadarıyla bütün yoğunluk devam ediyor burada.

Ben süremiz az kaldığı için şeye geçeceğim ama müsaadenizle, ben sorulara geçeceğim.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Sorulara geçerseniz...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sorulara geçeceğim, ben ilave süre de talep edeceğim Sayın Başkandan biraz.

Sadece şahsımla ilgili bir iki şeyi de ifade etmek istiyorum. Yani ben bayağı hassas olanlardanım bu konuda, dertli olanlardanım aslında korumayla ilgili. Yanımda bildiğim kadarıyla 1 veya 2 kişi vardı. Nasıl 40 kişi oldu? Benim o kadar, öyle bir korumam da yok. Belki arkadaşlarla birlikte, eğer arkadaşlarsa belki odur; yoksa öyle bir şey yok.

BAŞKAN – Bende de yok Sayın Başkanım.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Kaçtı Sayın Başkanım, 20 miydi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Böyle bir şey yok yani. Hatta ben şu kadarını da ifade edeyim, biraz şeyle ilgili de: Koruma arkadaşlar bile artık benden muzdarip. Yani “Arkadaşlar, benim böyle bir şeye ihtiyacım yok, yapmayın.” falan, en sonunda bana kendileri söyleyemediği için başka bir şekilde uyardılar, “Nasıl ki siz işinizi yapıyorsunuz, bununla ilgili birisi gelse de size ‘Ya, bu işi yapma.’ dediğinde siz nasıl bozulusanız, yarın size bir şey olsa siz gideceksiniz nasıl olsa, size bir şey olmayacak; bunun faturasını biz ödeyeceğiz. Lütfen, bize bu konuda baskı yapmayı bırakın.” şeklinde ama...

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Mecliste size bir şey olmaz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Meclis için söylemiyorum, her taraf için söylüyorum.

BAŞKAN – Anlamadım, sanki dışarıda olur mu yani ne demek istiyorsun Sayın Paylan?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Şimdi, ben sadece şu kadarını söyleyeyim: Sınırdaki dahi yani o, Suriye'deki göçmenlerin alındığı dönemdeki, terörizm de dâhil, en yoğun yerlerde dahi sıfır korumayla dolaşan bir arkadaşınızım. Dolayısıyla, böyle bir şey yok aslında.

TÜRK TELEKOM olayı da... Sizde mi yanlış bilgi var acaba? Benim TÜRK TELEKOM'daki Yönetim Kurulu üyeliğim Temmuz 2006 ve Temmuz 2018 arasındır, Başbakanlık Müsteşarı olduğum dönemdedir. TÜRK TELEKOM'un özelleştirilmesi 2005 yılında. Dolayısıyla şöyle bir rakamlara da baktım ben, ne getirdi şeye diye. Bugüne kadar...

BAŞKAN – “2006” mı dediniz, “2016” mı efendim? “2016” dediniz, değil mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 2016-2018 benim...

BAŞKAN – 6 gibi anlaşıldı da.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 2016 benimki.

BAŞKAN – Yani o yanlış anlaşıldı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 2016-2018.

Şimdi, o dönemle ilgili de neyi soruyorsunuz bilmiyorum ama o dönemde hiçbir şekilde ne temettü dağıtımı yapılmıştır ne de dövizle bir kredi alınmıştır. Hiçbir şekilde müsaade edilmemiştir.

Yine, TÜRK TELEKOM boyutuna bakıldığında, özelleştirildiğinde değerinin altında falan değil, o zamanki basına da şöyle bir bakarsanız değerinin nasıl üzerinde özelleştirildiğini görürsünüz. 84,5 milyar, o günden bugüne, 2005 sonrasında kurumlar vergisi, sektörel vergiler, diğer vergiler, lisans gelirleri, temettü olarak yine hazineye, özelleştirme geliri, halka arz geliri olarak 84,5 milyarlık bir gelir kaydedilmiştir ve buna ilaveten de yine 32 milyarlık da yatırım yapılmıştır. Bunların hepsi Türkiye'dedir.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Bugünkü piyasa değeri 1 milyar dolar.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – O da şundan kaynaklanır: Burada imtiyaz hakkı vardır. İmtiyaz hakkı -yanlış hatırlamıyorsam süresi bitiyor- bittiği zaman yine devlettendir. 2026'da biter, bittikten sonra TÜRK TELEKOM'un imtiyaz hakları yine devlettedir.

TURAN AYDOĞAN (İstanbul) – Varlıkları satılmış mıdır?

SÜLEYMAN GİRGİN (Muğla) – Çekilen krediler geri ödendi mi?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dolayısıyla kamunun herhangi bir zarara uğratılması söz konusu değil; tam tersi, gerekli çalışmalar yapılmıştır.

Bir de şöyle bir bilgi de vereyim yine: Özelleştirildiği zaman -o bilgi burada mı bilmiyorum ama- hemen sonrasında varlıklarıyla alakalı oradaki nakdin çoğu da hazineye devredilmiştir ve arazi boyutu da zannediyorum. Yani burada gerekirse çok detaya girilebilir. Hele hele benim Yönetim Kurulunda olduğum dönemle ilgili her türlü bilgiye, detaya girebiliriz. Bana her şeyi söyleyebilirsiniz ama çalışmayla ilgili konuya gelince herkes benim biraz işkolik olduğumu bilir, devletin ali çıkarları konusunda da hepimizin olduğu gibi benim şahsımın da ne kadar titiz olduğumu yine herkes bilir.

BAŞKAN – Sayın Başkan, bu konuda kimsenin şüphesi yok. Dört dakika kaldı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben müsaadenizle şimdiden ek süre isteyeyim.

Sorulara gelince, bütçedeki artış neden kaynaklandı? Aslında birkaç soruya cevap verdim bu süre içerisinde diye düşünüyorum.

Şimdi, tabii, önceden Başbakanlıktaki görevler vardı. Bunların Cumhurbaşkanlığına geçmesiyle birlikte o görevler, artı Cumhurbaşkanlığındaki ilave görevlerle birlikte bütçe artışı normal aslında. Orada yine mülga Başbakanlıktan devralınan görevlere baktığımızda, oraya giden ödenek neredeyse yüzde 50'ye yaklaşıyor yani şu andaki ödeneğin yaklaşık yüzde 50'si, ondan biraz daha az kısmı oradan geliyor.

Bir de 3 kalem var ki ciddi kalemler bunlar. Mesela Güvenlik İşleri Genel Müdürlüğü tarafından yürütülen işler, burada özellikle uluslararası alanda yürütülen faaliyetlerle alakalı. Bu, Millî Savunma Bakanlığı, Genelkurmay ve güvenlik birimlerinin kullandığı bir ödenektir barışı destekleme ve koruma hizmetleri için; İçişleri Bakanlığı da yine bunu kullanabilir. 750 milyon TL, sadece tek bir rakam yani Cumhurbaşkanlığının harcamalarıyla uzaktan yakından alakası yok, dokunamaz bile.

Yine, acil destek giderleri var yani herhangi bir ilimizde bir afet oldu, onunla alakalı, afet meydana geldiği andan itibaren acil yardımlar veya buna ilişkin giderlerle alakalı 150 milyon TL. Yine bunu da Cumhurbaşkanlığı veya Cumhurbaşkanlığı uzaktan yakından 1 kuruşuna dokunamaz, harcayamaz.

“Yeni kurulan ofisler, politika kurulları var.” dedik. Sunumda da onu ifade etmiştim yine, Finans Ofisine 5 milyon, İnsan Kaynaklarına 8,5 milyon, Dijital Dönüşüme 70 milyon ve Yatırım Ofisine de 150 milyon şeklindeki başlangıç ödenekleri vardı. Dolayısıyla bu artışın nedenlerine baktığımız zaman buradan. Yani yoksa giderlerdeki ciddi artış anlamında, durup dururken böyle lüks bilmem neye giden, böyle bir şey yok. Tasarruf... Tasarrufu hepimiz birlikte yapıyoruz.

“2019 yılında temsil ödeneğindeki artış nereden kaynaklandı?” diye bir soru var. Orada da yine 2023 anma etkinlikleri temsil tanıtma giderlerine dâhil edilmiştir, oradan kaynaklanıyor. Ayrıca yine Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde, Başbakanlık nezdindeki temsil Cumhurbaşkanına devrolduğundan temsil giderlerinde bir artış söz konusu. Kurumlar itibarıyla temsillerden bahsediyorum.

“Taşıt alımı öngörülüyor mü 2019'da?” 28 adet –zaten sizler de söylediniz- taşıt alımı öngörülmüş durumda. Bu ihtiyacın artacağı beklentisiyle T cetveli hazırlanmış. Burada zaten bu ifade edilmiş ama biz 2018 için de aynı şeyi yapmıştık, 38 adet araç alımı öngörülmüştü. Bu araç alımını biz yapmadık 2018'de. Dolayısıyla 2019'da da ihtiyacımız olmazsa bunu yine almayız.

Başbakanlıkta envantere kayıtlı taşınır, taşınmazlarla alakalı bir soru vardı. Burada da 703 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 224'üncü maddesi gereğince her türlü taşınır, taşıt, araç, gereç ve malzeme, her türlü borç ve alacaklar, hak ve yükümlülükler Hazine ve Maliye Bakanlığına devredilmiştir.

“2017-2018 yıllarında kaç adet taşıt alımı yapılmış ve bu yıllarda kaç adet taşıt tasfiye edilmiştir?” 2017'de 44 adet... 2017 yılında tasfiye edilen taşıt yoktur. 2018'de 38 adet –biraz önce ifade ettim- alım öngörülmüş fakat yapılmamıştır. Henüz 2018 yılı itibarıyla da tasfiye edilen araç olmamıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın kullandığı makam aracı sayısı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Başkan Yardımcım, ben size on beş dakika ilave süre veriyorum.

Buyurunuz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Lütfen... Hayır, aksi takdirde cevaptan kaçıyoruz diye düşünülecek, böyle bir şey yok yani bütün samimiyetimle, yetişebildiğim kadarıyla hepsini anlatmaya çalışacağım.

BAŞKAN – Yok, şöyle: Zaten cevaplayamadıklarınızı da yazılı olarak rica edeceğim.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yazılı olarak da veririz.

Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığı demirbaşına kayıtlı 3 adet ve kiralık 15 adet, Başbakanlıktan alınan 3 adet olmak üzere 21 adet makam aracı kullanılmakta. Şimdi, tabii, bu, Cumhurbaşkanımız 21 adet makam aracını kullanmıyor, böyle bir şey yok. Böyle bir şeyi kullanma şansı da yok zaten, hiç kimsenin böyle bir şansı yok. Bu araçlar Türkiye... Hepinizin malumu, işte daha geçen hafta sonu 4 devlet başkanı buradaydı havalimanının açılışında, yine aynı şekilde cumhurbaşkanları ve hükümet başkanları buradaydı. Bu hükümet başkanları ve devlet başkanlarının karşılanmasında veya dışişleri aynı çerçevede, buradaki heyetlerin karşılanmasında yoğun olarak bu makam araçları kullanılmakta. Bu, Türkiye'nin uluslararası alanda aktif olmasıyla da alakalı bir konudur. Yani Türkiye'nin itibarıdır bu, Cumhurbaşkanımızın kendi kullandığı... Böyle bir şeyi istese de mümkün değil bu araçları kullanması.

Yine Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığının demirbaşında kaç adet... Onda da farklı sayılar vardı araçlarla alakalı. Demirbaş kayıtlı 5 adet motosiklet dâhil 255 adet araç bulunmaktadır.

E örtülü ödenek... Zaten onu sizler benden çok daha iyi biliyorsunuz. Mülga olan 1050 sayılı Muhasebe Umumiye Kanunu'nda –bayağı detay bir cevap var burada- düzenlenen örtülü ödenek uygulaması 2003 yılından sonra 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 24'üncü maddesinde düzenlenmiştir. Kanunda örtülü ödenek “kapalı istihbarat ve kapalı savunma hizmetleri, Devletin millî güvenliği ve yüksek menfaatleri ile Devlet itibarının gerekleri, siyasi, sosyal ve kültürel amaçlar ve olağanüstü hizmetlerle ilgili Hükümet icapları için kullanılmak üzere Cumhurbaşkanlığı bütçesine konulan ödenek” olarak tanımlanmıştır ve bu çerçevede de bu tanım dışında yer alan hiçbir amaç için kullanılmamıştır.

Yine benzer bir soru örtülü ödenekle alakalı: “Nerele harcandı?” Bununla alakalı, burada ilave olarak, yine 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 24'üncü maddesi gereğince tahsis edilebilecek örtülü ödenek var. Açıklamalar var. Örtülü ödenek, gizli hizmet giderleri, toplam harcama tutarları, diğer harcama verileriyle birlikte Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü internet sitesinin “genel yönetim mali istatistikleri” bölümünde yayınlanmaktadır.

Bir başka, yine örtülü ödenekle ilgili soru: “Bütçede kalem yok, nereye kondu? Geçen sene örtülü ödenek 3 milyar TL idi yaklaşık, 2018...” Başlangıçta bir ödenek konuyor ama bu ihtiyaca göre artırılabilir. Burada bir üst sınır var aslında. 2017 yılında harcanan genel miktar, genel bütçe başlangıç ödeneklerinin binde 2'sinden azdır yani üst sınırdan daha az miktardadır.

ABDÜLLATİF ŞENER (Konya) – Şu ana kadar 2018 rakamı var mı?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Cumhurbaşkanıyla ilgili “Aile bireyleri, bakmakla yükümlü olduklarına ilişkin 3 milyon TL'lik tedavi, ilaç, cenaze giderleri öngörülmüştür. ‘Aile bireyleri’ ifadesi kullanılmaktadır. Nasıl bir harcama usulü var? Yıllık 3 milyon TL'lik bir ödenek var. İmtiyaz tanınamayacağı hükmüne terstir.” gibi bir açıklama vardı. Böyle bir imtiyaz yok zaten, böyle bir imtiyaz da tanınmamakta. Bu ödenek, eski cumhurbaşkanları da dâhil birinci derecede aile bireylerini kapsamaktadır. Bu ödenekten 2017 yılında yaklaşık 140 bin TL, 2018 yılında ise yaklaşık 156 bin TL harcama yapılmıştır. 3 milyon TL ödenek sadece ihtiyaten konulmaktadır.

Yine, birçoğunun ismini burada sizlerden duyduğum, Cumhurbaşkanlığı tarafından misafirlere yapılan ikramlarla alakalı... Piyasadan satın alma usulleriyle alınan ürün ve malzemelerden, Cumhurbaşkanlığında görevli mutfak personeline hazırlanan ikramlar sunulmuştur. Aslında bir gün toplantılarımıza sizleri davet etmek isteriz. Yani biz saatlerce süren, sabah başlayıp da gece yarısına kadar devam eden toplantılarda çay ve sudan başka doğru dürüst bir şey bulmayız, göremeyiz, perişan oluruz yani bazen “Açıktan öleceğiz artık.” şeklinde... Dışarıdan nasıl gözüktüyor bilmiyorum ama bizim içerideki hâlimiz budur ikramlar boyutunda.

CAVİT ARI (Antalya) – Sarayda bolluk görünüyor. Sarayda bolluk var.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Böyle bir şey yok, saray rejimi diye bir şey yok, bizim bulunduğumuz ortamda çalışma ortamı var.

BAŞKAN – Başbakanlıkta daha iyiydi ikram yani Sayın Başbakanımız arada yemek de ikram ediyordu gece toplantılarında bize.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dolayısıyla böyle bir şey yok yani düşündüğünüz anlamda böyle bir, burada anlatılan ile bulunduğumuz ortamı ben örtüştüremedim.

EROL KATIRCIOĞLU (İstanbul) – Dışarıdan öyle gözüküyor.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Haberlerdeki saray mutfağı neydi?

CAVİT ARI (Antalya) – Buradan öyle gözüküyor.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Katar uçağıyla alakalı duru... Burada da böyle bir şey yok yani protokoller vesaireler hastaneler, böyle hiçbir şey yok. Bunu Sayın Cumhurbaşkanımız kendisi de açıklamıştır. Bu açıklamalar yapılmıştır. Katar, konuyla ilgili... Bu, Katar tarafından Türkiye'ye hibe edilen, hediye ettiklerini ifade ettikleri bir uçaktır.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neden?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Konuyla ilgili, Katar'la herhangi bir protokol ve Katar'a ödeme asla yapılmamıştır. Bahse konu uçak Cumhurbaşkanlığı envanterine henüz işlenmemiş olup işlemler devam etmektedir. İşlemler tamamlanınca tabii ki envantere alınacak, dolayısıyla Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanlığının envanterinde olacak.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Neden hibe etmiş?

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Her cumhurbaşkanı bunu kullanabilecektir, şahsa ait değil.

“Cumhurbaşkanlığına 1.108 işçi alınması gündemde, israf değil mi?” Böyle bir olay yok. Cumhurbaşkanlığı İdari İşler Başkanlığında işçi statüsünde personel çalıştırılmamaktadır. Toplu bir personel alımı da söz konusu değildir.

BAŞKAN – Sayın Başkanım, bu kadar bu detaylara girmek de... Neyse, gerçi soru var da.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Ben özellikle bunlara girmek istedim ki yani burada gizli bir şey yok.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Uçak hibe mi, hediye mi? Önemli iki kavram var orada.

BAŞKAN – Hediye, hediye.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Arkadaşlar açıkladım biraz önce, hediye diye açıkladım.

KAMİL OKYAY SINDIR (İzmir) – Siz “Hibe.” dediniz de onun için.

BAŞKAN – Hediye.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – “2017 yılı bütçesinde vakıf, dernek, birlik, kurum ve kuruluşlara ne kadar ödenek ayrılmıştır?” Bu 2017 yılında dernek, birlik, kurum ve kuruluşlara yapılacak yardımlar için 5 milyon 475 bin TL kullanılmış. Yardımda bulunan derneklerden bazılarını “Bana birkaç örnek verin, kimlerdir?” diye istedim. Fiziksel Engelliler Vakfı, Türkmeneli İşbirliği ve Kültür Vakfı, Türk Devlet ve Toplulukları Dostluk Kardeşlik ve İşbirliği Vakfı, Türkiye Gaziler ve

Şehit Aileleri Vakfı, Türk Ocakları Vakfı, Uluslararası Öğrenci Dernekleri Federasyonu, Türk Dil ve Edebiyat Derneği, Balkan Müslümanlarıyla Yardımlaşma ve Dayanışma Derneği, Türkiye Verimlilik Vakfı...

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, vaktimiz bayağı az, vaktimiz bayağı sınırlı, bu liste...

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Sadece birkaç örnek.

...Türkmen Alevi Bektaşî Derneği, Göç Araştırmaları Vakfı, Türkiye Yeşilay Cemiyeti, Türkiye Beyazay Derneği gibi devam ediyor.

“Resmî Gazete kapatıldı.” Yahü böyle bir şey yok. Yani bu nasıl buraya bu şekilde, oradan buraya kadar nasıl bu haberler böyle geliyor, bilmiyorum.

BAŞKAN – Dijital dönüşüme uğradı efendim, biz biliyoruz.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Dijital dönüşümü konuşuyoruz, birçok şey dijital dönüşüme geçti diyoruz.

CAVİT ARI (Antalya) – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı, yazılı şekilde yayımlanan gazete kapatıldı.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – 10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi’nde “Resmî Gazete internet ortamında Cumhurbaşkanlığınca yayımlanır. Ayrıca lüzum görüldüğü takdirde, ihtiyaç duyulan sayıda basılı ortamda da yayımlanabilir.” hükmü yer almaktadır. Dolayısıyla Resmî Gazete dijital baskı olarak yayımlanmakta, ayrıca Cumhurbaşkanlığı, Türkiye Büyük Millet Meclisi ve Anayasa Mahkemesine verilmek üzere belirli sayıda basılmaktadır. Dolayısıyla o basımlar da, Meclisimizde de basılı olanlar da bulunmaktadır.

İsterseniz şöyle hızlı geçeyim, biraz da diğer şeylere cevap vereyim. 2018 yılı enflasyonu, işte, Merkez Bankasıyla ilgili bir şey vardı. E, zaten bu da bağımsızlıkla... Yani hem bir taraftan “Tek adamlık.” deyip bir taraftan da “Niye bunlar farklı?” deyince sanki çelişiyor gibi iki argüman birbiriyle. Bunlar yeni ekonomi programına göre yüzde 20,8 seviyesinde gerçekleşmesi de öngörüldü biliyorsunuz. Merkez Bankasının açıklamaları var, üç ay sonra da zaten tüm amacımız olabildiğince bunu aşağıya çekmek. Hep söylüyoruz “En kötü geride kaldı, bundan sonra tamamen aşağıya çekmekle alakalı.” diye.

Sayın Yılmaz’ın Türkiye’nin borç batağında olmasıyla alakalı bir açıklaması vardı. Burada brüt dış borcunun gayrisafi yurt içi hasılaya oranı: 2002’de kamu yüzde 36,6; 2018’de yüzde 15,9. 2002’de özel yüzde 18,2; 2018’de yüzde 36. Toplamda 2002’de yüzde 54, 2018’de yüzde 51,8. Kamu borcu stoku çok düşük; özel sektör borçlarında özel sektör varlıklarını da dikkate aldığımızda yönetilebilir seviyede. Zaten bununla ilgili de yine dün...

BAŞKAN – Sayın Albayrak dün açıklama yaptı bununla ilgili.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – ...Sayın Hazine ve Maliye Bakanımız da detaylı açıklamalarda bulundu diye biliyorum.

TMSF’yle ilgili Sayıştay raporunda çok ciddi bulgular var, bu konuları iyi okumalıyız. TMSF’nin de, bu konularla ilgili tüm kurumlarımızın da Sayıştay bulgularıyla ilgili ben de üzerinde çalıştım; farklı bir şey var mıdır, varsa bütün ciddiyetimizle biz üzerine gideriz. Böyle bir şey, yani, burada bizim aşağıdan alma gibi bir yaklaşımımız asla olmaz. TMSF Sayıştay raporunda yer alan bulguların büyük bir bölümü TMSF ile Sayıştay arasındaki mevzuatın farklı yorumlanmasından kaynaklanmaktadır. Örneğin, TMSF satmış olduğu şirketlerin vergi ve SGK borçlarını ödeyerek işlem tesis ederken Sayıştay

bu borçların ödenmemesi gerektiği şeklinde bir yoruma sahip. Bu tür yorum farklarının giderilmesi için Sayıştay ile TMSF'yi -aslında, bu süreçten sonra da- her iki tarafı da biz özellikle bir araya getirerek bu yorum farkının neden kaynaklandığı, bunun giderilebilip giderilemeyeceği, eğer ki yasal değişiklikler de gerekiyorsa da yine bilgi olarak Meclisimize de bunun sunulacağı...

BAŞKAN – Yok, zaten yargıya intikal ettirilmesi gereken bir durum da olmamış yani yargıya intikal ettirilen bir husus da yok Sayıştay tarafından.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY - Evet.

Dolayısıyla mevzuat düzenlemeleri yapılması gerekiyorsa biz yürütme olarak da bunun ne durumda olduğunu da Meclisimiz aracılığıyla yine takip etmeye çalışacağız.

Diğer taraftan, personele kredi verilmesi, SPK lisanslı firmalarca yapılan değerlendirmelerde yaşanabilecek sorunların giderilmesi gibi birçok konuda TMSF Sayıştayın tespitleri doğrultusunda işlem tesis edecektir.

Yine, Sayıştay bulgularıyla ilgili bir bilgi notu yani bu daha genel bilgi notu olarak sunulmuş. Biraz önceki söylediğimiz konuların tekrarını ifade ediyor ama şuradaki önemli: Çok büyük bir bölümü yanlış muhasebe kodlarının kullanımından veya Sayıştayla ilgili kurumun teknik mevzuata yönelik teknik yorum farkından kaynaklanmakta. Özellikle bunların giderilmesiyle ilgili özellikle biz üzerine gideceğiz. Yani herhangi bir usulsüzlüğün söz konusu olması söz konusu değil oralarda.

Yine, MİT'le ilgili “2018’e göre MİT bütçesi yüzde 7 azalmıştır, sebebi nedir?” diye soruldu. MİT'in fiziki ve teknik altyapı yatırımlarının 2019'da tamamlanacak olması nedeniyle yüzde 7,61'lik azalış sermaye giderlerinden kaynaklanmaktadır, istihbarat giderlerinde herhangi bir azalma söz konusu değildir.

Yine “Savunma sanayisinde yüzde 65'e çıkan yerlilik oranı, millilik oranı nasıl oluyor?”la alakalı bir soru oldu. “ATAK helikopterinde Almanya'yla iş birliği yapıldığı” ifadesi vardı. ATAK helikopterin Almanya'yla bir ilgisi yoktur, İtalyan bir firmayla, bir ortak üretimle hayata geçirilmiş olup yerlilik oranı yüzde 58 ama şu anda yeni çalışmada tamamen bu yerlilik ve millilik oranı çok daha üst boyuta çıkarılıyor, motoru da dâhil.

Savunma sanayi ürünlerindeki yüzde 65'in üzerindeki yerlilik oranı Savunma Sanayi Başkanlığının takip ettiği yerlilik programları neticesinde oluşan ortalama bir rakam. Bu her bir ürüne göre değişmekle birlikte zaten bu çalışmalar teknik olarak Savunma Sanayi Başkanlığımız tarafından -Sayın Cumhurbaşkanımız da çok yakinen takip ediyorlar, bizler de yakinen takip ediyoruz- yürütülüyor. Yine, ilgili kurumlarımız da buna destek veriyorlar. Bu ürünlerde yerlilik oranı bazısında yüzde 95'e kadar çıkarken bazılarında yüzde 50'lere inebildiği var, ortalama yüzde 65.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcım, süremiz oldu. Kalan soruların cevabını yazılı olarak bize göndermenizi rica edeceğiz. Biz de onları sayın milletvekillerimizle paylaşacağız.

CUMHURBAŞKANI YARDIMCISI FUAT OKTAY – Yani müsaade ederseniz devam edebiliriz biz.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Cumartesi Annelerine dair bir şey söylerseniz.

BAŞKAN – Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutuyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) – Önerge var.

BAŞKAN – İlk olarak Cumhurbaşkanlığının bütçesini okutuyorum:

Fedakârlık isterken, benim önerim, bazı Batılı demokrasilerde de böyle olur, kriz yıllarında milletvekilleri, cumhurbaşkanları der ki: “Ben bu yıl zam almıyorum.” veyahut da maaşlarında indirim yaparlar ki örnek olsunlar yani asgari ücret alan vatandaşlarımız 1.600 liraya, 1.700 liraya geçinmeye çalışırken bir Cumhurbaşkanının 105 bin lira maaş alması hak değildir arkadaşlar. Bu yıl, benim önerim -Sayın Cumhurbaşkanının da buna itiraz edeceğini düşünmüyorum, Cumhurbaşkanı Yardımcımızın da itiraz edeceğini düşünmüyorum- bu yıl Sayın Cumhurbaşkanı zam almasın diye öneriyoruz. Aynı şekilde biz de buna katkı yapalım, milletvekilleri olarak da zam almayalım diye öneriyoruz veya başka yüksek maaş alan kişiler içinizde varsa, bilmiyorum Sayın Naci Ağbal siz de katılırsınız belki, başka arkadaşlarımız da katılır yüksek bürokratlardan, hepimiz bir fedakârlık yapalım, biz gösterelim fedakârlığı. Lüksten, şatafattan vazgeçelim, lüks arabalara binmeyelim, maaşlarımıza zam yapmayalım ve böylece milletimize de diyelim ki: “Haydi gelin hep beraber fedakârlık yapalım.”

Ben, bu anlamda herkesin bu önerimize destek vereceğini bekliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

GARO PAYLAN (Diyarbakır) - Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcımızın görüşünü alsak bu önergemizle ilgili.

Çok teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Önerge üzerinde görüş sormuyoruz. O sistem geride kaldı.

Değerli arkadaşlar, Sayın Paylan ve arkadaşlarının önergesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Cumhurbaşkanlığı 2019 yılı bütçesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığının 2017 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Cumhurbaşkanlığı 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2019 yılı bütçesini okutuyorum:

(Millî İstihbarat Teşkilatı Başkanlığının 2019 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının kesin hesabını okutuyorum.

(Millî İstihbarat Teşkilatı Müsteşarlığının 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2019 yılı bütçesini okutuyorum:

(Millî Güvenlik Kurulu Genel Sekreterliğinin 2019 yılı bütçesi ile 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN – Diyanet İşleri Başkanlığının 2019 yılı bütçesini okutuyorum:

(Diyanet İşleri Başkanlığı 2019 yılı bütçesi ve 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı kabul edildi)

BAŞKAN – İletişim Başkanlığının 2019 yılı bütçesini okutuyorum:

(İletişim Başkanlığının 2019 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün kesin hesabını okutuyorum.

(Basın Yayın ve Enformasyon Genel Müdürlüğünün 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Savunma Sanayii Başkanlığının 2019 yılı bütçesini okutuyorum:

(Savunma Sanayii Başkanlığının 2019 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi.)

BAŞKAN - Savunma Sanayii Müsteşarlığının 2017 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Savunma Sanayii Müsteşarlığının 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Strateji ve Bütçe Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Strateji ve Bütçe Başkanlığının 2019 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Kalkınma Bakanlığının 2017 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Kalkınma Bakanlığının 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Millî Saraylar İdaresi Başkanlığının 2019 yılı bütçesi okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Arşivleri Başkanlığının bütçesini okutuyorum:

(Devlet Arşivleri Başkanlığının 2019 yılı bütçesi kabul edildi)

BAŞKAN – Başbakanlığın 2017 yılı kesin hesabını okutuyorum:

(Başbakanlık 2017 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Değerli üyeler, böylece bugünkü gündemimizde ikinci bölümde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarımızın bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir.

Hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Programımızda bulunan kurum bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporlarını görüşmek için 1 Kasım 2018 Perşembe günü saat 11.00’de toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 01.56

